

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

שנה שישיית
גיליון מספר 512

וישלה
תשפ"ד

מזנומה



להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר וליאת הסקר

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
5:52	5:14	4:00	ירושלים
5:48	5:16	4:14	בני ברק
5:49	5:14	4:03	חיפה
5:50	5:17	4:15	אשדוד
5:51	5:15	3:59	בית שמש
5:51	5:17	4:17	קרית גת
5:49	5:12	4:06	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת וישלח תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גיליון פרשת ויצא:

תודה רבה על המאמר האחרון, ממש מגדיר את מה שהייתי בעבר.

בדיוק השבוע "רבתי" עם חבר... אמרתי לו שאני מאוד כועס עליו וממה נפגעתי ממנו, והוא הסביר את עצמו, וכעת אנחנו חברים יותר מאי פעם.

*

אני באופן אישי מתרגש מכל דבר פרקטי וחיוני שמוצאים לזה הקשר במקורות שלנו.

בטוח שכל דבר טוב נמצא אצלינו בתורה הקדושה, רק שצריך סייעתא דשמיא לגלות זאת.

*

יש כאן ערבוב של שני דברים. מה שאתה אומר שיש דרך נכונה איך לנהל ויכוח ולא קרה כלום אם יודעים לעשות את זה בצורה נכונה, זה ממש נכון. בהחלט אלו כללים שמנחים כיצד נראה ויכוח אצל אנשים עם לב טוב ורמה גבוהה ולא פראיירים.

אבל מה שהתייחסת קצת בצנינות ובזלזול לאלו שמחליטים להבליג, וייצרת רושם שאין בזה שום מעלה ורק דמיון, זה לא לגמרי מדויק. בהרבה מקרים זו מידה משובחת ויש לשבח אותה ולהעריך אותה, והיא חלק ממערכת המידות הטובות. בין מצד החלק השלילי - שלא להיכנס לוויכוח וכו', ובין החלק החיובי, ללמוד לקבל כל דבר בשמחה ולשמוח בהנהגת הבורא ולרצות לסבול קצת כדי שהחיים יהיו באוהוה ושלום.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: הבן שלי (לומד בכיתה ו') נתקל בקשיים רבים מול המלמד שלו.

החלטת שלפני שאני עושה צעד מסויים, אני רוצה ללמוד מה המקום שלי בעניין הזה?

תשובה: איזה משפט חזק: "לפני שאני עושה צעד מסויים...", כי אכן, אחרי שכבר פועלים באופן אינסטינקטיבי, אנו חייבים להצדיק את המעשים למפרע, ואז כבר אין לנו שאלות. (עיין קידושין דף ע"ט ב')

להורים יש כמה תפקידים במקביל:

1. להיות במקום המכיל והמבין עבור הבן. הוא זקוק לכל הפחות למקום אחד, שמבין את ההתמודדות מתוך זווית הראייה שלו.
2. לעזור לו להתמודד טכנית ורגשית עם מה שקורה לו. פעמים רבות בחיים יש לנו היתקלויות בחיים עם אנשים שונים, וזו הזדמנות ללמד אותו.
3. להיות במקום מגן. פעמים רבות יש צורך בהתערבות שלנו לעשות צדק. וכמובן, לעשות זאת בחכמה ומתוך מטרה להועיל.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

לצאת ממעגל הריצוי

המראה לא מצליח להתקדם, אפילו הולך אחורה. "אחרי שהתמסרתי במשך שנה, הוא החזיר אותי למשרה הקודמת עם חצי משכורת".

זה נשמע כאילו העולם אכזרי לשווא. אך יש בזה משהו סיבתי מאוד.

כאמור, מאפיין מרכזי של המראה, הוא חוסר הערך שהוא מרגיש. לא אהוב, לא מוערך, לא מקובל. אפשר ללכת לשורשים של ההרגשה הזאת, אך זה כבר בהזדמנות אחרת בעז"ה.

כשאדם מרגיש חסר ערך, הוא הכי זקוק למישהו שיעריך אותו. שיאהב אותו.

כשהמראה פוגש את המבוקש, הוא כמו נזקק שדופק בדלת. משווע לקבל ממנו משהו.

המראה יכול להחניף, להתמסר, לעשות הכול, אך מאחורי כל הפעילות שלו יש מטרה אחת: לקבל הערכה. המבוקש מרגיש את השקר ואת התנועה המנוגדת של המראה. מצד אחד - מטיב, מתמסר, מעניק. ומצד שני - מושקע כולו במטרות הפוכות בדיוק: לקבל. לקחת. לשאוב.

התוצאה תהיה קשה. המבוקש רק ינסה לדחות את המראה יותר. הוא יתייחס אליו באכזריות גדולה יותר. אחד הוא - להתמודד מול נזקק שדופק בדלת בענווה, ואחר הוא - להתמודד מול בעל חסד שמשתחל הביתה כדי לגנוב.

ומה קורה כאשר המראה נתקל בתגובה קרה ואדישה של המבוקש?

הוא מרגיש יותר חסר ערך, פחות אהוב, פחות מקובל. ומה הוא יעשה בהמשך? - ירצה אותו עוד יותר. ומכאן הוא נשאב למעגל בלתי פוסק: ריצוי - התרוקנות - ריצוי - התרוקנות... כמו אותו צמא ששותה מים.

נדגיש כאן בצורה ברורה!

המראה הוא לא בעל חסד. המראה הוא הכי רחוק שיש מבעל חסד. אם בעל חסד עסוק בנתינה לשני, המראה עסוק לגמרי בלקיחה מהשני.

נכון, גם בעל חסד אוהב לקבל משוב והערכה. אך המיקוד שלו הוא בנתינה. בשונה מהמראה, שהמטרה היא אך ורק כדי לקבל. זה יקרה באמצעות נתינה כאילו.

*

ולמעיישה:

קשה לנתב את כל הדיבורים למשהו מעשי, אך אפשר לתמצת בקצרה את השלבים של יציאה ממצבי ריצוי:

1. היכולת לזהות את הריצוי. לזהות בפנים שאני לא עסוק בלתת לשני, אלא עסוק בקבלת תמורה.
2. להפסיק בהדרגה את הריצוי. לא לעשות דברים מתוך מטרה לרצות. (המחיר יקל התמודדות מול חרדה אימה: לאבד את ההערכה)
3. לעבוד על שורש הריצוי, שזה חוסר הערך העצמי. ההרגשה של לא אהוב, לא מוערך, לא מקובל.

אפשר משהו אישי?

קוראים יקרים!

אני רוצה לבקש בקשה קטנה, אך לפני כן הקדמה קצרה. תדעו לכם, שאני מאוד רוצה למצוא חן בעיניכם. אני רוצה שאתם תעריכו אותי, וגם תרצו בקרבתו. בסך הכול, אני אדם לא מבוגר, לא היו לי הרבה הצלחות בחיים, ואתם הצלחתם מאוד. אני מרגיש קטן מאוד מולכם. ממש כמו עבד בפני אדוני. וכרגע חשוב לי מאוד שאתם תעריכו אותי.

תגיד, איך השפיעה עליכם הקריאה? איזה רגש זה עורר אצלכם?

האם זה עורר הערכה? אהבה? רצון לקירבה? או תמיהה? אולי אפילו דחייה? רצון להתרחק?

תיכף נגלה עד כמה הרגשות הללו מצויים בחיי היומיום שלנו. אך לפני כן כמה מילים על פרשת השבוע. בפרשת המפגש של יעקב עם עשיו, הרבו המפרשים מכל הדורות לעסוק בה.

בחז"ל מצאנו חילוקי דעות על מעשי יעקב. מחד: "התקין עצמו לשלשה דברים לזורן לתפלה ולמלחמה". ומאידך: "אמר לו הקב"ה, אתה השפלת עצמך וקראת לעשיו 'אדוני' שמונה פעמים, חייך ש..."

וגם לגבי התוצאות: "ויחבקו וישקוהו" - מחד: "נכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו". ומאידך: "מלמד שלא ביקש לנשקו אלא לנשכו".

את העיון במפרשי הפרשה נשאיר לכל אחד כרצונו, אנו נעניין כעת במה שקורה בחיים שלנו.

*

הנושא הזה פוגש אותנו המון בחיים. אצל חלק מאיתנו זה יפגוש רק במקומות מסויים. בכותרת קוראים לזה "ריצוי". לריצוי יש סימנים מובהקים:

1. המְרָצָה עושה פעולות שהן לא טובות או מועילות עבורו, אלא עסוק בטובת המבוקש. "לא היה לי שום רצון לעזור לו, אך הוא ביקש ממני ונאלצתי לעזור לו".
 2. המְרָצָה מרגיש את עצמו מול המבוקש חלש, פגיע, חסר ערך, מפוחד. "אני מפחד מהלקוחות שלי, חושש שיעזבו אותי. אין לי ברירה אלא לכבד את הרצונות שלהם".
 3. המְרָצָה מרגיש ריקנות גדולה. לא מצליח להרגיש סיפוק ממה שהוא עושה. מסיים משימה, ורק מרגיש ריקנות גדולה יותר. "אני לומד כל היום, ובסוף היום לא מרגיש שום סיפוק. כי זו לא המסכת שאני רוצה ללמד. אך מה לעשות? החברותא מתקשה!".
 4. המְרָצָה מבקש לקדם את עצמו דרך הפעילות. "כשיראה כמה אני מתמסר לעבודה, אז הוא יקדם אותי יותר".
- התוצאות של הריצוי מאכזבות נורא. הן מביאות תוצאות הפוכות לחלוטין מהמצופה. המראה רק מרגיש יותר את החולשה, את חוסר הערך. "אחרי שסיימתי לעזור לו, הרגשתי כ"כ מנוצל".

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת וישלח

התרחש בתקופת הקיץ, הלך רבי חיים לארון בו מאוכסנים בגדי החורף, הוציא את הקוטשמע (כובע הפרוה) הגדול והרחב, ואת המגפיים, לבש הכל וכך הלך לבית המושל.

דפק בדלת. הממונה פותח את הדלת ורואה לפניו בריה משונה, עם קוטשמע ומגפיים באמצע הקיץ... כן, מה אתה רוצה?
אני נכד של הרב, הוא שלח אותי בשליחות חשובה אל המושל.

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו" (לב, ד)
לדורון לתפילה ולמלחמה (רש"י)

כתב הרמב"ן "ויש בזה עוד רמז לדורות, כי כל אשר ארע לאבינו עם עשיו אחיו - יארע לנו תמיד עם בני עשיו, וראוי לנו לאחוז בדרכו של צדיק, שנזמין עצמינו לשלושת השברים שהזמין הוא את עצמו, לתפילה, לדורון ולהצלחה בדרך מלחמה, לברוח ולהינצל וכו'.

המתן רגע.

נגש הממונה אל המושל ואמר: יש כאן אברך הטוען שהוא נכד של הרב, והרב שלח אותו.

בסדר, שיכנס - השיב המושל.

כשנכנס, הביט בו המושל בתדהמה. רגע אחד - אמר - לפני שאתה מדבר ברצוני להבין משהו. בחוץ חם ואתה לבוש בגדי חורף כבדים, מדוע?

אני אסביר לך - אמר רבי חיים, אמי הגיעה אלי בחלום ואמרה שהיום ירד שלג ויהיה כפור, כמו בשיא החורף הרוסי.

אינני מחפש לעצמי צרות, לא רציתי להצטנן ולכן התלבשתי כראוי למזג אויר סוער שכזה, להיות בטוח שהכל יהיה בסדר...

המושל פרץ בצחוק. אמא שלך הגיעה בחלום... תגיד לי, אתה

"לישועתך קיויתי השם" - ישועתך או ישועתי??!!
יהודי הגיע אל הרה"ק מלעכאוויטש וביכה את מצבו הכלכלי.

החובות עוטפים אותו מכל כיוון, והדאגה על נישואי הילדים גם היא רובצת על כתפיו - ופרנסה אין. במה אתה מתעסק? שאלו הרה"ק מלכוביץ' והיהודי ענה שהוא מתפרנס ממכירת דבש, אבל כמה כבר אפשר להרוויח מזה...

אגיד לך מה תעשה - אמר הרבי, הלקוח הבא שיתעניין אצלך על קופסת דבש, תכפיל את המחיר שוב ושוב.

כשיסכים לשלם לך את המחיר המפולפל - אל תהסס להכפיל שוב את הסכום לתשלום... סבר היהודי וקיבל. צעד לביתו סמוך ובטוח בישועת השם.

לא חולפות מספר שעות, ודפיקות נשמעות בדלת. הכומר בפתח... בדרך כלל איני קונה אצל יהודים, אבל מה לעשות, נגמר לנו הדבש - ושמעתי שרק אצלך אפשר לרכוש דבש.

כמה עולה קופסה קטנה? היהודי חשב לרגע, בדרך כלל הוא מוכר קופסה בכמה עשרות פרוטות. אלף זהובים!

הכומר כלל לא היסט, והסכים מיד.

ניסיתי והוא לא לוקח, אבל רבי חיים בשלו: אני אצליח לשחד את המושל לבטל את הגזירה!
אחרי שכנועים הסכים הנצי"ב ונתן לרבי חיים את הכסף. רבי חיים זצ"ל היה חכימא דיהודאי, המעשה

באמת מאמין בחלומות? כן, אדוני המושל. אל לך לצחוק מהחלומות של אמא שלי. זו לא פעם ראשונה שהיא אומרת דברים והם



לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

אלא משבת לשבת, ביתו ריק ממטלטלים, וצר וקטן, אבל היה בריא גבור כח ושמן בשר ופניו שמחות תמיד. וישאל השכן העשיר את שכינו העני מדוע השוני בינינו? השיב לו העני: מפני שאתה בטבעך כעסן ורגזן הרבה, והכעס מכחיש בשר האדם ומחליש כח הגוף ומזיקו הרבה.

ועוד, כי אתה טבעך בעל תאוה וחמדה וגם יש לך קנאה הרבה, ולכן כל ימיך מכאובים, כי תהיה מבולבל וטרוד, רודף אחר הממון, ואי אפשר שתשיג כל תאוותך, ועל כן מוכרח שתהיה מלא אנחות וצער אשר יכלו בשרך וכוחך, ואיך תהיה לך בריאות הגוף מהמאכל אשר תאכל, היות ומדות אלו שיש לך הם מכלים כחך ובשרך. אבל אני מצד טבעי ומזוגי נח הרבה, ואין לי כעס ורוגז אפילו בדבר שראוי לכעוס בו, וגם יש לי מדת ההסתפקות ושמח בחלקי, ומעט אשר לפני אני רואה אותו הרבה מאוד, ואיני מתקנא באחרים, ולכן אני בריא תמיד מכח המנוחה שיש לי.

(בן יהוידע - קידושין)

"ויחץ את העם אשר אתו ואת הבקר והגמלים לשני מחנות" (לב, ז)

יעקב אבינו מתכוון לפגישה עם עשיו בדורון, בתפילה ובמלחמה. לקראת המלחמה הצפויה לו הוא מחלק את ילדיו ואת נשיו, ואף את צאנו ורכושו לשני מחנות, מתוך כוונה שאם

יבוא עשיו על המחנה האחת ויכה בו - יהיה המחנה השני לפליטה.

באר על כך "עבד המלך": למדה תורה דרך ארץ שלא יהיה אדם נותן את כל ממונו בזוית אחת.

מתקיימים, ואם היא אומרת שיהיה שלג - אני מאמין לה שיהיה שלג!

אה, יהיה שלג? כן, ואני מוכן להתערב על כך, אמר רבי חיים. על כמה? על כך וכך, וכאן נקט רבי חיים בסכום גבוה - הסכום שהוקצב לדמי השוחד לביטול גזירת המקוה.

בסדר - הסכים המושל - בוא ונראה עד הלילה מה יהיה.

כמובן שעד הלילה לא ארע מאומה. לא שלג, לא גשם ולא כפור.

בלילה הגיע רבי חיים עם הכסף לבית המושל.

אתה רואה - סנט בו המושל - אמרתי לך לא יהיה שלג!

אמר לו רבי חיים: מה אני יכול לעשות שהחלום של אמא שלי לא התקיים. הפסדתי בהתערבות, הא לך הכסף.

אולם לפני שיצא מהחדר, לחש לכיוון המושל: אבל בעניין המקוה - יהיה בסדר, הלא כן?

כן כן, המקוה יהיה בסדר אמר המושל, וכך הוסרה הגזירה שריחפה מעל ראשם של יהודי המקום. (יחי ראובן)

"והחריש יעקב עד בואם" (לד, ה)

כתב הרלב"ג, מכאן ראוי לאדם ללמוד להתאזר בסבלנות ולא ימהר לכעוס על מה שעשו נגדו, אלא ימתין בישוב הדעת, כמו יעקב אבינו ע"ה שהחריש עד בואם של בניו מן השדה. סיפר הבן איש חי, מעשה בשני בני אדם שהיו שכנים.

אחד היה עשיר מופלג בעל צאן ובקר, שדות וכרמים ושולחנו שולחן מלכים ודירתו נאה ומרווחת, אך היה בשרו רזה מאוד ותש כח, ואילו שכנו היה בעל מלאכה צורף בכסף, ואין לו יכולת לקנות בשר כל לילה,

בעצם... לא, המחיר הוא אלפיים! חזר בו היהודי והכומר הסכים גם לזה.

היהודי ראה שהברכה של הרבי עובדת, והוא חזר וכפל ושילש את הסכום, עד שהגיע למחיר כל כך גבוה - שיכול היה לכסות את כל החובות שלו ולסדר אותן כלכלית לשנים הבאות, כולל נישואי הילדים, ורק אז נרגע וביצע את העסקה.

הלעכאוויתשער שמע את מה שאירע, ושלח מיד לקרוא ליהודי...

מה עשית?! שאל בכאב, מדוע עצרת בסכום הזה? אם היית ממשיך להתעקש, הוא היה מוכן לשלם גם בויתור על האמונה הנוצרית ובכפירה בעבודה זרה, ואז היית מעורר רוח של טהרה וגאולה בעולם... למה עצרת כשהישועה שלך הגיעה?!



כשאתה נמצא במצר, אתה זקוק לישועה, אתה מרגיש חוסר אונים ואין לך על מי להישען רק על אביך שבשמים.

באותו זמן יורד עבורך מהשמים אור גדול ועצום, אור שמסוגל לחבר אותך למקור כל השפע לנצח נצחים, אור שמסוגל להביא את הגאולה...

ואכן, ברגעים כאלה של חוסר אונים ושל ציפייה לישועה האדם מרגיש את החיבור קרוב לליבו, הוא מחובר לשם בכל הווייתו...

הבעיה היא, שכשהאדם מקבל את הישועה - הוא שוכח מהכול. הוא כבר מסודר, והחיבור להשם כבר לא כל כך משנה לו...

הסיבה האמיתית שהבורא שלח לך את הכאב ואת האור בעקבותיו - הוא כדי שתיצור חיבור נצחי איתו! חיבור שלא ייפסק לעולם!

אל תישאר תקוע בישועה!

(נקודות של אור - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת **מרים יוכבד** ב"ר **צבי ליבוביץ** ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

ממי אתה לומד זאת? מיעקב אבינו שנאמר: "ויחץ את העם אשר איתו" ראה אדוני, זה מקרוב באתי להתגורר כאן, ואיני מכיר איש עדיין. ברשותי שני ארנקים, האחד של חמש מאות זהובים, והשני של אלף זהובים.

את הארנק של חמש מאות הזהובים טמנתי זה מכבר במקום מסתור, ועתה אני מסתפק מה לעשות בארנק השני, האם כדאי להטמינו אצל הארנק הראשון, או שמא עדיף להפקידו בידי אחד מתושבי המקום?

הטוב ביותר - יעץ בעל הבית - שכבר ראה בעיני רוחו את אלף הזהובים נופלים לידי, להטמין את הארנק במקום בו הטמנת את הארנק הראשון.

מיד כאשר יצא הסוחר מביתו, התחלחל השכן. הלא בעוד רגע קט יחפור הסוחר במטמון, ויגלה כי רכושו נעלם לו, וודאי לא יטמין את הארנק השני באותו מקום.

רעיון מבריק עלה במוחו... הוא ניגש והוציא את הארנק המלא עדיין, מיהר לעבר השדה והחזירו אל מקום הטמנתו.

הסוחר אשר המתין לכך, ניגש למקום הסתר, נטל את הארנק הראשון שהושב למקומו, ומיהר חזרה לביתו...

(ומתוק האור)

"ויירא יעקב מאד ויצר לו" (לב, ח)

כתב רש"י "ויירא שמא יהרג, ויצר לו אם יהרוג הוא את אחרים".

אפשר לבאר על פי מעשה שמביא רבינו ה'בן איש חי', שפעם היה במלך צרפת, שהיה לו יועץ חכם חוזה בכוכבים ובקי באצטגנינות, והיה מגיד לו תמיד נסתרות ועתידות,

"שמן ראש אל יניא ראשי"

כ"ק אדמו"ר שליט"א, סיפר על הפגישה הראשונה שלו עם הרה"צ ר' אשר פריינד.

הפגישה הראשונה היתה 'רשמית'.

הורו לי להמתין מתחת לבית של בנו, אברמ'ל, לשם היה ר' אשר עולה מידי יום.

כשהוא יורד - אמרו לי - מחכה לו רכב במרחק מאה מטר משם. בדרך לשם תוכל לדבר איתו.

וכך היה, ר' אשר ירד את המדרגות וראה אותי מחכה לו.

הוא שאל אותי: מה אתה צריך?

אמרתי לו: באתי לשמוע את ה'דרך'...

ר' אשר הסתכל עלי, אברך לבוש כנצר למשפחת אדמו"רים ואמר לי, עד שלא תשים קלבסה על הראש, ותחליף את ה'בעקיטשע' בלבוש שק, ואת האבנט בחבל פשוט - לא תוכל לקבל את הדברים שלי...

הקביעה הזו, שבהמשך הבנתי את המשמעות שלה, מופיעה למען האמת כבר לפני אלפי שנים, באותו מעמד שבו רבקה מצווה את יעקב להערים על עשו ולקבל את הברכות לו ולצאצאיו.

בדרך לחדרו של יצחק אבינו, יעקב לובש את 'בגדי עשו החמודות', למה זה חסר?

יש כאן את אותה אמירה: אם אתה רוצה לזכות בברכות לנצח נצחים - אתה צריך להיכנס לבגדים של עשו!

מה הפירוש להיכנס לבגדים של עשו?

משל לחבר שרוצה להביא לך שעון קיר במתנה.

כמה תעריך ותודה לו על כך?

תלוי, אם בבית שלך יש כבר שעון קיר, ודאי אם השעון הקיים נאה יותר ממה שהוא רוצה להביא לך - אתה רק תגיד לו 'תודה' נימוסית. כלל לא תשמח במתנה הזו, הלב שלך לא יתרומם לרגע.

אבל מה אם בדיוק נשבר לך השעון, ואתה זקוק נואשות לאחד כזה, ואתה לא יכול להרשות את זה לעצמך כעת?

זו כבר תהיה הרגשה אחרת, הלב שלך יהיה מלא בתודה והערכה.

זאת אומרת שדווקא החוסר - הוא זה שמביא את הרגשת הלב.

הדרכה מעין זו לשמירת הרכוש מופיעה גם בדברי חז"ל (בבא מציעא מב, א) לעולם ישליש אדם מעותיו, שליש בקרקע

שליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו.

יעקב אבינו העניק במעשיו עצה טובה להגנת הרכוש על ידי חלוקתו לשניים, ושמירת כל אחד מן החלקים באופן אחר ובמקום שונה, כך שאם יאבד חלק אחד, יעלם או יגנב - יותר החלק הנוסף.

בהקשר לכך מספר הרב מונק שליט"א בספרו "דרכי נועם" את המעשה הבא, המובא בחז"ל.

סוחר אחד נסע למקום רחוק עם סכום הגון באמתחתו, ולא ידע מה יעשה בו.

מחד גיסא, חשש לשאת בחיקו סכום גבוה, ומאידך גיסא חשש להפקידו בידי אדם שלא מכיר.

לבסוף חפר גומה בקרקע והטמין בה את הממון, אולם תוך כדי עבודתו לא הבחין בזוג עיניים חמדניות שעקבו אחריו מהבית הסמוך...

מיד עם לכתו הגיע השכן ושלח ידו ברכוש. כעבור פרק זמן כלשהו שב הסוחר למקום המטמון, והנה - שוד ושבר - הכסף איננו!

הוא הביט כה וכה, והנה הבחין כי בקיר הסמוך קים חור אשר בעדו ניתן לצפות על האיזור כולו,

כולל שטח הקרקע בה הוטמן הכסף...

מיהר היהודי אל בעל הבית שגר בסמוך ואמר לו:



המלך, ואדרבה, שם המלך משמר ללוות את היועץ בכל אשר ילך, כי האמין שדברי חזונו יבואו באחרית הימים.

על זה נאמר (קהלת ז, יג) "החכמה תחיה בעליה".

והנמשל, הנה ידועים דברי חכמינו (סוטה יג) שרבקה נתנבאה שיעקב ועשו ימותו ביום אחד כמו שנאמר "למה אשכל גם שניכם יום אחד".

לכן פחד יעקב שמא יהרוג את אחרים שאם יהרוג את עשיו, הרי גם הוא ימות.

(לבוש יוסף בשם הגר"ע יוסף זצוק"ל)

"הצילני נא מיד אחי מיד עשו" (לב, יב)

עשו הרי הוא האח היחיד של יעקב, אם כן מדוע כופל יעקב את דבורו ואומר "מיד אחי, מיד עשו"?

ידוע הסבר המפרשים שליעקב היה חשש כפול - מסכנת "אחי" ומסכנת "עשו".

חושש היה יעקב שמא יגיע אליו אחיו כ"עשו" וירצה להרגו, אך יותר מכך חשש שמא יבוא אליו כ"אחי", וירצה להתחבר אליו ובדרך זו לסכן את משפחתו מבחינה רוחנית.

סכנה זו היתה אצלו בדרגת סכון ראשונה, ולכן הקדים אותה.

לאור זאת, מסביר הקדושת לוי, שמעשה אבות סימן לבנים: בתפלתו זו בקש יעקב לרמוז לבניו כיצד להתמודד עם מלחמת

משל נוסף בשם המאור עיניים, תארו לעצמכם אדם שהחובות שלו מסתכמים במיליונים, אין לו שקל לקנות לעצמו ארוחת בוקר למחר, ואם זה לא מספיק - הוא גם חשוך ילדים ולא רואה את עתידו בעיניים. את סאת הצרות שלו משלימה העובדה שהוא חולה במחלה נדירה וחשוכת מרפא. אין אדם שבור ממנו. והנה, בבת אחת הוא מקבל שלוש בשורות משמחות, הראשונה מברשת לו שהוא זכה בסכום אסטרונומי בלוטו. השניה היא מבית החולים, שם מספרים לו על טיפול מסוים שעתיד להביא לו עוד עשרות שנות חיים, והבשורה השלישית היא שבשנה הקרובה, הוא עתיד להיהפך לאבא בישראל. האם יש גבול לאושר שאותו אדם חש ברגעים הללו בליבו? הלב שלו כמעט מתפקע מרוב אושר!

את הרגשה הזו, אומר המאור עיניים, צריך האדם לחוש מידי יום כאשר הוא אומר 'ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך, ובכל נפשך, ובכל מאודך'. להרגיש כאילו כמעט נטלו את נפשך, כאילו ממנוך כמעט ואבד, כאילו והיית גלמוד חסר עתיד, ואז אתה מקבל בחזרה את כל המתנות הטובות מאת השם. את הרגשת הלב הזו השם רוצה. זה מה שנקרא 'רחמנא ליבא בעי'.

הצורה הטבעית שלנו להסתכל על החיים, היא הרגשה ש'יש לנו'. אנחנו די מסודרים, כל מה שיש לנו, שייך לנו. מעטה שלימות כזו.

אבל כשזוהי צורת ההסתכלות שלנו, איך תתעורר הרגשת הלב? מה יגרום ללב שלנו לרצות לדבוק בהשם? אנחנו הרי מסודרים!

ככל שנתחבר יותר ל'אין' שלנו, ונבין שבעצם אין לנו שום דבר, ואם לא רחמי השם עלינו היינו מתהלכים ברחובות כמו משוגעים עם קלבסה על הראש, וכמו עניים עם לבוש שק וחבלים, וכמו רשעים עם בגדי עשו החמודות - זו הדרך היחידה שבה נוכל לחבר את הלב שלנו לעבודת השם.

אחרת, כל הדיבורים והמעשים הטובים זה סתם נחמד, סוג של התנדבות כזו, פעילות חברתית ותו לא. אין כאן חשק, אין כאן צורך דחוף, זה לא כמו אוויר לנשימה.

ר' אשר היה קורא לזה 'געפלאפלט' (- פטפטת). זו היתה ההדרכה הראשונה שלי מר' אשר.

(נקודות של אור - ספינקא)

ויירא לנגוע בו, ואז הוציא לאור משפטו ויצא זכאי לפני היצר, שרו של עשו.

והמלך היה מאמין בו מאד לרוב חכמתו, ויעשירהו ויכבדהו.

והנה יום אחד נהפך לב המלך עליו, על ידי הולכי רכיל שדיברו לשון הרע על היועץ מרוב קנאתם בו, שכאילו קשר היועץ קשר עם אויבי המלך להדיחו ממלכותו, ותיכף גזר אומר להביא לפניו את היועץ ועלה בדעתו להיכנס עמו בדברים טרם יהרגנו כדין מורד במלכות.

והנה כאשר הובא החוזה בכוכבים לפני המלך, פנה המלך בשאלה, האם יש בידך לחזות מה צפוי לך בעיתות כאלה?

ויאמר החוזה יש ויש, אמר לו המלך, אם כן הגידה נא לי יום מותך.

ויבהל החוזה מאד שהרגיש כי רעה נגד פניו, ויתבונן לחשוב במשטר הכוכבים שלפניו, ויעש כן בחכמה למראה עיני המלך כאילו הוא רואה במשטר הכוכבים והמזלות, ואחר איזה רגעים השתנו פניו והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו.

ויאמר למלך: אדוני המלך, הכוכבים גילו לי כי סכנה גדולה מרחפת על ראשי, אולם צר לי מאוד כי על ידי הכוכבים נודע לי שיום מותי יהיה לפני יום מותו של המלך ג' ימים, ולא על עצמי אני דואג אלא על אדוני המלך, כי קרב קצו וקץ ממלכתו האדירה...

וישתומם המלך למשמע אזניו, כי דברי החוזה הטילו עליו אימה ופחד,

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

מה לך כי תבכה - שאל את האיש, והלה ספר כי התכופף לבאר להרוות צמאונו במימיה, וצרור כספו נשר מחיקו ונפל למעמקיה.

מצא העשיר חבר לצרה, ובקש לנחמו ב'נחמת שוטים': אכן, יום של פגעים הוא, גם לי נגנבו היום עז וסוס. הבלים! - הגיב הלה, מה שוים? אם רק תצליח להעלות את ארנקי מהבור, אתן לך בשכרך את דמי הסוס והעז גם יחד, ועוד מתנה דמי טרחה.

התקוה שבה לפעם בו, המזל מתחיל להאיר לו פנים. חיש קל פשט חליפתו מעליו והשתלשל לבאר.

חפושו העלה חרס, והאוויר כלה בראותיו. כשהגיע ועלה בשארית כחותיו, לא מצא לא את חליפתו ולא את הגנב...

לפעמים בא היצר הרע ומציע לנו כל מיני הצעות רק 'לטובתנו', אך בסוף גורם לנו להפסיד הכל...

בכל הצעה שהוא מציע באדיבות, עלינו לבדק היטב היכן מסתתר ההפסד הערמומי...

(אוצרותינו)

"ואתה אמרת היטב איטיב עמך" (לב, יג)

אמר הצדיק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, רבונו של עולם! כל מה שאתה עושה, בוודאי לטובה אתה עושה, ברם יש טובה מתוך טובה ויש טובה מתוך רעה.

לפיכך הנני מבקש ממך, כי תתן לנו טובה כזו שהיא טובה ממש - כפי שאמר יעקב: "ואתה אמרת היטב איטיב" - טובה של טובה.

לא תמיד בא היצר להחטיא את האדם בצורה גלויה כ"עשו", פעמים מתלבש הוא במעטה של אחוה ורעות כ"אחי", ומיצר כזה צריך להזהר ולהשמר שבעתים.

כיצד אפוא נתן להנצל מיצר ערמומי שכזה? בספר מנחת ערב (פרשת שופטים) מעניק עצת זהב.

אם בא אליך היצר שוב ושוב ומשכנע שהוא חפץ בטובתך, דע שזהו יצר הרע. מי שרוצה יותר מדאי בטובתך, מי שטוען שאין לו מכך שום הנאה, ורק טובתך הוא מבקש, הריהו מעורר חשד...

בספר "אור הלבנה" ח"א הביא על כך משל נוקב: עשיר אחד היה רוכב על סוס אביר, ופניו אל הכפר לקנות עז חולבת שתדור בחצרו.

קנה עז ותלה בצנארה פעמון. קשר חבל לזנב הסוס, חברו לסרט הפעמון, ושב לעירו שמח וטוב לב, כשהעז מתנהלת בעקבות הסוס.

כל זמן ששמע את הפעמון מקרקש, ידע שהעז מאחוריו. עקבו אחריו שלשה גנבים והתחרו ביניהם. האחד התפאר כי יכול הנו לגנב לעשיר את העז בערמה, מבלי שירגיש בו.

השני הבטיח בהן צדקו שבכחו לגנב מהעשיר את הסוס ולהמלט עמו.

והשלישי הרחיק לכת והתחייב כי יכול הוא לגנב את החליפה אשר לגופו של העשיר ולברח בלי שיחוש בו.

החליטו הגנבים לגשת ל'מלאכה', ויצאו כל אחד לדרכו. הראשון החל לעקב אחר העשיר, ובאמצע הדרך שלח ידו, השיל בזריזות את הפעמון מצנארה של העז וקשרו לזנב הסוס, ואת העז לקח לעצמו.

נדנוד הפעמון המשיך להצטלצל באזני העשיר, והוא לא חשד בדבר, בטוח היה שהעז מהלכת בעקבות הסוס.

רק כשעצר למנוחה בצד הדרך, נחרד לגלות כי העז נגנבה והפעמון לבדו קשור לזנב הסוס.

הברנש השני כבר המתין במקום, ראהו מדכךך ונד לעברו ברחמים: מדוע הנך עצוב, אדוני?

שמח העשיר לשתפו בצרתו, ושח לו אודות העז היקרה שנשדדה ממנו.

טוב שספרת לי, ראיתי אדם הבורח עם עז לכוון השני - ספר בלהט, אשמר על סוסך, ורוץ אחריו.

העשיר רץ בכל כחותיו לעבר הכיוון עליו הורה לו, ואין עז ואין גנב...

בלב כבד שב על עקבותיו ו... אין גם סוס. הבין כי ה'שומר המסור' היה לא אחר מאשר גנב ערמומי...

שרך דרכו רגלי, הלוך ושפוף, הלוך ובכה על האבדן הכפול של הסוס והעז.

החם היה כבד והשמש קפחה, הגיע לבאר מים חיים, והנה אדם עומד על שפתה, מביט לתוכה ודמעותיו נמהלות במימיה.



א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יזכא לאור י"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח - הַחֲטָא גוֹרֵם לְכָלוּךְ

"קִטְנֹתֵי מִכַּל הַחֲסָדִים וּמִכַּל הָאֱמֹת אֲשֶׁר עִשִׂיתְּ אֶת עֲבֹדְךָ" (בראשית ל"ב, י"א)

התמעטו על ידי החסדים והאמת שעשית איתי, לכן אני ירא שמא מאז שהבטחת לי התלכלכתי בחטא וזה עלול לגרום שאמסר ביד עֲשׂוֹ הרשע.

כדאי לשים לב רש"י שאומר שמא התלכלכתי בחטא. החטאים מלכלכים את האדם ומזהמים את נשמתו וסביבתו ועלולים לגרום לנפילה ביד האויב גם אם יש לו הבטחה אלוקית להינצל.

יעקב אבינו אומר: נכון שקיבלתי הבטחה מאת בורא עולם. אבל היא היתה לפני עשרים שנה.

להיכנס לבית לבן ולצאת ממנו ברכוש גדול זה כרוך בניסים גדולים ועצומים. מי יכול לצאת מלבן ברכוש גדול?

אז אולי התמעטו זכויותי, "כי בְּמִקְלֵי עֲבֹרֹתַי אֶת הַיָּרְדֵן הֵזֵה" (בראשית ל"ב, י"א). כאשר יעקב אבינו עזב את בית הוריו והלך לחרון, לא היה לו כלום חוץ מהמקל בידו.

עכשיו הוא חוזר מבית לבן עם ארבע נשים ואחד-עשר ילדים ורכוש רב. איזה חסדים גדולים ועצומים של הבורא!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
חבר הרבנות מבשרת ציון

זמני לכת

י"ח	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תפא
י"ח	15:59	17:11	17:44
י"ט	16:17	17:09	17:39
כ"א	16:17	17:09	17:39
כ"ב	16:19	17:11	17:43

בשעה שיעקב שומע כי עֲשׂוֹ הולך לקראתו להילחם איתו וארבע מאות איש עימו מיד יעקב אבינו מתפלל לאלוקים. (בנוסף הוא מכין את עצמו למלחמה ולדורון).

זה מה שיהודי צריך לעשות בעת צרה. לא להתקשר לחברים אלא צריך להתבודד ולבקש עזרה מבורא עולם.

"ריבונו של עולם, מדוע השונא הזה קם עלי? תעזור לי כי רק אתה יכול להציל אותי. תרחם עלי. אין לי אבא אחר."

"וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶלְקֵי אָבִי אַבְרָהָם וְאֶלְקֵי אָבִי יַצְחָק ה' הָאֵמֵר אֵלַי שׁוּב לְאַרְצְךָ וְלִמְוֹלָדְתְּךָ הָאֱמֹת אֲשֶׁר עִשִׂיתְּ אֶת עֲבֹדְךָ כִּי בְּמִקְלֵי עֲבֹרֹתַי אֶת הַיָּרְדֵן הֵזֵה וְעַתָּה הֵייתִי לְשָׂנֵי מַחְנֹת. הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אַחִי מִיַּד עֲשׂוֹ כִּי יָרָא אָנֹכִי אֶתְּוֹ פֶן יָבוֹא וְהִכָּנִי אִם עַל בָּנָיִם" (בראשית ל"ב, י"א-י"ב).

צריך להבין מדוע יעקב אבינו צריך להתפלל? הרי בורא עולם הבטיח לו שישמור עליו!

בפרשת ויצא בורא עולם בכבודו ובעצמו אומר ליעקב אבינו: "וְהִנֵּה אָנֹכִי עֹמֵף וּשְׁמֵרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאָדָמָה הַזֹּאת. כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם עִשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לְךָ" (בראשית כ"ח, ט"ו).

אם כן צריך להבין ממה יש ליעקב אבינו לפחד? הרי לו הבטחה מאת בורא עולם?

רש"י הקדוש מסביר את המילים: "קִטְנֹתֵי מִכַּל הַחֲסָדִים" (בראשית ל"ב, י"א) - הזכויות שלי

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר לאה בת תמר אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחא- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגנט רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
לנוראל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה - חנכה - חלק ג'



אלו הלכות נוספות שייכות לחג חנוכה?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

בני ספרד נוהגים לכתחילה להדליק את הנרות מיד בתחילת הלילה שהוא זמן צאת הכוכבים ולא קודם לכן. **מקורות:** שו"ע סימן תרע"ב סעיף א: "אין מדליקים נר חנוכה קודם שתשקע החמה אלא עם סוף שקיעתה [צאת הכוכבים], לא מאחרים ולא מקדימים".

בני אשכנז - יש נוהגים להדליק בצאת הכוכבים כדעת מרן שו"ע ויש נוהגים להדליק בשקיעת החמה. מכל מקום גם המדליקים בשקיעת החמה ישתדלו לשים כמות שמן שתספיק לדלוק עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים. **מקורות:** משנה ברורה סימן תרע"ב ס"ק א.

בשעת הדחק - מי שנאלץ לצאת לדרך לפני השקיעה, ולא יהיה לו פנאי להדליק אחר-כך, ידליק ויברך מזמן פלג המנחה [שעה ורבע לפני צאת הכוכבים לפי שעות זמניות]. בנוסף יקפיד לשים כמות שמן שתספיק לדלוק עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים. **מקורות:** שו"ע סימן תרע"ב ס"א.

בלילות חנוכה יש לפנינו שתי מצוות: א. תפילת ערבית. ב. הדלקת נרות חנוכה. מכיוון שתפילת ערבית היא תמידית שכן בכל יום קיימת המצווה להתפלל ערבית לעומת זאת מצוות הדלקת נרות חנוכה היא במשך שמונה ימים רק פעם בשנה. מכיוון ש"תדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם", לכן אנחנו צריכים להקדים להתפלל ערבית ורק לאחר מכן להדליק נרות חנוכה.

בתי כנסת שמתקיימים בהם שיעורי תורה מדי ערב לאחר תפילת ערבית, אם נראה למגיד השיעור שהקהל יחזור לשיעור לאחר הדלקת הנרות, יש להעדיף את קיום מצוות ההדלקה בזמנה. אם קיים חשש שאם ילכו לביתם להדליק נר חנוכה יימנעו מלחזור לשיעור, יש לקיים את השיעור כמו בכל יום ולאחר השיעור ילכו להדליק נר חנוכה בביתם. טוב שיזכירו לאחר השיעור להדליק את נרות החנוכה בבית. **מקורות:** שו"ע סימן תרע"ב ס' י"ב

מדליקים ומברכים על הדלקת הנרות בבית הכנסת בתנאי שיש עשרה מכיוון שיש בכך פרסום הנס. נראה שנשים מצטרפות למניין עשרה להדלקת נרות חנוכה בבית-הכנסת ובפרט אם יבואו לאחר מכן עוד אנשים ויהיה מניין בבית-הכנסת. **מקורות:** שו"ע תרע"א ס' א, ג.

נוהגים להדליק בכל יום נרות חנוכה בבית-הכנסת גם בתפילת שחרית ללא ברכה. בפרט כשמתפללים בהשכמה. **מקורות:** שו"ע סימן תרע"א ס' ז.

מי שנאנס ולא הדליק לילה אחד, אין לו תשלומין למחר אלא מדליק מחר כמספר הנרות שכל העולם מדליקים. **מקורות:** שו"ע תרע"ב ס' ט"ו.

אין מזל לישראל



מסופר על יהודי צעיר שחי בפולין לפני השואה בשם אברהם (אדוארד) ברנשטוק. הוא נולד למשפחה שלא שמרה תורה ומצוות וכך גם הוא התנהג. הוא עבר את המלחמה האימה ובנסי ניסים זכה להינצל כאשר הוא מחופש לגוי פולני. הוא נשאר לבדו שריד אחרון לכל המשפחה. בתום המלחמה הוא לא ידע איך להמשיך בחייו. בינתיים הוא הגיע לבלגיה. כשנה לאחר המלחמה עדיין הוא לא החליט מה לעשות בחייו. הוא הלך לאסטרולוג ידוע בבלגיה. האסטרולוג קרא את המפה שלו לפי פרטי לידתו ואמר: "יש טעות בפרטים שמסרת לי!". "מה פתאום?! אין שום טעות. זה מקום הולדתי וזה התאריך והשעה שלי". "לא יתכן. לפי הנתונים שמסרת לי, האדם הזה נהרג במלחמה!". "מה פתאום נהרג?!". אברהם אמר, "אלה הפרטים שלי!". "אם ככה", האסטרולוג ענה, "אז אתה חייב להיות יהודי!".

אברהם החוויר כסיד יצא משם מהורהר: "במשך כל המלחמה חיפשו כל יהודי בכל מקום. אף אחד לא העלה בדעתו שאני יהודי, והנה האסטרולוג הזה ידע". הוא הגיע לצרפת ופנה לאחד האסטרולוגים הגדולים בעולם כדי ללמוד את תורת האסטרולוגיה. התלמידים נבחנו בשיעור האחרון. הם היו צריכים להגיש עבודת גמר. כל תלמיד לקח נתונים מאדם שמוכר לו ובנה מפה אסטרולוגית. אברהם החליט לערוך את המפה של עצמו. הוא ערך את המפה אבל לשווא. לפי הנתונים הוא היה מת... הוא ניגש למורה והראה לו את ניסיונותיו. המורה התבונן, ערך חישובים ואמר בהחלטיות: "האדם הזה מת".

"אבל אני מכיר אותו אישית", אברהם טען מבלי לגלות שמדובר בו, "הוא לא מת". האסטרולוג הגדול אמר: "אם הוא לא מת, אז יש רק מקרה אחד שבו המפה לא משקפת את האדם, במקרה שמדובר ביהודי!". כך אברהם התחיל להתקרב ליהדות. אחרי מספר שנים הוא עלה לארץ כיהודי מאמין, התחתן והקים בית נאמן בישראל.

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותך לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משיגחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב חיים הגר מאוטוניה זצ"ל



האדמו"ר הרב חיים הגר זצ"ל מאוטוניה - נולד כבן שני ב-כ"ג באייר ה'תרכ"ב (1862). נקרא ע"ש זקנו רבי חיים מקוסוב (ה'תורת חיים' זיע"א). בזמן לידתו היה אביו בן 17 שנה והיה סמוך על שולחן אביו. גדל עם אחיו בבית הסבא, האדמו"ר ר' ישראל, ה'אהבת ישראל', האדמו"ר השלישי מויז'ניץ. כבר כשהיה נער ניכר כי לגדולות נוצר. משמיים התברך בכישרונות גאוניים נדירים. הוא עלה והתעלה בתורה וביראה. היה עוסק בתורה יחד עם אחיו ה'אהבת ישראל', כאשר התמדתם ושקידתם בתורה יחד הייתה עצומה, הם למדו לילות כימים בתורה. בגיל 13 הוסמך להוראה ע"י הגאונים ר' שלמה דרימר (ה'בית שלמה'), ר' יוסף שאול נתנזון (אב"ד למברג) ור' יעקב ווידנפלד מהורמילוב (ה'כוכב מיעקב').



בשנת ה'תרנ"ג (1892) אביו נפטר ורבינו התמנה לאדמו"ר. (רוב החסידים הלכו אחרי אחיו, האדמו"ר ר' ישראל וחלקם הלכו אחרי רבינו. היו לרבינו אלפי חסידים ברחבי גליציה, לייפציג, לבוב וקראון הייטס). רבינו התיישב באוטוניה (אוקראינה) עד מלחמת העולם הראשונה. לאחר מכן נמלט לווינה. לאחר המלחמה שב לאוטוניה, אבל מכיוון שנחרבה עבר לסטניסלב. כיהן גם כנשיא כולל בוקובינה. גאונותו העצומה התפרסמה בכל העולם. פעם אחת כאשר עבר ליד ביתו בבוהוש אמר: "בבית נעשיתי יהודי טוב. לא נכנסתי לישון לפני ארבע ולא קמתי אחרי חמש!". משנת ה'תרס"ד (1904) חלה וסבל ייסורים קשים. עבר עשרות ניתוחים מאז ועד סוף ימיו. ייסוריו לא מנעו ממנו מלהמשיך בעבודת הקודש, ואף נהג לקרוע את התחבושות שעל גופו ולרדת לטבול במקווה. **גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן מופלא.** נפטר ב-כ"ה כסליו תרצ"ב (1931) בקרקוב בדרכו לעבור ניתוח בווינה. ציונו בסטניסלב. חי כ-69 שנים. בהלווייתו השתתפו עשרות אלפים ביניהם משלחות רבנים מקהילות שונות.

סבו (מצד אביו): האדמו"ר ר' מנחם מנדל (ה'צמח צדיק'. מייסד והאדמו"ר הראשון בשושלת ויז'ניץ).
אביו: האדמו"ר ר' ברוך (ה'אמרי ברוך'. האדמו"ר השני בשושלת ויז'ניץ). **אימו:** מרת ציפורה (בת ר' אריה לייב מז'יטומיר). **נשותיו:** מרת פסיה לאה (זיווג ראשון - בת דודו, בתו של הרה"ק רבי יצחק מבוהוש), מרת חיה חאשא (בת ר' שרגא יאיר מביאלוברזיג - זיווג שני), בת ר' צבי מרוזבדוב (זיווג שלישי). **ילדיו:** האדמו"ר ר' ישראל שלום יוסף הי"ד (ממלא מקום רבינו. נרצח בשואה), ר' מנחם מענדל (נפטר מטיפוס לאחר שטיפל במסירות נפש ביהודים חולים), ר' יצחק הי"ד (רבה של טלומטש. נרצח בשואה), מרת בלומה רייזיל (נישאה לר' יחיאל מיכל הגר הי"ד, האדמו"ר מהורודנקה. נרצח בטרנסניסטריה), מרת שרה (נישאה לר' ישראל פרידמן, האדמו"ר מהוסיאטין), מרת העניא (נישאה לר' אהרון פרידמן, האדמו"ר מבויאן-צ'רנוביץ'). **מספריו: נימוקי חיים - על הש"ס וש"ע • טל חיים - חידושי על התורה במשך 'טל' שנות הנהגתו • אות חיים - על ראשונים ואחרונים • מצא חיים - על ש"ע • תו חיים - על קבלה.**



הרב הצדיק ר' אברהם יהושע העשיל מקאסוב-זאלישטשיק זצ"ל מארה"ב (בן הרה"צ ר' שרגא פייביש מזאלישטשיק אחיו של הרה"ק) סיפר: יום אחד רבינו היה בתפילת העמידה, כאשר ידו מונחת בין הדלת למשקוף. לאחר מספר דקות עבר שם מישהו. בלי כוונה הוא טרק בחוזקה את הדלת על היד של רבינו. ידו התחילה לזוז דם מעוצמת המכה. הצדיק לא זז ממקומו וגם לא הזיז את ידו. הוא המשיך בתפילתו כאילו לא אירע מאומה. כאשר סיים את תפילתו אמר לסובבים: "אני חש כאב בידי ולא יודע מה פשרו".

מסופר כי הרבי עבר סדרת ניתוחים שנמשכה מספר ימים. לבסוף כשעמדו לתפור אותו היה אמור לקבל הרדמה לזמן ארוך. כשהרופא בא להרדימו לפני הניתוח, רבינו לא הסכים. הוא ביקש כמה דברים: שידליקו נרות מעל ראשו ושיתנו לו את מקטרתו שאותה הניח בין שיניו.

רבינו פתח את הזוהר הקדוש וביקש שיודיעו לו חצי שעה לפני הניתוח. כך רבינו נותח ללא הרדמה כשהוא מעמיק ומרחף ברעיונותיו הקדושים. עיתונאי ברלין התפעלו מעובדה זו. למחרת פרסמו בעיתונים בכותרת גדולה: 'הרבי הגדול שנותח ללא הרדמה'.



תלמיד חכם גדול אחד שנכח בבית רבינו סיפר שפעם אחת התחלפה לו בטעות הצלוחית שהיו מטמינים בה את החמין לכבוד שבת קודש, בצלוחית אחרת שבה היה מונח תה. לכן בטעות שמו בצלחת תה. המשמש לא הרגיש בחילופין והביא לפניו את התה בסעודת שבת. רבינו אכל ממנו כדרכו בקודש. אחר כך החסידים חטפו משירי, והנה טעם תה בפיהם. אז התבררה להם הטעות וראו את **גודל דביקותו בחי העולמים כשישב לסעודת שבת ולא הרגיש כלל טעם במאכלים.**

כשרבינו היה סמוך על שולחן חותנו כ"ק האדמו"ר מבוהוש, יהודי עבר פעם בשעת לילה מאוחרת ליד ביתו. כשראה שהאור דולק בבית נקש על הדלת. כשרבינו פתח את הדלת היהודי התחיל לבכות ולהתאונן על צרותיו: **הוא שידך את בתו לחתן הגון והבטיח לתת נדוניה, אבל כעת אין לו פרוטה לשלם והחתן רוצה לבטל את השידוך. היהודי הוסיף שכבר היה אצל הרבי מבוהוש, שניסה לשכנע את החתן להמתין עד קבלת הנדוניה, אבל החתן לא רצה לשמוע.**

רבינו אמר לו: "שלח את החתן אלי, אולי אני אצליח לשכנע אותו". אבל היהודי חזר ואמר: "מחילה מכבוד הרב. אם דברי חותנך הרבי מבוהוש לא הועילו, איך יועילו דבריך?". הרבי קם ופנה לחדר השינה. העיר את הרבנית וביקש ממנה שתואיל לתת לאותו יהודי את מטפחת הראש שלה שהיה משובץ ביהלומים כמשכון לחתן עד שיפרע את חוב הנדוניה. הרבנית הסכימה והשידוך יצא לפועל. (מעובד מתוך נחלת פנחס - נעימת החיים)

מעשה חסד ושְׂכָרוֹ



התקלקל בדיוק בערב שבת. בעל הבית השתומם לראות את הטכנאי מגיע בכובע, ירמולקה ומעיל עליון מפוספס.

ר' משה השפיל את קומתו ארצה, נשכב על הרצפה עם כל ה'שמונה בגדים' עד שהגיע לקרביו של המקרר. הוא סובב, מה שסובב. שחרר מה ששחרר. הטעין גז, פתח וסגר, ולבסוף התרומם מלוא קומתו והודיע שהמקרר מוכן ומזומן להמשיך במלאכתו כמִימֵים יְמִימָה.

"כל טוב שיהיה לכם. שבת שלום", ר' משה בירך מעומק הלב ופנה לצאת מהבית. "רגע", בעל הבית עצר אותו, "אני רוצה לשלם. הבטחתי שאשלם כפול".

"אני לא עובד בערב שבת", ר' משה הבהיר, "לא באתי בשביל כסף". סימני שאלה התעגלו על פניו של בעל המקרר ההמום.

ר' משה הסביר, "לפעמים אין ברירה וכשצריך לעזור ליהודי עושים חסד. הבנתי שאין לך שום מוצא אחר ולכן באתי. זה הכל. שתהיה לך שבת שלום ושתשתמשו במקרר לבריאות".

בעל הבית חשב שהוא לא שמע טוב וניסה להתווכח אבל כבר לא היה לו עם מי לדבר. ר' משה רץ, נכנס אל המונית שהזמין על חשבונו ומיהר הביתה להתכונן לשבת קודש. הכסף היה ביד של בעל הבית. מה הוא עושה עם זה? ר' משה הרי לא מוכן לקחת את הכסף והוא חייב לו תשלום!

הוא כבר יכיר לו טובה. הוא יעשה משהו שיביא לאיש הטוב הזה הרבה כסף! מכיוון שעבד בעיתון, הוא כתב על ר' משה כתבה שמשתרעת על שני עמודים.

בכתבה הוא תיאר איך יהודי אותנטי ממאה שערים הגיע אליו בשעת לחץ ביום שישי. הוא עבד כמו טכנאי מעולה ולא לקח פרוטה כי הוא אמר שהוא לא עובד בערב שבת. עבודה- לא, חסד- כן.

הוא המשיך ותיאר, צילם את החנות והוסיף כי ה' הטובה עליו עד שהוציא מתחת ידו כתבה מפוארת ומרתקת. ר' משה המשיך לדבוק בדרכו באמונה תמימה, שלא להשקיע בפרסומות ושלא לעבוד ביום שישי אחר חצות היום.

ראה זה פלא, בבת אחת קונים חדשים התחילו להגיע ממקומות מרוחקים. אנשים שחיפשו מוכר ישר ואמין, מצאו בו את האדם המתאים.

כל הלקוחות החדשים הגיעו בזכות הכתבה של האיש שר' משה עשה איתו חסד ולא הסכים בשום אופן לקחת ממנו תשלום. ר' משה עמד בניסיון, הוא סמך על הקב"ה שייתן לו פרנסה והקב"ה השפיע עליו שפע רב בזכות מעשה החסד.

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון 'השגחה פרטית'. יש בו כדי ללמדנו עד כמה גדול מעשה החסד עם הזולת. לא לחינם אמרו רבותינו שאם אדם עושה חסד עם הזולת, אז בורא עולם עושה עימו חסד.

האדמו"ר הרב שלמה גולדמן מזוועיהל הוסיף ואמר **שכל פסיעה ופסיעה שאדם עושה למען הזולת, הוא חוסך בכך אלף פסיעות עבור עצמו!**

כל מי שהיה נכנס לחנות של הרה"ח ר' משה שטרן זצ"ל, היה מוצא אותו חבוש בירמולקה הלבנה, עטוף במלבוש העליון המפוספס של חסידי תולדות אהרון וספר בידו.

כשקונה נכנס, ר' משה היה מרים את עיניו מהספר והיה עוזר לו. הוא הבין בסוגים של מקררים ותנורים ובכל מה שקשור למוצרי החשמל הבסיסיים שבכל בית. הוא גם ידע לתקן אותם ובכך סייע רבות לתושבי הסביבה.

לחנותו נכנסו גם אנשים שחשבו שלא די בכך שתושבי הסביבה הקרובה יודעים על החנות. לדעתם כדאי שגם תושבי הסביבה הרחוקה ישמעו עליה ויבואו לקנות בה.

נציגים מחברות פרסום ביקרו אצל ר' משה. הם הסבירו לו כמה טוב יהיה כשלא יהיה לו זמן להסתכל בספרים שלו מרוב קונים. כמה חשוב לפרסם את החנות בפרסומונים המקומיים וכמה זה משתלם להשקיע במודעה טובה שתביא בעקבותיה הרבה קונים.

ר' משה לא התייחס לכל העצות. "פרנסה מן השמיים", היה אומר בקול בטוח ויציב, "אני משתדל מספיק וסומך על הקב"ה שיפרנס אותי".

הוא שלח את הפרסומאים למיניהם מעליו, שימצאו את פרנסתם אצל בעלי עסקים אחרים והמשיך בדרכו הפשוטה והשקטה.

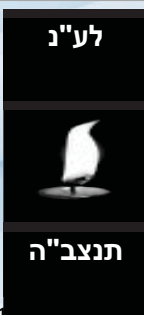
יום שישי אחד, יהודי משכונה מרוחקת התקשר אליו ובקשה נואשת בפיו: "אתה יכול לבוא לתקן לי את המקרר?". ר' משה שאל בתמיהה: "ביום שישי אחר הצהריים? אני לא עובד בזמן הזה. עלי להתכונן לשבת".

"אשלם לך כפול", האיש ניסה להציע. "איפה אתה גר?" "ברחביה". ר' משה היקשה: "ברחביה אין טכנאים? למה אתה מתקשר אלי? אני לא עובד ביום שישי אחרי חצות. תנסה אצל מישהו אחר".

"אין לי מישהו אחר. ניסיתי את כולם", האיש ענה. "תבין, אין לי מקרר לשבת. איך אני שומר על האוכל? מה אני יכול לעשות? מאכלי השבת יתקלקלו".

ר' משה לא עמד בתחנוניו של האיש. הוא בירר את הכתובת המדויקת, הזמין מונית ונסע לביתו של היהודי שהמקרר שלו

הרב הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב הרב יוסף בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקוב דב ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
רחל רפאת בת השמת ע"ה	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
לטיף בן פרחת ז"ל	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
אביבה לוי ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
שרה בת נקיש ע"ה	אילנה (מחזזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
כל שממות עם ישראל		



הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	הרב רחמים בן רחל ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל	ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל
ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה	יצחק בן חביבה ז"ל	חי זידי בן קלרה ז"ל
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	אסתר בת נעמי ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	דב בן יצחק ז"ל	ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	סוליקה בת נעימה ע"ה	אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	סלים בן פרחת ז"ל	מסעוד בן יקוט ז"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	רחמה בת מסעודה ע"ה
רחמה בת מסעודה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	
	יהודה בן סעידה ז"ל	
	עפאת בת השמת ע"ה	
	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1088

הדלקת הנר: 16:13 צאת השבת: 17:16 רבינו תם: 17:53 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: חזון עובדיה (עובדיה א.).

או צרות הפרשה

פרשת "וישלח"

"ויירא יעקב מאוד ויצר לו" [לב, ח].

הנזהר שלא יסובב צער מחמתו לזולת, יסייעוהו מן השמים שרצונו יקויים, וזוכה לבנים כשרים ומיטתו שלימה (תוכחת חיים).
מעשה מאלף התרחש בשני מחותנים, שטרם חתונת ילדיהם החליטו לקנות עבורם דירה. אבי הכלה מצא דירה במחיר 'מציאה', ובאזור של שומרי תורה ומצוות, וביקש מפתו שתלך ותראה את הדירה.
הבת שבה אל אביה ואמרה כי הדירה מאוד מצאה חן בעיניה, והיא מושלמת מכל הבחינות, אך הוסיפה, שבאותו הבניין, מתגוררת חברה טובה שלה, שהינה מעוכבת שידוך כבר זמן רב. זאת ועוד, שבבית אותה חברה נמצאת גם אחותה, המבוגרת ממנה, ואף היא טרם זכתה למצוא את זיווגה, ואולי ייגרם להן צער מסויים כאשר יראו מדי יום את חברתם הנשואה...

האב החליט שהוא אינו ניגש לרכישה לפני התייעצות עם מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל. התקשר אפוא לאחד ממקורבי הגר"ח, וביקש שיגיש את ההתלבטות לפני הרב. הלה השיבו שחבל יהיה לבזבז את זמנו היקר של הגר"ח בשאלה מיותרת זו, כי פשיטא שמותר לקנות את הדירה, והוסיף לטעון 'וכי החברות אינן יודעות שבתך מתחנת?!'... אך אבי הכלה התעקש שבכל זאת יציע את הדברים לפני הרב.

ובכן, השאלה הוצגה בפני רבינו הגר"ח, ולמרבה הפלא, 'שר התורה' שמישיב על אתר על השאלות החמורות ביותר בעולמה של הלכה, התחבט רבות בשאלה זו, תוך כדי שמיללו שפתיו הקדושות 'זו שאלה קשה'. לבסוף הפטיר, שיפנו עם השאלה למרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל.

אבי הכלה מיהר להגיע למעונו של רבינו ה'איילת השחר', והציע בפניו את השאלה. הגראי"ל פתח ואמר, כי לכאורה אין כאן שאלה, כי מן הסתם אתה מחפש זמן רב דירה, וסוף סוף מצאת, ולא סתם דירה, אלא 'מציאה גדולה', ואם כן איך אפשר לומר לך שלא לקנות?!... לאחר מכן עצם הגאון את עיניו הקדושות, ושקע בהרהורים לכמה רגעים. לפתע פקח את עיניו ואמר בהתרגשות: 'אבל איך אפשר לדקור את עיניו של השני?!', וחזר שוב ושוב על הדברים, 'הכלה תצא ותכנס, תצא ותכנס יום-יום, ואיך אפשר לדקור לזולת את העיניים!...' השואל טען בפני הרב: 'בתי מציינת שבני המשפחה הזו הם אנשים טובי לב, מפרגנים ובעלי עין טובה בצורה יוצאת דופן!...' 'נני', אמר הגראי"ל, 'יותר ממלאכי השרת! הרי אפילו על מלאכי השרת כתוב ששייכת בהם קנאה!...' לא כדאי לקנות את הדירה הזו!

לבסוף העלה אבי הכלה הצעה: 'ארכוש את הדירה, אך בתי לא תגור בה, אלא אשכיר אותה לאחרים, ולבתי אשכור במקום אחר'. מרן הרב שטיינמן הסכים להצעה, וצירף את ברכתו למחותנים ובני הזוג. ומה אירע בסופו של הסיפור? - כליל חתונת הבת, האחות המבוגרת של חברתה התארסה! לא חלפה תקופה ארוכה, והנה גם אותה חברה זכתה להתארס. ועתה, בס"ד הבת וחתנה נכנסו להתגורר באותה דירה... (ופריו מתוק).

"ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך" [לג, ט].

על זה יש לשאול: היתכן? עשו מוותר על רכוש המוצע לו על ידי יעקב ואומר לו: "יהי לך אשר לך"? והרי ראינו שהוא כל הזמן התלונן: "את בכורתי לקח" וכו'.

זאת ועוד, הרב חיד"א בספרו "מדבר קדמות" כותב, שלמתושלח הייתה חרב שהיה חקוק עליה שם המפורש וכוחה היה רב לנצח במלחמות. חרב זו עברה לאברהם אבינו, מאברהם עברה ליצחק וממנו ליעקב. ביום שנפטר אברהם אבינו, עשה עשו מלחמה עם נמרוד, וכיוון שפחד ממנו הלך אצל יעקב ושאל אותו: "החרב של סבא אצלך?" "כן", ענה יעקב. "תן לי אותה", ביקש עשו. יעקב הסכים, אך היה לו תנאי: "תן לי בתמורתה את הבכורה". עשו התרצה, והעסקה נחתמה לשביעות רצון שני הצדדים - חרב מתושלח תמורת הבכורה, ובחרב זו הרג עשו את נמרוד באותו היום. ומה העניין שמוזכר בפסוקים שמכר לו את הבכורה תמורת נזיד עדשים?

התשובה היא: אחרי שסוגרים עסקה, עושים סעודה בכדי שיתקיים המכר, וכמו שראינו אצל אליעזר עבד אברהם, שכשנתנו לו את רבקה עשה סעודה בכדי לקיים את העסקה. וכן נפסק בשולחן ערוך, שכל עוד לא עשו סעודה, יכולים שני הצדדים לחזור בהם מהמכר, כי הסעודה היא המקיימת המכר. אם כן - שואל החיד"א - הוא, עשו, שעשה כאלו עסקאות עם יעקב, פתאום מוותר על נתח רכוש כה נכבד? אלא, שעשו הרשע "נעקץ" פעמיים על ידי יעקב, פעם בבכורה ופעם בברכה, לכן אמר לו: "יהי לך אשר לך", מעדיף לא לקחת כי מי יודע מה טמון כאן.

מספרת התורה: "ויפצר בו וייקח" - יעקב אבינו הפציר בעשו, ולבסוף הסכים לקחת ממנו את המנחה. ובכל אופן הייתה כאן תחבולה מצד יעקב. חז"ל אומרים שלעתיד לבוא יעקב יבוא לעשו ויאמר לו: הבאתי לך עיזים מאתיים, תיישים עשרים וכו', הם הולידו ולדות, ולדותיהם הולידו ולדות עד סוף הדורות. את הכול יצטרך עשו להחזיר, וישלם עליהם במיטב.

ואם דיברנו על השבת חוב שיש ממנו פרות ופרי פרות, נזכיר מעשה המובא במדרש: "מעשה באחד מעבדי דוד המלך שהיו יושבין בסעודה והיו אוכלין שם ביצים, והיה אחד רעב ביותר ואכל חלקו הניתן לו קודם חבריו, והיה מתבייש מפני שאין לפניו כלום. אמר לחבריו היושב אצלו: 'הלוויני ביצה אחת'. אמר לו: 'לא אלוה לך עד שתידור לי בפני עדים שתתן לי אותה וכל הרווח שיכול אדם להרוויח מביצה אחת עד אותו זמן שתשיבנה לי'. אמר לו: 'הן', ונתנה לו בפני עדים.

לרפואת משה בן רינה הי"ו, אסנת בת תקווה הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, יוסף בן זולאיכו הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

לאחר זמן מרובה בא [המלווה] ושאלה ממנו. אמר לו: 'אין לך עלי אלא ביצה אחת'.

הלכו לפני דוד המלך ומצאו את שלמה יושב פתח השער, שכך היה מנהגו של שלמה שהיה יושב פתח שער המלך וכל מי שבא לידון לפני המלך היה שואלו: 'מה טיבך אצל המלך?' והלה אומר לו: 'כך וכך היה מעשה ביני ובין פלוני. וכשבא זה שלוח הביצה מחברו אמר לו שלמה: 'מה טיבך אצל המלך?' אמר לו: 'כך וכך היה מעשה'. אמר לו: 'לך לפני המלך וכשתחזור ספר לי מה שיאמר לך המלך. נכנסו לפני המלך דוד, הביא התובע עדים שכך היה התנאי ביניהם, לשלם לו את הרווח שיכול אדם לעשות מביצה אחת מאותו זמן עד עכשיו. אמר לו המלך דוד: 'לך ושלם לו!' אמר לו: 'איני יודע כמה'.

נתן (המלווה) את החשבון לפני המלך: בשנה אחת אפרוח אחד, בשנה שנייה אותו אפרוח יכול להוליד עד שמונה עשר אפרוחים, בשנה שלישית אלו י"ח אפרוחים מביא כל אחד ואחד י"ח אפרוחים, וכן בשנה רביעית עד שעלה החשבון לממון גדול. מיד יצא זה בפחי נפש.

פגע בו שלמה ואמר לו: 'מה אמר לך המלך?' אמר לו: 'כך חייבני המלך ועולה לחשבון גדול'. אמר לו (שלמה): 'שמע בקולי ואני איעצך עצה טובה. לך וקנה לך פולין ותבשלם, וביום פלוני רוצה המלך לילך במקום פלוני, ותעמוד לו על הדרך, ובכל שעה שגדודי המלך עוברים לפניך תזרע הפולין על שדה חרושה שעל הדרך, וכל מי שישאל אותך מה אתה זורע, אמור לו: פולין מבושלים אני זורע, ואם יאמרו לך: מי ראה מעולם פולין מבושלים נזרעים? אמור לו: ומי ראה מעולם ביצה מבושלת שיצא ממנה אפרוח?'

מיד הלך ועשה כן, והיה עומד על הדרך וזורע, וכשבאו גדודי המלך אמרו לו: 'מה אתה זורע?' אמר להם: 'פולין מבושלים אני זורע'. אמר לו: 'ומי ראה מעולם פולין מבושלים נזרעים?' אמר להם: 'ומי ראה מעולם ביצה מבושלת שיצא ממנה אפרוח? וכן היה אמר לכל גדוד וגדוד, עד שבא הדבר לפני המלך.

כיוון ששמע המלך כן אמר לו: 'ומי לימדך דבר זה?' אמר לו: 'אני בעצמי'. אמר לו דוד: 'יד שלמה הייתה עמך בדבר זה. אמר לו: 'בחיך אדוני המלך, הוא ציווני לעשות כדבר הזה מראש ועד סוף'.

שלח המלך אחרי שלמה. אמר לו המלך: 'מה תאמר בדבר זה?' אמר לו שלמה: 'היאך הוא חייב בדבר שלא בא לעולם? אותה ביצה מבושלת הייתה, ולא הייתה ראויה לאפרוח. אמר לו (דוד המלך): 'וילך ויפרע לו ביצה אחת', ועל זאת נאמר: 'שלמה אלוקים משפטך למלך תן וצדקתך לבן מלך' (דורש ציון).

"חזון עובדיה כה אמר ה' אלוקים לאדם שמועה מאת ה' וציר בגוים שולח..." [מתוך ההפטרות].

מובא בתנא דבי אליהו: "כשהיו יעקב ועשו במעי אימן, אמר לו יעקב לעשו: עשו אחי, שניים אנחנו לאבינו, ושני עולמות יש לפנינו, העולם הזה והעולם הבא, רצונך טול אתה העולם הזה ואני אטול העולם הבא. באותה שעה נטל עשו בחלקו העולם הזה ונטל יעקב העולם הבא בחלקו".

יעקב הוא סמל הרוחניות והרוממות – 'איש תם יושב אוהלים', לעומת זאת, עשו הוא סמל הארציות והגשמיות, הוא העולם הזה בהתגלמותו – 'איש יודע ציד איש שדה'. לכן, כשהציע לו יעקב 'הסכם חלוקה' – יעקב ייטול את העולם הבא, ועשו את העולם הזה, עשו שש על ההצעה הזאת, והסכים למכור לו את הבכורה.

אלא שלימים הוא חזר בו. אומרים חז"ל: "כשבא יעקב מבית לבן וראה עשו בניס ליעקב ועבדים ושפחות, אמר לו עשו ליעקב: אחי, לא כך אמרת לי שתיטול אתה העולם הבא, ומניין לך כל הממון הזה, אתה משמש מהעולם הזה כמותי. אמר לו: הרכוש שנתן לי הקב"ה לשמשני בעולם הזה, שנאמר: 'הילדים אשר חנן אלוקים את עבדך'. באותה שעה האמיד עשו בדעתו, ואמר: העולם הזה שאין חלקו כן נתן לו הקב"ה שכרו, העולם הבא שהוא חלקו על אחת כמה וכמה. אמר לו עשו ליעקב: יעקב אחי, בוא ונעשה שותפות אני ואתה, טול אתה העולם הזה והעולם הבא חצי, ואני אטול העולם הזה והעולם הבא חצי". עשו ראה את כל הטוב שיש ליעקב, הן בעולם הזה והן בעולם הבא, והתקנא בו. הוא רוצה לבטל את העסקה ביניהם, ולבצע שותפות שוויונית, גם הוא רוצה נתח מהעולם הבא הנצחי.

וכך מובא בירושלמי: "עתידי עשו הרשע לעטוף טליתו, ולישב עם הצדיקים בגן עדן לעתיד לבוא, והקב"ה גוררו ומוציאו משם". הקב"ה גורר את עשו מגן עדן, דן אותו ושם אותו במקומו הראוי – בגיהנום.

על כך מתנבא הנביא עובדיה: "שמועה שמענו מאת ה' וציר בגוים שולח".

ממשיך הנביא: "אם גנבים באו לך אם שודדי לילה איך נדמיתה הלא יגנבו דיים". מי הם הגנבים הללו?

אדם יצא מביתו לבית הכנסת, בדרך הוא פגש חבר ונעמד לדבר אתו כמה מילים. כשסיים את שיחתו עם החבר, הוא מיהר לבית הכנסת, בקושי הספיק לחטוף שמונה עשרה עם הציבור. הוא לא מבין מה הבעיה. הוא מסביר את עצמו: הרי יצאתי מהבית בזמן, מה אני אשם שפגשתי את החבר שלי?... הרי לא נעים לי לפטור אותו באמירת שלום רפה, הייתי חייב להחליף אותו כמה מילים. ומה אני אשם שהחבר לא נתן לי ללכת...

על כך נשאל אותו: אלו היית בדרך לעבודה, האם גם אז היית מרשה לעצמך לעצור ולפטפט עם החבר? בוודאי היית אומר לו בנימוס: "אני מצטער, אני בדרך לעבודה, אני לא רוצה שה'בוסי' שלי יראה שאני מאחר..."

יפה מאוד, אך מדוע אינך חושש מאדון העולם כפי שאתה חושש מה'בוסי' שלך בעבודה?... מדוע כשזה מגיע לעניינים רוחניים אתה עושה לעצמך הנחות?! האם היית מעז לאחור לעבודה משום שחבר תפס אותך לשיחה? הרי היית מתבייש להצדיק את האיחור שלך בתירוצים כאלה. ומדוע כשזה נוגע לכבוד שמים, אתה מרגיש נוח לתרץ תירוצים שכאלה?

אדם סיים שמונה עשרה, תוך כדי אמירת "ובא לציון" הוא מסיר את התפילין, כשאוחרים ב"אין כאלוקינו" הוא כבר בלי טלית, ולפני "עלינו לשבח" הוא כבר מחוץ לבית הכנסת... מה לעשות, הוא ממחר... והנה בדרך הביתה הוא פוגש חבר, נעצר לפטפט אתו וגולש לשיחה של רבע שעה. פתאום הוא כבר לא ממחר... לא נעים לו מהחבר לקצר בשיחה...

כנגד זה משיבים לו: "אם גנבים באו לך אם שודדי לילה". אם היית עומד בדרך ומשוחח עם החבר שלך, ופתאום היו באים גנבים וחוטפים ממך את ארנקך, האם גם אז היית ממשיך לשוחח אתו כי "לא נעים לך"?... הרי באותו רגע היית עוצר את השיחה ורץ אחרי הגנבים וזועק בקולי קולות "גנבים, גנבים". כאן אין בושה ואין "לא נעים", יש גנבים ושודדים, וצריך להציל מידית את הכסף הגנוב.

אם גנבים היו פורצים את ביתך באמצע הלילה וגונבים ממך תכשיטים יקרים, מה היית עושה? היית קופץ מהמיטה ורץ ברחובות יחף עם בגדי הלילה וצועק בקולי קולות... לא היית מבזבז שנייה אחת אפילו על החלפת בגדי השינה לבגדים רגילים... כל שנייה חשובה, זה לא הזמן לשיקולים של "לא נעים".

"איך נדמיתה הלא יגנבו" – מה דמית בנפשך כאשר באו שודדים לשדוד אותך מבחינה רוחנית? מדוע אינך זועק מרה? מדוע אינך מוכיח? מדוע בעניינים הרוחניים אינך נוהג – לפחות – כפי שאתה נוהג בעניינים הגשמיים (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פריה ז"ל, לע"נ מניזה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרה ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יוחאנן בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יט כסלו תשפ"ד: הדלקת נרות: ירושלים: 4:00 תל-אביב: 4:14 חיפה: 4:03 מוצאי שבת: ירושלים: 5:14 תל-אביב: 5:16 חיפה: 5:14 ר"ת: 5:51

פרשת וישלח

הרחק מחבר רע

להרחיק הבנים והתלמידים מחברים רעים העלולים להשפיע עליהם לרעה!

נלמד מהפסוק: "הצילני נא מיד אחי מיד עשיו" (פרק לב-יב)

מבאר הגאון רבי יוסף דב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל (בספרו בית הלוי) כי יעקב אבינו התירא משני הדברים: גם מפני שפיכות דמים – אם ילחם נגדו, וגם מפני התקרבות יתירה של עשו – אם יכרות עמו ברית שלום. ומכיון ש"גדול המחטיאו יותר מן ההורגו" ביקש קודם כל: "הצילני נא מיד אחי" – מפני אהוותו של זה. ורק אחר כך "מיד עשו". שכן הפחד שצריך להיות מ"עשו" הוא בראש ובראשונה כאשר הוא "אחי" – כשיש עמו קשרי ידידות ואהבה, וככל שיותר נתרחק מאהוותו של עשו ונקיים "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", כן תקטן הסכנה ממנו...

יעקב נזהר מהתחברות עם עשיו כבר במעי אמו, כידוע הרעיון בשם כ"ק האדמו"ר רבי בונים מפשיסחא זצ"ל על הפסוק "ויתרוצצו הבנים בקרבה". שכאשר עברה בפתח בתי מדרשות, יעקב מפרכס לצאת. ותמוה: למה רצה לצאת, והרי תינוק במעי אמו מלמדים אותו כל התורה כולה? אלא לא רצה יעקב לשהות בכפיפה אחת עם עשיו גם כשלמד תורה מהמלאך.

כי על כן, אף האדם הנעלה והמוסרי, עלול להיות מושפע ולהתקלקל בסביבתם ובחברתם של 'אינשי דלא מעלי'. התריע על כך רבינו הגרא"מ שך זצ"ל באחד ממכתביו (ומכתבים ומאמרים ח"א-סא) בו כתב לשואל: "בענין הבחור שאתה חושש שיש לו השקפות אחרות, ודאי שאתה צריך להתרחק מלהתחבר איתו בכל צד שהוא, וכל שכן שלא להיות איתו בחדר אחד. כי אין הספק שאתה תשפיע עליו לצד הטוב, מוציא מידי ודאי שהוא ישפיע עליך ההיפך. כי יש לו הרבה המסייעים על ידו, היינו הרצונות והתאוות". עכ"ל.

חשבנו להמליץ על כך, בדרך דרש ורמוז, את הפסוק "כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש"... הנה "אש" כשלעצמה אינה רעה. אדרבה, היא מרובת תועלת. היא מאירה ומחממת – "כי נר מצוה" – אימתה נהפכת האש לרעה ומזיקה, כאשר מוצאת היא "קוצים" – קוצים אלו הרשעים כדרשת חז"ל. או-אז כשמתחברת האש עם ה"קוצים", התוצאה היא: "ונאכל גדיש או הקמה" – נוצר הרס וחורבן של הטובים!

לפי? נוכל ליישב קושית השיטה מקובצת על המשנה (ב"ק ב.) "ארבעה אבות נזיקין השור והבור והמבעה וההבער" – הבער זה "אש", שואל השטמ"ק: מדוע לא אומר התנא בפירוש "אש" כלשון הפסוק "כי תצא אש"? אך לדברינו מדוייק היטב שהרי אש כשלעצמה אי אפשר לכנותה "מזיק" אלא רק אחרי שבוערת היא "בקוצים". על כן אין מתאים לכנות את "האש המזיקה" אלא בשם "הבער".

ידוע שהמצוי בסביבת עוברי עבירה ורואה תמיד במעשיהם, מתרגל בזה ושוב אין הדבר חמור אצלו כל כך. בזה ביאר כ"ק אדמו"ר רבי אברהם חיים מזלוטשוב זצ"ל את אמרת חז"ל (אבות פ"ד-ב) "הוי רץ למצוה ובורח מן העבירה... ועבירה גוררת עבירה". ותמוה: וכי רק מנפי שגורת עבירה צריך לברוח מהעבירה?

אלא כך הביאור: אפילו אתה עצמך רחוק מעשיית עבירה אלא רק ראית אחרים חוטאים ואינך יכול למונעם – ברח מן העבירה, התרחק מהם, כי עלולה עבירה שלהם לגרור עבירה שלך...

בדרך זו ביאר הגר"מ שטרנבוך שליט"א את הפסוק "ובערת הרע מקרבך" (דברים יז-ז). הפסוק מדבר על העדים שראו את החטא, ועל כן יד העדים תהיה בו בראשונה... וכל כך למה? משום שהעדים שראו את החטא, נתרגלו בנפשם לזה החטא, לפיכך עליהם לסקול את החוטא כדי שישירו בלבבותם את חומרת החטא. ועליהם נאמר "ובערת הרע מקרבך".

"גדול המחטיאו מההורגו"...

סיפר רבה של שכונת "ברכפלד" במודיעין עילית – הגר"י זיכרמן שליט"א: באו אלי כמה אברכים שנשותיהם עבדו במשרד שבו רשת המחשבים לא היתה חסומה כראוי, והמעביד סירב לחסום. כנכסתי לגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל ושאלתי מה לעשות?

השיב לי רבי ניסים: "שילכו אותן נשים לעבוד בכפרים הערביים. הכפרים הללו הרי קרובים אליכם לברכפלד"... ברגע הראשון לא הבנתי כוונתו וטענתו: "הרי זה מקום סכנה!"

ענה רבי ניסים: "נו... וכאן זה לא סכנה: והרי גדול המחטיאו יותר מן ההורגו!"

הלמות עמלים

מפגשים מסוכנים...

כשיפרו לגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל שהשלטון יוזם מפגשים לקרב לבבות בין נוער יהודי לנוער ערבי, אמר בכאב:

"אין זו אלא עצת בלעם והפעם ביוזמת היהודים"... וקבע נחרצות: "ביום שיחלו מפגשים מסוכנים אלו, תבדיל מחיצה של אבנים מעופפות בין יהודים לערבים!"

וכדבריו כן היה: מיד עם תחילת המפגשים, החלו להתעופף בליסטראות האינתיפדה שגבתה קרבנות רבים ודירדרה את המצב...

מתוך מאמר

לשמוח בחלקו שחננו הבורא ולא להתאוות ליותר מהנצרך לו!

נלמד מהפסוק: "כי חנני אלוקים וכי יש לי כל" (פרק לג-יא)

ומפרש הכלי יקר: כי דרך הצדיקים אפילו שיש מעט בידם, מסתפקים בו ושמחים בחלקם, ונראה כאילו יש להם כל, אבל עשו אמר "יש לי רב", כי הרשעים אעפ"י שיש להם כל כסף וזהב שבעולם, מכל מקום נראה להם שעדיין הם חסרים. ואמנם, יש להם רב אבל לא כל צרכם, כי "יש בידו מנה רוצה מאתיים"...

נאמר במשלי (ח-ח) "ראש [=עוני] ועושר אל תתן לי". והיינו ששלמה המלך ביקש: אינני רוצה להיות לא עשיר ולא עני, ששניהם אינם טובים לעבודת ה'. שאם האדם עשיר, הוא עלול לבוא לידי גאווה, ונדמה לו שכל העולם שלו, ואינו חושב כלל על העולם הבא. ואם הוא עני, הוא עלול להחניף לבריות ולדבר שקרים ולעשות שאר עוונות שעושים בלי כוונה.

ואמנם בדרשות המהר"ם שיף (שבסוף מסכת חולין) ביאר באופן מקורי וכך כתב: "תרוויחו כחדא. יש לו מנה מבקש מאתיים ואינו שמח בחלקו, וכל מה שעשיר יותר, יעני יותר, כי יחסר לו הרבה יותר".

מבאר המהר"ם שיף מה שלכאורה לא מובן: איך יתכן מציאות של עושר ועוני בחדא מחתא, הרי הם תרתי דסתרי ואיך יתכנו להיות במקום אחד. ועל זה מתרץ המהר"ם שיף, שעל כל מנה שיש לו, רוצה עוד מאתיים, ונמצא שתמיד חסר לו ככול ממה שיש לו, וזה מה שכתב "ככל שיתעשר יותר, כך יעני יותר". ולכן ביקש שלמה: עושר, שבהכרח יש בו יותר עוני, אל תתן לי...

לפי"ז, ממשיך המהר"ם שיף ומתרץ קושיה נוספת: אמרו חז"ל "אין אדם נפטר מן העולם וחצי תאוותו בידו". ותמוה: הרי אם יש לו מנה, רוצה מאתיים, נמצא שחצי כן נשאר בידו! אלא לפי האמור מיושבת גם קושיה זו, שכן על כל מנה שיש לו, חסר לו עוד מאתיים, נמצא שרק שליש תאוותו בידו.

דוד המלך אומר במזמוריו: "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון" כלומר: הקב"ה לא רק פותח את ידו ונותן לנו כל טוב אלא הוא מוסיף על כך שנהיה גם שבעי רצון ושמחים בחלקינו, וזו אכן הנותנה הטובה ביותר.

ואמנם הקשה בעל הנודע ביהודה (בספרו צל"ח על ברכות ד'): בפסוק "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", שלכאורה היה לו לומר "ומשביע לכל חי "מזון" או "שובע", ומה פשר הלשון "רצון"?

אלא ביאר הצ"ח באופן דומה, כי פסוק זה אומר דוד המלך כלפי מי שמזונותיו מצומצמים בדוחק ובעוני, שאז הקב"ה נותן וחונן בו דעה לשמוח בחלקו. כאמרת חז"ל איזהו עשיר השמח בחלקו. ואין לך מדה טובה כמדת ההסתפקות. ועל רבי חנינא נאמר בגמרא "כל העולם ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין". לא אמרו "אין לו אלא קב חרובין" אלא אמרו "די לו בקב חרובין". שיהיה לו בזה די והותר, וקיבל זה ברצון, כאדם שיש לו די כל צרכו. זהו שרמז הכתוב ב"משביע לכל חי רצון" - שמשביע לכל חי במה שנותן לו בדעתו שישמח בחלקו וכאילו נתמלא כל רצונו.

על אמרת חז"ל הידועה "איזהו עשיר השמח בחלקו" תמה רבינו הגרא"מ שך זצ"ל, לאור קביעת חז"ל ש"אם יש לו מנה רוצה מאתיים" היאך יתכן שיהיה אדם שמח בחלקו, הרי אם יש לו מנה בחלקו שואף למאיתים ואיך יכול לשמוח בחלקו?

וביאר הרב שך שבהכרח מדובר כאן באדם שאין לו בחלקו מאומה, ועליו נאמר שאם הוא שמח בזה הריהו עשיר. ואיך יכול לשמוח בזה? וביאר הרב שך שמי שאין לו מאומה, אינו מרגיש כלל את טעמו של העולם הזה וה"עולם הזה" לא חסר לו, נמצא ש"שמח בחלקו", הוא רק מי שלא טעם את טעמו של העולם הזה...

ענוות המסתפק במועט...

הגאון רבי יצחק שור זצ"ל כיהן כרב בעיירה קטנה (גוואזדיץ). ביום מן הימים באו אליו ראשי עידה מעיירה גדולה ועשירה כדי לבקשו לקחת את משרת רבם על שכמו. הם קצבו לו שכר גדול מאוד. אך רבי יצחק עשה עמם את כל החשבונות של ההכנסות וההוצאות והוכיח להם כי ההוצאות כגובה ההכנסות ולא ישאר בידו מאומה, ואם כן הרי גם בעיירתו הקטנה והעניה אשר ההכנסות מועטות גם ההוצאות כגובה ההכנסות, ונמצא שבעיירה הגדולה יהיה עמוס בעבודה רבה מבלי שירוויח יותר...

וענו לו ראשי העדה: "אם כן, נוסיף לך עוד על השכר הקצוב ויהיה לך לעודף על הוצאות ביתך". אמר להם רבי יצחק: אבל מאין אקח להוצאות הדרך כדי לנסוע מהעיר הזו לעיר הזו?

השתוממו האנשים על שאלתו ויאמרו: "היבצר מאיתנו לתת לך הוצאות הדרך בעדך ובעד בני ביתך להביאכם אלינו בכרכרות מהודרות לשכון כבוד בעירינו שעל זה דאגתך?"

השיב להם הרב: "לא על הוצאות הנסיעה לשם אני דואג, כי אם על הוצאות הדרך לשוב לכאן, כי מי יודע אם אמצא חן בעיני כל העידה או אם תמצא העידה חן בעיני ואז אאלץ לשוב למקומי ומי יתן לי אז את הוצאות הדרך... לכן עדיף לי להמשיך לשבת בעיירתי הקטנה ולשמוח במה שיש לי".
הקדמה לספר "כח שור"

"די לי במשכורת אחת"...

יהודי עשיר מדרום אפריקה, הגיע לביקור אצל הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל כדי שיאציל לו ברכה. משכנס לחדרו וראה את הדירה בדלותה, ניגש לבית המסחר לרהיטים והזמין מערכת מהודרת של רהיטים שכלל ספה, כורסאות, שולחן, כסאות וארון ספרים מהודר.

משביקשו הסבלים לפרק מטען הרהיטים בדירתו של רבי אריה, סירב להרשותם לעשות זאת, ובדלית ברירה נאלצו הסבלים להחזיר הרהיטים לחנות...

למחרת, חזר אליו אותו יהודי אמיד ואמר לו: זיכנו הקב"ה בממון ומאוד הייתי רוצה שתקבל מידי את מנחתי, אנא, קבל הרהיטים.

רב תודות לך - השיבו רבי אריה - כוונתך רצויה, אולם השבח לא-ל, לא חסר לי דבר. אני מסתפק במה שיש לי. רואה אתה שני הכסאות הללו שבחדר? על כסאות אלו ישבנו אני ורעייתי מיום נשואינו וחביבים הם עלי, מה צורך לי ברהיטים חדשים...

"וממה אתה מתקיים?" - שאל האורח - "שנים רבות עבדתי כ"משגיח רחני" בת"ת "עץ חיים" וכאשר יצאתי לפנסיה מקבל אני מהם סך 100 לירות בחודש וזה מספיק לי די צרכי..."

"עשה עמי חסד" - הפציר בו האיש - "והרשה לי לשלם לך כל חודש, פנסיה חודשית נוספת של 100 לירות..."

"בשום פנים ואופן!" פסק רבי אריה. משנוכח לדעת כי סרובו הממושך גורם עגמות נפש מרובה לעשיר זה, שכה חפץ להטיב עמו - הביע הסכמתו.

משהגיע לידי רבי אריה ההמחאה החודשית הראשונה - נחפז לגשת למזכירות ישיבת "עץ חיים" ואמר להם: "יהודי כמוני אינו זקוק לשתני משכורות. די לי במשכורת אחת: קחו את הפנסיה החודשית שלי ותנו אותה ל"מלמדים" הממתינים לפנסיה אחת והזקוקים לה יותר ממני..."

אנשי הת"ת שלא יכלו לעמוד בהפצרותיו של רבי אריה, נענו לו והפסיקו לו את הקצבה החודשית...

צדיק יסוד עולם

ליטול עצה מזקני הדור – חכמי התורה קודם כל פעולה חשובה וגורלית!

נלמד מהפסוק: ויקחו שני בני יעקב (לד-בח)

וכתב רש"י (מהמד"ר): "בניו היו ואעפ"כ נהגו עצמן שמעון ולוי כשאר אנשים שאינם בניו. שלא נטלו עצה ממנו". עכ"ל. ומסתבר שהיה עליהם ליטול עצה מיעקב לא רק מחמת שהוא אביהם, אלא גם מצד היותו זקן שקנה חכמה, כדברי חז"ל (במד"ר שמות-ג): לעולם זקנים מעמידין את ישראל. אימתי ישראל עומדין? כשיש להם זקנים שכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל". ואמרו חז"ל (קידושין לב): אין זקן אלא מי שקנה חכמה.

וטעון ביאור: אם כוונת חז"ל שישראל עומדים בכח תורתן של הזקנים חכמי התורה, לכאורה היה יותר מדוייק לומר שיש "בהם" זקנים!?

יתירה מזו: מה פשר ההמשך "שכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל", כאילו שבה תלוי המצאותם של הזקנים ולכן כרוכים זה בזה, הרי לכאורה הם שני ענינים נפרדים: האחד, שיש זקנים בישראל שבזכותם ישראל עומדים, ומלבד זאת יש מעלה נוספת: שהנוטל עצה מהם אינו נכשל, וא"כ היה מדוייק יותר לומר "וכל מי שנוטל עצה" וכו'!?

אלא כך הוא ביאורם של דברים: כשם ש"אין מלך בלא עם" כך אין "זקנים" בעם ישראל בלי שבני ישראל יכירו ויעריכו את מעלתם המיוחדת והנשגבה של הזקנים - המה גדולי ישראל חכמי התורה - מעל כולם: אין "זקנים" בישראל אם לא מודעים לסגולת כוחם הרוחני המופלא של ה"זקנים" להשיג ולראות למרחקים מה שאחרים אינם מסוגלים לראות ולהשיג. ואשר לכן נקראים הם "עניי העדה". ואין די במה שבמצאותם הם נמצאים בתוכינו.

וכל כך למה? את הנימוק לכך נתנו חז"ל בהדגישם "שכל מי שנוטל עצה מהזקנים אינו נכשל"! כלומר: זקני וחכמי עם ישראל אינם משמשים רק ל"תפאורה", אלא כל הברכות וההצלחות שישנן לכל אחד מישראל ולעם בכללותו הכל בא מכח חכמתם של הזקנים ומכח הסייעתא דשמיא שמלוה אותם.

וזה בא לידי ביטוי רק כאשר מצייתים להוראתם של הזקנים - גדולי ישראל, מקבלים את עצתם ומחזרים אחר ברכתם, ואז שורה הברכה וההצלחה במעשה ידיהם, אך בלי זה אין ישראל יכולים לעמוד. ואף לא יכולים לעשות דבר כאמרת רבי עקיבא (מד"ר ויקרא יא-ח): "נמשלו ישראל לעוף, מה העוף הזה אינו פורח בלי כנפים, כך ישראל אינם יכולים לעשות דבר חוץ לזקנים".

זהו שדרשו חז"ל: במה יודע איפוא, שיש זקנים ה"מעמידים" את ישראל? כאשר בני ישראל יודעים לנצל את גדלותם הנשגבה של הזקנים ומפיקים מהם את מירב התועלת, כאשר לומדים מתורתם והליכותיהם ונוטלים מהם עצה וברכה קודם כל פעולה חשובה וגורלית שעושים.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל הביא (בשיחות מוסר - תשל"ב) מספר דוגמאות מפסוקי התורה ודרשות חז"ל מהם ניתן ללמוד ב' היסודות: א) שאין לאדם לעשות שום דבר (משמעותי) מדעת עצמו ומסברתו הוא, אלא עפ"י זקני הדור ורבותיו, שכן האדם הנוהג לעשות מדעת עצמו "מרה תהיה אחריתו שאין אנו יודעים להיכן יגיע עם סברותיו", כלשון רבי חיים.

ב) על כל אחד ללמוד רק מרבו השייך אליו, שכן ממנו אפשר לקבל ולא מזולתו. ואפילו הנהגה התלויה בסברה ובדרך ארץ, כפי המעשה המובא בגמרא (סנהדרין יא.) ששמואל הקטן וכן רבי חייא תלו את החסרון והסרחון בעצמם כדי להסירם מזולתם, אף זו צריכה להלמד מרב דוקא.

צריך גם לציית לעצה שנוטל...

סיפר הגר"י ניימן זצ"ל: אדם הציע שאלתו לפני הסבא מקלם - רבי שמחה זיסל זצ"ל וביקש ליטול עצה ממנו: הוא רוצה לקנות נחלה גדולה, אלא שליהודים היה אסור לקנות ברוסיה נחלה על שמים ולכן רוצה לקנות על שם פריץ אחד. וידוע לו שפריץ זה איש נאמן וישר שבוודאי לא יכפור בו לקחת הנחלה לעצמו, ונפשו בשאלתו: האם לבטוח בפריץ או לא, כי מוציא את כל רכושו על כך.

השיב לו הסבא מקלם: נפתח חומש ונעיין, כי כל פתרון נמצא בתורה הקדושה. אחזו אז בפרשת חיי שרה והוא עיין בפרשה והראה על הפסוקים שאף שאליעזר היה עבד נאמן ומסור כפי שרואים מכל תפלותיו ושיחותיו, למרות זאת לא האמינו אברהם והשביע אותו. והמפרשים מבארים שאם אברהם היה יכול ללכת בעצמו לא היה שולח את אליעזר למרות השבועה. נמצאנו למדים מכאן כי בדבר שנוגע לחיי האדם אין לבטוח בשום אדם אף הנאמן ביותר!

ואולם איש זה לא שמע לעצתו של הסבא מקלם, וסוף דבר היה שהפריץ בגד וכפר בו והאיש יצא נקי מנכסיו...

דרכי מוסר

"ונהנין ממנו עצה ותושיה"...

יהודי המתין שנים רבות להפקד בבנים. באחד הימים אמר לו הרופא שישנה בעיה רפואית מסויימת ולכן לדעתו יש לעשות ניתוח. נכנס היהודי להוועץ עם הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש וויזנפלד זצ"ל ושטח בפניו את כל פרטי הענין.

לאחר מחשבה השיב לו הרב מטשיבין כי לא מצאנו בחז"ל שיש מציאות של מום כזה, ואם כן כנראה שהרופא אינו צודק בתיאוריה שלו, ולא כדאי שיעשו את הניתוח. ואכן אותו יהודי נושע מבלי שעבר את הניתוח, כעצת הרב מטשיבין.

שר התורה

עצתו - עצת התורה...

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א: "מעשה ביהודי שכלל הנראה היה רשע מרושע. באחד הימים כעס מאוד על אשתו וכדי "להעניש" אותה, אמר: יש לי בת קטנה, קידשתי אותה לבחור, כי הרי זו זכותי לקדשה, אבל אני לא רוצה לגלות לאיזה בחור קידשתי אותה!

"כולם היו מזועזעים מהמצב שנוצר, איך מצילים את הבת מכבליה? כששמעתי את המעשה רגזתי עד כדי כך, שחשבתי לקחת את חברי הכולל שלנו בחולון לכותל המערבי ופשוט לקלל את אותו רשע... למדתי הנהגה זו מהרב מבנדין שאיים ברבים על אחד שגנב נדוניה שאם לא יחזיר הכסף לבעליו הוא יקלל אותו במיתה משונה וכולם יגידו אמנו! ואכן הגנב החזיר מיד את הכסף. ומכאן החלטתי גם אני לאיים על האבא שאם לא יגלה למי קידשה תחול על ראשו קללה חמורה.

"אך לפני כן ניגשתי לחמי הגר"ש אלישיב זצ"ל להוועץ עמו על הענין. שמע הרב אלישיב את כל המעשה בשלוה ובחיון... לא הבנתי מה הרוגע הזה, ואז הגיב בפשטות: חז"ל קבעו ש"אין אדם משים עצמו רשע" ומכיון שישנה רשעות גדולה במעשה שסיפר האבא, ממילא הוא לא נאמן לספר זאת, ולשים עצמו רשע, ומתייחסים לסיפור שלא היה ולא נברא...

הלמות עמלים

עצתו כדבר האורים...

סיפר ראש כולל מבני ברק: כשהייתי פעם בלוס אנג'לס, ניגש אלי בחור בתהליך חזרה בתשובה. הוא סיפר לי שבא בקשרי שידוכין עם בחורה ורוצה להתחתן איתה, אך לפני כן רוצה לבקר אצל הגאון רבי חיים קניבסקי לקבל ממנו ברכה. ואכן הגיע לארץ וכתב בפתק את שמו ושם הבחורה וביקש ברכה. להפתעתו אמר לו רבי חיים: "אל תתחתן איתה!"

הוא התקשר אלי ואמר: "הלכתי רק לקבל ברכה, לא שאלתי אם אנחנו מתאימים..." אמרתי לו: "אם כך אמר רבי חיים, צריך לבדוק. תבוא לאמריקה ונבדוק". לקח אותה למסעדה וסיפר לה מה אמר רבי חיים, ואז פנה אליה בשאלה: "האם יש משהו שאת מסתירה ממני?"

היא פרצה בבכי ושאלה: "איך הרב ידע שאני גויה?!" התברר שאבא שלה יהודי אך האמא גויה, והבחור לא ידע על כך.

אריז בשיחי

זמי בעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

תהילה להשם! [א] / סיפור שבועה עשרה למבצע הסיפורים

רקע: בישיבה גדולה זכיתי לחבר קרוב-קרוב, ברוך שמו. לאחר שהתארס הורה לו אביו לנתק אותי את הקשר באופן חד. ברוך הסביר לי את השיקולים במכתב ארוך. המוח שלי הזדהה עם הצעד, אך הלב לא... בנוסף לכאב העצום - אני מתבייש מאד לספר - נטרתי טינה גדולה לאבא של ברוך. במבט אנוכי ואולי גם ילדותי, ראיתי בו אשם: הוא, כביכול גרם לצער ולבדידות העמוקה שלי. גם לאחר שראיתי עד כמה ה' גלגל הכל לטובתי (ועל-כך כבר סיפרתי במדור בסיפור נפרד, לפני שלושה שבועות). במשך שנים "טיפחתי" את הקפידה של: הוא "עשה לי את זה". הוא פגע בי. הוא "לקח ממני" את ידידי הטוב.

עכשיו נעבור לספר על הבת שלנו, תהילה. ילדה מתוקה וחכמה שזכינו בה בחסד ה' לאחר כמה שנות ציפיה. ככל שהיא הייתה עמוסה במעלות, והביאה לנו שמחה ואושר, כך היא גם הייתה מאתגרת באופן לא רגיל. במשך השנים אובחנה כ-ODD+ADHD ומספר אבחנות נוספות... הקושי בגידולה הלך והתעצם עם הזמן, ואז טרם הבנתי שיש לה קשיים אמיתיים, חשבת: ב"ה, "ילדה פעילה וסקרנית".

עוד 8 שנים קדימה, והבעיות מתעצמות. אדלג כאן על כל הפרטים. הגענו למצב שתהילה סירבה ללכת ללימודים.

אסכם מסכת של יסורים במשפט אחד: תהילה ישה שנתיים בבית בלי ללכת למסגרת לימודית.

"ישבה"? מצחיק לומר זאת. קפצה, השתוללה, שוטטה, הפכה את סדרי היום והלילה ועשתה ה-מ-ו-ן בלגן.

מורכב, מורכב, מורכב.

(קוראים יקרים, מסתמא לכל אחד מכם יש הרבה מה לייעץ ולהעיר, כן... תודה, גם אנחנו עכשיו יותר חכמים לאחר מעשה...)

השקענו המון אנרגיה, זמן, כוח וכסף באבחונים, מומחים, רופאים, פסיכולוגים ומטפלים. כל טיפול דורש כוחות ונפש וגוף, תוך כדי שאנו מתמודדים עם תהילה בבית 24 שעות ביממה. אשתי נאלצה לקחת ח"ל"ת מהעבודה כדי להיות איתה בבקרים, כך שגם המצב הכלכלי היה בכי רע. השקענו המון מכל היבט, אך ההרגשה היתה שדברים לא מתקדמים, אין שיפור. כביכול הסתובבנו סביב אותה נקודה בלי מוצא.

אחת הבעיות הבלתי פתורות הייתה: איתור מוסד לימודי מתאים. מי שמתמצא קצת בנושא יבין את הקושי הגדול בו היינו נתונים: אצל תהילה היה פער בלתי נתפס בין כישרונות וכישורים רבים, לעומת רמת התנהגות ומצב רגשי. במוסדות רבים כלה ביקרנו הסבירו לנו שבנוסף לאבחנות כמו ADHD וכו' סובלות כלל התלמידות גם מלקווי למידה ברמות שונות. חלקן, לדוגמה, עדיין מתקשים בקריאה. ואילו תהילה, ברוך השם, לא סבלה מכל קושי לימודי. מובן מאליו שלא היה לה סיכוי לשרוד במוסד כזה, בו בעצם אין לה מה לעשות בכיתה...

הגענו לראיונות רבים, אך אף מקום לא התאים לה - או היא לא התאימה להם. גם הפסיכולוגית שליוותה את התהליך הודתה

שהשילוב של שלושת הנתונים הבאים הביאו למסקנה שמוסד מתאים לתהילה כנראה לא קיים (א) ילדה חכמה מאד, אפילו גאונית (ב) עם חוסר ויסות רגשי והפרעות התנהגות קשות מאד (ג) על המוסד להיות ברמה תורנית תואמת (ביקרנו במוסדות לא חרדיים מקצועיים ומקסימים, אבל היה ברור שהמשמעות של לשלוח את תהילה לשם, היא ח"ו לאבד אותה מבחינה יהודית).

בנקודת קושי/יאוש זה פגש אותי המהפך בחשיבה: ר' אידי: השתדלות רוחנית חשובה לא פחות מהשתדלות גשמית.

רגע, אמרתי לעצמי. מה לא השקעת בהשתדלות? אבחונים! מטפלים! רופאים! ואיזה ים של זמן! על חשבון ה"כולל" ועל חשבון הילדים. משאירים את הילדים עם בייביסיטר, מצטמצמים לכללית ואפילו לוקחים הלוואות כי אנחנו מבינים שזהו פיקוח נפש שדוחה הכל. כל כך הרבה השתדלות גשמית, שחלק גדול ממנה לא נושא פירות. החלטתי: את אותו זמן וכסף שהשקעתי עד כה בהשתדלות רגילה, אתחיל להשקיע מעתה בהשתדלות רוחנית!

זה היה שינוי פנימי שלי בלי לשתף איש. נקודת מבט חדשה לגמרי. לא שעד אז לא התפללתי לה' לישועת בתי "תהילה בת חיה דבורה" אלא שמאותו רגע התחלתי להשקיע בכל האפיקים הרוחניים (כולל חיזוק בסדרי הלימוד וכו') ובעיקר הבנתי: מכאן תצמח הישועה!

ספר תהילים קטן - עם סימניה - מצא את מקומו בכיס החליפה, ומאז כל הנסיעות בתחבורה הציבורית הפכו קודש לתפילה. בין אם היה לי מקום לשבת ובין אם בעמידה, אחזתי חזק בעמוד של האוטובוס ביד אחת וביד השניה את התהילים.

כמו כן, אשתי ואני נסענו כמה פעמים לשפוך לב בכותל. כן, השארנו את הילדים עם בייביסיטר בדיוק כמו כל הימים שבהם לקחנו את תהילה לפסיכולוגית, לנוירולוג ולראות בתי ספר. חתמתי על 2 ה"ק לצדקה לזכותנו. למרות מצבנו הכלכלי הלא משופר. בדיוק כמו שיכולנו להוציא אלפים שלא היו לנו על האבחונים.

ובכן, השקעתי בתורה, בתפילה וצדקה. ואז הבנתי שעלי לעשות גם תשובה - - -

לא הייתי צריך לחשוב הרבה כדי לדעת במי פגעתי ואת מי מחברי הילדות עלי לפייס. התמונה עומדת לנגד עיני: אני יושב בחדר, מחפש את מספר הטלפון של החבר החלש ביותר בכתה, זה שזלזלתי בו ולעגתי לו. אני מתקשר. מפרט. מבקש ממנו סליחה, מחילה. הוא מחייך בביטול: בוודאי שאני סולח, הכל עבר... הכל בסדר... היום הוא אברך לתפארת...

אני מחייך למספר הבא. הוי, כמה שזה קשה. הלב בוער מבושה. "עדיף לך להתבייש כאן מאשר להתבייש בעולם הבא"!!! - אני מחזק את עצמי...

המשך בשבוע הבא!

לרגל המצב, המבצע ימשך בעזה"י בשבועות הקרובים

הזוכים הבאים במבצע הפרסים לעידוד וטיפוח מדות טובות יכולים להיות אתם. כל שעליכם לעשות: לכתוב סיפור מעניין ולא שייגרתי על מדות טובות שאירע אצלכם או אצל מכרכם, בתנאי שהסיפור עדיין לא פורסם בספר או בכתבי עת, ולשולחו לפי כתובת המכון: "מכון אהבת אמת" רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242410 או פקס: 077-7671812 או אימייל: haemesemes@gmail.com

ארבעה סיפורים נוספים שיבחרו, יפורסמו במדור זה ויזכו את שולחיהם בסך 100 ש"ח!)

הסיפורים שיתקבלו יטופלו רק בתנאים הבאים:

- 1) אורך הסיפור בין 500-200 מילים (בעברית), בכתב יד ברור וקריא. (עדיף מודפס במחשב).
 - 2) על השולח לרשום שמו, כתובתו המדויקת ומס' טלפון.
 - 3) למכון שמורה הזכות, לפרסם את כל הסיפורים שישלחו, והי הם רכוש המכון, (מלבד בהוראה אחרת מהשולח) ורק 20 סיפורים יזכו לפרס.
 - 4) למכון אהבת אמת שמורה הזכות, לערוך ולעבד את הסיפור לפי מדת הצורך.
 - 5) למותר לציין כי על שולח סיפור האחריות לבדוק שהסיפור לא פורסם בספר או בכתב עת ואין עליו "זכויות יוצרים".
- בע"ה בשבועות הקרובים נמשיך לפרסם את הסיפורים והזוכים הבאים.**



גליון ס' 1142

שנה לצאת העלון

לב

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

חותרנו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זע"א

שבת פרשת וישלח - י"ט כסלו תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

מאד מאד צריכה אשה להיות צנועה ולקיים את הפסוק "כל כבודה (בת מלך) פנימה" (תהלים מה, יד).

המקור בפרשה: "ותצא דינה בת לאה". צא ולמד מה קרה לדינה שהיתה זרע יעקב אבינו וזרע לאה אימנו ובכל אופן אירע לה מה שאירע לה.

הוראה למעשה

ראוי לאדם שישב אל ה' יתברך בכל עת ויסיר מביטו כל דבר איסור וכל דבר מגונה כי כל התועבות נקראות בשם עבודה זרה ויהיה ביתו נקי מכל נגע וסג וכלשון הכתוב: "והיה מחניך קדוש".

המקור בפרשה: "הסירו את אלוהי הנכר"..

הוראה למעשה

האדם צריך לפרש היטב את מילות התפילה שיוצאות מפיו וכלשון הזוהר הק': "מאן דצלי צלותיה דבעי לפרשא מלוי כדקא ואות.

המקור בפרשה: "הצילני נא מיד אחי מיד עשיר".

אל לאדם לחשוב: הלא ה' בוחן ליבות והוא יתברך מבין כוונתו, אלא צריך לפרש את המילים אפילו ש-ה' יודע בכל מקרה למה התכוון. על כן פירש יעקב "מיד אחי מיד עשיר".

והטעם נראה לי כי התיבות של התפילה המתהוות באותיות קדושות, עולות למעלה ובוקעות רקיעין.

הוראה למעשה

על האדם להיכנע לפני ה' ית' ולתת צדקה ולעשות גמילות חסדים.

המקור בפרשה: "קטונתי מכל החסדים". יעקב אבינו היה ירא שנתמעטו זכויותיו מחמת שקיבל מה' יתברך כמה חסדים. אם כן, מה יחשוב הדייט חוטא כשה' מרעיף עליו טובה, אף אם יש בידו איזה זכויות, הלא נחשבו לכלום וכבר אכל אותם. "ומאד יבוש אדם וילבש חרדה והכנעה כשמתפלל, כי רב הקטרוג לולי רחמי הרבים". (הגהת החיד"א)

הוראה למעשה

האדם צריך שלא יניח כל ממונו בזוית אחת.

המקור בפרשה: "והיה המחנה הנשאר לפליטה".

הוראה למעשה

תלמיד חכם אסור שיצא יחידי בלילה.

המקור בפרשה: "ויאבק איש עימו עד עלות השחר".

נקי הדעת שברושלים

שני משכימי קום בחכה אחת

החסיד האחר - רבי מרדכי ברנדמרק שליט"א הינו אחד מהבולטים ומהחשובים שבחסידות "תולדות אברהם יצחק". אף הוא משכים קום לעבודת בוראו ואולם בשונה מרעו בתמונה, רבי מרדכי מקפיד להתפלל במניין של האדמו"ר מ"תולדות אברהם יצחק" שליט"א אשר מתקיים בסביבות 7 בבוקר.

במהלך השבוע הוא עוסק בייצור "בתים" של תפילין. לצד עיסוקו זה, משמש הרב ברנדמרק כ"שיבר" (מכניס המצות לתנור) במאפיית המצות. הוא נמנה על ה"זטו" (ז' טובי העיר) שבחסידות "תולדות אברהם יצחק". גולת הכותרת של פעליו באה ליד ביטוי בשעת ה"טיש" של האדמו"ר שליט"א בליל שבת. בעת שמגישים את ה"קוגלים" של תפוח האדמה, האיטריות ותפוח העץ וכן את הפירות ושאר מיני תרגימא, מנצח הרב ברנדמרק ביד רמה על הלוגיסטיקה שבחלוקת המעדנים הללו לקהל הרב שמתתף בטיש.

ויהי רצון שבזכות שני מעוררי השחר הללו גם אנו נלמד כיצד להשכים לקום לעבודת הבורא ובכך נקרב את ביאת משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו בקרוב ממש.



הגה"ח רבי אשר דייטש שליט"א מימין ומשמאל הרזה"ח ר' מרדכי ברנדמרק שליט"א מהלכים ברחוב מאה שערים כשהיך נסוך על שפתיהם ומדגימים לנו כיצד בקרוב נקיים את הפסוק "אז ימלא שחוק פינו"

מזוויעהל שליט"א שמתגורר בעיר זו.

בהשגחה פרטית קלטה עדשת המצלמה לפני שבועות ספורים ברחוב מאה שערים שניים מחשובי תושבי ירושלים קרתא דשופריא (כלילת היופי). האחד הוא הגה"ח ר' אשר דייטש שליט"א שהינו חסיד זוועיהל והאחר הוא הרזה"ח ר' מרדכי ברנדמרק שליט"א שהינו חסיד "תולדות אברהם יצחק".

כאשר ניסיתי ל"רחרח" ולדלות פרטים אודותם עבור כתיבת שורות אלה, הפנמתי שלא סתם הם הועלו בחכה אחת בעדשת המצלמה: שניהם נוהגים להשכים קום מידי יום ביומו לעבודת הבורא.

מאז ומתמיד הרב דייטש מעורר את השחר בכדי להתפלל תפילת "ותיקין". גם בשבתות הוא נמנה על עשרת המתפללים הראשונים שפוקדים את בית המדרש של החסידות שאליה הוא מוסיף - זוועיהל.

הרב דייטש משמש כמגיד שיעור בשיבת זוועיהל ובנוסף לכך הוא מוסר שיעור ב"חבורות" לצעירי הצאן של החסידות אשר באותה העת שותים בצמא את דבריו. לאחרונה העתיק הרב דייטש את מקום מגוריו לעיר ביתר הסמוכה לירושלים וזאת בכדי להסתופף בצילו של האדמו"ר

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל פגע

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל



שאלות קצרות ותשובות בידין:

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו?

תשובה: פרשתנו ויצא מסתיימת במילה "מחנים" שאותה מפרש רש"י: "שתי מחנות (של מלאכים) של חוצה לארץ שבאו עימו עד כאן ושל ארץ ישראל שבאו לקראתו." ואילו פרשתנו אף היא פותחת במלאכים שיעקב שלח לעשיו וזהו איפוא הקשר ביניהן.

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: פרשתנו פותחת בשליחת המלאכים לעשיו ומסתיימת באלופים של עשיו – אבי אדם. ומכאן מובן שבזכות שיעקב כיבד את עשיו בתחילת הפרשה, הוא זכה בסופה לכבוד של האלופים המשתייכים אליו.

3. "זיהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני... ותמת רחל ותקבר בדרך אפרתה." נשאלת השאלה למה נכתב בפסוק פעמיים מיתתה של רחל?

תשובה: מתרץ רבינו יצחק הלוי מגדולי הראשונים בספרו "פענח רזא": מפני שבצאת נפשה בלידת בנימין החזירו את נפשה בצעקות וגעיית קול בכיה ואחר כך חזרה ומתה ממש ולכן קראו לתינוק "בן אוני" מלשון אנינות, כי כשקראו לו את שמו היה זה בין מיתתה הראשונה של רחל למיתתה השנייה.

4. מדרש פליאה על הפסוק "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה": "את לרבות תשעה באב." וצריך להבין מה האיסור של אכילת גיד הנשה קשור לתשעה באב?

תשובה: מפורסם הוא המדרש שלעתיד לבוא כשתבוא הגאולה יהיה מותר לאכול חזיר. ואולם לא כך הם פני הדברים בנוגע לגיד הנשה. כאשר תבוא הגאולה בקרוב ממש ונאכל בתשעה באב, עדיין יהיה אסור לנו לאכול את גיד הנשה (בניגוד לחזיר) וזאת משום שהאיסור הזה קשור לכבודו של יעקב שבגלל מה שעשה המלאך ליריכו, נאסר עלינו לאכול את גיד הנשה לנצח נצחים.

היא (חושן משפט סימן ב) שאם רואים בית דין שהעם פרוצים, רשאים לדון אותם בעונש מיתה ואין לך פריצות גדולה מזאת, ועל זה מסרו השבטים נפשם.

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זי"ע"א

וישלח יעקב מלאכים (לב, ד)

פירש רש"י, "מלאכים ממש".

ונראה הטעם למה שלח מלאכים ולא אנשים, הוא מכיון שיעקב היה מוכרח עכשיו להכניע את עצמו לפני עשיו, ואת זה לא יבינו אנשים, ויאמרו שעשיו נעשה אדון ליעקב גם לאחר שיעקב קיבל את הברכות מאביו "הוה גביר לאחיך" (בראשית כז, כט), ויזלזלו חס ושלום בברכות של יצחק אבינו עליו השלום, ובשביל זה לא רצה יעקב אבינו עליו השלום שיתפרסם הדבר, על כן הוכרח להשתמש במלאכים.

עוד טעם ששלח מלאכים ממש, בשביל שיעקב שלח לאמור לעשיו, "עם לבן גרתי ותר"ג מצוות שמרתי", והמלאכים ששלח יעקב הם אותם המלאכים הנבראים על ידי המצוות. ואת זה עשה כדי שתפול עליו אימה ופחד, שהמלאכים שלו בוודאי יעשו ככל אשר יצוה אותם, כמו שמצינו אצל שרה אימנו עליה השלום שכתוב שם "וינגע ה' את פרעה וגו' על דבר שר' (יב, יז), ופירש רש"י: "על פי דיבורה, אומרת למלאך הך והוא מכה".

עם לבן גרתי (לב, ה)

פירש רש"י: "לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר וכו'. דבר אחר, גרתי בגימטריא תר"ג, כלומר עם לבן הרשע גרתי ותר"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים".

אפשר לומר, שהא בהא תליא, בשביל שלא נעשיתי שר וחשוב היה ביכולתי לשמור את כל התר"ג מצוות, מה שאין כן אם הייתי שר וחשוב אצל לבן לא הייתי מצליח לקיים את כל תר"ג המצוות.

ואת זה התכוון להודיע לעשו, שמזה הטעם גם עכשיו אינני רוצה שום שררות וחשיבות, אם כן ממילא אינך צריך לשנוא אותי.

עם לבן גרתי וגו'

פירש רש"י: "אינך כדאי לשנוא אותי על ברכות אביך, שהרי לא נתקיימה בי. ויהי לי שור וחמור, אבא אמר לי מטל השמים ומשמני הארץ, זו אינה לא מן השמים ולא מן הארץ".

יש לדקדק:

א. לכאורה נראה שזהו כאילו זלזול בברכות של יצחק.

ב. האיך אמר יעקב לעשיו ברכות אביך, ולא אבי, או אבינו לכל הפחות?

אפשר לבאר את זה שאמר יעקב לעשיו, לפי המושג שלך בברכות שהם רק על עניינים גשמיים

וחומריים, אינך צריך לשנוא אותי, כי לא נתקיימה בי. וזהו מה שמרמז לו באומרו "ברכות אביך", כפי שאתה מבין את הברכות.

אבל באמת אצל יעקב אבינו, כל הדברים הגשמיים אינם תופסים אצלו מקום. וזהו שאמר "ויהי לי שור", שכל השוורים הם כאילו שור אחד, שאין הבדל בין שור אחד להרבה שוורים. וכל קנייני עולם הזה היו נחשבים בעיני יעקב לכלום.

וכל רצונו של יעקב לקבל הברכות הוא רק בשביל העניינים הרוחניים שבהן, והוא כדאיתא במדרש רבה (פרשה סו, ג): "ויתן לך האלקים, יתן לך אלקותא וכו'. מטל השמים, זה מקרא. ומשמני הארץ, זה משנה. דגן, זה תלמוד. תירוש, זה אגדה. דבר אחר, משמני הארץ, אלו הקרבנות. דגן, אלו הבכורים. תירוש, אלו הנסכים".

ויבאו על העיר בטח ויהרגו כל זכר (לד, כה)

יש כאן כמה דקדוקים:

א. קושיית הרמב"ן (פסוק יג): "איך עשו בני יעקב הצדיקים המעשה הזה לשפוך דם נקי", עיין שם.

ב. לכאורה יש כאן גניבת דעת, שאמרו להם שימולו והם הסכימו לזה, ולבסוף הרגו אותם על ידי המילה.

ולישב זה נקדים ונאמר ששמעון ולוי רצו לברר ולהוכיח שכל אנשי העיר רשעים, ולכן ענו לשכם וחמור "בזאת נאות לכם אם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר וגו'" (פסוק טו), שלכאורה איך יוכלו שכם וחמור להכריח כל העיר שימולו בשביל הנאת איש אחד, אלא ודאי הוא משום ששכם וחמור רמזו לאנשי העיר שגם הם יתנו מזה, שאת בנותם נקח לנו לנשים, וכמו שפירש רש"י (בפסוק ז), שיוכלו כולם לקחת מבנות ישראל כפי אשר יחפצו ויבחרו. ובשביל זה הסכימו כל העיר לסכן עצמם ומלו את עצמם, שעל ידי זה יותרו להם שאר בנות ישראל, ויעשו בנות ישראל כהפקר. ובזה נתברר שכל בני העיר רשעים, ולכן הרגו את כל העיר.

וזהו שתרגם אונקלוס "ויענו בני יעקב במרמה" – בחכמתא, שעשו כל זה בחכמה נפלאה להראות לכל העולם כי כל אנשי שכם רשעים.

ובזה יובן מה שהשיבו בני יעקב לאביהם על מה שטען (פסוק ל) "עכרתם אותי להבאישיני ביושב הארץ", שטענת יעקב אבינו עליו השלום היתה מפני גניבת דעת וחילול השם. על זה השיבו לו (פסוק לא), "הכזונה יעשה את אחותנו", יעשה בלשון להבא, שלא על דינה לחוד דברו, אלא על שעל ידי זה יהיו כל בנות ישראל כהפקר.

ולכן לא ענה להם יעקב שום דבר, שהלכה פסוקה

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים – מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל – נפטרה בו' ניסן תשע"ג



סיפור לרגל י"ט כסליו יום השחרור של האדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מלאדי בעל ה'תניא' זי"ע

הטרידוהו נזירים ופרחי כמורה, ומחשבותיו נשאוהו הרחק, עשר שנים ויותר לאחור.

היו אלו ימים של מתח וחרדה בעיירה. אימא בכתה ושפתיה מלמלו בלא הרף. היא הסבירה לשאלות ששאל אותה יצחק'ל כי היא מתפללת עבורו, אך הוא לא הבין מדוע היא כה נסערת. אבא נעדר מן הבית לשעות ארוכות יותר מן הרגיל והדבר הוסיף פלא לפליאתו.

משה חיים, שכנו וחברו הטוב שהיה תמיד ילד יודע כל, סיפר לו כי השמועות רווחות שחוטפים ילדים לצבא הרוסי. מי שרוצה להציל את בנו צריך לתת כופר נפש בסכום עצום. "העשירים משיגים זאת בקלות", הסביר משה חיים הילד, "אך הורינו שאינם אמידים, מתרוצצים כנראה לנסות להשיג את הכסף, זו הסיבה להיעדרותיו הממושכות של אביך. אך אל דאגה יצחק, אנחנו לא נסכים. הם רוצים שנהפוך לגויים גמורים, לא ניתן להם. נברח".

ויצחק, בתמימות מתוקה של ילד בן שמונה שנים, הסכים בכל לב. "כן, אנחנו נברח..."

הם לא ידעו לכנות זאת בשם. הייתה זו גזירת הקנטוניסטים הנוראה, בה נעקרו ילדים רכים מחיק הוריהם כדי שיתחנכו מינקות שאין דבר בעולם החשוב יותר מלעבוד את הקיסר ולהתמסר אליו.

ההורים עדיין ביקשו לטכס עיזה. באם אין כסף אולי יחביאו את הנער, ינסו לומר כי כבר אינו בין החיים, אך הדברים היו לא צפויים בעליל. החיילים הרוסיים לא שלחו הודעה לכל דלת לפני שהגיעו. הם הופיעו יום אחד בשעת צהריים וחטפו את הילדים שהשתובבו להנאתם ברחבת בית הכנסת. יצחק היה ביניהם.

צרחותיהם ובכיים התמזגו עם יבבות אימהיות ואנחות של אבות.

כמה אימהות ניסו להתעמת עם פלוגת לובשי המדים, אך הבינו מיד שזו פעולת התאבדות.

יותר מכל זכר יצחק את בליל הקולות שהפך למקהלה אדירה: "הישארו יהודים!"

ההורים זעקו זאת שוב ושוב יחד, עד שנעלמו העגלות המהירות מעיני הילדים המסכנים.

הקריאה המתחננת הדהדה במוחו ללא הרף. הוא שיחזר את פרטי ההתרחשות של אתמול שנסתבר שהייתה מציאות ולא חלום: "המלך התעניין בי, שאלני אם אסכים להפוך לנוצרי, לבגוד בדת אבותיי המקודשת, ואני שתקתי. איך זה לא סירבתי בקול רם?!", יסר את עצמו, "נבהלתי כי המלך בעצמו פנה אלי?! וכי משקל נגד הוא כלפי מלך מלכי המלכים!?"

"אבי היה יהודי, גם סבי ואבי סבי, וכך דורי דורות עד למקבלי התורה בהר סיני. כולם היו יהודים נאמנים לבוראם ובדיקו בי תיעצר השושלת!?" הוא זכר תמיד, אם כי במעורפל, את בית הוריו. הגעגועים אליהם, אל ימי השבת והחג לא פסקו מעולם.

"אין זה", טווה את פתיל מחשבותיו, "אלא שחפץ הבורא שאמסור את נפשי על קדושת שמו, כיצחק המשך בעמוד 4

לקפץ אל אותו הכיוון, אך החיים היו חשובים להם יותר, חייל המפר פקודת דום, אחת דתו.

יצחק כל כך נדהם מדבריו הפתאומיים של הקיסר שלשונו נעתקה מפיו ואחזו אלם. הוא לא היה בטוח כל כך שהבין נכון וביקש לרגע לנוע, לצבוט את עצמו, לוודא שזו מציאות ולא חלום. אך לא יכול היה לזוז כי הוא בעיצומו של מסדר כבוד, גם אם חלום הוא זה כדאי לסיימו בטוב ולא על הגרדום.

הוא שתק שתיקה ארוכה. ניקולאי ראה בשתיקה זו הודאה והסכמה.

הוא ציווה על משרתיו הקרובים ללוות את החייל היהודי אל מרכבת המשנה, תוך שהוא לוחש באוזנו: "בקריית ארמון המלוכה ישנו אגף ללימודי הדת הנוצרית, טובי המורים יכשירוך לטקס ההמרה".

רגש פנימי עז לחש לו שהבחור הזה יביא לו הצלחה ושמחה ולשם כך יש לעשותו נוצרי

קריית הארמון קיבלה בתשואות את הפמליה בשובה מן המסע. מסדר מיוחד של משמר בית המלוכה הצדיע לקיסר. הוא היה במצב רוח מרומם. שלל יקר הביא עימו במסעו זה. לא האמונה הדתית והרצון להביא יהודי תחת כנפי הנצרות בערו בו, רגש פנימי עז לחש לו שהבחור הזה יביא לו הצלחה ושמחה ולשם כך יש לעשותו נוצרי. כמובן.

הקיסר ניקולאי ישב על כורסתו המפוארת והתקדם אל כיוון השולחן הכבד. הוא החל מעיין במעטפות הדואר הרבות שהצטברו בימי היעדרו. אחת מהן הייתה הזמנת כבוד לטקס חנוכת כנסייה מפוארת שנבנתה על גדות הנהר בעיר סמוכה, מרחק נסיעה קצרה מן הבירה.

ניקולאי כבר כמעט השליך את ההזמנה אל הקופסא שעוברת אל קבוצת מזכיריו. יחליטו הם את מי לשלוח כנציגות מבית המלוכה למסיבה זו. אך לפתע הבריק במוחו רעיון: הוא יבוא יחד עם הקיסרית אל הטקס ובאותו מעמד תתקיים גם המרת דתו של יצחק, החייל היהודי. כך יתפוס שני ציפורים בבת אחת. החייל יהפוך לבנו במעמד רב רושם, ותהייה זו גם חנופה למוסד הכנסייתי, שיתרשם כי בית המלוכה אדוק בדתו ומביא יהודים תחת כנפיו.

הזמין את סגל יועציו ולאחר שיחה קצרה שלח את נציגיו הממונים על הביקורים והטקסים להיפגש עם מארגני חנוכת הכנסייה.

הודעה נשלחה גם אל יצחק שיכין את עצמו לאירוע החגיגי ביותר בחייו, מעברו לעולם הנוצרי והפיכתו לבנו של הקיסר האדיר.

אימא בכתה ושפתיה מלמלו בלא הרף. היא הסבירה לשאלות ששאל אותה יצחק'ל כי היא מתפללת עבורו

כמו ארי בסורג, כאסיר אשר נכלא על לא עוול בכפו, התהלך יצחק באגף לימודי הדת בקריית המלוכה. בתחילה לא עקב כל כך אחרי המתרחש, מרוב תדהמה, אך עתה החל מעכל את הדברים והזדעזע. ישב בפנית החדר המפואר, ברגע של שקט בו לא

המחנה הצבאי הענק הזכיר באותו הבוקר כוורת דבורים רוחשת, בתקופת השיא של עונת יצור הדבש.

מאות חיילים רוסיים, נאמנים עד לאחת לקיסר ירום הודו, עמלו בחריצות על ניקיון המחנה וצחצוחו. חבריהם לנשק היו עסוקים בגיהוץ מדים ומפקדים זוטרים ובכירים קראו בקול תדרוכים והוראות מתוך הכתב אל מול פני פיקודיהם הצייתנים.

הפעילות הקדחתנית נערכה בשל איש אחד: הצאר ניקולאי.

רץ מלכותי שהופיע ימים אחדים לפני כן בשערי המחנה מסר הודעה למפקד הראשי: "הצאר נמצא בסיוור באזור, בעוד שבוע ימים יופיע לביקור".

הכל עמד הכן לקראת הופעתו של הקיסר ובחצות היום הבחינו בענן של אבק מרוחק, סימן מובהק שהקיסר קרב בראש פמליה של שרי הצבא, משרתים ואנשי הצאר.

ניקולאי נכנס לאיטו בשערי המחנה והמפקד הראשי קיבלו ביראת הכבוד כשהוא נושא נאום נמלץ. המסדר הצבאי עבר בשלום. הקיסר העריץ היה נראה מרוצה.

המחנה היה נקי ומסודר. הוא בירך את כולם לשלום ואף הוסיף מילות עידוד, שאל שאלות של התעניינות בסדר היום ובמטלות של האימונים.

ניקולאי נעצר בשורה האחרונה כשהוא מביט ארוכות בפניו של חייל יפה תואר שמראהו העיד על עדינות נפש ועוצמה יוצאים מן הרגיל. הוא החווה אליו בידו. החייל ניגש ביראת כבוד.

"מי אתה?", שאל ניקולאי בנועם לא אופייני. "שמי יצחק", השיב החייל בנחת.

"מהיכן אתה, מי הם בני משפחתך?", המשיך הקיסר לברר לפליאת הסובבים כולם

"יהודי אנוכי, ואת אלוקי אבותיי אני ירא", השיב יצחק בתמימות ובכנות.

"כן?!", יהודי אתה!?!", מלמל הקיסר במבט חולמני כשאינו שבע מהביט בפני חיילו העומד בשלווה ועונה לשאלותיו כאילו משוחח עם סבא טוב.

"יהודי אתה", חזר העריץ שוב, "לא. אדם איכותי כמוך, אצילי ומלא חן, ראוי שיהיה בן הדת הנוצרית. בוודאי לא תסרב להצעה אותה אציע לך מיד: מצאת חן בעיני יצחק, ואני מזמינך אל ביתי ארמוני, שם תמיר את דתך ותהפוך לנוצרי, או אז, אקבל אותך להיות לי לבן. הכל יהיה מוסדר על פי חוק המדינה, חייך יהיה מלאים כל טוב, מעוטרים בכבוד וכסף, וגם לאחר מותי אזכור אותך לטובה בצוואתי".

הקיסר דיבר לאט ודבריו ארכו זמן רב, הוא הוסיף לתאר ליצחק את מנעמי תבל להם יזכה בהיותו בנו המאומץ של הקיסר, וביקש להבין אם יודע היהודי להעריך את הבשורה הטובה שנחתה על ראשו בפתע.

המסדר לא נע ולא זע. החיילים והמפקדים היו סקרנים אמנם לדעת את תוכן השיחה שהקיסר מנהל עם אחד מאחרוני החיילים, היטב התחשק להם

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'



בתום ג'ן ימים - שוחררו מהשבי

הציל מניין משפחות דמים

השבוע התפללתי באחד מהימים תפילת שחרית ב"שטיבלאך" מאה שערים שבירושלים. כפי שנהוג במקומות רבים, שליח הציבור של פסוקי דזמרה במנין שהתפללתי בו, פרש מעמוד התפילה כשהגיע לתפילת הלחש. כשסיימו המתפללים את תפילת העמידה, החלו להמתין שמאן דהוא מהמנין יתנדב לרדת לעמוד בכדי להתפלל את תפילת "חזרת הש"ץ". בתום דקות "מורטות עצבים", ניגש לעמוד בחור כבד שמיעה שמתקשה לבטא את המילים בהגייה הנכונה. הוא החל להתפלל בקול רם את חזרת הש"ץ ולמרות שמדי פעם לא הצליח לבטא את מילות התפילה כראוי, הציבור ענו אמן לברכותיו. ואז כאשר הכהן ביקש לעלות לדוכן ולברך ברכת כהנים, הורה לו אחד מהמתפללים שימנע מלעשות זאת משום שהוא מתכוון מייד לאחר שהבחור יסיים את חזרת התפילה, לרדת במקומו לעמוד ולומר שוב את חזרת הש"ץ כראוי. המתפללים שמעו את דבריו ומלאו את

שבוע החלו סוף סוף בסייעתא דשמיא לצאת לחופשי מעט מהשבויים היהודים ששהו בשבי הנוראי של תנועת ה"חמאס" הארורה (שבקרוב ממש תימחק מעל פני האדמה יחד עם שאר שונאי ישראל ותומכיהם).

והנה בהשגחה פרטית מה' יתברך שחרור השבויים חל בסמיכות לשחרורו מהמאסר בפטרבורג של האדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מלאדי בעל התניא זיע"א בי"ט בכסלו. כידוע, האדמו"ר הזקן השתחרר בתום 53 ימי מאסר קשים ובשל כך כנגדם הוא כתב ג'ן (53) פרקים בספר התניא שלו. מעניין לציין שבהשגחה פרטית מופלאה אף השבויים החלו להשתחרר מהשבי האיום שלהם בתום חמישים ושלשה ימים מסוייטים.

ויהי רצון שבקרוב ממש נתבשר שכל השבויים יצאו לחופשי וישבו לבתיהם בריאים ושלמים.

פיהם במים לאות הסכמה. ואולם לפתע התעורר אחד מהמתפללים ואמר שפעולה שכזאת תבייש ברבים את הנער הזה ותחת מצווה, תיעשה עבירה חמורה שכולם יהיו שותפים לה. ואכן בזכות דבריו אלה, חלק מהמתפללים עבר לחדר אחר ב"שטיבלאך" בכדי לשמוע שוב את חזרת הש"ץ ובכך נמנעו מלשפוך את דמו של אותו הבחור שכלל הנראה לא היה מודע לחוסר יכולתו לבטא את חלק ממילות התפילה כראוי. בסוף התפילה, ניגשתי לאותו המתפלל שהציל את כל היהודים מהמנין מלהיות שותפים לעבירה של הלבנת פניו של הבחור הודיתי לו על רגישותו ותושייתו.

ויהי רצון שמהמעשה הזה נלמד כיצד עלינו להזהר שלא לבייש אף יהודי גם כאשר לכאורה מדובר בקיום מצווה ובכך נימנע מלעבור עבירה חמורה שכאמור לעיל שקולה לשפכות דמים וזוהי נקרב את הגאולה השלמה שתבוא בקרוב ממש.

138 זכר-אלוף

מלאכים בשערי גן עדן - המשך מעמוד קודם

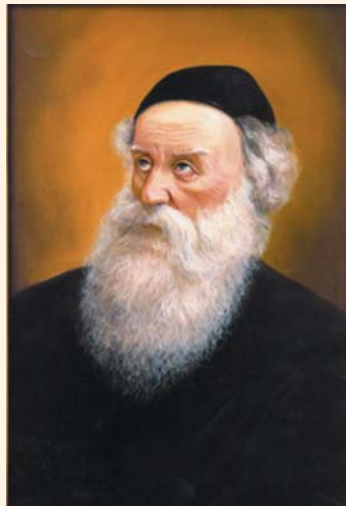
אל ה' הרגיע את רוחו, והוא נרדם לשעות ספורות. אחרי ימים אחדים הגיעו משרתיו של הקיסר לקחתו אל הטקס המדובר.

לקול צלילי תזמורת כנסייתית חגיגית, לבושים בבגדי שרד מיוחדים, צעדו הקיסר והקיסרית כשיצחק, לבוש מחלצות פאר, פוסע בתוך עול גבי גשר המפריד בין הנהר רחב הדיים לבין בימת הכבוד. הם פסעו בנחת. ההמונים הריעו לכבוד חנוכת הבית ולכבודו של העלם שמבכר את הנצרות ועומד להפוך לבנו של הקיסר.

איש לא העלה בדעתו את תכניתו הפשוטה של חתן האירוע. הם הלכו מעדנות על קרשי הגשר, ואז התרחשו הדברים במהירות מפליאה:

יצחק ניתק לפתע ממרכז הפמליה, בניתור לולייני מהיר טיפס על גדר הגשר והטיל עצמו בכוח לנהר הגועש מים אדירים בתקופה החמימה של הפשרת השלגים. עוד דקות ספורות, והוא כבר היה בעולם שכולו טוב.

כשהיה הצדיק הקדוש רבי מנחם מנדל, ה'צמח צדק' מליובאוויטש, מספר מעשה נורא הוד זה הוסיף לאמור: "כשהגיעה נשמתו של החייל היהודי למרום, עמדו המוני חיילים של מעלה, מלאכים צחורים, במסדר של כבוד, מפנים עבורו את הדרך לשערי גן עדן". גבורתו של חייל יהודי קדוש, אשר אמונתו חשובה הייתה לו מחייב.



האדמו"ר הזקן רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א

דפדף קלות ויימצא כתוב: (ליקוטי אמרים פרק י"ד) **"ואפילו קל שבקלים יכול למסור נפשו על קדושת ה'"**

"קל שבקלים, הכוונה אלי", סיכם עם עצמו בהחלטה נחושה, "עדיף להיפרד מן העולם אך לא חלילה מן האמונה".

התרת הספק והידיעה כי ראוי הוא למסור את נפשו

אבינו בשעתו".

יצחק התהלך בחדר מזווית אחת לשניה מתחבט בדעתו, ושאלה נוראה ניקרה במוחו.

"הראוי אני להיות קרבן?! אמנם יהודי אני, בנו של הבורא יתברך, אבל מתנהג כגוי גמור. במשך השנים בצבא נכשלתי במאכלות אסורות כי בלא זה הייתי מת מרעב, חגגתי בליבי את יום הבר מצווה לפי חישוב שאיני בטוח אם הוא נכון, אך תפילין כמובן אין לי, מילדות משועבד אני יום וליל להוראות המפקדים ולאמונים המפרכים, ועתה אהיה ברגע לקדוש?! החפץ הבורא בקרבן שכמוני?!"

הוא נזכר באחת בספר קדוש שליווה אותו בכל העת. היה זה כרך של ספר ה'תניא' שנדפס אז והופץ בקרב יהודי רוסיה. אביו נתן לו זאת במתנה שבועות אחדים בטרם נחטף ונאז לא מש הספר מכיסו. "מזל שכבר ידעתי לקרוא מעט בלשון הקודש בשעה שנחטפתי", חשב לעצמו מדי פעם, "כך יש לי קשר מסויים עם יהדותי".

בכל יום, טרם שקע בתנומה היה קורא בשפתיו, גם בלא להבין, שורות אחדות בספר התניא, ובדרך נס שמור היה הספר אצלו בלא שייזק או יאבד.

ההתלבטות נפתרה בדרך מקורית: "אפתח את הספר שליווה אותי במשך העשור להיותי חייל, אולי אצלח למצוא בו רמז, אם ראוי אני, עם מטען חטאי, למות על קידוש ה'"

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שברה המנוחות ובשביל שמולך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.





לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

510

פרשת וישלח תשפ"ד

"אני המשכתי ללכת בנחת, והחיילים כבר לא העזו לפגוע בי... כי אבא התפלל..." סיים רבי יצחק את סיפורו.

* * *

על דלת ביתו של מרן ה'חזון איש' זצ"ל, התדפק יהודי, כולו שפוף, ופניו המיוסרות גילו שהוא זקוק לישועה רבתי. הוא סיפר למרן זצ"ל שלפני כמה ימים לא הרגיש בטוב, עד שאולץ להתאשפז בבית חולים. לאחר סדרת בדיקות גילו הרופאים זיהום בגופו, ו'הודיעו' בצער שנתרו לו רק ארבעה ימים לחיות... האיש פרץ בבכי נסער, והחזון איש הרגיעו וליטפו בחיבה. תוך כדי כך פתח לפניו חומש בראשית ואמר ליהודי החולה: "הנה תראה מה ברא השי"ת ביום הראשון", והחל לפרט בפניו את הדברים שנבראו ביום הראשון. "ותראה מה הספיק הקב"ה לעשות ביום השני לבריאת העולם", ושוב קורא החזון"א את הפסוקים ומונה אחד לאחד את הדברים שנבראו ביום השני. וכך ביום השלישי, וכך ביום הרביעי. "נו, ואם בורא כל העולמות, יכול היה בארבעה ימים לברוא כל כך הרבה דברים, האינך מאמין" - אמר מרן החזון"א - "שבתוך ארבעה ימים הוא יכול לברוא עבורך תרופה שתשקם את גופך ותהפוך אותך לאדם בריא לחלוטין?!".

החזון איש עודד את החולה שלא יתייאש, אלא יתפלל על עצמו ויפיל תחינה ובקשה לפני בוראו שירפאו מהזיהום, "וכיון ששערי תפילה לא ננעלו, בוודאי לא בפני תפילת החולה, שהיא תפילה בעת צרה, תיוושע גם אתה בישועת עולמים", אמר מרן זצ"ל.

הדברים יצאו מפיו של מרן זצ"ל, ועיניו של היהודי אורו. בימים הבאים הוא הרבה להתפלל לפני השי"ת, ומאחר שהדברים יצאו מפה קדוש, אירע לו נס של ממש, וממש באותם ימים הובאה ארצה מאמריקה תרופה חדשה נגד זיהום. החולה שלנו היה אחד הראשונים שעליו נוסתה התרופה, והתברר שה'נסיוב' שלה התאים במיוחד לזיהום שקינן בגופו. בתוך זמן קצר הבריא האיש וחזר להתהלך כאחד האדם.

מסיפור זה אפשר ללמוד עד כמה האמונה שלנו בכוח התפילה לוקה בחסר. צר לנו לומר זאת, אבל אם היו שואלים אותנו במקרה הנ"ל 'האם התפילות שנתפלל על חולה זה, יביאו לרפואתו', התשובות לא היו מעודדות,

והקיה המיוזנה הנשאר כפליטה (לב, ט)

התקין עצמו לג' דברים: לדורון, לתפלה ולמלחמה (רש"י)

אבותינו הקדושים חיו עם הקב"ה וידעו תמיד שלמרות שצריכים לעשות השתדלות טבעית, עדיין עיקר ההשתדלות היא ע"י תפילה לה', אמונה בו, ובטחון בישועתו.

* * *

סיפר הרה"ג רבי יצחק שבדרון, בנו של הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל: 'עוצר' בתקופה שקדמה למלחמת השחרור היה מעשה של יום ביומו, ומי שהיה נתפס כשהוא מהלך ברחוב בשעת העוצר הכניס את עצמו לסכנה גדולה, שהגיעה לפעמים עד כדי 'פיקוח נפש'...

פעם אחת בעת העוצר, ואני הייתי עדיין ילד קטן, התעוררתי בבוקר, וכדרכו של ילד פתחתי את החלונות כדי להביט בטנקים שסבבו ברחובות. כשראה אבי בכך צבט בלחיי ואמר לי כדברים האלה: "כיון שהתעוררת כל כך מוקדם אני רוצה שתלך לבית הכנסת הגר"א, שם עומדים כעת עשרות איש בתפילת ותיקין, ותביא להם מזונות וקפה". גם אני, כילד, ידעתי את הסכנה הכרוכה ביציאה לרחוב בשעת העוצר, ושאלתי את אבא האם אינו חושש מכך. ואבא השיב לי, כשבת צחוק על שפתינו: "אני אתפלל עליך, אל תדאג".

מה שר' שלום כנראה לא ידע, שהחיילים הבריטים שהיו ממונים על שמירת העוצר הסתתרו מתחת לחלונות ביתו, וכשאך יצא הילד את הבית קפצו אלה ממחבואם וציוו עליו להרים את הידיים... יצחקל"ה הקטן ממשיך ללכת כאילו לא אירע דבר והחיילים בעקבותיו באקדחים שלופים. כך הלך כברת דרך ארוכה למדי עד בית הכנסת הגר"א, "וכיון שלהיכנס לבית הכנסת היה אסור להם על פי חוק, מיהרתי להיכנס פנימה ונעלמתי מעיניהם". מבעד לחלונות הוא מבחין שהחיילים ממתינים לו בחוץ ולבו נוקש... אבל כיון שאבא הבטיח שיתפלל עליו יצא הילד מבית הכנסת והחל לצעוד לכיוון הבית. מפקד הפלוגה הבריטית התקדם לעבר הילד, וכדי להוכיח לו שהחוצפה שלו נגד החיילים עברה כל גבול הרים את רגלו - עם הנעל הצבאית הכבדה - כדי לבעוט בו בעוצמה. והנה, אך הרים את הרגל, מעד הקצין והתגלגל כמה פעמים, ללא שהייתה סיבה הגיונית לכך.

בלשון המעטה... ומה שקרה הוא, שבאמת החולה התרפא ויצא משברו.

* * *

סיפר הגאון רבי **יצחק זילברשטיין** שליט"א: פעמים רבות נכנסתי עם יהודים חולים אל מרן גאון ישראל ה'קהילות **יעקב' הסטייפלער** זצוק"ל, ואחרי שבירך אותם בחום לבו היה נוהג לומר: "אל תמתינו שמישהו אחר יתפלל בעדכם, תתפללו בעצמכם על עצמכם, ודעו שהתפילה תמיד עוזרת. כל תפילה. אין דבר כזה שתפילה חוזרת ריקם! לא קיים דבר כזה במציאות!".

פעם ניגש אלי חולה ואמר לי שגם הוא שמע את הדברים ויצאים מפיו של הסטייפלער, "אבל מה אעשה שמזה תקופה ארוכה אני מתפלל ומתפלל אל הקב"ה בכוונה גדולה ושום דבר לא זז...". שאלתו, כמובן, אינה שאלה, ומן הדין היה לחזור בפניו שוב ושוב על דבריו של הסטייפלער ולחזקו בעניין זה כדי שיאמין שאכן כך הם פני הדברים, ששום תפילה אינה חוזרת ריקם וכל מילה וכל הגה שאדם מוציא מפיו בעת התפילה משפרים את מצבו בזה ובבא. אבל כיון שהיהודי היה שבור ורצוף, ונזקק לעידוד, החלטתי לסבר את אוזניו בסיפור ששמעתי באותה תקופה: בין שתי מלחמות העולם נסע אחד משליטיה של צרפת לביקור ברוסיה בליווי פמליה גדולה של שרים ויועצים. בבואם לרוסיה הוגשה לפנייהם ארוחת צהרים דשנה בביתו של השליט המארח. בין המאכלים שהונחו על השולחן היה גם ה'קישקע', והמאכל הזה התחבב במיוחד על השליט הצרפתי עד-כדי-כך שלא התבייש ללקק אצבעותיו בעת האוכל ואף לבקש עוד... בעיצומה של הסעודה הוא קרא לטבח הראשי שלו וציווה עליו שייגש לעמיתו, הטבח הראשי הרוסי, וייקח ממנו את המתכון להכנת הקישקע, "וכשנחזור לצרפת תעשה לי את האוכל הטעים הזה מדי יום ביומו". הטבח הצרפתי עשה את שנצטווה, וכשהגיעה חזרה לארמון בפריז הכין גם הוא את הקישקע והגישו לפני השליט, שעשה 'הכנות רבות' לפני שישב לאכול, בידעו שעכשיו הוא הולך לטעום את אחד המטעמים שהתחבב עליו ביותר בעת האחרונה. הטבח הראשי עומד לצידו, ממתין למחמאות שתצאנה מפי ה'בוס' שאולי יחליט אף על העלאה במשכורת עקב המאכל הטעים שהוכן לו. והנה רק קירב השליט את התבשיל לפיו וכמעט שהקיא מחמת הריח הנורא שנדף ממנו... הוא ניסה, לשווא, לשמור על קור רוחו וכילה את זעמו בטבח הראשי תוך שהוא צועק עליו בכעס נורא: "מה קרה לך? הרי כשטעמתי ממאכל זה ברוסיה הרגשתי בו טעם גן עדן ולא היה מאכל יותר טוב ממנו, ומה אירע עתה שאינני יכול אפילו לקרב את המאכל מחמת הריח?! הלוא מן הדין אני צריך לפטר אותך באופן מייד!". נבהל הטבח הראשי לנפשו ולפרנסתו ולא ידע מה להשיב לאדונו. "עשיתי ככל שציוויתני ולקחתי מעמיתי הרוסי את המתכון המדויק, רשמתי כל מילה ומילה ולא החסרתי ולו פרט אחד

מכל מה שהיה כתוב שם". השליט הצרפתי לא נרגע. "העצה היחידה שיכול אני לתת לך לפני שאפטר אותך ממשרתך", אמר לטבח הראשי, "היא שתחזור לרוסיה, תספר לטבח הראשי מה קרה, ותשאל אותו על מה ולמה הבאיש כל הקישקע".

בלית ברירה חזר הטבח בבושת פנים לרוסיה, וכאשר שמע עמיתו את מה שאירע שאל אותו שאלה אחת: "האם שטפת את הקישקע לפני הבישול?". הביט הצרפתי בתמיהה על עמיתו הרוסי, והשיב בשלילה. "וכי היכן היה כתוב במתכון שצריך לשטוף את הקישקע?!...". "סל שכמותך", הגיב הרוסי בגיחוך. "יש דברים שלא כותבים במתכון... כל אחד צריך להבין לבד שאי אפשר להכניס לסיר הבישול סוג כזה של מאכל כמו קישקע [שעשוי ממעים של בהמה] מבלי לשטוף אותו לפני כן... ואתה עוד מתפלא מדוע הבאיש המאכל שעשית?!".

החולה הקשיב לסיפור בשום שכל אבל עדיין לא הבין מה ברצוני לומר לו. ואז נטלתי את ידיו בחביבות והסברתי לו שהלקח שאפשר להוציא מכאן הוא, שכשם שלפעמים אפשר להעתיק את המרשם הכי טוב והכי טעים, אבל אם לא שוטפים לפני כן את המאכל לא ייצא מכך מאומה, כך המסקנה גם לגבינו בענין התפילה - כפי ששמעת מפי הסטייפלער, אין לך מרשם בדוק ומנוסה יותר להצלחת האדם ולרפואתו מאשר התפילה. ברם, כאשר הנך בא וטוען שהתפילה לא פועלת אצלך מאומה אתה צריך לבדוק האם שטפת את הפה שלך לפני התפילה מכל הדיבורים האסורים, לשון הרע ושקרים, רכילות וחנופה, כי אם לא שטפת כיצד תועיל התפילה? בוודאי כל תפילה פועלת משהו, וכל תפילה יכולה היא שתעלה לשמי שמים ותמליץ לפני כסא הכבוד בעבור המתפלל; אבל בתנאי אחד: שהפה, דרכו יוצאת התפילה, יהיה נקי ומטוהר מכל רבב.

[מתוך הגדה של פסח 'חשוקי חמד']

התפילה היא מ'הדברים העומדים ברומו של עולם' - כלשון חז"ל (ברכות ו: וברש"י שם), ולכן מובן מה שידוע ומפורסם שיש הקפדה מיוחדת בשמים על הזלזול בתפילה, ומאידך, הזהירות בכבוד התפילה משפיעה חסד ורחמים על הנזהרים בכך.

* * *

סיפר הגה"צ רבי **אלימלך בידרמן** שליט"א: "סח לי אברך ת"ח מופלג אשר הנני מכירו משנות נעוריו, וכבר הרבה שנים סובל מאד מ'חור' בעור התוף שבאזנו, ומדובר בייסורים קשים ממש. ובפרט שבכל השנים הללו נאסר עליו לטבול במקווה כי המים מסוכנים למי שיש לו חור לו באזניו... והנה ביום הושענא רבה [תשע"ה] היה אצל רבו שהורה לו שהגיע הזמן לעבור ניתוח באזניו. כמה עסקני רפואה חשו לעזרתו והצליחו לקבוע לו תור לניתוח. כשהגיע היום ונכנס לבדיקה אצל הרופא המנתח לפני הניתוח -

קִטְנֵתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת

אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עֲבֹדְךָ (לֵב, יא)

כאשר עומד יעקב לפגוש את עשו התפלל וביקש: "הצילני נא מיד אחי מיד עשו פן יבוא והכני אם על בנים". אך תחילה נשא תודה לה' ואמר - "קטנתי מכל החסדים... אשר עשית את עבדך". ראשית חייבים לומר תודה ורק אחר כך לבקש. אדם שאינו מודה, מחמיץ את ההזדמנות לקבל שפע אלוקי מן השמים.

* * *

נביא סיפור מפי בעל המעשה. ר' שמואל, יהודי חם המתנדב במערך ההסעות של ארגון החסד הנודע 'עזר מציון' מספר: "בביתי אחד עשר ילדים, כולם ברוך ה' בריאים, חכמים ויראי ה'. והנה, לפני כשלושה חודשים, שמתי לב כי בני הבכור החל להיות קצת מודרני, הוא החליט יום אחד כי במקום שפאותיו תהיינה מסולסלות לפני אוזניו, הוא ילך עם פאות מסולסלות אחרי האוזניים. 'נו, נו', אמרה אשתי, 'לא כדאי להעצים את הענין. עם הזמן הוא יתבגר ויחזיר את פאותיו למקומן'. גם אני סברתי כמותה. היינו אופטימיים וחדורי תקווה. האמנו כי בננו הבכור הינו בסך הכל נער יקר, המשקיע את כולו בגמרא וספוג באמונה טהורה בה', ומן הסתם תוך זמן קצר ישוב מסורו ויחזור לדרך הישרה שסללנו עבורו כל חייו. אלא שטעינו טעות חמורה. ההתדרדרות הרוחנית שלו נעשתה בקצב מואץ, מבלי שתהיה לנו יכולת לעוצרה. למרבה דאבונו התרועע בננו עם חברים מדורדרים, ללא שידענו על כך. בהשפעתם ההרסנית הוריד את הכיפה והתרחק מכל מה שריח יהדות נודף ממנו. נחרדנו עד עומק נשמתנו. בננו, ציפור נפשנו, אכזב אותנו קשות. כל החיים השתוקקנו לראותו בן עליה. והנה המציאות טופחת על פנינו וספגנו מהלומה כואבת...

כהורים למשפחה ברוכה, גם דאגנו לשלומם הרוחני של יתר ילדינו, שלא ישפיע עליהם חלילה בדרכיו הקלוקלות. תחילה בטובות, ומשלא הועלנו, פנינו בהכוונת מומחים לשיטת 'המקל' - התרעות, עונשים ודברי תוכחה. אולם מאומה לא עזר. הבחור התחפר בדרכו ולא היה קשוב לדברי כיבושין ומוסר.

אשתי ואני הרגשנו מרוסקים. הבית שלנו נהרס, זו היתה גזירה איומה עבורנו. מלבד כל זה, החל נגדנו מסע של ביזיונות והשפלות. השכנים הרחיקו, ובצדק, את ילדיהם מבינתנו, אשר היה תמיד שוקק חיים וחברה. פתאום הפכנו 'מנודים' בשכונה הענקית שלנו. כולם הסתכלו עלינו ברחמנות והיו שהפנו אלינו אצבע מאשימה. הבנו אותם. אף אחד אינו חפץ שילדיו יתגוררו ליד מי שהשפעתו הרסנית, במיוחד כשמדובר בבני בכורי שהינו בחור עוצמתי, כריזמטי ובעל כושר מנהיגות. כל הפדגוגים הורו לנו, למרות הנסיון הקשה, לקרב את הילד, להשאיר מולו ערוץ של קשר ולנהוג

אירע נס ופלא - הרופא בודק אותנו ואומר שהכל בסדר, הוא בריא ושלם ואין באזנו כל זכר לחור... היה זה מפליא, שהרי כל מכיריו יודעים בבירור שהלה סובל מאד באזניו... עד שהאברך נזכר שבר"ה האחרון קיבל על עצמו שלא לדבר בשעת התפילה, וכנראה שבזכות ש'סתם פיו' ריחמו עליו מן השמים ו'נסתם חור אחר' כנגד זה... [מתוך 'באר הפרשה']

* * *

מרן הגר"ש ואזנר זצ"ל אמר [הדברים הובאו בספר ב'רומו של עולם' עמוד שמ"ו] וז"ל: "התפשטות המחלה הנוראה המפילה חללים רבים, נגרמת משום שאנשים מזלזלים בקדושת בית הכנסת ומדברים דברים בטלים בשעת התפילה, וזוהי הסיבה שהתפילות אינן מתקבלות לפני כיסא הכבוד - מאחר שמדברים באמצע התפילה". והוסיף, שאם המתפללים יפסיקו לדבר בשעת התפילה, המחלה תיעצר.

* * *

סיפר הגרמ"י שניידר שליט"א 'החברותא' של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, ממה שזכה לשמוע ממרן זצ"ל בגודל ענין הזהירות מלדבר בעת התפילה: "מעשה שהיה עם רבינו בשנת תשנ"ז, כשהיה עדיין מתפלל מעריב בביהכ"נ 'יוצאי פוניבז' ברחוב חזו"א 10, והיו באים להתייעץ עמו אחרי התפילה, וביקש לצאת מתחילה מבית הכנסת, ולדבר רק אחרי שעברו את מפתן הכניסה. באחד הימים הגיע גברא רבא וניגש אחרי התפילה לרבינו לומר 'שלום עליכם', והמשיכו בכמה מילים. ורבינו לא רצה לומר לו 'בא ונצא החוצה', מפני הכבוד. אך לאחר מכן אמר לי רבינו בכאב: 'רק קיבלתי על עצמי שלא לדבר בבית הכנסת, ומיד בא השטן להכשילני'. וראיתי אח"כ שרשם רבינו לעצמו כמה קבלות, ואחת מהם היתה שלא לדבר דברים בטלים בבית הכנסת, והבנתי כוונתו. כמו כן כשהסכים רבינו לעשות מניינים לתפילה בבית, אמר לי שיש בזה מעלה גדולה, כיון שאי"ז בית הכנסת, ואין בזה את החומר של איסור דיבור דברים בטלים [כמובן שלא בתפילה, רק לענות לאנשים הבאים להתייעץ וכו']". עוד סיפר הגרמ"י שניידר: "אחד ממתפללי בביהכ"נ 'יוצאי חברון' ברחוב האר"י בב"ב נהיה חולה והיה במצב חמור מאד, ובאו לשאול את מרן הרב שטיינמן זצ"ל עצה לחיזוק. אמר להם מרן שיקבלו על עצמם שלא לדבר באמצע התפילה. תיכף ומיד קיבלו עליהם את התקנה הזו בכל החומר, וב"ה זכה אותו אדם לחיות ולתפקד עוד כעשרים שנה!. וכבר לפני תשע עשרה שנה אמר לי רבינו להוציא קונטרס דברי חיזוק ואמר לי לכתוב כדלהלן: 'קבלה טובה להינצל מדבר רע, שלא לדבר בבית הכנסת ובית המדרש דברים בטלים. וכידוע המעשה עם התו"ט שתיקן 'מי שברך' על זה כי נתגלה לו שהיתה תביעה בשמים על זה. ובימי החורבן האחרון - השואה - ידוע כי בארצות המזרח לא הגיעו הגזירות כי הם היו נזהרים מאד בקדושת ביהכ"נ וביהמ"ד. וכמה פעמים יעץ רבינו דבר זה לקבלה כדי לבטל גזירה רעה. [מתוך 'עטרת תפארת']

עמו בכבוד. הבעיה היתה שהילד דחה את קרבתנו בשאט נפש. הוא אינו מוכן לקבל מאתנו שום יחס. נראה כאילו מחק אותנו לחלוטין מהחיים שלו.

יום אחד הסעתי ברכבי את הרב בן-ציון סנה שליט"א, ושפכתי לפניו את לבי בענין הזה. הרב הקשיב לי בדומיה, לפתע התנער משתיקתו ואמר לי: "שוב לביתך ונסה את הדרך של הודיה לה' לפני כל תפילה תחינה ובקשה שאתה מוציא מפיו". באותו יום שבת לביתי, כששביב תקוה בלבי. כאשר נמו ילדי הקטנים ובביתי שררה דומיה, התיישבתי עם אשתי, כאשר למולי מחברת ומכשירי כתיבה. 'עכשיו אנחנו כותבים את כל הטובות שעשה עימנו ה' עד כה', אמרתי ואור חדש בעיני. בתחילה אשתי חיכה: 'לא חבל על הזמן של שנינו? יש לי עוד הרבה משימות לערב זה. הרי פסח מתקרב בצעדי ענק, ועבודות הנקיון - נראה שאין להן סוף'. 'זאת איזושהיא סגולה שנתן לי היום הרב בנציון סנה, בשביל שרוליק שלנו...!', הבהרתי לה קצרות.

וכך החלו בני הזוג לפרט את כל החסדים העצומים שמלווים אותם בימי חייהם. 'צריך להגיד תודה לה' שנישאנו', פתח הבעל. 'וכמובן שה' נתן לנו ילדים', השלימה זוגתו. 'והם בריאים ושלמים, חכמים ומוצלחים', הזכיר ר' שמואל ופרץ של הכרת טובה גאה מקרבו. 'ועל כך שיש לנו בחסדי ה' קורת גג לדור בה', הוסיפה האשה בהודיה. 'וחייבים להודות לבורא עולם על כך שיתר בננו קמים כל יום לתפילה והולכים לישיבה... כמה אחרים במקומם היו נשברים', חידד הבעל את הסייעתא דשמיא המיוחדת שלהם. אט אט, בתהליך כתיבה פנימי ומחושב, התמלאה המחברת בעשרות תודות למנהיג כל הברואים, על חסדיו הגדולים והקטנים שעשה עם כל יצוריו. לפנות בוקר, כשהיתה רשימת התודות גדולה ועמוסה, נשאו ההורים עיניהם השמימה וביקשו בלב מורתח: "אנא בורא עולמים, עזור לנו בבקשה עם בננו בכורנו, שרוליק בן יוכבד, טע בלבו רצון לשוב לדרך הישרה". כך עלו על יצועם, כשעיניהם אדומות ונפוחות מבכי והמחברת מוצפנת במגירתם.

בהגיע ליל הסדר, התיישבו כל ילדיו של ר' שמואל סביב השולחן הערוך. 'בניך כשתילי זיתים סביב לשולחןך', חש האב המאושר כמלך. גם שרוליק, בנו הבכור, הצטרף לסדר ועקב בדריכות אחר אביו. 'ילדים, היום, לפני שנתחיל בסדר, נפתח בהקדמה קצרה', דפק האב קלות על השולחן והניח למולו את מחברת ההודיה לה'. "תחילה ברצוני לקרוא באוזניכם את כל אשר עלינו להודות לבורא העולם, כפי שרשמנו אמא ואני לפני כשבוע ימים".

הילדים היו המומים, זו להם הפעם הראשונה שאביהם נוהג כך. תמיד הוא ממחר להתחיל בסדר, והיום משום מה הוא נינוח ושליו. פניו קורנות והשמחה פורצת מתוכו. ר' שמואל קרא בפרטי פרטים את כל הטובות שגמל ה' עמו ועם בני משפחתו. רק לאחר מכן החל לקרוא בהגדה. כאשר הגיע לנאמר בהגדה - "אילו פינו מלא שירה כים", "ולפיכך אנחנו

חייבים להודות", החל לשיר בשמחה עצומה, ובחדר השתררה אווירה של הכרת טובה לה'.

חלפו שבועות. יום אחד, באמצע ספירת העומר, מגיע בנו בכורו הביתה, כאשר כיפה זערורית מתנוססת על ראשו. אף אחד לא אמר מילה. בני הבית קיבלו הוראה שלא להתערב בעניינו. גם ההורים השתוממו, אך אצרו את פליאתם בלבם. הם חששו לחבל בהתקדמות הקטנה של הבן. בחלוף מספר ימים הבחינו בסימנים של פאות המפארות את צדעי פניו של הנער. האם נכון ראות עיניהם? האם אלה סימני הישועה הממשמשים ובאים? ... בחג השבועות הגיע הבן לבית הכנסת, לאחר זמן רב שלא דרך במקום. האב שפשף עינוו בתימהון ופחד להוציא מילה מיותרת מפיו. הוא התפלל שרגעי ההארה הללו של הבן לא יפוגו לעולם. בראש חודש תמוז כבר נכנס הבן הביתה בלבוש של 'בחור ישיבה' - עם המגבעת, החליפה וציציותיו מתנופפות לצדדים. "אבא, החלטתי סופית - אני חוזר לישיבה", הודיע לאביו בקול בטוח. האב המאושר נפל על צווארי בנו, חיבקו, נשקו, הרעיף עליו קיתונות של חום ואהבה ולאחר מכן שאל אותו: "אמור לי בני, מה קרה? מה גרם למהפך הנפלא הזה שעשית?".

הרכין הבן פניו ואמר: "אבא, כל חיי שמעתי ממך ומאמא: 'כשיהיה לנו כסף - אז תזרח השמש', 'לכולם יש ורק לנו אין'... והייתם מתלוננים ומקטרים על המצב שלכם. גדלתי בהרגשה חמוצה של חסר ולכן פניתי לחפש את האושר בחוץ. פתאום, בליל הסדר, אני שומע את רשימת התודות שלכם, הוריי. עקבתי אחרים וראיתי שזה רציני אצלכם - ההודיה והכרת הטוב באמת ממלאים את לבכם. הנה, במהלך הסדר נשברו כמה צלחות יוקרתיות ואתה פלטת בחיך: 'לא נורא, יש הרבה זכוכיות בבית, וברוך ה' ששפך חמתו על עצים ואבנים'. אחר כך היו תקלות טכניות נוספות, שעשויות היו לגרום עוגמת נפש, כמו מיץ הענבים שנשפך והכתים את המפה החדשה בכתם שלא יורד. ציפיתי לשמוע מילה, ובמקום זה אמא חיכה ואמרה: 'נו, נשתמש מחר במפת הקרם. יש לנו עוד הרבה מפות בבית'. זה גרם לי שינוי מהותי. פתאום רציתי להידמות לכם, לחקות אתכם, להיות כמותכם, חביבים ומאירי פנים, שיודעים באמת להודות לה' על כל הטוב שקיבלו... לאחר הפסח ישבתי עם עצמי והחלטתי לכתוב את כל הטובות שעשה עמי ה'. הרשימה התארכה ואני מוסיף וכותב, ממלא ומודה. לאחר שהדפים התמלאו שאלתי את עצמי בגילוי לב: 'איך אני יכול להפנות עורף לקב"ה, אחר שגמל עמי כל כך הרבה חסדים וטובות?'. אז החל הצעד הראשון, והנה אני כאן, מוכן ומזומן לשוב לדפי הגמרא".

ר' שמואל וזוגתו ליוו את בנם בכורם בדרכו לישיבה לבעלי תשובה, כשדמעות הודיה לה' מציפות את עיניהם. הם זכו לישועה! תפילתם בקעה רקיעים. ושניהם ידעו כי הם העניקו לעצמם ולילדיהם את מנת החינוך הטובה ביותר שיכלו להעניק אי פעם!

[מתוך 'האמנתי ואדברה']

אור הזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

693

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

מחיר מפולפל! בוא נרד למרתף ונראה..."
הילד ירד אחריו למרתף שבו היו סדורות חביות היין. הגוי טלטל את אחת החביות והראה לילד כשמבט נצחון בעיניו, כי החבית כבדה, ובתוכה משתכשך נוזל.
אך הילד הפיקח לא הולך שולל: "אלו הם רק מים" - הסביר לגוי - "כדי לטטוף את החביות הריקות משמריהן..."
הגוי לא התרשם מדיבוריו. הוא מזג לעצמו כוסית ולקק את שפתיו: "הבלים! זהו יי"ש מובחר ומשובח!..." וטפח לילד על שכמו.
והנה חזרה האם. האישי פנה אליה: "בנך הוא סוחר ממולח!..." הוא הושיט ידו לכיסו ושקל לה כסף מזומן עבור החביות שרכש לחתונה. המילים נעתקו מפיה. היא עמדה על כך שיטעם מכל חבית, ולנגד עיניהם הנדהנות של האם ובנה התבסס משתיית תכולת החביות! לבסוף הזמין הגוי פועלים שיעזרו לו לשאת את החביות מן המרתף ונטל את כולל עמו...
בחתונה מזג אותו נכרי מן היי"ש לאורחיו, והכל התפעלו מטעמו הערב ומחזקו. הם התעניינו למקורו - ובית המרוח הוצף קונים...
שלחה האם את בנה אל הרב, כדי שיספר לו על הישועה המופלאה. שמע הרבי ואמר: "אמך תכננה מאין תבוא הישועה, שאל אותה אם אפשרות כזו עלתה בדעתה..."
סיים הרבי מרוזין ופנה ליהודי שלפניו: זה הזמין בין פרנסה לקריעת ים סוף, ובכך דומה גם זוגו של אדם לקריעת ים סוף - אלף תכניות, ועם מי מתחננים לבסוף?... אתה תעשה את ההשתדלות שלך, וסמוך על הקדוש ברוך הוא שימצא את הדרך הטובה ביותר לפרנסתך!

הגרפיקאי

מספר רבי בן ציון סנה: יהודי בשם ר' יחזקאל לנדא מארצות הברית התקשר אלי, וסיפר בהתרגשות את אשר ארע עימו: הוא עבד אצל מעסיק גוי כגרפיקאי, ויום אחד מכר אבוס שלו את העסק לאדם אחר. בעל הבית החדש פיטר חלק מן העובדים, וביניהם את ר' יחזקאל.
היתה זו מכה קשה לר' יחזקאל, שהתקשה במציאת מקום עבודה חדש. עברו חדשים ושלושה, ור' יחזקאל לא מצליח למצוא עבודה, אולם מתוך הייאוש והחשכה נדלק לו אור של רוחניות: יש בורא לעולם, והפרנסה ממנו.
הוא התחיל להתפלל מעומק הלב ובכוונה גדולה, ולא רק על הכסף, הוא התפלל והתפלל, אך שינוי לטובה לא ראה.
החליט ר' יחזקאל לקבוע שעורי תורה בבוקר ובערב, ואכן כך עשה, אך שינוי לטובה עדיין לא ראה. כמעט שהתחיל להתרעם ר"ל, אך היצר הטוב גבר בו, והוא אמר לעצמו: "וכי אני מתפלל ולומד רק כדי שהקדוש ברוך הוא יתן לי פרנסה? ומה יהיה לאחר שאזכה בפרנסה, האם יתקיים בי חס ושלוש וישמן ישורון ויבעט? לא. רבוננו של עולם, אני מבטיח בלי נדר להמשיך בקביעת עתים לתורה, בין אם תהיה לי פרנסה ברוח ובין אם לא."
יומיים לאחר מכן ראה מודעה "חברה גדולה מחפשת גרפיקאי מומחה". ר' יחזקאל מהר ושלה קורות חיים, וכבר באותו לילה התקשרו אליו כדי לקבוע ראיון עבודה ליום המחרת. ר' יחזקאל קווה מאוד להצליח בראיון ולקבל את העבודה, אך התעוררה בעיה: השעה

מאין יבוא עזרי?

כשהאדם מתפלל אל הקב"ה ומצפה לישועתו, אין הוא צריך לתת לו עצות על האופן שבו כדאי לפתור את בעיותיו... ישליך על ה' יהבו, וידע כי הישועה יכולה להגיע באופן בלתי צפוי מכוון שמעולם לא חשב עליו.

בספר "מעין המועד", מסופר אודות יהודי קשה יום שבא לפני הצדיק רבי ישראל מרוזין ז"ע להתייעץ בעניין פרנסתו - הוא חוּכר בדעתו ואינו יודע אם ישלח ידו במסחר זה או באחה. מניין ידע כיצד רוצה הקב"ה לפרנס אותו?

נענה לעומתו הרבי: חכמו ז"ל מדמים את פרנסת האדם לקריעת ים סוף, ויש להבין מהו הדמיון ביניהם? אלא, שכאשר עמדו ישראל לפני הים, כשהמצרים מאחוריהם והמדבר סוגר עליהם, ושמעו את הבטחת משה רבנו "התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום" - מה חשבו בליבם? לבטח דמיינו שה' יעיף בפתע פתאום את המצרים, או יכה אותם בסנוורים, ואולי יצווה עליהם לנוס לצדדים, אל המדבר הגדול והנורא, או יגונן עליהם באמצעות הענן ויסוך עליהם כחומת ברזל...

איש מהם לא העלה בקצה דעתו, שהים יקרע לגזרים ויעברו בו ביבשה!... אופן הצלה כזה, הנוגד את כל חוקי ההגיון, כלל לא היה אפשרות עבורם.

כך גם בעניין הפרנסה - אדם צריך להשתדל, כי כך צווה עליו הקב"ה ולדאוג שלא יהיה בבחינת - "הריעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי", אבל חובה עליו לזכור כי דרכים רבות לבוא להביא לו את פרנסתו, ואין לו שום דרך לדעת כיצד תבוא ומנין.
והרבי המשיך:

מעשה היה בבעל בית מזיגה שנפטר בימי עלומיו והותיר אחריו אלמנה וילדים רכים, הגדול שבהם בן עשר בלבד.
עד מהרה נדלדלו הקונים, וכשנגמר מלאי היי"ש סרבו סוחריו היין להמשיך לספק להם יין בהקפה, מתוך חשש סביר לכספק.
כך הפסיקה המכירה, והאלמנה וילדיה החלו לרעוב ללחם.
עלתה האלמנה הרצוצה אל הצדיק רבי אברהם יעקב מסדיגורא די"ע ודמעתה על לחיה: מאין יבוא עזרה?

אמר לה הרבי: "רבים רחמי ה'! אבי יתומים הוא, ודיין אלמנות!"
התשובה לא סיפקה את האלמנה הדאוגה, והיא בקשה: "אנא, יבטיחי הרבי שאמצא אוצרי!"

- "דרכים רבות לבוא, ואין הוא זקוק לעצנתו" - סרב הרבי להענות לבקשה.

תוך כדי שהותה שם, הדפק נכרי על דלת בית המזיגה. הבן הבכור בן העשה פתח לפניו. הנכרי שאל: "איפה אבא?"
- "בשמים" - ענה הילד.

נבוך הנכרי: "לא ידעתי... בעבר קניתי אצלכם יי"ש, והיה מובחר ומעולה. בשבוע הבא נשיא אני את ביתי, ורצוני לקנות באותו יי"ש."

- "לצער אין לנו ולו טיפת יי"ש" - השיב הילד, שהיה מודע למצב הקשה.

התחייך הגוי: "ילד אתה, וכבר סוחר ממולח... ודאי מבקש אתה

שיחה בינו לבין הנהג. הנהג סיפר שהגיע לכביש הנדח בטעות, הוא לא יכול היה להבין איך התרחשה הטעות המשונה הזאת מאחר שכבר 14 שנים הוא נוסע במסלול מסוים ומעולם לא טעה. רק היום נכנס בטעות בפניהלא נכונה, וכך הגיע לכביש הנדח, שבו מצא את האיש עומד מסכן וחסר ישע.

האיש התעניין במה עוסק ר' יחזקאל, והוא סיפר לו שהוא גרפיקאי מנוסה, אך מזה מספר חדשים שאין לו עבודה. הוא הוסיף לספר שעתה היה בדרכו לראיון בחברה מסוימת, והוא מקווה מאוד שיקבלו אותו לעבודה שם.

האיש קפץ ממקומו, נעץ בו מבט ושאל "אתה גרפיקאי בעל ניסיון? מה אתה אומר!"

ר' יחזקאל הופתע מתגובתו החרירה. "תשמע, אני בעלים של חברה די גדולה", פתח הנהג וסיפר, "אתמול פטרתי את הגרפיקאי שלנו, כי התברר שהוא מעל באמון שנתתי בו וגרם לנו נזקים לא פשוטים. חשבתי שעד שאמצא גרפיקאי טוב, עלול לעבור זמן רב מיד. אני זקוק לגרפיקאי עכשיו, ומיד. ופתאום אני מוצא גרפיקאי בעל ניסיון עומד ומחכה חסר ישע על שוליו של כבי ששומם, שהגעתי אליו בטעות מוזרה לחלוטין. תגיד, מה דעתך לבוא אתי עכשיו ולהראות לי את הביצועים שלך בגרפיקה?"

מסיים ר' יחזקאל את סיפורו: "את הראיון שנקבע לי כבר הפסדתי, מאוחר מיד. הנהג השאיל לי את הטלפון שלו, והתקשרתי אל החברה. הסברתי להם שנתקעתי בדרך, ומשום כך אין לי אפשרות להגיע בזמן שנקבע. סיכמנו שאהיה איתם בקשר למחרת, והמשכתי בנסיעה עם אותו האיש. הוא בחן את תיק העבודות שלי, בדק את היכולות שלי בגוג העבודה שנדרש אצלם בחברה, וקבל אותי לאלתר לעבודה אצלם.

עכשיו כבר יכולתי לראות אפילו בעיני בשר ודם, את טובתו הגדולה של הקדוש ברוך הוא. העבודה בחברה הזאת היתה טובה בהרבה מהעבודה שיכולתי להשיג בראיון שנקבע. בחברה של ה'נהג' היו הבוס ומרבית העובדים יהודים, ובנוסף, המשכורת שם גבוהה יותר, וזמן הנסיעה לעבודה קצר יותר."

נסתרות הן דרכי ה', אך אין ספק שתמיד עלינו לזכור כי מלימוד תורה ומקיום מצוות לא מגיע שום הפסד, אלא רק שכר טוב. (מתוך האור) (סימנא טבא)

שקבעו לראיון היתה בדיוק שעת השעור...

ר' יחזקאל עמד בנסיון, ועל אף שחשש להפסיד את ההזדמנות למשרה המוצלחת, אמר לנציג החברה: "אני מצטער, אך בשעה זו לא אוכל לבוא לראיון, מאחר שיש לי שעור תורה שאותו אני לא מוכן להפסיד. האם אוכל לבוא בזמן אחר?" להפתעתו של ר' יחזקאל, השיב האיש באדיבות, "אין בעיה, נקבע לשעה מאוחרת יותר."

למחרת, מיד לאחר השעור, יצא ר' יחזקאל ברכבו לכיוון העיר. הוא האיץ למהירות הגבוהה ביותר שמתיר החוק בכביש זה, מאחר שהיה לו חשוב מאוד להגיע בזמן לראיון העבודה. לפתע הוא חש בריח של פלסטיק שרוף. הוא עצר מנסיעתו, יצא מהרכב וחיפש את מקור הבעיה, אך לא הצליח למצוא דבר.

הוא חזר לרכב וניסה להתניע, אך הרכב נותר דומם לחלוטין. אי אפשר להתניע, אי אפשר לנסוע אפילו מילימטר. הוא נלחץ מאוד. נעמד לצד הכביש, שהיה די שומם, וקווה שמישהו יעצור ויקח אותו טרמפץ

הוא חשב לעצמו: 'מה קורה פה? הן אני הייתי כל כך בסדר, התחזקתי בלימוד התורה בשיעור היומי ובתפילה, למרות הסכנה שאאבד את המשרה הנחשקת. מדוע זה קורה לי? נראה שאני עומד לאחר לראיון, ועכשיו אין ספק שלא ירצו לקבל אותי לעבודה, עובד שכבר בראיון הראשון לא מוכן להתגמש ולבוא בזמן שקובעים לו, וכשבאים לקראתו וקובים לו מועד אחר לפי בקשתו, הוא מעז לאחר לפגישה, מי ירצה עובד כזה?...'

הוא חשב להתקשר לאחד ממכריו שיבוא לקחת אותו, אך הסוללה של הטלפון הנייד שברשותו לא עבדה. הוא עמד כך בשולי הכביש במשך שעה וחצי. בזמן הזה התפלל אל ה' שיעזור לו, וגם התחזק באמונה. הוא אמר לעצמו: "כל מה שה' עושה זה לטובה, כמו שנאמר 'טוב ה' לכל', אליו ספק שמה שקורה פה עכשיו זה טוב אמיתי."

לפתע עוצר ליידו רכב יוקרתי מאוד. "מה הבעיה?" שאל אותו הנהג, ר' יחזקאל סיפר לו כי הוא צריך להגיע בדחיפות לעיר, והרכב שלו תקוע "אני ממהר מאוד", אמר בעל הרכב, "אך אם אתה רוצה, תכנס לאוטו ותסע איתי עד הכניסה לעיר, ומשם תסתדר איכשהו."

ר' יחזקאל נכנס לרכב. הוא הודה לה' על כך שיגיע לפחות למקום ישוב, ולא יתקע חסר אונים בשולי כביש נידח. תוך כדי המסיעה התפתחה

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!		לידיו הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ון, רות בת בתיה	אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כרמית בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כהן ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פיניה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו. דבורה בת נורית מרגלית ובעלה	העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל	שדכנית (לבחורים מיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-6766049 שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 נידונים לשם שמים למתור החרדי נידונים לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 053-4110655 ניתן לפרסם פרטים בתוכנת אורי החכמה ועוד c9595@okmail.co.il
לעילוי נשמת: עמנואל בן אירן, זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, זמן שרה בת סלטנת, סלטנת בת טאווס, יהודה בן ויקטוריה ראובן בן נעמי, משה אהרון בן אסתר, משה בן זוהרה	נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה	נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל	מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.

קבלת שבת

שנה שבע עשרה - עלון דו שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם

פרשת וישלח

וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ" (ל,ב,ח).

דרשו חז"ל בגמרא בברכות (ד,), שיעקב אבינו פחד שמא יגרום החטא. כלומר, הגם שהקב"ה הבטיחו שיהיה עימו בכל אשר יילך, להבטחה זו יש תוקף כשהאדם ראוי לה מצד מעשיו, אך כשהחטא, הרי הוא מבטל במו ידיו את תוקפה של ההבטחה.

ויש להבין: יעקב אבינו, בחיר האבות, מפחד 'שמא יגרום החטא! היתכן?! הרי יעקב אבינו, הוא זה שהעיד על עצמו (רש"י ל,ב,ה): 'עם לכן גרתי - ותר"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים'. ועם כל זאת, הוא אינו סומך על עצמו, הוא פוחד שמא יחטא, והחטא יגרום לביטולה של ההבטחה האלוקית. מדוע הוא פוחד?

צא וראה, יעקב אבינו שהיה בבית לבן עשרים ושתיים שנה וראה את כל מעשיו הרעים, והוא זה שמעיד על עצמו שלא הושפע ממנו כלל ושומר על כל מצוות התורה! אם כן מדוע הוא חושש וירא שמא יגרום החטא?

מבאר רבינו יוסף חיים זצוק"ל בעל ה'בן איש חי', בדרך משל: מעשה בחסיד אחד, ירא שמיים ועובד ה', שהיצר הטוב שלט בו ללא עוררין. היצר הרע היה מתוסכל, הוא ניסה בכל דרך ללכוד אותו ברשתו, אך ללא הצלחה. החסיד היה שבו בידיו של היצר הטוב ולא סר מדרך ה' כלמלא נימה.

בא היצר הרע אל היצר הטוב והתחנן לפניו: "חוס עלי, אני יושב מובטל. אנה, הנח לי לפעול באדם זה למשך יום אחד, ותראה שאצליח ללכוד אותו ברשת".

היצר הטוב נענה לבקשת היצר הרע וניאות לצאת לפגרה קצרה... והנה, באותו יום נכנסה באותו חסיד רוח חטושי: עד היום הוא היה ספון בתוך עולם סגור, וכעת חשקה נפשו להיפתח לעולם, לראות מה בחוץ, אותו חסיד בא אל אשתו והודיע לה שהוא יוצא מן הבית למשך היום. מיד היא שאלה: "לאן?" השיב לה: "לראות עולם..." האשה היתה צנועה וחסודה, היא לא הבינה מה קרה לבעלה החסיד; פתאום הוא רוצה "לראות עולם"...

יצא האיש מביתו והחל לטוטט במקומות בילוי של פורקי עול, עבר ממקום למקום, כל אחד מאוס מקודמו. הוא לא היה רגיל לריקנות ולהבל שבהם היו שקועים מבלי העולם, אך ביום זה לא היה לו את היצר הטוב שיעורר אותו ויגרום לו להזדעזע מהרפש והזוהמה שראו עיניו.

חלף היום, תוקפו של ההסכם בין יצר הטוב ליצר הרע פג. כעת הגיע זמנו של היצר הטוב לשוב ולשכון באותו חסיד. זה יוצא וזה נכנס - יצא יצר הרע, נכנס יצר הטוב.

התחיל החסיד לבכות ולזעוק: "מה עשיתי?"

ניחמה אותו אשתו: "לא נורא, שערי תשובה אינם ננעלים. תמיד תוכל לחזור בתשובה, בורא עולם יקבל אותך בזרועות פתוחות".

אמר לה: "לא על כך אני בוכה. כששבת במקומות הרפש, הכתה בי מחשבה נוראה. עד היום סברתי שאני עושה רצון ה' - אני עובד לשם שמיים, לומד תורה ומקיים מצוות כראוי. כעת התברר לי כמה אני רחוק מך. שוטטתי בין בתי המרוז ושאר מקומות הבילוי והכעורים, ראיתי אנשים שקועים בהבליהם, רתוקים לכסאותיהם, לא זזים ממקומם במשך שעות; הם אינם מציצים בשעון ולא קמים להתרענן ולשאוף אויר. ואילו - להבדיל אלף אלפי הבדלות - כאשר אני עוסק בתורה, מדי פעם אני קם להתרענן, לשתות, לשאוף אויר. מפעם לפעם אני מוצא את עצמי מציץ בשעון... לעיתים אני מוצא את עצמי נרדם על הסטנדר... האם זה נקרא 'עבודת ה'?' ועל כך אני בוכה ומצטער".

זהו שאמר יעקב אבינו: "ולא למדתי ממעשיו הרעים". יעקב ראה את לבן עושה את 'מעשיו הרעים' במרץ, בזריות, עם כל הכוחות, בכל החשק וההתלהבות. הוא ראה אותו מתרוצץ ממקום למקום, פועל בכל הכח כדי להחטיא את הרבים, מלהיב את כלם לקלקל את דרכיהם.

אמר יעקב: היה עלי ללמוד ממנו איך לעשות את מעשיו - אבל לא המעשים הרעים אלא את המעשים הטובים. צריך לעבוד את ה' במרץ ובזריות - בדיוק כמו שלבן הרשע עושה את מעשיו הרעים.

'עם לכן גרתי' - ותר"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים - פשיטא שלא למדתי ממנו לעשות מעשים רעים, בכך אין חידוש. אולם - אמר יעקב בענותו - לא למדתי ממנו מספיק איך להשקיע את כל הכוחות במעשים הטובים. אילו הייתי לומד ממנו מה פירוש התלהבות וחשק, ומשתמש בכך בעבודת ה' ובקיום המצוות, לא הייתי צריך לחשוש ולפחד שאיפול בחטא. אולם מכיון שלא למדתי ממנו מספיק כיצד להתלהב בעבודת ה', אני חושש שאחטא, ואז ממילא תבטל ההבטחה שהבטיח לי הקב"ה שישמור עלי בכל אשר אלך.

(אוצרות יוסף)

"קִטְנִיתִי מִכָּל הַחֲסִידִים וּמִכָּל הָאָמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת עֲבָדְךָ כִּי בְמִקְלִי עֲבַרְתִּי אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לְשִׁנֵּי מַחְנוֹת" (ל,ב,יא).

מפרש רש"י: 'קטונתי מכל החסידים - נתמעטו זכויותיו על ידי החסידים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא וכו'. כי במקלי - לא היה עמי לא כסף ולא זהב ולא מקנה, אלא מקל לבדו. ומדרש אגדה: נתן מקלו בירדן ונבקע הירדן'.

מדוע הביא רש"י את פירוש המדרש אגדה, ולא הסתפק בפירוש לפי פשוטו? **ביאור חרף, הביא הגאון רבי פנחס ב"ר פילטא זצ"ל, בספרו 'ברית שלום', בשם ספר 'נחלת יהודא' (בכת"י, למחוזנו הגר"י יהודה לייב פוריית זצ"ל):**

לכאורה, על פשט הפסוק יש לתמונה: מדוע חשש 'שנתמעטו זכויותי', הלא גמרא ערוכה היא (מועד קטן כח:). 'בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא תליא?' אלא, בהכרח נצטרך לומר שיעקב סבר 'שאין מזל לישראל', כפי שנחלקו בענין זה בגמרא (שבת קנ"ג). אם יש מזל לישראל או לא.

במה תלוי מחלוקת זו? ביאר ה'יפה תואר' שנחלקו אם הולכים אחר המחשבה או אחר המעשה, שכן האדם נברא אחרון למעשה בראשית, אך ישראל עלו במחשבה תחילה, כדברי רש"י לעיל (א,א): 'בראשית ברא - בשביל ישראל שנקראו ראשית, ודרשו חז"ל את הפסוק (תהילים קלט, ה): "אחור וקדם צרתנו" - אחור למעשה בראשית וקדם במחשבה' (זוהר הקד' ח"ג, רס"ו, ב, וראה בראשית רבה, ח. ואם כן, אם הולכים אחר המחשבה, נמצא שישראל נבראו קודם למעשה בראשית וקודם למזלות ועל כן אין מזל לישראל, כי הסברה נותנת שהגדול ישלוט בקטן ולא להיפך. אבל אם הולכים אחר המעשה, אם כן המזלות נבראו תחילה וממילא 'יש מזל לישראל'.

והנה, מצאנו במדרש (שמות רבה כא, ו) שבשעת קריעת ים סוף סירב הים להיבקע וטען שר של ים כלפי משה: 'מפניך אני נקרע? אני גדול ממך, שאני נבראתי בשלישי ואתה נבראת בשישי'. אך ממה שלמרות טענתו נבקע הים למדנו שהולכים אחר המחשבה ולכן אין בטענתו כלום.

לפי זה יובן היטב מאמרו הכתוב "כי במקלי עברתי" - שנתן מקל בירדן ונבקע הירדן, ומכאן ראינו שהולכים אחר המחשבה, ואם כן 'אין מזל לישראל', ולכן התיירא יעקב שמא התמעטו זכויותיו, כי אצל ישראל בני חיי ומזוני לא במזל הם תלויים, שהרי אין להם כלל מזל, אלא בזכויות! (ושלל לא יחסר)

"וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה נָא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה תִּשְׁאַל לְשְׁמִי וַיַּבְרֶךְ אֹתוֹ שָׁם" (ל,ב,ל).

מדוע לא נענה המלאך לבקשת יעקב, ולא אמר לו את שמו?

ביאר ה"משך חכמה", רבינו מאיר שמחה הכהן מדונינסק זצ"ל: המברך צריך לדעת את שמו של המתברך, כדי שתחול עליו הברכה. על כן, הואיל והמלאך ברך את יעקב, ביקש יעקב לברכו אף הוא, ולשם כך שאל את המלאך לשמו. אולם אצל יעקב הלא אביו ברכו "ומברכין ברוך", ונמצא שלאחר שברכו המלאך, נעשה המלאך ברוך מעצמו ולא היה זקוק לברכת יעקב. ולכן אמר לו: "למה זה תשאל לשמי".

"קוּם עֲלֵה בֵּית אֵל וְשָׁב שָׁם וְעִשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ" (ל,ה,א).

הרמב"ן מתקשה בכונת דברי השי"ת ליעקב "קום עלה בית אל ושב שם", מהי אותה ישיבה עליה מצווהו הקב"ה.

הנצי"ב בפירושו 'העמק דבר' חוקר בשאלה הלכתית:

מה דינו של אדם שאירעה לו צרה וניצל ממנה, והתחייב בקרבן תודה או בברכת הגומל, אלא שעד שלא הספיק להביא את הקרבן או לברך, ונקלע לצרה נוספת. האם יכול הוא ביתיים להביא את אשר התחייב בגין הצלתו מהצרה הקודמת, או שמה עליו להמתין עד שתחלוף גם צרה זו, ורק אז להביא את קרבנו או לברך על שניצל משתי הצרות גם יחד.

תשובה על כך ניתן למצוא בהנהגתו של יעקב אבינו: לכאורה, מיד בעת הגיעו לבית-אל היה עליו לקיים את נדרו ולהציב מצבה כתודה על העבר, ולעשר את כל אשר לו לקרבנות. אמנם ביתיים מתו עליו רבקה אמו ודבורה מניקתה, ולכן אמר לו הקב"ה: "עלה בית אל ושב שם", היינו אל תמהר להקים את המצבה ולקיים נדרך, אלא המתן שם עד שתעבור הצרה הנוכחית, ורק אז תקריב קרבן תודה. ואכן כך נהג יעקב, שלא הזדרז בבית-אל לקיים נדרו ולהציב מצבה, עד אשר עברו עליו ימי הבכיה על דבורה ורבקה.

ומכאן ראינו לענייננו, מי שהתחייב להביא קרבן תודה על שניצל מצרה, ועתה נקלע לצרה אחרת, עליו להמתין עד שתחלוף צרתו השנייה ורק אז להביא קרבנו. (שניים מקרא)

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.



המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 115

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

שבת וישלח - תשפ"ד

עניין של חינוך

השפה היחידה שמבין עשיו!

כאשר פוגש עשיו את יעקב אבינו הוא שואל: "מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי?" - כלומר: לשם מה היית צריך להקים עלי את כל המלאכים האלה שיכו אותי ויפגעו בי? השיב יעקב: "למצא חן בעיני אדני" - כדי שתוכח שללימוד התורה שלי יש ערך, ותבין שלא אני חי בזכותך, אלא אתה חי בזכותי! אם עשו יבין זאת, תתפוגג השנאה והטינה שיש בלבו של יעקב ויסלח לו על שנטל ממנו את הברכות. זוהי הישפה' שהבין עשו... ואכן הדרך לגרום לעשו לדעת ולהבין את חשיבות התורה, מזכירה את הספור אודות אדם אחד שנעמד מול הפקידה בבנק ובקש למשוך עשרים אלף שקל מן החשבון שלו. הפקידה הקלידה את הנתונים שהכתיב לה, וגלתה שהוא באוברדרפט של מאתים אלף שקל. "אין אפשרות אדוני", אמרה לו. "אבל אני רוצה". "אי אפשר". "אבל אני צריך". "מה לעשות?". היא ניסתה להסביר לו שוב ושוב, אבל האיש לא הצליח להבין. תור ארוך החל להשתרך אחריו, והפקידה שהיתה אובדת עצות, קראה לבסוף למנהל הבנק לפתור את הבעיה. המנהל הוציא לפני האיש דפי חשבון, הראה לו את הנתונים, והסביר לו שאין אפשרות למשוך יותר כסף, אבל הוא בשלו - הוא רוצה כסף... עשרים אנשים כבר עומדים בתור קצרי רוח, ולבסוף נגש אחד מהם, חס מזג מטבעו, וסטר לו על לחיו. באותו רגע הסתובב האיש והלך. "אדוני", קרא לו המנהל, "מדוע לא הלכת קודם?" "כי אתה רק אמרת לי", ענה הלקוח "והוא - הסביר לי...". בלי מכות עשו לא הצליח להבין, ומכיון שכך, היו זקוקים לכתות המלאכים ש"סיבירו" לו...

בברכת שבת שלום
מערכת שיעורי לב ארי



פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מְלָכִים

ויירא יעקב מאד ויצר לו (לב, ח)

כתב רש"י "ויירא שמא יהרג, ויצר לו אם יהרוג הוא את אחרים". הנה אפשר לבאר על פי מעשה שמביא רבינו ה'בן איש חי', שפעם היה במלך צרפת, שהיה לו יועץ חכם חוזה בכוכבים ובקי באצטגנינות, והיה מגיד לו תמיד נסתרות ועתידות, והמלך היה מאמין בו מאד לרוב חכמתו, ויעשיריהו ויכבדהו, והנה יום אחד נהפך לב המלך עליו, על ידי הולכי רכיל שדיברו לשון הרע על היועץ מרוב קנאתם בו, שכאילו קשר היועץ קשר עם אויבי המלך להזיחו ממלכותו, ותיכף גזר אומר להביא לפניו את היועץ ועלה בדעתו להיכנס עמו בדברים טרם יהרגו כדן מורד במלכות.

והנה כאשר הובא החוזה בכוכבים לפני המלך, פנה המלך בשאלה, האם יש בידך לחזות מה צפוי לך בעתות כאלה? ויאמר החוזה יש ויש, אמר לו המלך, אם כן הגידה נא לי יום מותך, ויבהל החוזה מאד שהרגיש כי רעה נגד פניו, ויתבונן לחשוב במשטר הכוכבים בלוחות שלפניו, ויעש כן בחכמה למראה עיני המלך כאילו הוא רואה במשטר הכוכבים והמזלות, ואחר איזה רגעים השתנו פניו והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו ויאמר למלך: אדוני המלך, הכוכבים גילו לי כי סכנה גדולה מרחפת על ראשי, אולם צר לי מאוד כי על ידי הכוכבים נודע לי שיום מותי יהיה לפני יום מותו של המלך ג' ימים, ולא על עצמי אני דואג אלא על אדוני המלך, כי קרב קצו וקץ ממלכתו האדירה...

וישתומם המלך למשמע אזניו, כי דברי החוזה הטילו עליו אימה ופחד, ויירא לנגוע בו, ואז הוציא לאור משפטו ויצא זכאי לפני המלך, ואדרבה, שם המלך משמר ללוות את היועץ בכל אשר ילך, כי האמין שדברי חזונו יבואו באחרית הימים, ועל זה נאמר קהלת ז' י"ג "החכמה תחיה בעליה". והנמשל, הנה ידועים דברי חכמינו (סוטה י"ג) שרבקה נתנבאה שיעקב ועשו ימותו ביום אחד כמו שנאמר "למה אשכל גם שניכם יום אחד". לכן פחד יעקב שמא יהרוג את אחרים שאם יהרוג את עשיו, הרי גם הוא ימות. (לבוש יוסף בשם מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל)

סגולת השבוע: גדולת אמירת תהילים בכל עת!

- 1) כתב בספר 'עמק המלך' (שער תיקוני תשובות, הובא בשלי"ה מס' חולין): "כל הרגיל ודש בספר תהלים - דוחה כל מיני פורענות וכמה פגעים רעים מעליו ומעל משפחתו ומעל כל בני דורו, ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות והצלחות, אשרי הזוכה ומזכה הרבים".
- 2) באחד הימים ניגש אברך אל האדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל וסיפר לו כי בתו חולה מאד. אמר לו האדמו"ר כי חובה להרבות באמירת תהילים שכוחם נורא ונשגב, ואמר כי כל פרק שקורא דומה לכסף שמפקיד בחשבון הבנק, וכאשר רוצה לשלם חובותיו מוציא הכסף ומשלם בו. כך כל הקורא תהילים ממלא פיקדון של זכויות, ובבוא המקטרג לדרוש עונש לאדם על מעשיו - משלם לו ה' בפרקי תהילים ומבטל בכך הגזירה!
- 3) אמר הרה"ג יוסף חיים זוננפלד זצ"ל שאין דבר המטהר את הנפש כתהילים. (מתוך העלון: טוב לחסות בה' גליון 868)

מעשה שהיה...

גזירת הצדיק! ספורים על רבנו הגאון רבי שלמה לוריא אשכנזי

זיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו

הגאון רבי

שלמה לוריא

אשכנזי זצ"ל

זיע"א



הגאון רבי שלמה לוריא אשכנזי ב"ר יחיאל מוורמזא. המכונה המהרש"ל זצ"ל בעל 'הים של שלמה' - נולד בשנת ה'רע"א בבריסק שבליטא. משושלת רש"י הקדוש שיצא מהתנא ר' יוחנן הסנדלר דור רביעי לרבן גמליאל הזקן. בצעירותו למד בפוזנא. בגיל 25 חזר לעיר הולדתו לאחר שנשרף בית אבי אמו אצלו למד. מנעוריו יצא שמו כאחד מגדולי התורה. רבים פנו אליו בשאלות הלכתיות. שימש ברבנות בקהילות בפולין ובליטא. ייסד ישיבה גדולה ועמד בראשה עד לגיל 40 לאחר מכן עבר לאוסטראה שם שימש כראש ישיבה חמש שנים. בשנת ה'שי"ג עבר לכהן כאב"ד ור"מ בלובלין, תפקיד שמילא עד יום פטירתו. ענוותן מופלא. לפני כניסתו לבית הדין להורות, היה מגיע אליו מוכיח מיוחד, שהטיף לו מוסר והזכיר לו את גודל האחריות המוטלת עליו כרב ואב"ד. כל אותה עת פניו היו כבושות בקרקע, ישב והאזין למוכיחו בהכנעה. גאון אדיר בנגלה ובנסתר. בעל רוח הקודש. יומם ולילה עסק בלימוד התורה. נפטר ב-י"ב כסליו ה'של"ד. חי כ-63 שנים. ציונו בלובלין. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

באחד הימים אשתו של בן ישיבה נפטרה בצעירותה. הרב פגש את האבל וראה אותו בוכה. בראותו כך ניסה לעודד אותו כי הכל מהשמים. הבחור ענה, כי ישנה בעיה נוספת: האשה, בהיותה על ערש דווי, בקשה ממנו כי גאות בתקיעת כף להבטיח, שלא ינשא לאישה אחרת. מאחר והבין כי סרוב לדבריה יעיק עליה ברגעיה האחרונים, גאות לה. בינתים הספיק להתחרט, היות שצעיר לימים הוא, ואינו יכול להתחתן בשנית ולזפות בזרע בר-קיימא. רבנו עין בנדון, ומצא פתח להתיר את שבועתו בהטעימו, כי אנוס היה, ולכן יכול הוא להתחתן בשנית. לשמע דברי הצדיק הלה שמח עד מאד, ולאחר זמן מה התחתן והקים בית נאמן בישראל. לאחר זמן מה בן הישיבה נפטר לבית-עולמו. רעש גדול קם בעיר לובלין והחלו לרנן כי פסק דינו של המהרש"ל היה מטעה, ולכן נפטר אותו בחור ישיבה. הרב, כששמע זאת, בקש שיקראו לו בזמן הלילה. בהגיעו לבית-הקברות בקש שלא יכסו את הקבר ולא יטמנו את הנפטר, אלא רק יניחו אותו שם. הרב נגש לכוון הנפטר, נשא ידיו לשמים ואמר: "רבנו של עולם, הן ידעת כי אני התרתי לו להנשא, אחר שהפרתי את שבועתו, כדי שיוכל להעמיד תולדות. הן לא תהו בראת את העולם, האם תעשה תורתך פלסתר?!" הקהל התפזר. והנה, בשעת לילה מאחרת נשמעות נקישות בבית האלמנה הטרפה. היא מתעוררת בבעתה ושואלת: "מי שם?!" לתדהמתה, היא שומעת את בעלה, המבקש ממנה להכניסו כיון שקר בחוץ. למשמע הדברים החלה צורחת לעברו: "חזור למקום ממנו באתי". כאשר הבין הבעל, שממנה לא תבוא הישועה, החל לנקש בבית מכריו. אולם, כולם לא יוצא מן הפלל סרבו מפחד. בצר לו נכנס לבית-המדרש, שהיה פתוח כל הזמן. בשעת בוקר מקדמת, כאשר הגיע השמש וראה את הנפטר, מרב בהלה רץ למהרש"ל בקריאות אימה. רק לאחר דקות ארוכות נתן הנה להרגיע את השמש ולקבץ את המתרחש. הצדיק בראותו זאת, גזר בלח התורה הקדושה, כי שכחה תבוא על העיר וישכחו כי נפטר האברך. כך נשתכח הספור מעין כל, והאברך חי שנים רבות עם אשתו החדשה. זכותו יגן עלינו אמן.

(מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

הארות קוראים: לגבי סגולת שיירי השמן של נרות חנוכה כסגולה ל'שושנה'

בענין הסגולה שהובאה בשבוע שעבר למרוח מהנותר בשמן של נרות החנוכה. יש לבדוק את הדבר מבחינה הלכתית, ומי שרוצה לצאת ידי כל הדעות, צריך שיאמר בעת נתינת השמן [לבזיד], שאינו מקצה את השמן כולו, אלא את השיעור הצריך למצות ההדלקה [דהיינו, חצי שעה], ואז יוכל להשתמש בנותר אחרי חצי שעה (עיין משנה ברורה סימן תרע"ב ס"ק ז).

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה
פרשת וישלח גיליון 270

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לשיולתך שיבת

הגאון רבי יעקב וילנסקי שליט"א על מרן הגאון רבי ברוך מחדש אורח צדק

כאן בעולם הזה. על מה הם חושבים בשעותיהם האחרונות - שאלתו של ר' אליהו היתה, האם הנוסח הוא 'אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על קדוש השם', או 'אקב'ו לקדש את השם'? השואל הוסיף וציין שהשאלה מוסבת גם כלפיו, והוא בעצמו מעונין לדעת איך לברך, אם ח"ו יגיע לידי כך; ומלבד זאת, הוא רוצה לקיים מצוה נוספת, אולי האחרונה בימי חייו, והיא, לעבור בין הפקודים-למוות, וללמדם כדת מה לעשות אם תגיע שעתם האחרונה, ולזכותם שיברכו את הברכה כדן.

שיגן את נוסח הברכה והנה, בספר 'יוסף אומץ' (אות תפ"ג) מובא נוסח הברכה של מקדשי השם, וציטט את נוסח הווידוי של 'מורנו הרב מק"ק פרנקפורט שקידש את השם, והוא: ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציוונו לאהוב שם הנכבד והנורא, ההיה וההיה והעתיד להיות, בכל לבבנו ובכל נפשנו, ולקדש שמו ברבים, ברוך אתה ה' מקדש שמך ברבים. ואחר-כך יאמר שמע ישראל, וימסור צווארו על קדושת שמו.

ובשער האותיות של השל"ה (סוף אות א') כתב שיש לברך בנוסח זה: "ברוך אתה ה' אקב'ו לקדש שמו ברבים", כדן הרבה מצוות עשה שמברכין על קיומן. ועיין שם, שכתב גם כן הטעם למה מברכין'לקדש' ואין מברכין'על קידוש'. הרב אשרי כותב בשו"ת 'ממעמקים' שהוריתי לו שלפי דעתו יש לברך כפי הנוסח של השל"ה, והיינו: ברוך ה' אמ"ה אקב'ו לקדש שמו ברבים, וכך בדעתו לברך.

והקדוש ההוא, ר' אליהו הי"ד, שנה ושיגן את נוסח הברכה, ולימד אותו גם ליהודים אחרים, כדי שתהא הברכה משוננת ומחודדת בפיהם, וידעו איך לברך לכשתגיע שעתם ח"ו למות מות קדושים. 'אחרי איזה זמן, כותב הרב אשרי מ'מעמקים', בא אלי שוב הקדוש הנ"ל וסיפר לי שגם הגאון רבי אלחנן ווסרמן לימד את בני רבי נפתלי, שגם הוא היה שם, את נוסח הברכה כהשל"ה, ואמר לו את זה בשם מרן רבנו החפץ חיים זצ"ל.

ואני גם כן שמעתי מנכדו של החפץ חיים, הגאון רבי יהושע לווינסון, שהיה גם הוא בגיטו, שכך שמע מהחפץ חיים זצ"ל, שיש לברך את הברכה כפי הנוסח של השל"ה. והוסיף גיסי מרן הגאון רבי חיים קניבסקי (שליט"א) זצוק"ל לעיין ב'קרבן נתנאל' (פסחים, פרק א' אות כ') שאומר שצריך לברך 'על קידוש ה', ומחלק שם בין מצוה רגעית למצווה מתמשכת. הנאצים הרי רצחו גם את אלה שיצאו לשמך והנה, צריך עיון על עצם ברכת קידושה' בימי השואה, שהרי הנאצים רצחו כל מי שהוא מזרע היהודים, גם את אלה שיצאו לשמך; ואם כן נמצא, שאותם יהודים לא עמדו לפני האפשרות לכפור בעיקר ולהינצל, ובמקרה זה אין מקום לברכת קידוש ה', כיוון שברכה רק אם נותנים ליהודי את האפשרות הנ"ל, ואז אם מושיט צווארו לטבח הוא מקיים 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', ומברך!

אמנם, יש מקום לומר שיש לברך על עצם היותנו יהודים, וכשהנאצים הורגים את בניו של השי"ת רק בגלל שהם יהודים, על זה עצמו אולי ראוי לברך. אולם אין לנו מקור על כך.

(לקיים')

בואו נראה את קדושתו של העם היהודי, ועד כמה פיעמה בכל לב יהודי התשוקה לקדש את שמו יתברך. הגיעו הדברים לידי כך שגם בשעותיהם האחרונות פעלו בניו של א-ל חי למימוש המטרה הזו. בשו"ת 'מעמקים' של הרב אפרים אושפי (חלק ב', סימן ד') כתוב: 'מי יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה על חללי בת עמי, שנהרגו נטבחו ונשרפו על קידוש שמו הגדול על ידי הרשעים הגרמנים ימ"ש.

'בזכרי את היום השחור' - כפי שיהודי גיטו קובנה כינו את היום המר והנמחר, יום א' לחודש מרחשון תש"ב - נפשי עלי תתמוג ולבי נמס בקרבי, על הרג אנשים נשים וטף, וקנים עם נערים, יונקים ועוללי טיפוחים בזרועות אמהות רחמניות, כולם נספו בידי האויב אשר לא ידע רחם, הרג ולא חמל, ורווח דם נקיים טהורים וקדושים'. ביום ההוא פורסם צו על ידי הנאצים הארורים שעל כל יושבי הגיטו, ללא שום יוצא מהכלל, להתיצב ב'מגרש הדמוקרטי' שבתוך הגיטו, ומי שלא ימלא אחרי ההוראות ויישאר בביתו, אחת דתו להמית.

גם מלאכי-מרום נבהלו-נחפזו אין לשער ואין לתאר את גודל הפחד והבהלה שאחזו את יהודי הגיטו. כולם ידעו שביום זה יכרע גורלם לשבט או לחסד, וכל אחד מהם יעבור תחת שבט הביקורת של מטה-החובלים והזעם של הרוצחים, שיחרצו את משפטו לחיים או למוות. ואכן, בתי הגיטו התרוקנו מיושביהם. הורים הובילו את ילדיהם הקטנים, ובנים תמכו וסעדו את אבותיהם הזקנים שהלכו על משענתם, חולים ותשושי-כח נישאו על ידי בני משפחתם, כולם הלכו-הלך-ילך-ובכה למגרש הזוועות.

קולות הבכיה והתאניה נשמעו מכל עבר, ממושיך התיאור בשו"ת הנ"ל; תנות לא אוכל את קולות השבר היגון והאנחה שנשמעו מכל צד, לא ידענו מה יהיה בסופנו, אבל אחת ידענו: נגורנו ואבדנו. היום ההוא התאפיין בסופה ובסערה חורפית, הגשם והשלג נתכו מן השמים. יושבי מרום בשמי ערבות, מלאכי מעלה, משרתי א-ל עליון, גם הם כביכול נבהלו-נחפזו, וזה אל זה שואלים, איך א-ל-א-לים; אנה, שוכן מעולים, רחם על שארית צאן מרעייתך המובל לטבח, כצאן טבחה.

וככה התאספו במגרש כל יושבי הגיטו, שמספרם הגיעו לכשלושים אלף איש, שהמתו להופעתו של המרצח הגרמני הידוע לשמצה בשם רוקא, שתפקד כסלקטור מטעם הגסטפו, ובידו ניתן הגורל של כל יהודי, כחומר ביד היוצר, ברצותו מחיה וברצותו ממותת.

ואז, במעמד זה, ניגש אליי (אל הרב אפרים אשרי) ר' אליהו הי"ד, אחד הפליטים שנמלטו מהעיר וורשה והגיעו לליטא, בחפשו מפלט לנפשו, אבל נפל מן הפח אל הפחת, בראותו ושגם לליטא הגיעה ידם הטמאה של הנאצים. לא יזכו יותר לראות את אור-החיים ר' אליהו, שהיטיב להכיר את דרכם של הרשעים הללו, ידע שאלו הן השעות האחרונות של חלק גדול מהניצבים על המגרש הזה, שלא יזכו יותר לראות את אור החיים-עלי-אדמות, כי למועד הזה מחר יצאנו להורג.

הוא התקרב אליי ושאל מה הנוסח המדויק של הברכה שצריך לברך לפני שמוסרים את הנפש על קידוש השם. אהה, ראה ה' והביטה איזה בנים יש לך

השיבוץ העליון מוקדש

לרפואת הגאון רבי משה בן פחמה, והגאון רבי שלום מאיר בן צירל, וזו חוץ מן חוה, רבקה חייה בת דליה. ולרפואת כל חולי עמו', ולהצלחה בח"ו יהודה בן תמר, שמואל יצחק בן תהילה, שמעון בן מנחם, אליהו בן רבקה חייה.

קטיוניג לאדווקטים
שאלת תשובת-הרב דוד מרדכי שליט"א
עמ"ב

גרישה
השיבוץ
עמ"ב
סיפור לשבת

החזיקו השבועי
עמ"ב

המעיל שזעלם
אחת שאלת-ר' יצחק זילברשטיין שליט"א
עמ"ב

סיפור לשיבת גרשון השיפוצניק

ת.ש.ת. ת.ר.ת. ת.ש.ר.ת. לא יודע, תשעים, מאה תקיעות, אלה ייכנסו לך עמוק לתוך האוזניים... תזכור טוב טוב מה שאלברטו אומר לך... אני לא ילד".

///

מה לעשות. נבואה אומנם ניתנה לשוטים ולקטנים, ולא לטייחים, אך ברצות אלוקים...

הבורג הסרבן הכעיס מאד את גרשון השיפוצניק, ובעודו מנסה לסובבו הוא היטה מעט את גופו לצידו השמאלי של הסולם, וללא הודעה מוקדמת הוא איבד את שיווי משקלו וצנח מטה מטה כמו אשכול בננות מצהיב, אל קרקע יבשה וקשה. אלברטו שמע את קול הנפץ והיפנה את ראשו בבהלה. על הארץ הוא הבחין בגרשון המתאנק מכאבים וקילוחים של דם קולחים להם מראשו ומרגליו.

תוך דקות ספורות הגיעו אנשי "הצלה" וכך נאסף גרשון השיפוצניק המרוסק, חלקים חלקים, הישר לאיכילוב, לחדר הניתוח בו מנסים לחבר אנשים לאיברים הפזורים שלהם. הניתוח נמשך חמש שעות, והתרדמת של השיפוצניק נמשכה שלושה ימים עקב שיקול דעת רפואי, שמא יתעורר ויזעק מכאבים. אחרי שלושה ימים בשעת צהרים, פקח גרשון את עיניו ושאל "איפה אני?".

פניה של שושי רעייתו אורו "ברוך השם! התעוררת גרשון. ה' ישמור, נפלת מהסולם ושברת חצי אגן ירכיים, ברך אחת, וכמה צלעות, עם כמה זעזועים לא סימפטיים בראש ובכמה איברים פנימיים".

"לא יכול להיות?" תמה גרשון לוחש ומתיישר "אני נופל מסולמות? אני כבר 30 שנה שיפוצניק... בחיים לא נפלתי..."

"גוט יום טוף, גוט יום טוף, חג שמח ושנה טובה, קוראים לי שרגא מנדל ינקלביץ', ובאתי לתקוע לכם בשופר, היום יום טוף ראשון של ראש השנה, אני תוקע בשופר מכוון להוציא אתכם ואתם בעזרת ה' מתכוונים לצאת... נו, נו, שתהיו כולכם בריאים, שמעתי שהניתוחים שלכם עברו בהצלחה. תענו "אמן" על הברכה שלי, ברוך אתה ה'... לשמוע קול שופר". כך הכריז החסיד המתוק והנמרץ, שפלש ללא הודעה מוקדמת למחלקת המתאוששים.

"אמן".

שימו לב, שימו לב, כמו שגרשון שיפוצניק מקצועי, ככה שרגא מנדל ינקלביץ' הוא תוקע מקצועי כבר 25 שנים, ומיד אחרי תפילת הנץ, הוא עובר בין המחלקות השונות ומוציא ידי חובה את החולים. תוקע, תוקע, תוקע... הדרך ארוכה למאה קולות.

... והנה בפתח חדר ההתאוששות עם טלית לבנה כמו שלג, ניצב לו אלברטו הטייח. "באתי לבקר" לחש לעברה של שושי, "שנה טובה... מה שלום גרשון?".

"שש... שש... היסה גרשון את אלברטו, "אתה מפריע לינקלביץ', הוא תוקע לנו בשופר... הוא בדיק באמצע".

אלברטו לא ידע אם לצחוק או לבכות. הוא העדיף לצחוק.

סרח לזר

המדרשים מלמדים אותנו, שזכות הבחירה ניטלה מפרעה מלך מצרים אחרי המכה החמישית. ללמדנו, כי ישנה מציאות שיהודי המכביד את ליבו יתר על המידה, וחוצה את גבולות הטעם הטוב, מקבל יסורים שתכליתם ללמד את הכלל שחוטאים נענשים, ויש בכך קידוש ה' גדול. כן, לעתיד לבוא, החוטאים שנענשו יקבלו שכר על שזכו לקדש שם שמים. אל יהי חלקנו עמהם.

גרשון השיפוצניק הוא דמות קלאסית שעדיין רחוקה מפרעה, שכן הוא בכל זאת לקח אל ליבו.

"אני" אמר גרשון השיפוצניק "איני שומע קול שופר. אני לא בעסק הזה, מי שרוצה ישמע. זה מזכיר לי תקיעות של ראשי שבטים פרימיטיביים באמצע יבשת אפריקה, שלאחריו יוצאים מן הג'ונגל כל מיני כושים צבועים בלבן וירוק וצהוב, ורוקדים עם נוצות על הראש וגרזנים בידים".

"רגע גרשון, תהיה רציני, אתה יהודי" ניסה לשכנע אותו אלברטו הטייח הקבוע שלו "מז'תומרת כושים באפריקה? אתה השתגעית? עם ישראל קיבל תורה מסיני, בהר סיני, מידיז של הקב"ה, וכבר אז תקעו בשופר גדול, וגם כשיגיע משיח יתקעו בשופר גדול והעולם יבוא על תיקונו... אתה לא יכול להיות אפיקורס שכזה גרשון, אתה מזרע ישראל ויהודי חייב לשמוע קול שופר, זו מצווה מן התורה, היא יותר חשובה מתפילה, מתשליך. תהיה רציני גרשון, אתה גר ליד בית הכנסת, אתה יורד שתי קומות ונכנס, שומע שופר וחוזר הביתה. אף אחד לא מצפה שתהיה עכשיו צדיק כזה גדול, שתתפלל את כל התפילה, אבל שופר גרשון! שופר!".

גרשון זליגמן בנם של ניצולי שואה, לא ספג בביתו לחלוחית של אמונה, ההיפך. להוריו היו טרוניות, אך מה לנו כי נלין, על אותם אודים מוצלים מאש ששרדו בעור שיניהם תופת מזוויעה של דם ושכול! הוריו של גרשון זליגמן השיפוצניק איבדו את כל משפחתם בשדות הקטל בפולין, וכאן בגיל מאוחר יחסית, הם הכירו בארץ, נישאו, ונולד בנם יחידם, גרשון, שברבות הימים הפך לשיפוצניק בעל שם באזור תל-אביב והמרכז.

"אדון אלברטו ידידי הטייח, אתה אל תבוא לי עם הר סיני. אני לא זוכר שהייתי שם, ואל תכניס לי אלמנטים לא מוכרים של תקיעות עם שופרו של משיח או כל מיני כאלה... אני לא מכיר שום דבר חוץ מגרשון, שושי (אשתו) ושני הבנים שלי. ההורים שלי כבר מתו מזמן, ואבא שלי, אף פעם לא לקח אותי לשמוע שופר, אולי פעם פעמיים בצבא במילואים שמעתי משהו תוקע, אבל אני הייתי בעמדת השמירה. אז בוא נעזוב את הנושא הזה, כי אותי אי אפשר להפוך לדתי עם שופר..."

אלברטו הטייח שטף את ידיו בשיבר הגדול, תחב את ראשו אל מתחת לשטף המים הקרים, ונתן לזרמים הצוננים הללו לרענן את קרחתו ביום השרב הזה. אחר כך הוא שלף מתיקו מגבת לא בדיק נקיה וניגב את פניו. עיניו ברקו מאושר מן הרענונות שהתפשטה על מרחבי גופו הגדול. הוא מתח את כיפתו הקטנה והרטובה על קרחתו, והחליט לפצוח בנאום נמליץ אחרון ודי.

"תראה גרשון, אנחנו מכירים כבר 10 שנים. אף פעם לא שמעת אותי מטיף לך תורה ויהדות, אבל תכל'ס השנים עוברות ואנחנו מזדקנים ומתקמטים, ומי יודע מתי יבוא יומינו ללכת מכאן אל עולם שכולו טוב, או אולי פחות טוב. לא יודע איך ולמה, אבל הלב שלי אומר, שאתה גרשון חייב לעשות מעשה, כלומר לעצור את שטף החיים שלך, ולעשות שינוי קטן, לפחות לראשונה בחייך לבוא ולשמוע קול שופר, זה הכל".

"נו, נו" הפטיר גרשון בעודו מציית סיגריה במרומי הסולם, תוך שבידו השניה הוא מנסה להבריג בורג סרבן לקורה המתנדנדת של הפרגולה, בוילה של השגריר האמריקני בישראל.

"ואני אומר לך גרשון" קבע בפסקנות אלברטו הטייח שתפיש פוזה של מחזיר בתשובה "שאם הקב"ה רוצה, ואתה לא רוצה, אז אתה תשמע תקיעת שופר על אפך ועל חמתך. אתה לא קובע שומכלום בעולם הזה... שתבין, ברצות אלוקים השופר ייכנס לך לתוך האוזן וכריח אותך לשמוע תקיעה, שברים תרועה, תקיעה. לא יודע,

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

הסתכלות במראה

פסק מרן השולחן ערוך (יו"ד סי' קנו סעי' ב וסי' קפב סעי' ו) אסור לאיש להסתכל במראה משום לא ילבש, אלא אם כן מסתכל לצורך רפואה, כגון שחושש בעיניו או שמספר עצמו. ולדעת הרמ"א (שם) במקום שדרך האנשים לראות גם כן במראה, מותר בכל גווניו. וכתבו הפוסקים שאף לדעת השולחן ערוך בומנינו שגם האנשים דרכם להסתכל במראה, אין בזה משום לא ילבש, ומותר להסתכל במראה. ונראה שאף אין צריך להחמיר מצד הקבלה.

תלמידי חכמים

אף במקומות שנהגו הגברים להסתכל במראה, מכל מקום תלמידי חכמים נמנעים מלהסתכל במראה. וכן נהגו כמה תלמידי חכמים. ויש אומרים שאף לתלמידי חכמים אין כל חשש להסתכל במראה, ואדרבה על תלמידי חכמים יש להזהר יותר לבל יהיו מרושלים בבגדיהם בפני הבריות.

משחה להברקת השער

מן הראוי שאיש לא יתן בשערות ראשו משחה או שמן וכדומה כדי להבריק השער, משום שיש אומרים שהעושה כן עובר על לא ילבש. אבל תמרוקים להעמדת השערות כגון ג'ל, קרם ומשחה המשמשים להעמדת הפאות של גברים כיון שאינם מיוחדים לנשים, אין בהם משום איסור לא ילבש, מיהו לא יתעסק בדברים אלו מבלי להתייעץ עם רבו.

בושם האדורנט

אסור לאיש להתבשם בבושם המיוחד בריחו לנשים, ואפילו אם מתכוין רק להעביר ממנו ריח רע, משום 'לא ילבש', אבל מותר ליתן עליו בושם המיוחד בריחו לגברים, או להשתמש בסבון או שמפו עם ריח טוב. וכן הדין בכל זה בדאדורנט.

אך תלמיד חכם צריך להזהר בזה, שכבר אמרו בגמרא ברכות (מג ע"ב) אסור לתלמיד חכם לצאת לשוק כשהוא מבושם, אם לא שכוונתו להעביר את הזוהמא.

-לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרי המחבר 052-764-4642

החיוך השיבועי

מאיר פנחסי

אמא של מחבל - ש'אהדישע מאמא.....

אבסורד הנחיות פיקוד העורף בגל השקט להימנע לומר בערבית של מוצאי שבת והואאואואואואו רחום שלא נפחיד ונטעה את הציבור.....

תחשבו על זה: אם גם לכם תמיד האוזניות נקשרות והשרוכים נפתחים, למה לא מייצרים כבר שרוכים מהחוט של האוזניות ואוזניות מהחוט של השרוכים?

אני לא מבין מה ההתלהבות מהנס של חנוכה. בעזה הדלק ליום אחד כבר מספיק 35 ימים.....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

סי' קיט סק"ו, שכידוע הוא השלימו מיסין קיז ס"ק יג לאחר שהמחבר נפטר לב"ע) בשם ספר בית הלל (סוף סימן סה) שיש תקנת הקהילות שלא ליקח שום דבר מאכל או יין, אלא אם כן יש ביד המוכר תעודה מהאב בית דין שנעשה בהכשר, ואף במוחזק בכשרות נהגו כן משום לא פלוג. ושכן כתב בספר נהר מצרים (דיני מאכלות אסורות ס"י). וכ"כ הגר"צ באור לציון (תשובות ח"ה עמ' קיב). מה גם שרבים מורידים היתר לעצמם ומשתמשים במוצרים בכשרות רגילה בטענה אוילית שכל הכשרויות אותו הדבר וסתם לוקחים כסף, או שאומרים שמוצר זה אינו טעון כשרות, וזאת למרות שאין הדבר נכון, כי המון העם אינו בקי בדרכי הכנת המזון ובבתי החרושת. ולא תמיד האכיפה של הרבנות המקומית מספקת, מהסיבה שהיא סומכת על כל כשרות שהיא, וזאת מתוקף תפקידה מחוק הונאה בכשרות ולא יותר. משגיח מטעמה בקושי נכנס ויוצא.

אזהרה זו כמובן כוללת את חנויות למזון מוכן והצ'ולט לבילי שיש עביר ובכפרים הסמוכים לה, שכל ירא ושלם ידיד את עצמו מלאכול מהם ומקייטרינג שאינם עומדים תחת השגחה עם תעודה מקורית למקום. ואין לסמוך על הסמאות כל המוצרים בד"צ, וסירי אחד בהשגחה פלוגית והשני בהשגחה אלמונית, ובהמשך הערב ראו אותם מערבים את הסיירים יחד, והצד הימני בד"צ והצד השמאלי הוא בהשגחה פלוגית. שומר נפשו ירחק מהם, הה"ב.

אשרי מי שמפרסם דבר זה ומונע רבים מלטמא נפשם ממאכלות אסורות, זכות הרבים תגן בעדו שלא ישל. וגם מי שנכשל בעבר מחוסר ידיעה, אם ישוב ויפרסם לרבים את חומר האיסור, וזאת כתשובת המשקל על מה שאכל בשגגה, ושב ורפא לו. והאריך בזה רבי יצחק אלפיה זצ"ל בספרו שיח יצחק (דרוש ג).

לשאלת רבים האם ניתן להזמין אוכל לשבת חתן או להזמין אוכל לאירוע כל שהוא מאדם שמבשל בביתו או במטבח חיצוני, ואין לו כשרות בפועל אלא הוא טוען שכל המוצרים הם בד"צ, והבשרים הם של הרב מחפז או של הרב רובין וכו'?

תשובה: ללא כשרות מהודרת בפועל לקייטרינג עם תעודה, אין לסמוך על שום אדם ללא יוצא מן הכלל ללא קשר לאורך זקנו ולבושו, ולסיסמאות שהוא מציג. עצם שהוא אומר שהוא מוכן לעשות לך אירוע בכל כשרות שתבחר, דהיינו אין לו שום כשרות והוא לא מחוייב לאיש. ואם המזמין חושב שהוא מחוייב לו, טעות היא בידו, כי הנסיון הוכיח שהוא מחוייב לכיסו בלבד. בפני העידו אנשים נאמנים על קייטרינג בעירנו שלא מצא ירקות עלים מפוקחים לאירוע שהיה באותו הערב, והורה לפועליו לקנות ירקות עלים מגידול רגיל ולשוטפם במים ולהגישם לסועדים [להבהיר לירקות שאינם מפוקחים לא מועיל עם השריה במים וסבון ושטיפה תחת זרם גם אם ישנו כן כמה פעמים, כמבואר בקובץ אמונת עתך גליון 125 עמ' 78, שמתוך הנסיון נתברר שגם לאחר התהליך נשארים שם עדיין עשרות חרקים]. והכין אירוע בחג הפסח ברמה מהודרת וכל המוצרים היו בכשרות רגילה ומצות רגילות ולא שמורות, וזאת למרות שסוכם על אירוע ברמה מהודרת וגבה תשלום בהתאם. ולאחרונה בעל שמחה שלקח מנות מקייטרינג אחר [ללא השגחה כמובן והוא עושה מה שרוצה בעל הבית], בהתחייבות שכל הבשר יהיה בהשגחת הרב מחפז, גילה בשבת בבוקר בתוך חמין גוש בשר כשעליו מודבקת עדיין המדבקה של כשרות אחרת רדודה, כשכפיו של בעל הקייטרינג תירוצי הבל עם הבטחה שבאירוע הבא הוא יפצה אותו. מי הפתי שלאחר שגילה את פרצופו האמיתי יעשה אצלו אירוע נוסף. המעשים קרו בבית חרדית לא בעזה לא בחאן ינוס ולא בחוסן ונחלין, והם קצה קרחון. וכבר כתב כן מופה"ד הגאון רבינו עובדיה יוסף זצ"ל בכף החיים (יו"ד



אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המתבר הרב אהרן חזני

המעיל שנגלם

וחקליטו שמלתהיכם (בראשית ל"ח, ב'). קעגן שפגזב בשבט "וכבדתו" - שלא יהיה מלבושך בשבט כמו ברזל (שפת אמת).

הקפאי הצטדק וטען: "איני אשם, משום שאכן נמכרו פאן מעילים כמעט זהים למעילה, אך בכל אופן הבה ונפנה את הנידון להכרעת דין, וככל אשר יורה נעשה!" עם מי הדין?

תשובה

היה על ראובן להעלות על דעתו שמעילו עלול להלקח בתם לב על ידי לקוחות שניחו כי מדובר במוצר הנמכר בחנות, וגם שהקפאי יטעה לחשב שמדובר במוצר הנמכר בחנות, ומכילא ראובן הפסיד את עצמו, ואין לו תלונה על המוכר. ומוכן שהדברים אמורים דוקא באופן שאכן נמכרו מעילים דומים בחנות והקפאי היה עשוי לטעות ולחשב שמדובר במעיל שגזב.

וגם אם המוכר נטל את המעיל בידיו ומסרו ללקוח, אין להחשיבו כ"גנב" שחייב בדמי החפץ, וזאת לאור המבואר ב"קצות החשן" (סי' כ"ה סק"א), שראובן שנטל חפץ לשמורו, ונתנו בטעות ליהודה, משום שסבור היה שהחפץ שייך ליהודה - ראובן אינו נחשב לגנב, כי רק לגבי מזיק אנו אומרים "אדם מועד לעולם" וחייב על שוגג כמזיד (ונלמד הדבר מגזירת הכתוב), אך על גנבה בשוגג (באופן שאות גוף החפץ לא הזיק, אלא הגביהו ונתנו לחברו בחשבו שהחפץ שייך לחברו), אין חייב.

ולבו, הקפאי פטור מלתן לראובן את שני המעיל, אך את הפסד שקבל עליו לתן לראובן, כי על כל פנים הוא שלם עבור המעיל שלו, וכדיעבד, כאשר נראה שלא נתן לאתר את הקונה, ראובן נאלץ להתרצות במקום ולזכות בתשלום הנמוך יחסית.

(יצן, שאם המקרה ארע בחנות מסדרת ביה קוצמד לכל מוצר "ברקוד" - יש פאן פשיעה מצד המוכר, שכן היה עליו להתעורר בשאלה כיצד אין על המעיל האה "ברקוד", ומשלא עשה פן ומכר את המעיל מבלי לבדק מהיכן וממי נלקח, הרי שפשיע וחייב לשלם למעילו את דמיו).

מעשה בראובן, שדודו היקר הגר באנגליה, שלח לו במתנה מעיל איכותי מצמר קשמיר. ראובן החליט לרפש לימות החל מעיל זול יותר, ולתת את המעיל היקר ללבישה בשבת קדש.

ביום חרפי במיוחד נכנס ראובן, לבוש במעילו החדש, לחנות הלבושה כדי לרפש לעצמו מעיל לימות החל. הוא בקש למדד את אחד ממעילי החנות, ולכן פשט מעילו את מעיל הצמר הקדור והלאו בקולב על מתקן ה'קרוסלה', שעליו היו תלויים מעילי החנות. כשהתבונן ראובן במראה נדי לבדק האם המעיל הולם אותו, נכנס אדם אחר אל החנות, התבונן במעילי החנות, והבחין במעיל נאה ביותר שהרשים אותו יותר משאר המעילים; הלא הוא המעיל הפרטי של ראובן, שבלט בפינו משאר מעילי החנות...

הלקוח ההוא התרשם מאד מהמעיל, שהיה נראה כחדש ממש ולא נפר בו שום בלאי או פחת (כי ראובן לבשו רק לשעה קלה בלבד), ובו במקום החליט לקנותו...

הקפאי חפש את תוית המחיר, אך לא מצאה. הוא בתן היטב את המעיל ונזכר: "זהו פנראה המעיל האחרון מהסטוק הישן, מחירו הוא 200 ש"ח".

הלקוח הנלהב שלם את המחיר שדרש הקפאי ועזב את החנות. בינתים החליט ראובן שלא לקנות את מעיל החנות שמדד. הוא נגש לטל בחורה את מעילו, וגלה לתדהמתו שהוא נעלם... הוא חפשו בקדחתנות בכל החנות, ולא מצאו. לאחר ברור קצר אצל קפאי החנות נפתרה התעלומה...

אלא שעקבותיו של הלקוח ששלם ו"קנה" את המעיל כבר נעלמו... נגש ראובן אל הקפאי וטען כלפיו: "פשיעתך בכך שלא ודאת כי מדובר במעיל פרטי שאינו מהמעילים הנמכרים בחנות, ולכן עליו לשלם לי את שווי המלא של מעילי, שהוא פי חמשה מהמחיר שקבלת עבורו".

החיזוק השבועי

הסטייפלער נתן בו עיניים נוקבות וזה הספיק לאותו אברך כדי שייכנס פחד נורא בליבו, והוא יצא והלך. אולם, תשעה חודשים אח"כ בא אביו של אותו אברך להזמין את הסטייפלער להיות סנדק לבן הנוול לבנו. הוא הביע בפני הסטייפלער את התפעלותו, איך שהברכה שביך התקיימה, אך הסטייפלער הפסיקו במחי יד: "אמין לי כבודו, אם גם הייתם בוכים עליו כמו שאני בכיתי, הוא היה נושע באותה מידה..." וישב לו יהודי זקן מאוד, עם צרות של חצי העולם על ראשו, ובוכה לילה שלם אל ה' עבור אברך שאינו מכיר כלל - . זוהי גדלות שאין לתאר. רק מי שמרגיש את המבקש כאילו הוא בנו יחידו הפרטי ממש, מסוגל לבכות עליו כל כך.

הכוח הנורא של בכייה, שכאשר כל השערים נעולים ישנו שער אחד הפתוח תמיד - "שערי דמעה" הם מעולם לא ננעלו. גם במוצבים בהם ניראה, לכאורה, אבדה כל תקווה, דווקא אז הבכי יכול לשמש כמפתח לעורר רחמי שמים. זאת ידעו לנצל היטב גם גדולי רבותינו. בעצה זו השתמש אברך שלא זכה לפני בטן. הוא ניגש אל הסטייפלער וצ"ל, והתחנן לפניו שיבטיח לו בנים. הוא נשוי זמן רב ואין לו ילדים. "אני לא מבטיח ילדים". אומר הסטייפלער, זה רק ביד הקב"ה. אני יכול רק להתפלל". אולם האברך מר הנפש, שכבר סבב אצל כל גדולי ישראל בבקשה שיתפללו עליו, לא היה יכול יותר עוד לישא את מר חיו, ואמר: "אני לא אצא עד שהרב יבטיח לי ילדים!" כך אמר במר נפשו ופרץ בבכי.

הצטרפו גם אתם לרשימת המפצים, וקבלו בכל שבוע חבילה עלונים לתפוצה 13-36 054-850

שבת שלום ומבורר!

ביתן לקבל את העלון בכל שבוע במהדורת האימייל בשליחת בקשה לכתובת - 025806335AA@gmail.com

כיצד מחנכין?

עלון מס' 49

יחסי רב ותלמיד במשנת המשגיח רבי גדליה אייזמן זצ"ל

המיועד של החתן. הוא התכוון רק לסייע לי להוציא את הארגזים מהמונית ולהעלים מיד בטרם יספיק החתן לראותו. אלא שלפתע הגיע החתן לדירה באופן בלתי צפוי, ונדהם לראות את המשגיח טורח ופורק קופסאות רבות ממונית ומניחן על יד ביתו.

רבי גדליה ראה אותו בזווית עיניו והתעלם ממנו. הוא העמיד פנים כאילו הוא בא לסדר ענין כלשהו שכלל לא קשור אליו, וכשסיים השאיר אותי לבדי עם החתן, ונסע מבלי שהחליף עמו ולו מילה אחת...

זכורני שמאד מאד התפעלתי אז מדאגתו העצומה ומהחסד המושלם שגמל עם תלמידו, סיים הרב סאלים את סיפורו, אבל לא פחות מכך גם מהצורה החכמה בה הצניע את מעשהו. איך השתדל לעשותו בהסתר ובאין רואים!!!...

הויתור על התלושים בתקופת הצנע

תלמיד וותיק אחר של הישיבה, רבי אברהם מאיר מנדלסון זצ"ל, סיפר סיפור נפלא נוסף השופך אור יקרות על דמותו האבהית והמיטיבה של רבי גדליה.

תקופת לימודיו בישיבה היו שנות עניות קשה ביותר. תקופה זו כונתה מאוחר יותר בשם 'תקופת הצנע'. בשנים הללו - שנותיה הראשונות של המדינה, הונהג בארץ קיצוב חמור של מוצרים רבים, אבל עיקר הקושי היה בקיצוב של מוצרי המזון. יצוא הסחורות של המדינה היה אז מועט ודל, ולא היה לה די מטבע זר אפילו עבור מוצרי המזון הבסיסיים, שנקנו רובם בחוץ - לארץ. במקביל, תוך שנתיים בלבד גדלה האוכלוסייה בארץ ביותר מפי שניים, ולא היה די מזון בכדי להאכיל את כולם. כתוצאה מכך מוצרים חיוניים ביותר כמו;

ראש ישיבת 'מאור התורה', מספר סיפור מופלא: אחד מחברי שלמד בתקופתי בישיבה [קול תורה], היה בן למשפחה עניה ודלת אמצעים. אותו בחור התארס עם בת גילו בשעה טובה ומוצלחת ועמד לבנות את ביתו. במצבו הכלכלי הקשה לא היה לאל ידו לרהט ולצייד את ביתו אפילו בציוד הבסיסי ביותר. פניתי למשגיח רבי גדליה ועדכנתי אותו על מצבו הכלכלי של החתן, והוא נרתם לסייע לו בכל לב. זאת למרות שאותו בחור עזב את הישיבה כבר כמה שנים קודם לכן, ולאחר עזיבתו לא היה לו קשר מיוחד עם המשגיח.

רבי גדליה טיכס עצה עם רעייתו - הרבנית ע"ה, והיא יצרה קשר עם בעל חנות כלים מפורסמת בירושלים, וסיפרה לו על המקרה שהגיע לפתחם. הלה ניאות למכור לה במחיר עלות סטים איכותיים של כלים במגוון גדול; כלי אוכל והגשה, כמות הגונה של סכו"ם, סירים ומחבתות ועוד. היתה זו נתינה ביד רחבה ותמיכה הגונה וגדולה בהיקפה, אשר תפשה שטח גדול מאד בדירתו הצנועה של רבי גדליה. כמובן שכולה שולמה מכיסו הפרטי.

רבי גדליה יצר עמי קשר לאחר הקניה, וביקש שאני אקח מביתו את הכלים ואביא אותם לביתו של החתן כדי שלא יוודע שהוא זה שעומד מאחורי התרומה, וטעמו ונימוקו עמו: גם משום שרצה להקפיד על 'מתן בסתר', וגם כדי לחסוך אי נעימות מהחתן אם יוודע לו שהמשגיח בכבודו ועצמו תרם לו תרומה כה גדולה מכספו הפרטי.

הגעתי לביתו ימים אחדים לפני החתונה, והרבנית הכניסה אותי פנימה. למול עיני נגלה מחזה מדהים: רבי גדליה והרבנית עבדו במלוא המרץ וארזו יחד את הכלים בקופסאות ובארגזים בכדי להובילם לייעדם. בסיום האריזה הזמין רבי גדליה מונית ונסע יחד איתי לביתו

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

ולאחר מכן ניגש אלי אדון רוט והודיע לי שאקבל היום את הארוחה מבלי שאביא לו תלושים. כך נמשך נוהג זה במשך כמה שבועות, כשבכל יום נותן לי אדון רוט את ארוחותיי.

כאמור, עקב מקום מגורי הרחוק לא היתה לי אפשרות להביא תוך זמן קצר את התלושים ששכחתי. בשנים ההן לא היו כמעט טלפונים בבתים פרטיים, ונאלצתי ליצור קשר עם הורי דרך סניף קופת חולים בכפר-אתא, ששם היה מכשיר טלפון. התקשרתי למזכיר וביקשתי להודיע למשפחתי לשלוח לי את התלושים בדואר. בפועל התלושים הגיעו לירושלים רק כעבור כמה שבועות, והיה עלי לגשת לבנין הדואר הישן ברחוב יפו כדי לקבלם. רק אז העברתי אותם לאדון רוט, והייתי זכאי לאכול ממטבח הישיבה.

לאחר תקופה שאלתי אותו כיצד נתן לי לאכול? בתחילה הוא התחמק מלענות, אך כשלחצתי עליו הוא אמר: 'הורדתי מעט מהמכסה הקצובה לכל תלמיד ונתתי לך'.

רק כעבור כמה שנים סיפר לי אדון רוט, כי היה זה המשגיח אשר הביא לו תלושים עבורי מהמכסה הקצובה למשפחתי, ואף שם בפיו את התשובה שהוא השיב לי בפעם הקודמת. כל זאת כדי שהמעשה יעשה בסתר ובשלימות. הוא גם שיער שארגיש אי נעימות רבה אם יודע לי שהחסד אשר גמל עמי נעשה על חשבוננו ועל חשבון בני-ביתו.

באותה תקופה - מוסיף הרב מנדלסון ומספר עוד - היה בחור שהגיע ממשפחה מאד עניה ולא היה לו מעיל ראוי שיגן עליו מפני צינת החורף. יום אחד רבי גדליה, הביא לו מעיל פרווה ואמר לו: 'קיבלתי את המעיל כתרומה עבור תלמיד בישיבה הזקוק למעיל שכזה'. מאוחר יותר התברר כי מצבו של הבחור נגע לליבו של רבי גדליה והוא שיתף את הרבנית בדאגתו, ובעצה אחת הם החליטו לתרום עבורו מעיל פרווה שהיה ברשות הרבנית.

(קטעים מתוך הספר 'רבי גדליה')

שמן, סוכר, ביצים ומרגרינה ועוד - שלא לדבר על חמאה ועופות ובשר שנחשבו למוצרי 'מותרות' כביכול - חולקו ממש במשורה. רק הקיצוב בלחם האחיד, או 'לחם שחור' - כפי שנקרא אז, היה פחות חמור. כל בן משפחה קיבל תלושי מזון על שמו וכל המשפחה ניזונה מהתלושים הללו.

הישיבה הייתה אז אחראית כמובן לתזונתם המלאה של בני הישיבה. אלא שבעת מחסור שכזה לא היתה זו משימה פשוטה כלל ועיקר לדאוג לתזונה בריאה ומאוזנת עבור בחורים צעירים רבים בעלי תיאבון בריא. לשם כך נאלצה הנהלת הישיבה לדרוש מהבחורים להביא מביתם את תלושי המזון שעל שמם. בעזרת התלושים הללו הצליח בס"ד מרובה הטבח המיתולוגי של הישיבה - אדון רוט, לבשל ולהכין לבחורים ארוחות בסיסיות מדי יום ביומו. בשבת היתה מעט הרווחה, כי מידי יום שישי עשו כמה בחורים את דרכם למאפיית 'פת' שבמרכז העיר להביא כמות של חלות מקמח משופר יותר שתרמו בעלי המאפיה עבור בני הישיבה לכבוד שבת.

על רקע קשה זה מגולל רבי אברהם מאיר את

סיפורו:

פעם אחת אירע ששכחתי להביא את תלושי המזון שלי מביתי, ונשללה זכותי לקבל ארוחות מהמטבח. יכולתי לקבל רק כמות מסוימת של לחם שחור שאותה קונה היתה הישיבה באופן חופשי. הייתי אז נער צעיר מאד ו'תזונה' שכזו שכמובן לא השביעה אותי, השרתה עלי עצב ודכדוך. מה גם שהורי התגוררו במרחק גדול - בכפר אתא הסמוכה לחיפה, ולא הייתה לי אפשרות להביא את התלושים באופן מידי.

רבי גדליה הבחין במצבי הירוד וקלט שמקורו בתזונה לא מספקת. הוא שאל את אדון רוט לסיבת הדבר, והלה השיב שמחוסר ברירה הוא לא יכול לספק לי ארוחות מלאות כיון ששכחתי את התלושים בבית. רבי גדליה הלך איתו הצידה, הסתודד עמו במשך כמה שניות,

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם על ידי ידיד נאמן לזיכוי הרבים

שאלה: אדם שקנה לחברו מכספו של חברו ארבע חולצות והמוכר הוסיף לו שני חולצות נוספות כשאין מבצע שניים פלוס אחד מי מקבל את החולצות הנוספות המשלח או השליח? **תשובה:** הדין הוא שאת שתי החולצות זכו המשלח והשליח ולכן המשלח יקבל חולצה והשליח יקבל חולצה. ובחולצה אחת שקיבל הנחה כל ההנחה זוכה בה המשלח ולא השליח וכל זה דווקא שאין מבצע שניים פלוס אחד שאם כן הכל למשלח כיוון שזהו המחיר של החולצות שלוש בחומר של שניים. המקור לזה כמובאר בחושן משפט סימן קפג שאין ו' וז"ל היה השער קצוב וידוע, והוסיפו לשלח במניין או במשקל או במידה, כל שהוסיפו לו המוכרם הרי הוא של שניהם, וחולק התוספת השליח עם בעל המעות. ואם היה דבר שאין לו קצבה, הכל לבעל המעות. כלומר אומר השו"ע שאם הוסיפו לשלח בדבר קצוב כגון במקרה שלנו שהחולצות הם דבר קצוב והוסיף לו עוד שני חולצות שניהם זוכים בחולצות השליח והמשלח כיוון לדעת הר"י שפסקו השו"ע הטעם הוא שכל התוספת היתה צריכה להיות לשליח שהמוכר נתן זאת לשליח אלא כיוון שזה נגרם כתוצאה ממעות המשלח לכן יחולקו (וזהו דעת הר"י אבל דעת רש"י יחלוקו מדין ספק) וכל זה דווקא אומר השו"ע על פי הגמרא כתובות צח: דווקא בדבר קצוב כגון חולצות אבל בדבר שאינו קצוב כגון טלית שלא ברור שהוא הוריד את המחיר בגלל הקונה אלא זהו המחיר של הטלית במקרה זה כל הרווח הוא לבעל המעות

להכיר טובה גם אם הנותן לא התכוון להטיב

ויחן את פני העיר **בפרשה במדרש רבה (עטו), מובא שיעקב אבינו משום שנהנה משכם הכיר להם טובה והעמיד חניות בשכם ומכר בזול ללמדנו שאדם צריך להחזיק טובה למקום שיש לו הנאה ממנו, וכן רבי שמעון בר יוחאי ורבי אליעזר בנו התחבאו במערה י"ג שנה כשיצאו רחצו בחמי טבריה כדי לרפאות את פצעיהם אמר רשב"י לבנו חייבים אנו להוקיר טובה לעיר טבריה על שהתרפאנו דרכה, ולכן טיהרו את טבריה כיון שהיה הרבה ספקות איפה קברו את מתייהם ומחמת כך הכוהנים נמנעו ללכת להרבה מקומות והוצריכו להקיף הרבה ורשב"י על ידי נס כל מקום שהיה מות, המת צף וכך ריכזו את כל המתים למקום קבורה אחד וכך יכלו הכוהנים והשומרים טהרה לעבור ללא חשש טומאת מת (שבת לב).**

וראים מפה עד כמה היה גדול אצל אבותינו ז"ל הענין של הכרת הטוב אע"פ שיעקב אבינו לא קבל שום דבר בחינם ולא עוד אלא שגם את השדה קנה במאה מטבעות מחיר מלא, מ"מ ראה יעקב אבינו צורך להטיב להם כיון שיעקב נהנה מהעיר רצה להנות אותם בחזרה.

וכן רואים עוד מפה שאפילו אם הנותן לא מתכוון להטיב אלא כיון שיש לאדם הנאה מכך, מידת הכרת הטוב נותנת שיטיב עם הנותן, כמו שמצאנו אצל יעקב שכיוון שנהנה מהעיר רצה להנות אותם בחזרה.

וכן הרשב"י אנשי טבריה לא התכוונו להטיב לו אלא חמי טבריה הם הפקר לכל והוא נהנה מהם כיון שנהנה החזיר להם טובה גדולה וטיהר את העיר טבריה

מצאנו במשה רבנו שנהר מאד שלא ייפגם אצלו מידת הכרת הטוב. בעשרת המכות, במכות דם, צפרדע וכינים הכה אהרון ביאור ובחול ולא משה מכיוון שתיבתו הייתה על היאור ובכינים מכיוון שטמן את המצרי בחול.

ונשאלת השאלה מדוע משה רבנו לא הכה בחול וביאור דהלא ההכאה הזאת היא לתכלית בריאתו של החול והיאור לעשות את רצון השם שעי"י כך יתקדש שמו של הקב"ה, עוד הרי החול והיאור אין בהם דעת ותחושת כאב? כך שואל הרב דסלר בספרו מכתב לאלהיו.

ומתוך הרב דסלר שמידות האדם הם נבנים מהתפעלות הלב ולא רק מהשכל. והתפעלות הלב אף גוברת על השכל וכיוון שליבו של אדם רואה שהחול שעזר לו והוא מכה בחול זה, הכאה זו גורמת לפגם בהכרת הטוב כיוון שהחול עזר לו וכנגד זה הוא מכה אותו. לכן אם משה היה מכה את היאור שהטיב עימו היה פוגם במידת הכרת הטוב כלפי אחרים.

ועל אותו יסוד "בור ששתית ממנו מים אל תזרוק בו אבן" כיוון שנהנית מבאר זו אל תזרוק בו אבן כיוון שזה יגרום לפגם בהכרת הטוב אע"פ שאבן קטנה לא גורמת שום היזק לבאר בזריקת האבן מ"מ הלב רואה שנהנה מהבאר ואתה כביכול מבזה את הבאר זה יגרום לך לפגם במידת הכרת הטוב ולכן אל תעשה כך.

הכרת הטוב (מתוך העלון 'פניני עין חמד' גיליון 911) עד כמה הכרת הטוב של רבותינו נמצאת בראש מעיינים, זאת ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא. גם לאחר שנים רבות, הם לא שוכחים טובה שנעשתה עבורם. הם מרגישים כי הם חייבים לאותו אדם. אם הם ישמעו, כי אחד מבני משפחתו נמצא בבניה או בשרה - הם יעשו ככל יכולתם לעזור לו. הפגחו רבי דוד יוסף שליט"א (מתוך העלון 'פניני עין חמד' גיליון 911) סיפר הגאון רבי דוד יוסף שליט"א (ראש כולל יחוה דעת וחבר מועצת חכמי התורה של מפלגת ש"ס. היה רבה של שכונת הר נוף בירושלים) סיפר: בין המיזמים של מרן אבא זצוק"ל (מרן הרשלי"צ הרב עובדיה יוסף זצוק"ל) בתחילת שנות כהונתו כרב ראשי, היה פתיחת בית

מילי דבדיותא: אדם נוסע בכביש ומודאג מכך שיש מאחוריו מכונית של משטרה. השוטר עוקף אותו ומסמן לו לעצור בצד. השוטר מחייך ואומר לו: "מזל טוב! אתה הראשון שלא נסע כאן מהר מזי! זכית בפרס: 5000 ₪ ממשדד התחבורה! פגש אותו חברו ושאלו מה תעשה עם הכסף שזכית?" "אני אוציא רישיון."

רבה לפני שלימד לחכמים אמר מילתא דבדיותא ובדחיה רבנן לסוף ישב באימה ופתח בסוגיא [שבת ל:]

מי שבידך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב משה אהרון דוד ושלמה הוא יבדך וישמור ויעזור וירומם ויצלה את התורמים הקיריים ובני ביתם: חיד אשה, דוד ושרה תניה, צבן ימאל וציפורה, יצחק ויובד תהלה חיד, דוד חיד, ישראל וקרין חניה, ציפורה חיד ומשפחתה, חי ואביבה חיד, ובולון ובברת חיד, משה חיים בן אביבה, עמי ושושנה חן, אליהו ורות נחמה חיד, רפי ואביבה זאדון, יסכה ויעקב שמסטיאן, שמואל ונורית חיד, כהן שמעון ומרים, מיכאל ואילס חיד, עמוס וריאל ואוריה חיד, יצחק וכוכבה חיד, חנוך יואל, כהן עזריאל, שרון קנין, יחזקאל ושלמה חיד, דוד ודניאל פריאנזי, יוסף ומינה חיד, הרב אסף נתן, בת שבע חיד וכל משפחתה, אברהם וסניגלית מסס, ר' יעקב צבאן, דוד ואילה בתן, ר' יעקב אהרן, כהן רחמים טוויז, בר רבקה ובן, מושוש יונתן, לוינון חנוך בתיהל בת שרה, רות בת תמר, רבקה בת רות עיב לילט ומול אורין בני ציפורה. ושתיהם לכליל קול כמסוס, כולל יום, סליל ליל ששי, כולל בין הומונים, ועוד) ולעלון השבועי. מלך מלכי המלכים בתחילת שמונה וחיילים מכל צדה נוקט יצילים יגיבה כוכב מנרמסם ובכל אשר יעשו יצילו את-למלכותם וכל גזירות קשות וזילות וזילות עליהם אל-גזירות טובות וברכות מרובות, וזכות התורה תגן בעדם וימלא כל משאלת ליבם לטובה, לחיים טובים ומנוחלים, ויסיר כל מחלה וכל דבר רע ונחמה תמיד שמחים ומאושרים אביהם. לענין: רורם בן יזל, רחל בת מולה ואלהיו בין מבירכה.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "יקו השגחה פרטית"



פרשיות וישלח - וישב תשפ"ד ♦ עלון מס' 127

השגחה שבועית

בני המשפחה מתקשים להיפרד

הבשורה המרגשת 'הקפיצה' את בני הבית: סוף סוף קונים ספה חדשה! יפה ומבריקה בדוגמה מעניינת ועדכנית. את הספה המרוטה מוציאים החוצה. כל השכנים נהנים לראות איך שהספה הישנה מובלת לחניה. הילדים באזור כבר מתכוננים לקפוץ, אבל דווקא בני המשפחה קצת... עצובים. הם מתקשים להיפרד מהספה שקפצו עליה בהתרגשות כשהאח הקטן נולד. הם אוהבים את החריצים שבהם נתקע כף או עט. עוד 'שומעים' את הסיפורים שסיפרו על הספה הישנה והטובה הזאת, ומתקשים להשלים עם השינוי.

"יקו השגחה פרטית" פעיל כבר מעל חמש וחצי שנים, ברוך ה'. הוא מספר את הסיפורים שלכם, הוא משמיע את הגעגועים של המאזינים לאמונה ולקרבת אלוהים. ר' דוד שליט"א הטיב להגדיר את הקשר בין כולם: "משפחת השגחה פרטית" זאת משפחה אחת מאוחדת, שבה כולנו מחוברים לאבינו שבשמים.

המעורבות שגיליתם לאחרונה מוכיחה עוד יותר, עד כמה כולם קשורים לקו.

אחרי שמחת תורה תשפ"ד, כשכלל ישראל צריך כל הרבה רחמים, והציבור נכנס לפחדים, הגיעה הקריאה מכל קצוות תבל, לצאת עם משהו שיכניס את כל עם ישראל יחד לתוך המשפחה הזאת, כי מי שנמצא בתוך משפחת הקו מרגיש בטוח, הוא מרגיש מחוסן.

ישבנו יחד, צוות 'השגחה פרטית', וחשבנו איך לשפר ולייעל, מה ניתן עוד להוסיף כדי שלעוד קהלים יהיה נוח להיכנס לתוך המשפחה. הוחלט להכניס תוכן חדש בכל שעה עגולה, סיפור השגחה פרטית, שיעור, או ניגון. כמו כן נעשו שינויים בהגשה.

הפעילות הוכיחה את עצמה. קהל עצום נוסף למשפחת השגחה פרטית, והתגובות החמות שאנחנו מקבלים מעודדים אותנו לשפר ולייעל עוד ועוד.

אבל כאן הגיעה הפתעה, אנשים התחילו לטעון, למה אתם עושים לנו שינויים? התרגלנו לסגנון מסוים, ואנחנו רוצים דווקא אותו.

התרגשנו. תגובה כזאת מחממת את הלב, כי ככה מדברים במשפחה. אם כל כך אכפת, זה בגלל שזה הקו שלנו. המשפחה שלנו. זה העסק שלנו ואנחנו קשורים לזה כל כך.

זאת הרגשה נפלאה, וזו האמת. זהו קו של כלל ישראל, ושל כל אחד ואחד. זהו ארגון שהוקם על ידי הקב"ה, בגילוי נפלא, וזה שייך לכל יהודי ויהודי.

בהזדמנות זו נבקש, שכל מי שיש לו רעיון לשיפור ולייעול מחזמן לשתף אותנו.

בתקווה ובתפילה שזוכה, כל כלל ישראל יחד, להתאחד למשפחה אחת, בני קל חי

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

איך אפשר לקבל תקלה בהבנה?

לשרת את הלקוחות, ולקח ממנו חלק מגזירת ההשתדלות.

איך אנחנו מרגישים, כשאנו באים לחנות ופוגשים בבעל עסק המבוהל מהמתחרים שלו, ומדבר עליהם רע? מזלזל בפרנסה של השני, טוען שהסחורה שלו גנובה או ירודה, ומבטיח שהוא הרבה יותר נאמן ומוצלח... אצל אדם כזה לא נעים לקנות, ובסופו של דבר הוא רק מפסיד. לעומתו, מי שלומד ביטחון אומר: זאת הסחורה שלי, ובאשר לסחורה שלו, תדבר איתו. אתה יכול לברר אצלו. זה בסדר מצדי.

הוא משוכנע בזה, כי הרי לא ייתכן שהזולת ייקח ממנו משהו שצריך להגיע אליו. הוא חי את מאמר חז"ל (יומא לח): **'אינן אדם נוגע במוכן לחברו כמלוא נימה'**. בליבו חרותים דברי רש"י (שם): **'לא ידאג אדם לומר פלוני יקפח פרנסתי'**.

כשיושב בבית כנסת, ומישהו עובר לידו ובהשגחה פרטית שופך עליו קפה, שמן או מים, דורך עליו או דוחף אותו שלא במתכוון, הוא מקבל את ההתנצלות בחיוך: לא צריך להתנצל. זה לא אתה, זה משמים. זה לא שהוא עובד על עצמו לא לכעוס: במושל הראשון שלו מושרש, שאין בכלל על מה. זה הגיע משמים, מסובב כל הסיבות סובב את הסיפור, ואין פה על מה לבוא בטענות.

יהודי שזוכה להתחזק בביטחון בקביעות, מוצא אתן בעיני בני אדם. **לבם שלם מחמתו.** הם אינם חוששים ממנו שמא יקח מהם איזה דבר ששייך להם או שמא יזיק להם, שכן הוא לא חשוד שיגזע במה שלא שייך לו. הוא מאמין שהזן את העולם כולו ישלח לו את שלו ביושר, ואינו מרמה או גונב חי"ו.

יהודי כזה הוא איש נאמן. נאמנות לא קונים בשכנועים חיצוניים. נאמנות קונים בהנהגה ישרה ואמיתית, שנובעת מפנימיות האדם. להיות נאמן זאת מעלה עצומה, עליה אומר שלמה המלך (משלי ח): **"איש אמונות - רב ברכות"**, ואומר המדרש: כל מי שהוא נאמן, הקב"ה מביא ברכות על ידיו.

יהי רצון שזוכה ללמוד ולהתחזק עוד ועוד באמונה ובטחון, וזוכה לשפע ברכות והצלחות, אמן.

(מתוך שיעור 239 בשער הביטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיוג ישיר 02-3011904.)

כמה שאנשים היו רוצים להיות מקובלים בחברה. שדבריהם יישמעו, ושיהיה נעים בקרבם. רבים מחפשים את המתכון, ומנסים ללמוד איך עושים את זה. יש אנשים שעורכים מחקרים, ובודקים מה השני אוהב לשמוע, וממה הזולת מתרגש. הם עובדים בשביל למצוא חן, והתוצאה בהתאם. מי שרוצה לעשות רושם - זה הרושם שהוא עושה.

הבדל השישי בפרק החמישי מלמדנו רבינו, כי התועלת של החיזוק בביטחון משפיעה ישירות על היחסים בין אדם לחברו, **כי הבוטח באלוהים הוא אהוב לכל כתות בני אדם.** הוא מסתדר עם כולם ואהוב על כולם. על גדולים ועל קטנים, על עשירים ועל עניים, ועל אנשים מכל חוג ועדה. כולם אוהבים אותו: בני משפחתו, השכנים, החברים בבית הכנסת, האנשים שעוסק איתם ולומד עמם. זאת מפני שהוא מתנהל איתם בצורה הנכונה. הוא לא משחק, אלא מגיע עם האמת הפשוטה: הבורא מנהל את העולם, הוא זה שמפגיש בינינו, הוא זה ששולח לי את כל צרכיי וגם לך את כל צרכיך, הוא לבדו עושה לכל המעשים, והכול לטובה. עם הגישה הזאת לא שייך להאשים את הזולת, ובעליה אינו נוטר טינה, לא מקנא ולא מתנשא, ומקבל בהבנה כל תקלה, מתוך אמונה **"כי היתה סיבה מעם ה'"**.

מהיכן שואבים את הכוחות להתנהג כך עם כל סוגי האנשים? **מפני שידע, שתועלתו ונזקו אינם ביד נברא, ולא ביכולתו, ועל כן איננו מפחד מהזקתם, כאשר איננו מקווה הנאתם.**

הנה אחד ההבדלים המשמעותיים, בין מי שמשנה ולומד ביטחון, לבין מי שעדיין לא עסק בסוגייה זו: יכולים שניהם להתנהג כמו יהודים כשרים, אבל זה חושש ממה שיעשו לו וידברו עליו, מצפה לטובות מאנשים ומתאכזב כשהן לא מגיעות, ואילו המתחזק בביטחון אינו עוסק בכלל בחרדות ובציפיות כאלו. הוא מתנהל בישרות ובפשטות, בלי פחד שהשני יזיק לו, שהרי הזולת אינו יכול להזיק לו. השכן פותח עסק מהסוג שהוא עצמו ותיק בו, ומתחיל להתחרות בו? הוא אינו נבהל, כי יודע **שהתועלת והנזק מסורים אך ורק ביד הבורא.** הוא מפרגן לשני את פרנסתו מכל הלב, ולהפך: שמח בכך שהשני הגיע גם כן

חדש! *6176 כל השגחה פרטית במספר אחד

- 1 קו התוכן בעברית
- 2 עלון השגחה פרטית
- 3 מגזין השגחה פרטית לכל המשפחה
- 4 שותפות בינינו הרבים העולמי
- 5 רכישת ספרי שער הבטחון (כמויות בלבד)
- 6 הקמת שיעור אמונה באזרוכם
- 9 פרטי יצירת קשר

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

ז"ל עם שליט"א

שמי יוסף יהודה. נולדתי בתוך השלושים לפטירת דודי ז"ל, ובני משפחתי ביקשו מאבי לקרוא לי על שמו. אבי נעתר לבקשתם, וכך זכיתי בשמי זה: יוסף יהודה. עברתי את המסלול הרגיל של כל ילד בחסידות שלנו: פעוטון, חידור ושיבה. כשנכנסתי לשיבה גדולה ידעתי שעוד קט יגיע זמני להתארס, שכן המנהג בחסידות שלנו הוא שמתארסים מוקדם. נחשבתי לבחור טוב, ואיש לא צפה שאחורג מהמקובל.

בשיעור ב' התארסו רוב חברי השיעור. עד סוף שיעור ג' התארסו כולם. חלקם כבר הפכו לאברכים צעירים ואפילו לאבות מאושרים, ורק אני עליתי לקיבוץ א' ואחר כך לקיבוץ ב'. אף אחד לא הבין מה זה היה לי, ומה פשר העיכוב במציאת זיווגי. לא יכלו לתלות זאת בשום סיבה נראית לעין. שפכתי את ליבי לפני ה', גמרתי ספרי תהילים בזה אחר זה, הנהגה, בגיל עשרים ושתיים הגיעה ישועתי. הציעו לי בחורה ממשפחה שעלתה לפני זמן קצר לארץ. זו הייתה משפחה ליטאית מלונדון. מאז עלייתם לארץ הקודש, הם התקרבו לחסידות שלנו. האב הגיע הרבה פעמים לבית המדרש של החסידות, ואחד מן השדכנים החליט לנסות להציע להם אותי לבת שלהם, בחורה בת שמונה עשרה.

בשעה טובה ומוצלחת ההצעה מצאה חן, ובאתי בברית האירוסין. אחרי החתונה ניגש אליי דוד שלי, ואמר לי בקשר לשידוך: "אתה לא מבין בכלל מה היה פה!"

"דווקא כן", החזרתי לו, "כיוון שאשתי שתחי' היא הזיווג שלי משמיים, לא היה שייך שאתארס קודם לכן. היא הרי היתה רק בת שמונה עשרה בזמן האירוסין, ומובן שהייתי צריך לחכות לה שתגדל".

"בהחלט", ענה הדוד, "אבל למה דווקא בת למשפחה ליטאית מחו"ל, היא הזיווג שלך - חשבת על זה?"

"לא. למה שאחשוב? וכי יש לי מושג בחשבונות שמיים? אני סומך על הקב"ה, שעושה כל דבר הכי טוב. עכשיו, כשברוך ה' הכול הולך למישרין, אני מודה לריבונו של עולם על תקופת ההמתנה, על התפילות וקרכת האלוקים שלהן זכיתי. הדוד לא הסתפק בתשובתי זו. "אני אספר לך מה היה כאן, עד כמה שניתנה רשות לבני אדם להבין", הוא אמר, וגולל בפניי פיסת היסטוריה:

דודי, ר' יוסף יהודה ז"ל, שעל שמו אני קרוי, התארס זמן קצר לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה. לארוסתו קראו רחל. שניהם עברו את אימי המלחמה הנוראה, ובחסדי שמיים ניצלו מהתופת. הם עלו לארץ, כל אחד בפני עצמו. רחל קיוותה לבנות את ביתה עם החתן, אבל ר' יוסף יהודה החליט לעזוב את השידוך.

רחל נפגעה מאוד, אולם החתן לשעבר לא שינה את החלטתו. דרכיהם נפרדו לגמרי, וכעבור זמן קצר מצא כל אחד מהם את זיווגו. ר' יוסף יהודה הקים את משפחתו כאן, בארץ ישראל, ורחל נישאה ועברה עם בעלה ללונדון, שם התרחבה משפחתם, והם זכו לדורות ישרים.

"אתה קרוי על שם דודך, יוסף יהודה", סיים דודי, "ואשתך הצעירה היא נכדה של אותה רחל!"

נדהמת. הקב"ה סובב במיוחד את השידוך שלנו, כדי לסגור מעגל של פיוס וסליחה. לבתנו הראשונה שנולדה למזל טוב, קראנו על שם הסבתא, רחל.

(הביטחון היומי, יום רביעי פרשת תולדות תשפ"ה. לשמיעת השיעור הקישו 2-0 לאחר בחירת השפה, או בחיוג ישיר 023011905. ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 16)

למה קו 6 לא פנה לרחוב הרב פוברסקי?

מספר יהודה מבני ברק: ערב אחד עליתי על קו פנימי, קו 6, כדי להגיע לחתונה. במסלולו הקבוע הוא נוסע ברחוב השומר, נכנס לרחוב הרב פוברסקי, עובר ליד בית החולים מעייני הישועה, ממשיך באשל אברהם, ושוב יוצא לרחוב השומר וממשיך הלאה. כזה הוא מסלולו מימים ימימה.

באותה נסיעה, במקום לפנות לרחוב הרב פוברסקי, המשיך הנהג ישר, ברחוב השומר. "הי, נהג", קרא מישהו, "לא נכנסת לרחוב הרב פוברסקי". "שכחתי", התנצל הנהג.

"אז תיכנס מאשל אברהם חזרה, ותצא שוב לרחוב השומר במסלול הפוך", הציע מישהו אחר.

"אני לא יכול. יש מצלמות ואני אקבל קנס", הסביר הנהג. כאן כבר החלו צעקות. "קודם יכולת לשנות, ועכשיו לא? אני צריך להגיע למעייני הישועה!"

"אני צריך את האולם". "הילדים מחכים לי בגינה".

שמירה על שומרי שמיטה

מספר הרב בנימין כהן שליט"א, מנכ"ל קרן השביעית: ביישוב הדרומי מבטחים, מתגוררים כמה חקלאים שומרי שמיטה, גיבורי כוח. אחד מהם, חקלאי בשם יונתן תורג'מן, גילה על הקיר של המרחב המוגן שבנה בביתו, כיתוב בערבית: 'אנחנו אוהבים אותך, כך לא ניגע!!!' כן כן, המחבלים הארורים, יימח שמם וזכרם, כתבו הודעה זו. אין לכך כל הסבר טבעי.

שכנו, ר' יוסף עמר, שגם הוא חקלאי שומר שמיטה, ושומר תורה ומצוות בכלל, נתקף בגעגועים עזים לבתו שמתגוררת בפריז. באמצע החג, בחול המועד סוכות, הוא קם ונסע אליה יחד עם רעייתו ואימו הקשישה. חייהם ניצלו.

(הריאיון המלא בליווי תמונות, על הניסים המופלאים, ועל הדבר שגדולי ישראל הורו לפרסם רק לקראת חנוכה, מתפרסם בע"ה במגזין השגחה פרטית לכל המשפחה - חודש טבת)

תרופת פלא

שבת קודש פרשת וירא, אחר הצהריים. אשתי שתחי' מתלוננת על כאבים. היא אינה חשה בטוב. היא מחכה שהרגשתה תוטב, אבל בינתיים לא קורה שום דבר בכיוון. להפך: נראה שתקף אותה וירוס או משהו יותר חמור, אנחנו לא יודעים מה, ובשבת אי אפשר לברר דברים כאלו. אבל מה זה משנה מהי האבחנה, כשהמציאות מדברת בעד עצמה. לאף אחד לא נעים המצב הזה, וככה מתחיל השבוע.

במוצאי שבת בשעה שמונה, דופק יהודי על פתח ביתנו. אורח. אנחנו כבר מכרים ותיקים. לא פעם הוא מתארך אצלנו בסעודת מלווה מלכה, וגם הפעם ביקש לסעוד אצלנו. חשבתי לעצמי: איך אני יכול להכניס אורח, כשאשתי אינה חשה בטוב? איני רוצה להקשות עליה.

שאלתי אותה, והיא אמרה לי, "אדרבה, תכניס אותו. גדולה הכנסת אורחים".

הוא נכנס, אכל ושבע. הוא שמח על הסעודה, ואנחנו שמחנו על המצווה. אחרי כשעה וחצי הוא יצא מביתנו, ואז שאלתי את רעייתי, "איך את מרגישה?"

"ברוך ה'", היא ענתה בקול מאושש, "מהרגע שהאורח הגיע, הרגשתי שהמצב הולך ומשתפר בהדרגה. עכשיו אני מרגישה טוב, ממש מצויין! הכול חלף כלא היה!"

נדהמתי. האם האורח הביא איתו את המלאך רפאל? או אולי את אליהו הנביא? זכינו לראות במו עינינו איך פועלת סגולתה של מצוות הכנסת אורחים. אף פעם לא מפסידים מקיום מצוות, רק מרוויחים.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 22)

1
השלוחה
המרכזית

התפריט החדש
לקו התוכן

המהפכה הגדולה בקו השגחה פרטית העולמי

בשחון בה' סביב השעון, אמונה תמידית בכל עת ובכל שעה,

בכל שעה עגולה עולה לקו חיזוק באמונה

סיפורים - חיזוקים - שירים



"ואני צריך את הבית הוראה".

הנוסעים התרגזו כהוגן, ואני הבחנתי ביהודי אחד שישב וממלמל כל הזמן. האוטובוס הגיע לתחנה שלי מאפיית הצבי, תחנה שקוויים בין עירוניים ועוצרים בה, והיהודי נעמד ליד הדלת וביקש מהנהג שיפתח לו. "אתה לא רואה שיש כאן אוטובוס? אני מחכה שהוא ייסע, ואז אכנס לתחנה ואפתח לך". "אבל בדיוק את האוטובוס הזה אני צריך", אמר היהודי, "הוא האוטובוס האחרון להיום, ואין לי איפה לישון בבני ברק. בבקשה תפתח לי". הנהג נענה, ומיד פנה שמאלה לתוך הכביש, עקף את האוטובוס ובכך עיכב אותו. היהודי ירד מקו 6 ועלה מיד על האוטובוס הבין עירוני שמאחור. באותו רגע קלטתי מה אירע כאן. הן היהודי הזה מלמל כל הזמן. הוא ביקש מה' שיספיק את האוטובוס לעיר מגוריו, ומי יודע אם לא תפילתו זו השפיעה, שהקב"ה יבלבל את הנהג כדי שיגיע בהקדם לתחנה, ואותו יהודי יקר יוכל לנסוע הביתה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 18)

עגיל קטנטן

בביתנו התארכה משפחה גדולה. הילדים שלהם עם הילדים שלנו, היוו יחדיו צוות פעלתן לרעש ומשחקים, בלגן וחוויה, ששון ושמחה. צעצועים התפזרו בכל החזירים, כיסאות הועמדו בווייות מקוריות, והילדים היצירתיים התעסקו כל הזמן במשחקים ובדמיונות. אולם לקראת שעת השינה, הושבתה השמחה. הילדה של האורחים הבחינה שהעגיל שלה נעלם. בתוך החפצים, הרהיטים המוזרים והמצעים שכבר הוצאו, זה היה כמעט חסר סיכוי למצוא את העגיל. רק כמעט כולם הצטערו איתה, ולחורים היה חבל ממש על העגיל היקר. מה עושים? לי היה ברור מה עושים. מאז ילדותי לימדו אותי לומר את הסגולה הידועה 'אמר רבי בנימין, הכול בחזקת סומין'. זה תמיד עובד. אמרתי את הסגולה, ואכן, מצאתי מיד את העגיל. נקודה זהובה, פצפונת ממש, התגלתה מול עיניי. הן תמיד הסגולה פועלת. המארחים נדהמו מהמהירות שבה נמצאה האבידה. הם ממש התפעלו. "מה יש להתפעל?" שאלתי, "הרי אמרתי 'אמר רבי בנימין'". "אבל", האורח ביקש הסבר, "אצלי זה לא תמיד עובד..." הוא לא היחיד שסיפר לי שאללו בחזקת סומין לא עובדת. הרבה פעמים שאלו אותי, 'למה אני אומר את הסגולה ואיני מוצא את האבידה?'. התשובה שלי לזה היא, שמהות הסגולה אינה אמירה של כמה מילים ותו לא. יש כאן משמעות שאותה צריכים להבין ולהפנים. 'אמר רבי בנימין, הכול בחזקת סומין'. כולנו כמו עיוורים. אנחנו רואים רק מה שהקב"ה רוצה שנראה, וזה לא משנה אם מדובר בחפץ קטן או גדול. ברצונו - נוכל להבחין בעגיל פצפון, וברצונו - ייעלם מעינינו פיל ענק. כשתחזיקים באמונה שאם הקב"ה ירצה, אראה מולי את הדבר שאני מחפש - כאשר מסיימים את אמירת הסגולה, אכן מוצאים.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 20)

שלא יכבדו

בכל חופה שנערכת במשפחתנו, מתכבד בקריאת הכתובה הדוד הזקן והחשוב שליט"א, זה קנה חכמה. אנו חשים שזו זכות גדולה לחתן ולכלה ולכל המשפחה, שהוא מקריא את הכתובה. דוד יקר זה עבר ניתוח בעיניו. ברוך ה', הניתוח הצליח, אבל הרופא הזהיר אותו שלא יאמץ את עיניו. האחיינים מתחננים ברוך ה', ומה יעשה כשיקראו לו לקרוא את הכתובה? הן פעולה זו נעשית בערב, האותיות קטנות והאור קלוש. לזה בדיוק התכוון הרופא, כשאמר 'לא לאמץ את העיניים'. הדוד שלי מצא דרך נאותה לסדר את עיניו הכיבד. לקראת החתונה הבאה הוא התפלל לה', שלא יכבדו אותו בקריאת הכתובה. הגיעה עת החופה. על מקומו עומד האחראי הממונה לקרוא למכובדים, ומשום מה הוא מתבלבל, ובמקום לקרוא לידו שיקרא את הכתובה, הוא קורא לזה שנקבע לתת לו את הברכה הראשונה. המכובד החדש מתפלל, אבל כיוון שקראו לו, הוא עולה וקורא את הכתובה. לאחור החופה ניגש הממונה על הכיבדים לדוד הזקן והחשוב, ומתנצל על הטעות. "אני ממש לא מבין איך קרה לי לבלבל כזה", הוא אומר. "אני דווקא כן מבין", עונה הדוד שליט"א, "זה פשוט כי התפללתי לקדוש ברוך הוא, שלא יכבדו אותי בקריאת הכתובה".

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 21)

עשר מעלות יותר

מספר יהודי מהצפון: בערב שבת, לפני צאתי למקווה, הכנתי את התשלום לכניסה - עשרה שקלים. היו לי בכיס שמונה שקלים, וחטיפתי עוד שניים.

בארוך שבו אנו רגילים להניח

את הכסף, לא היה. במדף - גם לא. פתחתי כמה מגירות, וגם הן לא הניבו שקלים.

"יש לך איזו מכונה שמייצרת כסף?" שאלתי

את אשתי בחוסר אונים, "אולי תייצרי כסף?"

"לי אין", היא ענתה, "אבל לבעל הכימיקה יש".

בעל הכימיקה, הוא כידוע הזייפן המוכר מההקדמה של

בעל חובות הלבבות לשער הביטחון. הוא היה לוקח מתכת

והופך אותה לזהב. פתאום תפסתי את עצמי. בשביל מה אני

צריך מכונה לייצור כסף? אני יכול להיות בעשר מעלות יותר. להיות

"בעל ביטחון!"

מה לי ולמכונות? מה לי ולבעל הכימיקה הזייפן? נעמדתי על מקומי ואמרתי, "אני סומך על הקב"ה שיביא לי את הכסף. אני בוטח בו". התעמקתי במחשבה הזו, עד שהיא עטפה את כולי. הרגשתי כי אכן כן. בטוח שזה יגיע. "אני בוטח בה' שהכסף יגיע", אמרתי בפה מלא.

עברו כמה שניות, והנה עלה לי במחשבה, שיש כיס קטנצייק במכנס כלשהו, שכדאי לי לבדוק אם יש שם כסף. ניגשתי, הכנסתי את היד, והנה יוצאים משם שני מטבעות בדיוק, לא פחות ולא יותר. שני מטבעות של שקל.

שני מטבעות בכוח הביטחון.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 24)

ואז יצליח

מדבר אברך מירושלים. זכיתי לקנות דירה במרכז הארץ. את הדירה קניתי במחיר מוזל, אבל עוד שלבים רבים היה עליה לעבור, כדי שתהיה ראויה למגורים. היא צריכה שיפוץ והרחבה, ולשם כך יש להשיג הסכמה מהשכנים ואישורים מהעירייה. צריכים גם סיעתא דשמיא לאורך עבודות השיפוץ, שתיעשינה על הצד היותר טוב. הרגשתי שעליי להתחזק בעניין כלשהו, לעשות משהו בשביל השתדלות שכול ילך כשורה.

חשבתני, מה אוכל לקבל על עצמי? בהשגחה פרטית ראיתי בשולחן ערוך את דברי הרמ"א בתחילת סימן ב' באבן העזר, שאדם צריך לקחת אישה כשרה, ולא לשאת אישה לשם ממון. והוא מסיים, שייקח אדם מחמיו כמה שיתן לו, **ואז יצליח**. נזכרתי גם בסיפור על יהודי שהצליח מאד, הן בעושר והן בבנים, בזכות שויתור על הנדוניה שהוטחה לו.

החלטתי לקיים למעשה את דברי הרמ"א. ניגשתי לחמי ואמרתי לו, שאני מודה לו על כל מה שהוא נותן לי. אני הרי יודע שהוא התחייב לסכום מסוים, אבל אני מבקש שלא ייקח הלוואות בשביל זה, אלא ייתן רק מה שמגיע בקלות ובנחת.

חמי שמח לשמוע זאת. "חלק מהסכום כבר חסכת, ואתן לך אותי", הוא אמר, "אבל יש חלק גדול שעדיין לא השגתי". הוא שמח לשמוע שאני מוותר על הסכום הגדול הזה, ואני שמחתי שקיימתי את דבר הרמ"א, אך לא הסתפקתי בזה. חמי עמד בפני נישואי אחד מגיסי הצעירים, ורציתי לתת נתינה שיש בה סיוע של ממש להכנסת כלה. אמנם כסף לא היה לי, אבל רעיון מצאתי: יש גמ"חים שמאפשרים לילדים ללוות סכום של כמה עשרות אלפים כדי לסייע להורים, והילדים משלמים אותם במשך עשרות חודשים. פניתי לכמה גמ"חים כאלו, וברירתי כמה נוכל ללוות. לכל גמ"ח כזה יש כללים משלו, ולכל אחד צריך להביא ערבים ולסדר את הביורוקרטיה סביב הלוואה. בסך הכול הצלחתי להעביר לידי של חמי קרוב למאה אלף ש"ח.

באחד הימים שבהם הועברה הלוואה לחמי בסכום של כמה עשרות אלפים, נכנס לי לבנק סכום כסף, בדיוק כסכום ההלוואה שחמי קיבל! מאיפה? מקרן עזרה כלשהי, שהגשתי שם בקשה. אמנם הייתי אמור לקבל מהם משהו, אבל לא סכום כה גדול. לא הצלחתי להבין לפי מה הם חישובו שם. עברו רק ימים אחדים, ושוב נכנס סכום גדול. התברר שאותה קרן חילקה את המענק לשתי פעימות.

למה? לי זה ברור. הקב"ה שלח לי את הפעימה הראשונה בסכום זהה לסכום שהועבר לחמי, כדי להראות לי כי אכן רצויה הנהגתי, וטוב עשיתי. מאז אני ממשיך ורואה עוד הרבה גילויים של השגחה וסייעתא דשמיא. יעזור ה' הלאה. אני מאחל לכולכם שתזכו לחתן בקלות ולרכוש דירות בקלות. בדרך הטבע זה נראה מורכב, אבל הקב"ה כול יכול, וממצאות אף פעם לא מפסידים.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 23)

9

תודות ותגובות
למערכת,
הרשמה או הסרה
מציננות, ועוד

8

חזרה למקום
האחרון בו
האזנתם

7

ניגוני
אמונה
ובטחון

6

שופות קודש
בזיכוי הרבים
העולמי

5

מועדי השנה כינוסים ולוחות
החיזוק בעקבות 'שמחת תורה'
תשפ"ד חמנים מיוחדים

4

אוצר
ר' דוד קלאקין וסיפורי

3

הקלטה ושמיעת
הסיפורים

2

שיעורים
חיזוקים



ההשתדלות הנכונה לשידוכים טובים

זה לא סתם שמבקשים שהקב"ה ישלח שנה טובה לנו ולכל בית ישראל. זה לא רק נוסח, שבברכת התורה מתחננים 'ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל'. זה הולך ביחד. אנחנו מבקשים חיים טובים ומאושרים, נחת ובריאות, אבל אם נקבל את הטובה הזאת לעצמנו בלבד, לא נוכל לשמוח בלב שלם. לכשעצמי זכיתי להקים בית ולהתברך בבנים, אבל כאשר אני רואה את צערם של קרובי משפחתי, שעברו כבר מזמן את גילי העשרים ועדיין ממתנינים לזיווגם, אני חש צער נוקב. הלוואי שיכולתי לעשות משהו בשבילם.

ניסיתי להציע להם הצעות שונות, אבל כל הצעה נעצרה בשלב מוקדם. התייאשתי מכישורי השדכנות שלי, ודיברתי עם כמה שדכנים מקצועיים שיזכרו את קרובי ולא ישכחו אותם. הם אמרו לי שברגע שיהיה להם משהו רלוונטי, הם יתקשרו. השאלה היא רק איך מייצרים את אותה הצעה רלוונטית.

התפללתי עליהם כמה פעמים ביום, והרגשתי שההשתדלות שלי לא מספיקה. צריך לעשות משהו מעבר, צריך איזו זכות כדי לפתוח שערי שמים. כאשר הזדמן לידי העלון של 'השגחה פרטית', הבנתי שכאן טמונה ההזדמנות. קראתי את העלון מהמילה הראשונה עד המילה האחרונה, והרגשתי איך מזרזם לדמי חיזוק מיוחד. אני מסיים לקרוא, והעולם מחייך אליי. יש בורא עולם! הוא עושה הכל, את כל השידוכים והזיווגים! יש לו מספיק חתנים וכלות לכולם... החלטתי שאת החיזוק הזה אני רוצה להביא ליהודים נוספים.

התקשרתי לקו, למוקד התרומות, וביקשתי לתרום הפצה של עלונים ביישוב אחד. העברתי פרטים להוראת קבע חודשית, וידעתי שבזכותי מפיצים אמונה. ביקשתי שיתפללו על שני קרובי משפחתי שימצאו את זיווגם בקרוב. ואכן, איש בשורה אנוכי היום. תוך חודשיים התארסו שניהם!

היה עוד עניין שהעיק עליי: קרוב משפחתי חלה, והרופאים אמרו שיש לקבוע תור לניתוח. גם עליו ביקשתי שיתפללו. מאז שהתחלתי לתרום ל'השגחה פרטית', החל מצבו להשתפר, וכעבור חודשיים התברר שהוא אינו זקוק לניתוח כלל. לבסוף הוא הבריא בלי ניתוח, ברוך ה'!

בכל ערב בשעה תשע

דודי היקר, שהוא תלמיד חכם, חלה במחלה הנוראה ל"ע. מלבד התפילות הרבות שהתפללנו למענו, החליטו בנות המשפחה המורחבת לפעול לרפואתו: אחת הדודות הקימה קו, ובכל ערב בשעה תשע הוא צנתק בבתי בנות המשפחה. בקו נלמדה הלכה בנושא צניעות, ואחרי הלימוד אמרו יחד תהילים. כך היה ערב אחר ערב, במשך כמה חודשים. יום אחד הגיעה השעה תשע בערב, והטלפון דומם. אין צנתוק ואין הלכה. מה קרה? הדודה האחרת קיבלה טלפונים בזה אחר זה, והיא הסבירה לכולם שכאשר ייסדה את הקו, היה עליה להגדיר לכמה זמן היא מעוניינת בפעילות, והיא הכניסה הגדרה של חצי שנה. באותו ערב הסתיים הזמן שנקצב בהקמת המערכת, והיא כבר מחדשת את הפעילות שלה. הדודה עדכנה את ההגדרות, והקו חזר לפעול.

עברו כמה ימים, והנה עברה הרינה במשפחה, כי הבדיקות האחרונות של הדוד היקר יצאו תקינות. גופו נקי, והוא הבריא לגמרי! מתי הגיעו התוצאות? באותו יום שהטלפון הפסיק לצנתק! הוא הוגדר לחצי שנה, וגם המחלה עברה תוך חצי שנה. הרי זה פלא, שהקב"ה סידר לפני חצי שנה שתוכנית הלימוד תסתיים יחד עם הריפוי מהמחלה, להראותנו איזו חשיבות יש ללימוד ולתפילות יחד, וכדי שנתחזק כולנו בראותנו בחוש שהתפילות פועלות.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 17)

טישו טישו, צא החוצה

האוויר היה קריר. ערפילים של בוקר קידמו את פניי בצאתי מהמקווה לכיוון בית הכנסת לתפילת שחרית. פחדתי שאצטנן, ומצאתי דרך מקורית להתגונן מהקור: תחבתי פיסת טישו באוזן אחת, ועוד פיסה באוזן השנייה, והרעיון בהחלט עזר.

עברו עשרים דקות, והגיע הזמן להוציא את הטישו. מאוזן ימין הממחטה יצאה מיד, אבל באוזן שמאל היא נתחבה עמוק מדי, ולא הצלחתי להוציא אותה. ידעתי שהימצאות גוף זר בתוך האוזן מסכנת אותה, ואני מוכרח להוציא את הטישו. חיפשתי עצה, וניסיתי לחשוב: איזה מסר הקב"ה רוצה להעביר לי? במה עליי להתחזק, עניין שקשור לאוזן?

נזכרתי שיש קו נייעס מסוים, שאני מקשיב לו בתדירות גבוהה. זהו קו כשר, אבל הסגנון שלו אינו תואם למסר של השגחה פרטית. הוא מביא חדשות, פרשנויות ופוליטיקה, ומכניס את השומע לאווירה שאינה מתאימה ליהודי האמון על העיקר הראשון, שהבורא יתברך שמו עשה, עושה ועושה לכל המעשים.

החלטתי בלי נדר, שעד תאריך מסוים איני מקשיב לקו. עתה שלחתי את אצבעותיי שוב לאוזן שמאל, והנה, הצלחתי מיד לשלוף את פיסת הטישו בשלמותה. (ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 19)

סוף ציתות

יום אחד מתקשר אליי שדכן, ומציע לבני בחורה טובה מבית טוב. "תביני", הוא אומר לי, "אבי הבת מחפש בשבילה משהו מיוחד במינו, תלמיד חכם עצום".

אמנם הבחור שלי, הודו להשי"ת, הוא בחור מצוי, אבל לומר על בחור בגיל הזה שהוא תלמיד חכם עצום, זה עדיין לא. אני מתפלל שהוא אכן ימשיך בדרכו ויזכה לכתר תורה, ובניתיים יעשה שטייגען. השדכן ממשיך לדבר על שאיפותיו של אבי הנערה, עד שהוא מגלה סוף סוף למה ירמזון מילותיו: "בקיצור, האבא מבקש לבחון את הבחור".

"אין בעיה", אני אומר, "הוא יכול לבחון אותי". השדכן מסכם על מקום מפגש, ואכן אבי הבת נועד עם בני הבחור. וכך הוא שואל אותנו, "מה אתה לומד?" עונה הבחור: "שבת".

הבחור התכוון למסכת שבת, אבל האולי-מחותן הבין שהוא עוסק בהלכות שבת. מיד פתח ושאל, "יש לי קושיה עצומה. אולי תוכל להסביר לי, איך זה שבעניין פלוני ה'משנה ברורה' כותב דבר אחד, וה'ביאור הלכה' כותב בדיוק ההפך? כיצד ניתן ליישב סתירה זו, והרי שניהם נכתבו על ידי החפץ חיים זי"ע?"

הבחור עונה מיד, שהתשובה לכך מופיעה בספר 'מנחת יצחק', והוא מצטט את דבריו. אבי הבת מתפעל עד עמקי נשמתו. הוא ממש יוצא מעורו. הן הוא היה מקושר לבעל ה'מנחת יצחק' עוד בחייו, וממשיך ודבק בו בלימוד ספרו באופן תדיר. והנה, הבחור הזה מצטט לו בדיוק את שאהבה נפשו.

הוא מתרגש כל כך, וכעת נותר רק לסיים את סבב הפגישות כמקובל אצלנו, ולברך על המוגמר. ב"ה השידוך קם ונהיה.

שאלתי את בני החתן, "מה לך ול'מנחת יצחק'? הרי אתה לומד מסכת שבת, ולא הלכות שבת?" ענה לי בני: "בדיוק יום קודם לכן ישבו מאחוריי שני ר"מים, ודיברו ביניהם על הקושיה שהעלה אבי הכלה. אמר אחד מהם שהמנחת יצחק עונה על כך, וציטט אותו במדויק. הקשבתי להם, וכיוון שהדברים היו מעניינים, הם נחרתו בזיכרוני".

מדהים, איך שהקב"ה מסובב הסיבות, כדי ששידוך יצא לפועל.

(הביטחון היומי, יום ראשון פרשת תולדות תשפ"ד. לשמיעת השיעור הקישו 0-2 לאחר בחירת השפה, או בחיוב ישיר 023011905. ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 25)

« מקשים 1 - 3 דילוג 3 שניות קדימה ואחורה

« מקשים 4 - 6 דילוג חמש דקות קדימה ואחורה

« מקשים 7 - 9 הגברת והאטת מהירות השמעה

« מקשים 2 - 8 דילוג בין קובץ לקובץ

« מקש 5 עצירה

« # חזרה לתפריט הקודם

« * שמיעת הוראות

אפשרויות הקשה
בעת ההאזנה:



לאחר חמשה חודשים - המצלמה נמצאה

בשנה שעברה, בחודש שבט התברכנו בתינוק חדש, בריא ושלם. ביום שישי הלך בעלי לקחת את ילדינו מביתה של אחותי כדי לבקר אותי. היא הכינה את הילדים בצורה יפה וכשנפרדה מהם הוסיפה, "אל תשכחו לצלם את התינוק!" למעשה התברר שאין להם מצלמה נגישה והיא הציעה להם לקחת את המצלמה שלה. היא נתנה להם את המצלמה היקרה שלה, וכך הם יצאו לבית החולים. הילדים היו מאושרים לפגוש אותי ואת התינוק החדש והמתוק. לבסוף, במצלמה של אחותי לא השתמשתי, כי היה לי את המצלמה שלי. צילמתי את הקטנים עם התינוק, ויצאו תמונות מלאות בחיכים מתוקים ורעננים.

מבית החולים פנה בעלי לחנות הלבשה לקנות לו בעקיטשע - מעיל עליון לשבת, את המצלמה של אחותי הוא הכניס לשקית מהחנות, ופנה אל האוטובוס הנוסע לקרית גת, אל הבית. רק אחרי שהאוטובוס יצא לדרכו, הוא גילה שהשקית מחנות הלבשה איננה.

מדובר היה בעגמת נפש גדולה. בעקיטשע חדש כבר לא היה לו לכבוד הברית, אבל מה שהציק לנו הרבה יותר, היה אובדן המצלמה של אחותי. במצלמה שכן כרטיס זכרון יקר ערך, ובו התמונות של שני ילדיה. הם נולדו אחרי שתיים עשרה שנות ציפייה ארוכות! ילדים של נס, של תפילות ודמעות רותחות. ילדים נדירים להורים שמשקיעים בהם את נשמתם, ילדים שכל שלב בהתפתחותם מתועד באהבה. תמונות מפדיון הבן, מהברית, ומאירועים קטנים ומתוקים בחיי היומיום. על אבידה כזו נאמר 'אבידה שאין לה תמורה', כפשוטו.

התחושה שלנו היתה לא נוחה בעליל. ממש לא מצאתי מנוחה. התקשיתי לספר לאחותי שהמצלמה אבדה. אובדן המצלמה עם התמונות היקרות העיבו על שמחתי. הרגשתי גרוע, ולא מצאתי מילים בעומדי מול אחותי, מה שקרה שבמקום שאני ארגיע אותה ושאמצא דרך לפצות אותה, היתה אחותי האצילית המנחמת והמרגיעה, "מה זה משנה התמונות? העיקר שהילדים חיים וקיימים, ברוך ה'. הכל משמים. גם זו לטובה".

אחותי התנהגה בצורה מופלאה. ולא הזכירה לי את המצלמה האבודה, אבל אני לא נרגעתי. המשכתי לקוות ולהתפלל שהמצלמה תימצא. התקשרנו לכל קווי אבדות ומציאות, נתנו צדקה ועשינו סגולות, אבל שום דבר לא עזר. התכוונתי לקנות מצלמה חדשה, אולם העניין נדחה בכל פעם מסיבות אחרות. עבר פורים, כלי הפסח כבר חזרו לבודים, וכבר כמעט התייאשתי מלמצוא את המצלמה. וגם להתפלל על המצלמה כבר הפסקתי. עבר הזמן והגענו עד ערב חג השבועות. באותם ימים נרשמנו כמנויים למגזין השגחה פרטית לכל המשפחה, המגזין הגיע כשבוע לפני חג השבועות. החוברת המרשימה שבתה את לבי מהרגע הראשון. לקחתי אותה ליד, דפדפתי בה ורפרפתי על הכותרות. מול עיני הזדקרה כותרת עם סיפור של 'השבת אבידה'. לא היה לי זמן לקרוא, אבל הסיפור עורר אותי שאין ואסור להתייאש, והי יכול הכל, וכך, בלי מילים, התפללתי להי שיראני נפלאות, והמצלמה היקרה תשוב לבעליה.

באותו ערב קיבלתי טלפון שהלא יאומן קרה. המצלמה נמצאה! ברוך ה'. היא עברה דרך ארוכה מירושלים לנתיבות וחזור, אך חזרה בשלימותה!!!

הכרטיס בפנים, התמונות היקרות והנדירות כאן, חוץ מהמצלמה הרווחנו גם בונים: בעקיטשע חדש לכבוד חג השבועות. אבל המתנה העיקרית היתה ההכרה שאף פעם אסור להתייאש, לפעמים חסרה רק עוד תפלה אחת ועוד התחזקות באמונה בדרך לישועה.

בהזדמנות זו אודה על כל התוכן המיוחד והחיוזק התמידי באמונה ובטחון. ישלם ה' פועלכם ותהי משכורתכם שלמה מעמו.

שבוע אחרון למבצע חצי מחיר

עד זאת חנוכה בלבד!

בעקבות המצב ובכדי שנוכל בס"ד לחזק את הילדים ואת כל בני הבית באמונה ובעטון

בעקבות הביקוש והמצב: שאלו את המוקדן על האפשרות לקבל את כל המגזינים שיצאו עד עתה בחינם



- כתבות מרתקות
- ראיונות מחימים
- מדורים לכל הגילאים
- סיפורים בהמשכים
- סיפורי קומיקס

מבצע למצטרפים השבוע **9** ש"ל לחודש לחודשים הראשונים

במייוחד בימים אלו, הבטיחו לעצמכם ולבני ביתכם ימים נינוחים ושמחים, על ידי המגזין המורחב של 'השגחה פרטית' המחזיר בס"ד אמונה וביטחון שלווה ורוגע!

להצטרפות לאלפי המנויים חייגו כעת:

***6176** (שלוחה 3)

או בעמדות 'נדרים פלוס' על שם 'מגזין השגחה פרטית'

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקודשים

הכול בהשגחה עליונה

כבר נתפרסם לעין כול, שאין לעלות בדעת שום מאמין, שימצא שום פעולה קטנה או גדולה, שיהיה על ידי מקרה חלילה, אלא הכול בהשגחה עליונה.

ולא בהשגחה מכוחות האנושית, ומכוחות המיוחדות, בין ממלאכים או ממיסאות או מספירות ח"ו. אלא הכול בסוד השגחת האין סוף יתעלה היודע טוב ורע, ויפעלהו ברצונו הטוב להעניש או להשכיח, הכול לפי החשבון, לא יוסיף ולא יפחית נקודה ח"ו אפילו כמלוא נימא.

(חסד לאברהם, מעין א' נהר א')

אפילו על ציפורים יש

השגחה פרטית

חסד ה' עמנו מבלי למסור אותנו בהנהגת מזל כלל, וזהו אם אין אנו תולים הדבר בקרי. אבל כשאנו תולים הדבר בקרי, ולומר: זה מחמת זקנה מת, ואלו הנהרגים בבראסלא היה בקרי, מחמת שריפת אש פילוי"ר (חומר נפץ) וכדומה.

ובאמת כל אחד מישראל הוא עולם מלא, כי לכל אחד יש שלושה מלאכים מימינו ומשמאלו ועל ראשו, וכל מלאך שליש עולם, אם כן הרי כל איש ישראל עולם מלא, ואין יאבד ה' עולמות במקרה בלי כוונה רצויה.

ועיין בדברי רמב"ם במורה נבוכים, דדעתו דעל אדם ה' משגח בפרטות, אבל על בהמות ועופות אין משגח בפרטות כי אם בכל המין, והרמב"ן חולק.

וזהו מאמר חז"ל במדרש רבה

זוהר הקדוש עם פירוש מתוק מדבש

הבוטח בה' באמת,

אין שום כח שיכול להזיקו ולהרע לו

דבר אחר פרוש אחר על הפסוק **בטוח בה' עדי עד,** כאן מפרש מלות עדי עד כפשוטו, דהיינו **כל יומיו דבר נש בעי לאתחקפא ביה בקדשא בריך הוא כל ימי חייו של אדם צריך להתחזק בהקדוש ברוך הוא, ורצונו לומר גם ביום צרה ותוכחה אל יתיאש מן הרחמים, ומאן דשוי ביה בטחונייה ותוקפיה כדקא יאות ומי ששם בטחוניו וחקו בהקדוש ברוך הוא כראוי, רצונו לומר שלא יהיה בוטח בה' רק בפיו, ובעת צרה יפר דברו, אלא ישליך כל יתבו על ה' בכל עת, בין בעת המצר ובין בעת המרחב, הבוטח הזה לא תבואהו רעה אם לא מאת בוראו לטובתו לנקיץ עונותיו, לכן לא יכלין לאבאשא ליה כל בני עולמא לא יכולים להרע לו ולהזיקו כל בני העולם.**

המתחזק ונשען בשם הוי"ה, מטיר המחצות המבדילות

ואמר עוד **דכל מאן דשוי תוקפיה בשמא קדישא, אתקיים בעולמא שכל מי ששם חזקו בשם הקדוש הוי"ה שהוא משען העולם יש לו קיום בעולם לפי שסומך על משען העולם, מאי טעמא ומפרש הטעם ואמר בגין דעולמא בשמיה קדישא אתקיים לפי שכל העולם מתקיים בשם הקדוש הוי"ה, נמצא שאין העולם אמצעי בינו לבין הקדוש ברוך הוא אלא סומך עליו בעצמו, ובהו הוא שוה לכל העולם ששניהם משענם בהקדוש ברוך הוא, הרי הוא דכתיב כי ב"יה יהויה צור עולמים פרוש שהרי הקדוש ברוך הוא הוא צור וחקו העולם, וכשנשען ובוטח עליו ודאי יתקיים בעולם.**

זוהר הקדוש-מתוק מדבש (פרשת וראי עמוד קטן חלק ב' כ"ב)

(וישלה ע"ט, ז'): "ירבי שמעון בר יוחאי כד (כאשר) יצא ממערה, חמא (ראה) צייד הצד לצוד את עוף, ונפק קלא (ויצאה בת קול): לא יהיה ניצוד, ונמלט באמת. ועל ציפור אחר יצא קול שיהיה ניצוד, ובאמת ניצוד. ואמר רבי שמעון בר יוחאי: חזינן (אנו רואים), ציפור בלא גזירת שמיים לא ניצוד."

ויש להבין, מתחילה מה קסבר? אלא שמתחילה חשב כדעת הרמב"ם במורה, כי על ציפורים פרטיים אינו משגיח, אבל אחר כך ראה כרמב"ן, שאפילו על ציפורים פרטיים השגחתו מיוחדת, וראה כי ציפור בלא גזירת שמיים לא ניצוד.

(ערות דבש, דרוש ו')

יעקב היה שרוי בכעס על עצמו, מדוע הוא אינו בוטח בה' כראוי

"ותעבור המנחה על פניו" (בראשית ל"ב, כ"ב), פירש רש"י בשם מדרש אגדה: "אף הוא שרוי בכעס, שהיה צריך לכל זה".

יש להבין מה בא הכתוב להשמיענו, שבוודאי בלתי אפשר שלא היה שרוי בכעס על עשיו שבה להורגו.

ונראה שהיה בכעס על עצמו מדוע אינו בוטח בה' כראוי, דאלמלי כן לא היה כלל עליו מורא בשר ודם, וכמאמר הכתוב (תהלים קי"ח) "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם".

והיה בכעס על עצמו שהיה צריך לכל זה, וכמידת הצדיקים שתמיד מוצאים חיסרון בעצמם, היפוך מידת עשיו שהיה תמיד איש שלם בעיני עצמו ולא מצא אצלו שום חיסרון. ועל ידי הכעס והרוגז שהיה לו על עצמו, הגביה את מידת הרוגז והכעס שבעולם להקדושה, ומזה עצמו בא שנתבטל רוגזו של עשיו.

(שם משמואל, פרשת וישלח)

יש לכם מאמר מחוק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (עריכת תיבת לתאמרים הקדושים לפרשת השבוע או לענייני דינא) | במייל 023011300@gmail.com | דפוס 02-6599189

נקודה מתוך שיעור המופלא של הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מלייקוד הסוד לחיים מאושרים בכל מצב

הארה פרטית

מחוק שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

רוצים להצליח בחיים? בוודאי! מי לא רוצה להצליח... קבלו את סוד ההצלחה בחיים.

פגשתי בן אדם מצליח, שתמיד הוא מצליח. בלימודים הוא מצליח. בעסקים הוא מצליח. עם הילדים הוא מצליח. כולם רצים אחריו וחפצים בקרבתו. התקיים בו הנאמר "יכול אשר הוא עושה מצליח".

שאלתי אותו: מהו סוד ההצלחה שלך? והוא גילה לי: לפני כל דבר קטן שאני עושה, אני פורש את ידי כלפי מעלה ומבקש: ריבונו של עולם, עזור לי. ריבונו של עולם, עמוד לימיני.

וכך הוא מרבה בתפילה. שם שמיים שגור על פיו. וזהו עצה נפלאה. כשבן אדם הולך עם בורא העולם, הכול מצליח בידו. צריכים לפתח את הקשר, לבקש על כל דבר קטן כגדול. וה' עוזר.

אבל, כולם יודעים. הרבה פעמים מבקשים ומתפללים, ולא נענים. הישועה רחוקה מלבוא.

באמת, את התשובה לכך אי אפשר לדעת. אך חשוב לזכור, שכל הייסורים שבעולם הם שלוחים נאמנים מאת הבורא לזכך את האדם.

כשבן אדם מקבל את הייסורים באהבה, הוא יכול לרומם את כל חייו. להופכם מחיים של צער, לחיים

טובים ומתוקים. בעלי הביטחון אהבו את הייסורים, לא דאגו מהם ולא סבלו מהם. הם ידעו כי לכל הייסורים יש מטרה, "ושכל מה דעביד רחמנא לטב עביד".

פעם אחת הגיע ללייקוד הרה"צ ר' שמואל שניאור זצ"ל, תלמיד מובהק של מו"ר ר' גרשון ליבמן זצ"ל. אותו יום היה יום חם מאוד, כולם הסתגרו בבתיהם, והנה אני רואה שר' שמואל יוצא החוצה ומטייל להנאתו. כששאלתי אותו: וכי לא חם לך? אתה לא סובל מהחום? הוא ענה לי: אני אוהב את החום.

אהה... חביבין עליו ייסורים. זוהי מדרגה, לחבב את הייסורים.

כל דבר תלוי באופן בו האדם מקבל אותו. כאשר אדם מקבל את הייסורים באהבה, הוא אינו סובל מהם, וגם מתן שכרה בצדה.

הסבא מסלובדקא אמר: אם האדם אינו סובל מהייסורים, אין זה גורע משכרו, כל עוד שדרך העולם להצטער מייסורים כאלו. ולכך המקבל את הייסורים באהבה, אינו סובל בעולם הזה, כי הוא הרי מחבבם, ואינו סובל לעתיד לבוא מצער הגיהנום.

יעזור ה' שכולם יחיו בחיי נחת עם הטוב הנגלה, לטוב להם בעולם הזה ובעולם הבא, אמן.

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית

לקבלת העלון במייל B023011300@GMAIL.COM

שלוחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

מאות אלפי זכויות

בתרומה אחת!

דווקא עכשיו כשאתה כל כך זקוק לישועה

ובמיוחד עכשיו כשעם ישראל

צמאים לאמונה ובטחון...

תורמים להפצת אור האמונה וזוכים לישועות ורפואות



מצטרפים כעת למאות מפיצי עלוני השגחה פרטית, ברחבי הארץ והעולם

וזוכים להיכלל

בתפילת הישועות

על ציון בעל החובת הלבבות ביום המסוגל 'זאת חנוכה'

חיג: *6176

לפתיחת מוקד הפצה חדש - שלוחה 2 לשותפות בזיכוי הרבים - שלוחה 4 או בעמדות 'נדרים פלוס' בבתי הכנסת

אוצר חיים - דפוס ספיא פרשת ויחל תשפ"ב

E. Kahana

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע

"פרשת וישלח"

עורך: הרב יוסף ברנר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

מוזננס, וכי הייב למצוא פרנסה, שלא ירעכו ללחם. והיות ששמש בית הכנסת, תלה כמה ימים קודם לכן מודעה ובה כתב כי דרוש מנקה לבית הכנסת. הלך המ"ז ופנה אל השמש, והציע עצמו לעבודה כמנקה. על אף שלא היה מורגל המ"ז בעבודה כזו, נכנס חיש למגפיים והחל לנקות את בית הכנסת. תוך כדי ניקוי בית הכנסת, ראה את ארון הקודש שהוא מכוסה שכבה עבה של אבק ולכלוך. מיד עצר, נשכב על הארץ והחל לשפשף ולמרוק את ארון הקודש, שזמן רב לא זכה לניקיון כזה, מלמטה למעלה. תוך כדי צחצוח הארון, נכנס השמש, ראה את בית הכנסת מלוכלך ואילו את ארון הקודש מבריק ובוהק. גער במ"ז על שלא עשה עבודתו נאמנה, ובו במקום פיטר אותו, לאחר ששילם לו מס' פרוטות על עבודתו. "איך לי צורך כך יותר כי אינך יודע לעשות ספונג'ה" אמר השמש לרב, ושלח אותו לדרכו.

הלך המ"ז לביתו שמה מאוד בחלקו, שיש לו מעט כסף לקנות מזון לו ולרבנית. ועוד יותר שמה שהצליח להתפרנס, אמנם רק מעט, אך מבלי לחשוף את זהותו.

חלפו עוד מספר ימים, ושוב פנתה אליו הרבנית בבכי, כי אול הלחם בבית. הלך לבית כנסת אחר וגם שם הציע עצמו כמנקה. אך גם שם לא "הצליח בתפקידו", כי לא היה מורגל בעבודת הניקיון כי "כל כולו רק תורה" ומיד פוטר. קיבל מספר פרוטות, ומהן התקיימו תקופה בדוחק רב תוך שהוא ממשיך ללמוד תורה.

יום אחד, בעודו הולך ברחוב, שקוע כל כולו בהרהורי תורה, פגש אותו לפתע אחד מתלמידיו שהתגלגל גם הוא למקום. הודעו התלמיד ממראה רבו הנערץ הלבוש בגדים כאחד העם. פנה אליו וקרא לו בקול "רבי ומורי" השתיק אותו המ"ז מיד, וביקשו שלא יחשוף ברבים זהותו. "הרשה לי לפחות לספר כי אתה רק תלמיד חכם, ע"מ שיתנו לך בקהילה תפקיד כמגיד שיעורים או משהו, ע"מ שתוכל להתפרנס כראוי". "אתה תלמידי ועליך לשמוע בקולי – אוסר אני עליך לספר מי אני" – השיב לו המ"ז בתקיפות, תוך שהסתכל לתוך עיניו. "יש לי תכנית היים לעבוד את הקב"ה בצניעות עד יומי האחרון במקום הזה, ואל תקלקל לי את התכנית", הוסיף.

"אומר רק שאתה קרוב של המ"ז", ניסה התלמיד. "כשום פנים ואופן" – ציווה הרב. פנה התלמיד לדרכו שבור ורצוץ, כי מהד – ראה את רבו מושפל וחי בדוחק, אך מאידך – לא היה יכול להפך את מצוות רבו, שלא לספר לאיש דבר על זהותו.

עברו לחם הימים, ושוב דמעות הרבנית זלגו על כי אין אוכל בבית. המ"ז יצא לרחוב להפש עבודה, והנה נתקל במודעה כי מחפשים "מנקה" (שתפקידו להוציא אחרי השחיטה את החלב וגיד הנשה מהבהמה). מיד, ניגש לאזור האמילזיום בשכונה היהודית, פנה לראש הקצבים והציע עצמו לעבודה. הסכים לקבלו, והחל מיד לעבוד. עבודתו נמשכה כל יום שלוש שעות בלבד. שמה המ"ז כי מצא עבודה זו שתאפשר לו להמשיך וללמוד תורה במקביל, בשאר שעות היום. ועוד שמה, על כך שלא נאלץ לחשוף ברבים את זהותו. פעמים רבות, בהם השוחטים היו מתלבטים לגבי הבהמה השחומה האם היא כשרה או טרפה (אם הריאה מנוקבת או לא) היו פונים הם לרב הקהילה, אך הלה, היה נוטה לפסול כמעט כל בהמה המובאת בפניו. רב הקהילה התגלגל גם הוא לאזור, כי ברח ממקומו. היה הוא תלמיד חכם, אך לא בקיא לחלוטין בדיני שחיטה. הוא מונה לרב בשל היותו ת"ח ומאונס הנסיבות, אך היות ולא היה בקיא מספיק בהלכות שחיטה, העדיף לפסוק להומרא ע"מ שלא להיכשל בהאכלת טריפות ומאכלות אסורים. השוחטים התמרמרו על המצב, כי נגרם להם אובדן ממוץ רב מכך. פעם אחת, עלה ספק לגבי בהמה שנשחטה, והתלבטו השוחטים מה לעשות, כי ידעו שאם יביאו המקרה לרב הקהילה, הוא יפסוק – סביר להניח – שהיא

יותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר. וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו... על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה (לב, לג)

ב"הזקוני" כתב טעם נפלא לאיסור אכילת גיד הנשה: "שכדין הוא שיש לקנום ולענוש בני ישראל שלא לאכול גיד הנשה, מפני שהניחו את אביהם לילך יחידי בדכתיב "ויותר יעקב לבדו", והם היו גבורים, והיה להם להמתין על אביהם, ולסייע אותו אם יצטרך. ומפני שלא עשו כן, שלא לוו אותו, ניזק אביהם על ידם, לכן נענשו שנאסר להם לאכול את הגיד הנשה, שיהיה להם לזכר עולם להיות זרזים במצות לוי".

בעין זה כתב בפירוש תוספות הרא"ש: "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה, פירוש, על שהניחוחו לילך יחיד ונכשל בדבריו, והפסידו אותו מאכל טוב לדור דורים להיות להם למוזרת עון".

ובספר "הסידים" (סימן רלא) מובא שהשבטים מעצמם נדרו ואסרו על עצמם את אכילת גיד הנשה, וכך אמרו: "הואיל ופשענו שהנחנו הלילה הזקן לבדו, לכן אירע לו בשבילנו". ועל כן נדרו על עצמם שלא לאכול את גיד הנשה.

אמר הכותב: המסר שלמדים אנו מכאן, שיש להפנים ולזכור תמיד את חובותינו לסייע לזולת בכל עת ובכל שעה – לא להשאיר יהודי בודד! ויש ללמוד מכאן מוסר השכל גדול, עד כמה חמור הדבר, עד שצריכים לשלם עבורו מחיר רב, כי אם נתבונן היטב, הרי כל הנזק שגרמו ליעקב היה זמני בלבד, שכן מיד כאשר זרחה השמש נתרפא. אבל בכל זאת נענשו בני ישראל ונקנסו שלא לאכול גיד הנשה כל ימי חייהם ועד סוף כל הדורות, בכדי שיהיו מלומדים בעזרה והשיבה לזולת.

ומה מתאים להביא כאן את המעשה הנפלא שהיה עם רבינו המ"ז זי"ע ממנו למדים הנהגה מופלאה, איך אפשר לוותר על כל הדרגות וההשגות הגבוהות בכדי לעזור ליהודי בעת מצוקתו.

ומה גם, לאחר שתקראו את כל המעשה, תבינו עד כמה מתאים מעשה זה לכאן...

מעשה זה אירע לפני כ-350 שנה באירופה. באותם ימים אירעו אירועים קשים הידועים עד היום בשם "גזירות ת"ח ות"ט". במשך שנים של פרעות שעשו בני עשו ביהודים, נחרבו למעלה מ-750 קהילות ונהרגו כחצי מליון יהודים, וכמליון יהודים נאלצו לברוח ממקום מגוריהם לארצות אחרות. אחד מאותם יהודים היה רבינו המ"ז שנאלץ לברוח יחד עם בני משפחתו.

ביום מן הימים הגיע המ"ז למקום נידה ולא מוכר. שם אף לא אחד מאנשי הקהילה המקומית הכירו ולא ידע שמדובר בגדול הדור. נכנס הוא לבית הכנסת וראה את ספרו "טורי הזהב" במדף, ואף לא אחד מן המתפללים והלומדים ידע שזה ספרו. הוא שמה מאוד והודה לקב"ה על ההזדמנות שיצר עבורו בעיירה החדשה, כי שנים רבות היה מצר על הכבוד הרב והפרסום הגדול שהיו מנת חלקו, בשל היותו מוכר כגדול בתורה. תמיד שאל את עצמו, מתי יוכל לקיים את הפסוק: "הצנע לכת עם אלוקיך" (מיכה ג, ח). והנה נפלה בחלקו הזדמנות, אמנם מאונס, אך הזדמנות פז להיות כאחד האדם, פשוט ורחוק מגינוני כבוד ומעמד רבני. וכך היה יושב בפניה רחוקה בבית המדרש ולומד תורה בצניעות ולשם שמים.

בחלוף שבועיים להגעתם לעיירה, פנתה אליו הרבנית, וסיפרה לו כי אול

טריפה. על כן, סיפר אחד השוחטים, כי באזור המנקרים עומד יהודי פשוט העובד כאחד המנקרים. הוא אמנם לבוש בגדים פשוטים וכובע קסקט אך נראה על פניו שהוא תלמיד חכם. הציע לפנות אליו ולשאול לדעתו. לקחו השוחטים את הבהמה למ"ז ושאלו דעתו לגבי הספק שעלה להם. הסתכל המ"ז על הבהמה ובדק ומיד אמר: "לא ברור לי מדוע אתם מתלבטים, זהו רמבי"ם מפורש והבהמה כשרה למהדרין". לקחו השוחטים את הבהמה לאחר שהורו לו והלכו לדרכם, שמחים מאוד על הפסקה.

מאותו היום, החליטו השוחטים, כי כל ספק שיעלה לגבי שחיטת בהמה, הם יביאו בפני המ"ז לפסקתו וכך היה.

היו מקרים רבים בהם קבע המ"ז שהבהמה כשרה והשוחטים שמחו על כך, כי עד כה נפסלו בהמות רבות, לגביהן התעורר ספק טריפה, שהובאו בפני רב הקהילה.

יום אחד, הגיע הגבאי של הרב אל השוחטים לשאול להיכן הם נעלמו, כי זה זמן רב, שלא הביאו בהמות בפני רב הקהילה. סיפרו השוחטים על התלמיד חכם "עם הקסקט" אליו הם מביאים את כל מקרי הספק והוא פוסק להם. "זו הוצפה, באיזו זכות פוסק האיש הזה הלכה" אמר הגבאי.

ניגש הגבאי מיד למ"ז ושאל אותו, האם הוא עונה לשאלות מצד השוחטים. השיב לו האחרון בחיוב: "אם שואלים אותי אני עונה", אמר. שמע הגבאי כך, סטר על פניו וצעק: "אתה מחוצף, האם לא ידעת שיש כאן רב והוא אמור להשיב על שאלות ולפסוק?! המ"ז לא ידע כלל שיש בעיירה רב, כי היה שקוע כל כולו בענייניו ולא היה מעורב בענייני הקהילה כלל. ע"פ מנהג המקום, כל מקרה של פגיעה בכבוד הרב, היה דינו נידוי, והרם למען ייראו ויראו. לכן, נלקח המ"ז ע"י אנשי הקהילה, הוכנס לחדר שבו אמור היה לשבת כמושך שלושה ימים (רביעי עד שישי) עם לחם צר ומים. כל הילדים היהודים בעיירה היו חולפים ליד פתח החדר זה, מגנים אותו ויורקים עליו בזה אחר זה. שמח המ"ז על הגזירה שנגזרה עליו ועל הביזיון שספג – לעומת כל הכבוד הרב והפרסום שהיה לו במקומו לפני שהתגלגל לכאן.

והנה, ביום המישי בעת שעסקה אחת הנשים בניקוי עוף שנשחט לצורך בישולו, הבהינה, כי אחת מעצמותיו נפוחות. היא חששה כי העוף טרף לכן, בהעדר בעלה ובניה מן הבית, שלחה את בתה בת החמש עם העוף לרב הקהילה, ע"מ שיפסוק האם העוף טרף או כשר. הגיעה הילדה עם העוף בידה אל הרב. הסתכל הרב אל תוך העוף ואמר לה: "תגיד לי אימא שהעוף טרף!" שמעה הילדה את דברי הרב ופרצה בבכי, כי ידעה את מצבה הדחוק של משפחתה, שאם העוף טרף, לא יאכלו עוף כשבת הקרובה (את טעמו של העוף היו יודעים רק בשבת וכל כך חיכתה לטעום ממנו ולכן הצטערה מאוד עד דמעות). לקחה הילדה את העוף בידה, יצאה מביתו של הרב ממררת בככי.

היא הורה לביתה ובדרך הבהינה בהדר שבו יושב "המנקר המנודה" עליו שמעה מאחיה הגדולים. מתוך סקרנות נכנסה פנימה לראותו. בעוד דמעות שליש על פניה, ירקה לעבר "המנקר", כי כך שמעה שעושים כולם. שם לב המ"ז לדמעותיה של הילדה שעל לחייה, ושאל אותה מדוע בוכה. היא סיפרה לו על פסקתו של רב הקהילה ועל משמעות הדבר לגבי סעודת ליל שבת בביתם. לקח המ"ז את העוף, הסתכל עליו ביסודיות ולא הבין מדוע פסל הרב את העוף. "אך מה יעשה, הרי אינו יכול לבטל פסקתו של הרב" כך חשב בליבו. מה עשה? הוא אמנם ישב מושפל בחדר ע"פ גזירת הציבור, אך בכית המדרש נמצא ספרו "טורי זהב" ובו פסק הלכה בדיוק למקרה של העוף הזה. המ"ז, פנה אל הילדה ואמר לה לשוב לרב ולומר לו, כי יעיין בספר "טורי זהב" במראה מקום הנזכר. הילדה, לא הבינה את שאמר, אך המ"ז חזר ושינן לה את הדברים.

יצאה הילדה עם העוף בידה אל הרב. "היית כאן מה את רוצה" – שאל אותה הרב. אמרה לו הילדה את שאמר לה המ"ז. כמעט והתעלף הרב למשמע דברי הילדה הקטנה. ביקש הרב מן הגבאי, שיביא את הספר "טורי זהב" ועיין במראה המקום כבקשת הילדה. מיד פסק – "לכי לאימא ואמרי לה כי העוף כשר!" מיהרה הילדה לצאת בריצה מן הבית מבלי להסתכל אחרנית מהשש שמא ישנה הרב דעתו שוב. הרב יצא אחריה וקרא לה להזור. היא שבה על עקבותיה לבית ברירה. "מי אמר לך את מה שאמרת לי" – ביקש הרב לדעת. בתמימותה, סיפרה לרב כי "המנקר המנודה" שיושב על הרצפה בחדר, זה עם הקסקט, אמר לה ועזר לה לשנן את הדברים.

"אוי ווי, אוי ווי, זה תלמיד חכם ואנחנו גרמנו לו בוש והשפלה", צעק הרב בצער. "איזו עבירה עברה כל הקהילה" הוסיף ועדיין לא ידע כי המדובר במ"ז עצמו. הרב קרא לשבעה נכבדי הקהילה, ואמר להם כי עבירה גדולה עשתה כל הקהילה בכך שפגעה והשפילה תלמיד חכם.

קמה כל החבורה והרב בראשה ויצאה אל החדר, ע"מ לבקש מ"המנקר המנודה" סליחה ומחילה. ובקול שבור ביקש הרב מחילה. לאחר כן שאל הרב: "אמור לי מי אתה ומה שמך". המ"ז סרב, "אני המרא דאתרא ואני מצווה עליך לספר מי אתה", הוסיף. לא נותרה למ"ז ברירה והוא סיפר כי הוא רבי דוד בעל המ"ז בעצמו. למשמע הדברים נדהם הרב והתעלף. שפכו מים על פניו של הרב והוא התאושש. מיד קם וקבע כי מהיום, אין הוא עוד המרא דאתרא, אלא המ"ז הקדוש יכהן במעמד זה. מיד הלבישו את המ"ז בבגדים נאים הראויים לרב.

ניגש אל המ"ז אותו תלמיד ממנו דרש לשמור זהותו בסוד ושאל אותו, מדוע נתן לילדה את ההפניה לספרו בעניין העוף, שכן היה בדבר לגרום לחשיפת זהותו ואכן כך היה. הוסיף ושאל – מה לגבי התכנית שקבע המ"ז לעצמו להיות בצנעה רחוק מכבוד ומעמד, האם ויתר על תכניתו. השיב המ"ז לתלמיד, כי כשראה את הילדה בוכה, עמד בפני פרשת דרכים – מצד אחד ילדה בוכה על העוף היחיד שיש למשפחה שנפסל – אך הוא למעשה כשר ומצד שני התערבות שלו בעניין, עלולה להביא לחשיפתו ולתכניתו לרדת לטמיון. לאחר מחשבה, הגיע המ"ז למסקנה, כי לא שווה כל עבודת ה' בהסתר ובצנעה, מול דמעותיה של ילדה קטנה. עדיף כי תאבד תכניתו, אך לא תרד ולו דמעה אחת מעיניה של ילדה יהודיה...

ממעשה זה יש ללמוד, כמה חשובה ההזדהות והסיוע לכל אדם בצרתו ובצערו. ראו כיצד היה מוכן המ"ז להקריב עבודת ה' של חיים שלמים ולו רק בכדי למנוע דמעותיה של ילדה קטנה, שלא הוא שגרם להן לרדת. כי אם רואה אדם בצערו או בדמעותיו של הזולת, עליו לעשות כל מה שרק ניתן לעשות כדי לסייע, אפילו במחיר של הקרבה אישית, ע"מ להפסיק או להקל על צערו וכאבו.

הא לך כוחו של סיוע לזולת!

ומתאים כאן מעשה זה ביותר, שהרי מלאכת הניקור של גיד הנשה נגזרת כתוצאה מן הסיבה שהשאירו את יעקב בודד ולא סייעו לו, אולם, כאשר ראה המ"ז את צערה של הילדה האומללה, נרתם כדי לסייע לה ועזב את מלאכת הניקור שמסמלת לדברי ה"חזקוני" זכרון למה שלא עזרו ליעקב בעת שנשאר לבדו.

ויאמר יעקב וכו' על כן ראיתי פניך כראות פני אלקים ותרצני (לג)

ונשאלת השאלה האך השווה יעקב את ראיית פני עשו לראיית פני אלקים? אלא ביאר הגה"ק רבי יהונן אייבשיץ ז"ע – בעבור עשו נחשב הדבר לשבח גדול, כי הוא הבין כפשוטו, שיעקב מעיד עליו שראיית פניו דומה לראיית פני אלקים, אבל בודאי לא כן היתה כוונתו של יעקב. דאמרו חז"ל (מגלה כח). "אסור להסתכל בפני אדם רשע. כמו כן כתוב בגמרא (הגיגה טז). "אסור להסתכל בקשת, בנשיא ובכהנים בשעת נשיאת כפיים – כיון שהשכינה שורה עליהם. אולם כל האיסור כפי שמתבאר שם הוא רק ב"הסתכלות", אבל ב"ראיה" בעלמא אין איסור. וזה מה שהתכוין יעקב באומריו לעשו: "ראיתי פניך כראות פני אלקים" – כשם שאסור להסתכל בקשת בנשיא ובכהנים בעת ברכתם משום שהשכינה שורה עליהם, ורק בראיה בעלמא מותר, כך לא הסתכל יעקב על עשו אלא רק בראיה בעלמא, וזאת כדי לא להכשל באיסור הסתכלות בפני אדם רשע!...

על הגה"ק מהר"ל דיסקין ז"ע מסופר סיפור מדהים. כידוע מההר"ל דיסקין היה רבה של העיר בריסק, והיה נערץ מאד על ידי כל בני קהילתו שכינו אותו 'השרף', ואכן, כמלאך אלקים נהג בכל הליכותיו והנהיג את בני דורו ביד רמה. מההר"ל נלחם בכל תוקף נגד המשכילים שהרימו ראש והצליחו להפיל הללים רבים מקרב החרדים לדבר ה', והם מצדם, לא בחלו בכל דרך שהיא על מנת לעצור אותו ממלחמה נגדם. באין גבול לעזותם ורשעותם, העלילו עליו עלילה זדונית והאשימו אותו בגניבה. המשטרה קפצה על המציאה הנדירה – לאסור רב יהודי מפורסם, ולא חלף זמן עד שיישב מההר"ל מאחורי סורג ובריה, מצפה למשפטו. מובן הדבר, שבני הקהילה לא נחו ולא שקטו, ושתדלני העיר הצליחו להשיג את שרותיו של עורך הדין הגדול ביותר ברוסיה, שהיה יהודי מתבולל, כדי שייצג את הרב במשפט. עורך הדין הגיע לבית הכלא לפגישה עם הרב הנאשם, אך במשך כל הפגישה ישב מההר"ל דיסקין כשפניו רכונות ארצה, ובאופן זה השיב על שאלותיו של האיש. בסיומה של הפגישה לא עצר עורך הדין את תמיהתו ושאל: "כבוד הרב, מדוע אינך מסתכל עליי?" והמהר"ל השיב בנחרצות: "מפני שאסור להסתכל בפני אדם רשע!..."

בשעת המשפט פתח אותו עו"ד ואמר: "כבוד השופט, ראשית רוצה אני שתכיר את האדם שעומד להישפט בפניך: אדם זה יודע שחייו תלויים בו, ושיש באפשרותי להרוץ את דינו לכאן או לכאן, ובכל זאת הוא לא הביט בו, כי אסור להסתכל בפני אדם רשע, האם יתכן, כבוד השופט, שאדם צדיק כזה הוא גנב!..."

דבריו הותירו רושם כביר על השומעים, וזה היה אחד המעונים לכך שהשופט זיכה את הרב...

לתגובות והערות: שגיא 054-888199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:15

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:15

ר"ת: 17:48

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 628 1.12.2023 - יח' כסליו תשפ"ד

וְיִשְׁכַּח עַל-יְדֵי שְׂמֵרָה לְבָבָא בְּבִיבְרָא

פְּרִישֵׁת - וְיִשְׁכַּח

והוא צלע, על-ירכו (לב,לב)

ידוע הממרא ש'צרה' ו'צרה' הן אותם אותיות, כי לפעמים מה שרק נראה לאדם כ'צרה' היא 'צרה' היינו פתח לישועה.. וזהו שכתוב (ירמיהו לז): " וְעַתְּ צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמָּנָה יִוָּשַׁע שְׁדוּקָא מִן 'הַצָּרָה', הָאָדָם מִקְבֵּל יִשׁוּעָה.

סיפור נפלא שמבאר עניין זה, מביא הרב אברהם אלימלך בידרמן שליט"א (באר הפרשה תשע"ח) וכך מספר: נער אחד בן 13, הצטרף לנסיעה שנסעו בני כיתתו בראשות ה'מלמד' לאתר קודש מירון ולטייל על ההרים שסביבות מירון, באמצע הטיפוס על ההרים הרמים והגבוהים החליק הנער - מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, ונשברה רגלו באופן קשה ביותר, מיד הובילוהו לבית החולים בעיה"ק צפת ושם ערכו הרופאים 'ניתוח' מסובך ברגלו - שארך כחמש שעות (שבמהלכם הכניסו ברזלים לחבור הרגל) בגמר ה'חמש שעות' כשיצאו הרופאים מחדר הניתוח, תמה האב בפניהם על אריכות הניתוח, והם ענו לו בשפת רופאים שערכו בדיקות וכו' וכו' - האב שלא הבין את דבריהם שתק והמשיך בדרכו ...

מאותו היום ועד סוף חודש חשוון עברו על הנער ועל משפחתו ימים ולילות קשים, כי הנער לא היה יכול להלך אפילו 'ארבע אמות' מבלי סיוע ועזר, והיו כל בני המשפחה מבכים את 'בין הזמנים' ותכניותיו שהלכו לטמיון, מה גם כשבא העת והזמן בר"ח אלול להכנסת הבחור ל'ישיבה קטנה' התבייש הבחור ללכת לישיבה עם כיסא גלגלים וקביים לרגליו, ובכל יום ויום הוכרח האב לשכנעו מחדש שיאות ללכת לישיבה. מה עלה בסופו... לסוף גילו הרופאים את אזני האב שכשפתחו את רגלו של הנער מצאו במקום ה'שבר' גידול ממאיר ל"ע... ולכן נשברה הרגל אף שמכת הנפילה לא הייתה כל כך חזקה, ומסיבה זאת היה אורך הניתוח 'חמש שעות' רצופות במקום ב' שעות, כי באותה שעה הוציאו את כל הגידול ועתה רגלו של הבן 'נקיה' לחלוטין, אלא שלא רצו לגלות את ה'סוד' עד שהתברר כי אכן חשדם היה נכון וגם ניקו אותו כראוי... עתה ראו להדיא כי כל מה שהיה נראה להם כייסורים וקושי - כאב ראש ובלבול המוחין, לא היה אלא הצלה רבתי ממות לחיים כפשוטו ממש. לא הפסד 'בין הזמנים' אלא רווח - חייו של בן יקיר שניתנו לו לשלל, ולא 'נפילה' הייתה כאן אלא 'תקומה', לא שבר אלא בנין.

וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ יֵשׁ לִי רֵב. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵל נָא אִם נָא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְלָקַחְתָּ מִנְּחִתִּי מִיָּדַי כִּי
עַל כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ כְּרֹאת פְּנֵי אֱלֹהִים וְתִרְצָנִי (לג, ט-י)

אומר ר' מאיר עוזיאל שליט"א פירוש נפלא על דרך הפלפול. דהנה נחלקו רב ושמואל בגמרא, אם עני הנותן מתנה לעשיר יכול לחזור בו או לא. היינו האם נחשב מתנה או לא. רב סובר שלא נחשב למתנה, שהרי הולכים לפי המקבל - ובשבילו לא נחשב לכלום. ושמואל לעומתו סובר שהולכים לפי הנותן. וכמו שבקורבנות, כיצד נותנים אנו לקב"ה קורבנות ברגלים (שלושת הרגלים שהם: פסח, שבועות וסוכות) הרי בשביל הקב"ה לא נחשב לכלום, ד"מלא כל הארץ כבודו". אלא ודאי שהולכים לפי הנותן ונחשב למתנה. והנה, בפרשתנו יש ראייה לדברי שמואל, והנה יעקב נחשב לעני ורוצה לתת מתנה לעשו. עשו אומר לו "יש לי רב" - רב סבירא ליה דאינה מתנה שאני עשיר ולא נחשב לכלום. על זה אומר לו יעקב הלכה כשמואל. והראיה היא מ"כְּרֹאת פְּנֵי אֱלֹהִים" כמו בקרבנות ברגלים (מועד ראיית פני אלוקים) שהיא מתנה. ולכן "וְלָקַחְתָּ מִנְּחִתִּי". (נפלאות מתורתך)

וַיְהִי לִי שׂוֹר וְחֲמוֹר צֶאֱן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה וְאֲשֶׁלְּחָה לְהַגִּיד לְאֹדְנֵי לְמִצְרָאֵם חֵן בְּעֵינֶיךָ (לב, ו)
כך שלח יעקב אבינו עליו השלום שיאמרו לעשו אחיו. שואל רבנו 'האור החיים' הקדוש, יש להבין מדוע שולח יעקב אבינו לספר לעשו את הצלחותיו ואת עושרו, הרי יעקב אבינו רוצה לפייס אותו, ומה התועלת בסיפור זה?

התשובה היא, שזה בדיוק חלק מהפיוס וקירוב הלבבות, וכלשון רבנו האור החיים הקדוש 'דרך שני אחים אשר נאמנים הם באהבתם, להודיע לאח את כל אשר יעבור עליו, כי זה יגיד קירבת הלבבות'. והמטרה היתה למצוא חן בעיניו, על ידי כך שמראה לו שהוא מאמין בו ונאמן באחותו.

בדרך זה, מבאר רבנו גם בפרשת וישב, את הסיבה שיוסף סיפר לאחים שלו את כל החלומות שלו, ולכאורה הרי ידע שהם שונאים אותו, ומדוע מוסיף לספר להם חלומותיו? אלא שיוסף הצדיק נתכוון לגרום לקרבת הלבבות ביניהם, שמראה להם שהוא אוהב ונאמן להם, כי ידוע שאדם מספר את חלומו, רק למי שהוא אוהב, כדי שיפתור לו את החלום לטובה, ולכן סיפר להם יוסף את על מה שעובר עליו כדרך אחים נאמנים. נמצאנו למדים, שהאדם צריך לעשות הרבה ולהקריב המון, למען האהבה והשלום והאחדות, ואדרבה מי שעושה כן אינו מן המפסידים, אלא מן המרויחים, יעקב ניצל מעשו, והקים משפחה לתפארת, היסוד של עם ישראל, יוסף הצדיק גם לא הפסיד, אדרבה עלה לגדולה, ושלט במעצמה הגדולה ביותר בזמנם.

וַיְדַא כִּי לֹא יָכֹל לֹו וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ וַתִּקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּהַאֲבָקוֹ עִמּוֹ (לב, כו)
כותב האלשיך הקדוש, ראוי להבין, אחר שהוא ראה "כי לא יכל לו", למה הוא המשיך ונגע "בכף ירכו"? ביאור הענין: דהנה ידוע שאין המלאך יכול להזיק לאדם, אלא אם כן הוא בעל עבירה, וגם כשהאדם הוא בעל עבירה יכול המלאך להזיקו רק דרך אותו האיבר שהוא עשה בו עבירה, ולא בדרך איבר שהוא עשה בו מצוה, ולכן בעבירה שהאדם עושה בכל עצמותו, יכול גם המלאך להזיקו בכל כולו. ולכן בתחילה שבא שרו של עשו לפגוע ביעקב, הוא בא במטרה לפגוע בכל כולו של יעקב, כי הוא סבר שיש לו עבירות שהם בכל גופו כמו יציאתו מארץ ישראל, וכיבוד הורים שהוא נמנע מלכבדם בגופו, וכשראה שרו של עשו "כי לא יכל לו" כלומר "לו", לפגוע בכל גופו, אז הוא בקש לפגוע באיבר אחד פרטי, ופשפש ולא מצא בו שום עוון שדרכו אפשר להזיקו, כי אם רק על דבר שתי אחיות המתייחסות אל הירך (יוצאי ירכו רומז לילדיו ככתוב (שמות אה,): "וַיְהִי כָל נֶפֶשׁ יִצְאֵי יָרֵךְ יַעֲקֹב", לכן "וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוֹ" שזוהו המקום היחידי בגופו של יעקב שדרכו היה אפשר להזיקו.



כִּי שָׂרִית עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשֵׁים וְתוֹכַל (לב, בט)

מספר הרב יעקב שיש שליט"א: לפני זמן מה נגש אלי אברך ואמר: מאחר שאתה דורש דרשות, ומשלב בהן סיפורים, ברצוני לספר לך סיפור שארע לי עצמי. אני אמנם לא צדיק יסוד עולם, אבל לפני שלוש שנים, ביום כיפור, קיבלתי על עצמי קבלה – באמצע הסדר לא אלך לשום סידורים, ויהי מה.

הקבלה החשובה הזאת היתה מבוססת על רצון טוב, אבל גם על נסיון חיים, שחוויתי על בשרי – אם אני הולך לעיריה על חשבון הסדר, מתברר שהפקידה בדיוק לא הגיעה. בבית המרקחת התרופה נגמרה, ובדואר יש שיבושים ועיכובים. בקיצור, זה לא הולך. אין ברכה מלכת באמצע הסדר. החלטתי אפוא בהחלטה חזקה – יהיה מה שיהיה, באמצע הסדר אני לא הולך.

בתחילת חודש ניסן ניסיתי להירשם לישיבת בין הזמנים בפרדס כץ, שם אני גר, ולא קיבלו אותי. בכל זאת הגעתי ללמוד שם. בשעה עשר התחילה ישיבת בין הזמנים, ובעשר וחצי התחוללה סביבי המולה קלה. מה קרה? הרב דניאל זר מחלק בישיבה שלו, "אור דוד", חמש מאות שקל לכל אברך שגר בפרדס כץ. חמש מאות שקל לאברך, בערב פסח, זה דבר חשוב מאד. רבים עזבו את בית המדרש, וחזרו לאחר זמן קצר עם כסף ביד.

ומה איתי? נכון, קיבלתי על עצמי לא ללכת באמצע הסדר, אבל עכשיו בין הזמנים, ואני אפילו לא רשום באופן רשמי בישיבת בין הזמנים הזאת. ולכן מה? – אני אומר לעצמי. מה זה משנה "בין הזמנים" או לא? סדר זה סדר. קבלת על עצמך לא ללכת, אל תלך. התחוללה מלחמת איתנים בין היצר הטוב ליצר הרע, ולבסוף החלטתי לא ללכת. אני אלך בשעה אחת, לאחר סיום הסדר. בשעה אחת הזדרזתי ללכת. יש אדם אחד לפני בתור. כדי לקבל את המענק צריך למלא טופס, אבל מתברר שהבן אדם לפני – לקח את הטופס האחרון. "רגע, רגע", אני מודעק, "אל תתחיל למלא את הטופס. תן לי אותו לחצי דקה, כדי שאוכל לצלם, ולמלא טופס בעצמי". אבל הפקיד מתערב, "לא אי אפשר לצלם, זה ממוספר. הרב הקציב מלגות כמספר הטפסים. מצטערים מאד".

זה שלפני קיבל, אני לא קיבלתי. אני יוצא החוצה, עומד על המדרגות של ישיבת 'אור דוד', ושוב מתחילה בתוכי סערה פנימית. 'אתה רואה, הפסדת חמש מאות שקל...' 'אז מה, למדתי סדר של שלוש שעות, זה נצח! ברוך ה', אמנם אין לי חמש מאות שקל ביד, אבל עמדתי בנסיון, וזה שווה הרבה יותר מחמש מאות שקל...' הרגשתי שלווה, שמחה מילאה את הלב שלי.

פתאום צלצל הטלפון, ועל הצג מופיע מספר של "דרשו". "תגיד לי", אומר מישהו מהצד השני של הקו, "עשית עכשיו את המבחן המסכם?", "כן עשיתי. מה הבעיה?", "אנחנו רוצים לבשר לך, שזכית בהגרלה". "זכיתי???" זה לא קורה לי הרבה, אני נרגש. "בכמה זכית?" "זכית בחמשת אלפים דולר..." לא קיבלתי חמש מאות שקל, אבל קיבלתי חמשת אלפים דולר... הם היו שווים באותה עת כשמונה עשר אלף שקל. באותה תקופה התגוררנו בדירה קטנה, והצפיפות העיקה עלינו מאד. מרבית החברים שהיו במצב דומה, קנו דירה גדולה על הנייר. גם אני רציתי לקנות "על הנייר", אבל לצורך כך הייתי זקוק למאתיים אלף שקל, שלא היו לי. לא היה לי גם רבע מהסכום ההתחלתי לתשלום הראשון. שמונה עשר אלף השקלים שהגיעו אלי מידו הרחבה של הקב"ה, נתנו לי כוחות נפש ועוצמה. היה לי ביד התשלום הראשון לקבלן, ושילמתי, ואחר כך איכשהו התגלגלו העניינים והצלחתי לעמוד בתשלומים. ממש לאחרונה חגגתי חנוכת הבית בדירה החדשה ורחבת הידיים שלנו, סיים האברך את סיפורו. (מתוך הספר 'דורש טוב סוכות')



וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל בֵּיתוֹ וְאֵל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ הִסְרוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנֶּכֶד אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם (להב),
כותב האלשיך הקדוש: ספרה לנו התורה כי תחלה דיבר יעקב אבינו 'אֶל בֵּיתוֹ' ורק לאחר מכן
'וְאֵל כָּל אֲשֶׁר עִמּוֹ' די ללמדנו דעת כי תחלה צריך האדם לייסר ולהוכיח את עצמו ואת אנשי
ביתו ורק אחר כך להוכיח את שאר חבריו והקרובים אליו.

וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת בְּלֵהָהּ פִּילְגֶשֶׁת אִבְיוֹ וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל וַיְהִי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר (להכב),
השבת זהו יום הלידה ויום הפטירה של ראובן, ומה התורה מספרת לנו עליו ביום ההולדת
והיא רצינית? ... "וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת בְּלֵהָהּ". בפשטות חטא נורא של עריות.

אבל הגמרא (שבת נהב) אומרת: כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה. יש אדם שטועה
בחשבון, הוא חושב שאחד ועוד שניים זה ארבע... טוב. אבל יש אדם שהוא בכלל לא יודע
את כללי החשבון!... מי שחושב שראובן חטא הוא לא סתם טועה... הוא 'אינו אלא טועה' –
אתה חתיכת טעות! כל ההבנה שלך זו טרגדיה אחת גדולה של טעות.

אז מה כן היה החטא? הטור מביא את ר' יהודה החסיד: שכשיעקב העביר את מיטתו מאוהל
רחל לאוהל בלהה, ראובן נפגע עד עמקי נשמתו וברח מן הבית, כשיעקב שמע שהבן שלו
נפגע ושהוא ברח, הוא מעביר את המיטה לאוהל לאה. כשראובן שמע שאבא שלו חזר בו
מהפגיעה באמא שלו, הוא חזר בחזרה הביתה, זהו. בזה מסתכם כל החטא של ראובן.

"וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן" – ראובן בורח מן הבית, למה? משום שהוא רואה שיעקב "וַיִּשְׁכַּב אֶת בְּלֵהָהּ".
"וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל" שראובן ברח מן הבית. ולכן אחרי שנודע לראובן שאביו חזר בו, הוא חזר
הביתה, וממילא "וַיְהִי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם עָשָׂר".

רבינו אפריים מביא את הפירוש הזה ומסיים: "שמעתי שר' יהודה החסיד היה דורש כן ברבים,
ובא אליו ראובן בחלום ונשק לו על ראשו. החיד"א מביא שגם הרמ"א אמר חידוש כזה
מפליא, והגיע אליו ראובן בחלום והכיר לו טובה שדן אותו לכף זכות.

מסיים החיד"א ואומר: עברו כבר אלפי שנים שראובן יושב בגן עדן, ובכל זאת הוא הכיר
טובה לרמ"א, והתגלה לו בחלום על כך שדן אותו לכף זכות, כמה עלינו לדון לכף זכות
ולדרוש בזכותו של כל אחד... (אפריון שלמה' גיליון 234)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה
בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת
סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל
בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו
מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת כל הנרצחים.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם
מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה.
ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה,
מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>



בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 776 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 651 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מרן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל י"ד בסלו תשפ"ד

וישלח - תוכן ענייני הפרשה

- א. יעקב מתכוון לפגישה עם עֵשָׂו, ע"י דורון, תפילה, ומלחמה.
- ב. יעקב מעביר את בני משפחתו ורכושו בנהר יַבֵּק.
- ג. יעקב נאבק עם מלאך (שרו של עֵשָׂו) ומנצח, המלאך מבשרו שְׁיִקְרָא בשם "ישראל", וְתִקַּע כַּף יָרֵךְ יַעֲקֹב ואיסור אכילת גיד הנשה (לב ד-ג).
- ד. יעקב נפגש עם עֵשָׂו, ואח"כ עֵשָׂו שב לארץ אדום ויעקב מגיע לשכם, קונה שדה, ומציב מזבח לה' (ג).
- ה. מעשה שכם עם דינה בת יעקב (ד).
- ו. קורות יעקב מיציאתו משכם עד בואו לאביו בחברון (ה):
 - א. בני יעקב נטהרו ממלחמת שכם, ובבית אל בנה מזבח.
 - ב. מות דבורה מינקת רבקה (ובזה נרמזת פטירת רבקה).
 - ג. ה' קורא ליעקב בשם "ישראל" ומבטיח לו את א"י.
 - ד. פטירת רחל בעת לידת בנימין וקבורתה בדרך לבית לחם.
 - ה. חטאו של ראובן, וַיִּהְיֶה בְּנֵי יַעֲקֹב שָׁנִים עֶשְׂרִי.
 - ו. פטירתו של יצחק אביו וקבורתו במערת המכפלה.
- ז. תולדות עֵשָׂו ומשפחתו, רשימת נשיאי ארץ אדום ומלכיה ושל משפחת שְׁעִיר (פרק לו).



"הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו..."

לב, יב) - תספר איך תרצנו את הרמב"ם

אספר לכם מעשה נורא, כלשונו, סיפור נורא ומרגש ממרן הגאון רבי יצחק זאב מבריסק: נכנסתי עם חתני רבי אליהו דוד רייכמן ל"בריסקער רב" ושאלנו שאלה ברמב"ם בהלכות קורבן פסח. שאלה קשה. הרב הקשיב ברוב קשב. אחר כך פנה לבנו הגאון רבי יושע בער, שישב בסמוך לו, ואמר לו: "אמור לפניהם את התירוק, וְסַפֵּר גַם באילו נסיבות תירצנו אותו..." והוא סיפר: בימי מלחמת העולם השניה, בעודנו נמלטים על נפשנו לכיוון וילנא, חגו מטוסי האויב והפציצו ללא הרף. הפחד היה איום ונורא. בלית ברירה המשכנו במנוסתנו - בדרך הראשית המובילה לוילנא, בתוך קהל של אלפי פליטים. והנה, בהולכנו על הכביש, הבחינו טייסי האויב בקבוצות גדולות של בני אדם ההולכים בדרך הראשית. הם לא היססו הרבה, והחלו מפציצים את אזור הכביש מעל לראשינו ממש. אימת מוות הורגשה בכול. ניסינו להטות את העגלה שבה נסענו לצדי הדרך, במטרה לתפוס מחסה מפני הרב האויב. וחיפשנו מסתור תחת העצים. בו ברגע שנכנסנו תחת עץ עבות ונעצרנו, אמר אבא: "יש לי פשט ברמב"ם..." היה זה אותו רמב"ם שבו ביקשנו להבין פשט! רבי יושע בער אמר לנו את הפשט ברמב"ם, קמנו ויצאנו!

[קול חוצב עמ' 168]

of se nae

999 ה'תשפ"ד

בפרשתנו מופיע הפגישה בין יעקב לעֵשָׂו. קודם הפגישה נערך יעקב אבינו לשלוש דברים - דורון, תפילה ומלחמה. יעקב נשא תפילה לקב"ה ואמר (לב, יב): "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי יֵרָא אָנֹכִי אֹתוֹ".

ותמה הגאון הגדול רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת 'פורת יוסף', יש להבין כפילות הלשון: "מִיַּד אָחִי", "מִיַּד עֵשָׂו", הלא "אָחִי" היינו "עֵשָׂו"? וביארו המפרשים כי בני האומות מתגרים בעם ישראל בשתי שיטות: פעם באים בצורת אחווה, לקרב את בני ישראל אליהם, ועל ידי כך מתבוללים איתם, ועם ישראל הולך ומתדרדר ונתון בסכנה חס וחלילה, ופעם באים בכח, כמו שעשו בכל התקופות להעבירם על דתם בגזירות שמד. ועל שתי הדרכים הללו התפלל יעקב: "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אָחִי" - היינו מדרך האחוה שלו, "מִיַּד עֵשָׂו" - היינו מלח הזרוע שלו.

כשנפגשו יעקב ועֵשָׂו, נאמר (ג, יב): "וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָּה וְנִלְכָּה לְנִגְדְךָ".

בספר "בן איש חי דרושים" כתב כי זהו רמז לדורות, שְׁעֵשָׂו רוצה להתחבר עם ישראל כדי שעל ידי כך יוכל לפתותם, וכדרך שהזכרנו, שבכל התקופות באו הגויים על ישראל בשתי השיטות: תחילה באו בכח החרב, להכריחם ולהעבירם על דתם, ולבסוף, כשנוכחו לדעת כי שיטה זו לא הועילה, באו אליהם בדרך פיתוי - דרך מסוכנת יותר לעם ישראל.

גם כאן, תחילה בא שְׂרו של עֵשָׂו על יעקב בכח כדי לאבדו, ולבסוף אמר: "וַיֹּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָּה וְנִלְכָּה לְנִגְדְךָ".

מדוע אתה מתרחק ממני? הלא אחים אנחנו! נלך יחד בחברה אחת, נשתתף כולנו בכל דבר, ואני אלך לעזרתך לשמור אותך. וכל זה לא אמר מאהבה אלא משנאה, שחשב כי בזה יוכל לקלקל דרכיו חס וחלילה, ואז יגבר עליו. אומנם יעקב אבינו, שהבין כוונתו, השיב לו (ג, יג): "וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲדֹנָי יְדַע כִּי הִילָדִים רַפִּים וְהַצֵּאן וְהַבְּקָר עֲלוֹת עָלַי וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד וַמָּתוּ כָּל הַצֵּאן" - נכון שאם אני אלך עימך אין סכנה בשבילי, אבל מה עם הילדים?! הלא הילדים רכים, ויש חשש על הילדים, שייטמעו בגויים וילמדו מדרכיהם! ואם נעשה כך, אזי "וּדְפָקוּם יוֹם אֶחָד וַמָּתוּ כָּל הַצֵּאן" חס וחלילה, ואז לא תהיה תקומה לעם ישראל מרוב קלקול מעשיהם.

ושואל ה'בן איש חי': מהו "יום אֶחָד"? זה יום הכיפורים, שהוא יום אדיר בימי השנה, יום אחד שאין לו שני, שאפילו באותו היום, שאין השטן שולט בו, בכל זאת "וּדְפָקוּם" מרוב קלקול המעשים. עד כאן לשונו.

כעין רוח הקודש נצנצה כאן בדברי רבנו יוסף חיים זצוק"ל, כי ביום הכיפורים, שהוא "יום אֶחָד" מיוחד בשנה, יבואו עֵשָׂו וחייליו על עם ישראל, בעצם היום הקדוש הזה יבואו עליהם "וּדְפָקוּם", מפני רוב קלקול המעשים! אבל היות שיעקב לא קיבל הצעת עֵשָׂו, ובכל הדורות נזהרו רוב ישראל לא להתבולל בין הגויים ולא להשתתף עמם, לכן הדפיקה לא הצליחה והתקיים בנו הכתוב (ג, יח): "וַיָּבֵא יַעֲקֹב שְׁלָם".

"קַטְנֵהי מִפְּל הַחֲסָדִים" (לב, יא)

פעם אחת דרש האלשי"ך הקדוש בבית הכנסת. בין היתר אמר, שאדם שיש לו ביטחון מוחלט בקב"ה - אינו צריך לעשות דבר לפרנסתו. הקב"ה יתן לו את כל צרכיו מידו הרחבה. בין השומעים היה יהודי פשוט, בעל עגלה, עני וקשה יום, שעבד קשה מאד למחייתו. כשחזר לביתו סיפר לאשתו אודות דבריו של האלשי"ך.

כשסיים אמר: "עד היום טרחתני כל כך אחר פרנסתי, טיפש הייתי. וכי לא חבל על הזמן והכוחות? מהיום ואילך אשב בבית הכנסת ואומר תהלים, והקב"ה יזמין לי פרנסתי!" האשה ניסתה להניאו מהעניין, אך ללא הועיל. ישב האיש בבית הכנסת ימים ושבעות, עד שכלה הכסף מהבית. באה האשה וצעקה: "לא נותר דבר בבית, אין לחם לפי הטף, האם תניחנו לגווע?" אך האיש משיב ברוגע: "המשוגע אני? הרב הבטיח שהקב"ה ידאג לפרנסתי, ואני אלך ואטרח ללא צורך?" מה עשתה האשה, מכרה את הסוס והעגלה לגוי שהתגורר בשכנותם. אותו גוי התפרנס ממכירת טיט. היה חופר מחוץ לעיר במקום הטיט, מעמיס את הטיט על עגלה ומביאו לעיר למכירה. הלך הגוי עם העגלה החדשה, נכנס לבור הטיט, חפר וחפר, והנה מתגלה לפניו ארגז. פתח אותו, ומצאו מלא כסף זהב ואבנים טובות. העמיסו על העגלה, וחזר לבור לנסות למצוא אוצרות נוספים.

לפתע התמוטט עליו הבור, והוא נקבר ומת במקום. הסוס עומד וממתין. עברה שעה ושעתיים. פקעה סבלנותו, פנה והלך להיכן שהיה רגיל ללכת תמיד, לבית היהודי. כך נתעשר אותו יהודי עושר רב.

שמעו זאת תלמידי האלשי"ך, ופנו אליו בטרוניה: הלא גם אנחנו מאמינים! מדוע אין אנו רואים ישועות שכאלה? אמר להם רבם, אילו הייתם מאמינים בתמימות כאותו יהודי, גם אתם הייתם זוכים לכך!...

ומעשה נוסף: בתו של יהודי אחד מפולין, עני ואביון, הגיעה לפרקה להנשא. לא היתה בידו פרוטה מצויה בכיסו. מה עשה? נסע לפרנקפורט אל הברון רוטשילד. נכנס אליו וסיפר לו אודות צרת הבת.

שאלו הברון: "ולכמה כסף אתה זקוק?" אמר לו, כך וכך. פתח רוטשילד את הכספת, הוציא את הסכום במלואו, ונתן ליהודי ההמום. הלה הרעיף על הברון הנדיב שפע ברכות ואיחולים, ונסע לדרכו בשמחה. כשחזר לעירו סיפר לידידיו אודות ההצלחה שזה לה אצל הברון הנדיב.

אחד מהשומעים היה אף הוא במצב דומה. בביתו בת שאין לו דבר לנדונייתה. קם ונסע לפרנקפורט. אך אמר לעצמו: לנסוע את כל הדרך הארוכה הזו בלי לנצל זאת. לפיכך, בכל תחנה נכנס לקהילה היהודית וקיבץ נדבות, וכבר שהגיע לעירו של הברון המשיך לקבץ נדבות... כשהגיע לברון סיפר לו כבדרך אגב שקיבץ על הדרך, ויש כבר בידו כך וכך. פתח הברון את ארנקו, הוציא שטר כסף והושיט ליהודי. התפלא הלה עד מאד ושטח פליאתו לפני רוטשילד: "לידידי נתת את כל הוצאות הנישואין, מדוע לי אתה נותן רק סכום יחסית קטן"? אמר לו הברון: "ידידך סמך רק עליי, לפיכך נתתי לו את כל ההוצאות. אתה קיבצת גם מאחרים - מדוע שלא תמשיך בדרך זו?... מכאן, נסמוך אנו רק על הקב"ה שנאמר (תהלים נה, כג): 'הַשֵּׁלֶךְ עַל ה' יְהִבֶךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ', האדם צריך לעשות השתדלות ולסמוך על הקב"ה, כמו אותו תינוק בחיק אמו שאינו דואג משום דבר, כך אני נסמך ונשען על הקב"ה כפי שאנו אומרים בתפילת 18 (תפילת העמידה): "על חסדך הגדול תמיד נשעננו", ואז הקב"ה יברך את כל מעשה ידינו. אכ"ר. [ברייתא יקצורו]

"עַם לְבָן גִּרְתִּי" (לב, ה)

וברש"י: 'עם לבן גרתי' - ותר"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים.

ביאר ב'תורת הפרשה' עפ"י משל של 'הבן איש חי': פעם אחת נפגשו יצר הטוב והיצר הרע. אמר היצר הרע ליצר הטוב: עד מתי נילחם אחד בשני?! בוא נעשה הפסקת אש! אני אעביר לך את הלקוחות שלי ואתה תעביר לי את הלקוחות שלך. הסכים לכך היצר הטוב. והנה, תחת חסותו של היצר הטוב היה חסיד אחד, שקדן עצום בתורה.

כפי ההסכם, הסכים היצר הטוב להעבירו ליצר הרע. אותו חסיד ישב באותו ערב בבית המדרש ועסק בתורה, התחיל היצר הרע לפתותו לצאת קצת לרחוב לשאוף אוויר.

התפתה ויצא לרחוב הראשי, ועבר דרך בית קפה בו משחקים קלפים. עמד החסיד בפתח והתחיל להסתכל.

הגיע מלצר ושאל את המשחקים: 'מה אתם מזמינים לשתות?' זה ביקש קפה הפוך, השני קפה שחור, השלישי קפוצ'ינו, ותוך כמה רגעים כל אחד קיבל את מבוקשו.

החסיד עומד מביט כיצד השחקנים שקועים במשחק, חלפה כמחצית השעה ועוד שעה ועדיין לא שתו את הקפה, למרות שכבר מזמן התקרר...

חזר לביתו וכשהגיעה שעת חצות לילה, ישב על הארץ והתחיל לעשות תיקון חצות, תוך כדי בכי קורע לבבות.

והיה צועק ובוכה עד שהתעוררו אשתו ובני ביתו לקול בכיותיו, לבדוק על מה ולמה. אמר להם: עד היום חשבתי שאני שווה יהלום, היום התברר לי שאני שווה כסף. והסביר להם את הדברים: ראו, היום הלכתי ברחוב הראשי וראיתי שם בית קפה בו אנשים משחקים בהתלהבות גדולה מאוד, ומרוב התלהבותם שוכחים הם לשתות את הקפה. ואילו אני, כשלומד אני תורה - אף פעם לא יצא לי שהתקרר לי

התה מרוב התלהבות בלימוד, מדוע? וכך המשיך למרר בבכי על כך שצריך הוא ללמוד מהם ומהיום להתמיד ולהיות שקוע יותר בתורה. למחרת, כשנפגשו היצר הטוב והיצר הרע, ביקש היצר הרע להפר את החוזה, בטענה שזה לא משתלם. החסיד רק התחזק יותר. וזה אמר יעקב: 'עם לבן גרתי ותר"ג מצוות שמרתי' ולא למדתי ממעשיו הרעים.

שהיה יעקב מתאוונן: אמנם תר"ג מצוות שמרתי, אולם לא למדתי מלבן לקיים את המצוות בהתלהבות כמו שהוא מקיים את מעשיו הרעים בהתלהבות.

וכן ביאר ה'בן איש חי' את דברי הגמרא: 'אם פגע בך מנוול זה מְשַׁכְּהוּ לבית המדרש', שלכאורה היצר הרע יבוא אחרי האדם גם לבית המדרש, אלא הכוונה - תמשוך אותו לצד הטוב. כשבא אליך יצר הרע במידת העצלות, תשתמש בה כנגדו. כשבא היצר הרע לפתותך שתעשה חטא, מְשַׁכְּהוּ לבית המדרש לצד הקדושה. ואם יש לך תאוה - תיקח אותה לאהבת התורה!

[לחצות בנועם ה']

"וַיִּוְתֵר יַעֲקֹב לְבָדוּ... " (לב, כה)

אמר רבי אלעזר (חולין צא:): יעקב אבינו שב אחורה להביא פכים קטנים ששכח שם, ומכאן למדנו שהצדיקים ממונם חביב עליהם ביותר.

ולכאורה קשה, מדוע הצדיקים מחבבים כל כך את ממונם? אלא מפני שהצדיקים יודעים שכל מה שיש בידם הוא מתנת שמיים, ועל כן הם מוקירים זאת מאוד מאוד, להראות שאינם מואסים במתנותיו של הקב"ה. לכן חזר יעקב אבינו בעצמו בעבור אותם פכים קטנים ששכח. [בן איש חי]

**וַיַּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי נִבְלָה עֲשֵׂה בְיִשְׂרָאֵל
לְשֹׁכְבֵי אֶת בֵּית יַעֲקֹב וַיֵּבֶן לֹא יַעֲשֶׂה" (לד, ז) -
להכניס אורחים כראוי - סיפור**

רבי יוסף דב (רבי יושע בער) מבריסק, בעל ה'בית הלוי', היה פושט את בגדי רבנותו בצאתו לדרך כדי שלא יכירוהו, והיה מחליף את מגבעתו הרבנית בכובע קסקט כדרך בעלי בתים בליטא, וגם את מעיל הפראק היה מחליף באדרת פשוטה. במנהג זה אחז גם בנו רבי חיים, בצאתו מבריסק היה מחליף את בגדיו לברוח מהכבוד. פעם, עוד בהיותו רבה של סלוצק, עשה רבי יושע בער את דרכו אל אחת הערים הסמוכות ליל חורף סוער, והכבישים כוסו במעטה שלג שהעלים את נתיב הנסיעה, והעגלון נאלץ לעצור.

לפתע ראו הרב והעגלון בית בודד ביער המושלג. העגלון הפנה את העגלה לעבר הבית, ונקש בדלת שוב ושוב בתקווה למצוא מחסה, אך כל תשובה לא נשמעה. היה זה סכנת נפשות להישאר בחוץ בקור העז, ולכן ציווהו הרב שידפוק חזק יותר. העגלון חזר ודפק בחזקה עד שנשמע קול כעוס מבעד לדלת הנעולה 'מי דופק בשעה כה מאוחרת?' העגלון השיב שהם תקועים בדרך מחמת השלג ומבקשים להיכנס לבית, אך בעל הבית ענה שאין לו מקום להלין אותם. שני היהודים שקפאו מקור לא הרפו והפצירו בבעל הבית שיפתח את הדלת, וירשה להם לפחות להיכנס לבית הסגור והחם. לאחר תחנונים רבים נפתחה הדלת, ויהודי בעל פנים זועפות הוביל אותם אל מסדרון המטבח, הושיב אותם על שרפרף קטן והסתלק.

הרב הוציא ספר מתרמילו, הדליק נר והחל לשנן את תלמודו. שוב הופיע בעל הבית, וקרא בזעם לעבר הרב שיכבה את הנר. מיד כיבה הרב את הנר, וישב בחשכה וגרס את תלמודו בעל פה.

כעבור זמן, רעש מרכבות נשמע מבחוץ, ובעל האכסניה מיהר החוצה לקבל את פמליית האדמו"ר מקוידנוב זצ"ל, שהגיע עם קבוצת חסידיו. בעל הפונדק הזדרז להעלות אור במנורות הקבועות, והבעיר את המיחם כדי לחמם את גרונו הקפוא של הבאים. בתוך המולת קבלת הפנים, הודיע האדמו"ר כי טרם התפלל תפילת ערבית.

הפונדקאי הראה לאדמו"ר את הדרך אל המטבח כדי שיוכל ליטול את ידיו, וכשהאדמו"ר עבר במסדרון קפא על מקומו כאינו מאמין, 'הסלוצקער רב, הסלוצקער רב?! קרא בהיסוס. רבי יושע בער ישב מכורבל ומבוייש על השרפרף הקטן. סודו התגלה, הכל יודעים שרבה הגדול של סלוצק ניצב לפניהם! אחרי התפילה התיישבו הנוכחים לסעודה ליד השולחן הערוך, כשאת ראש השולחן מפארים יחדיו רבה של סלוצק והאדמו"ר מקוידנוב.

אז ניגש בעל בית הנבון בעיניים דומעות לבקש את סליחת הרב, והתנצל שלא נתן לו את הכבוד הראוי כי לא זיהה אותו. אל"ר רבי יושע בער: בפרשת וישלח נאמר "וַיַּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי נִבְלָה עֲשֵׂה בְיִשְׂרָאֵל לְשֹׁכְבֵי אֶת בֵּית יַעֲקֹב וַיֵּבֶן לֹא יַעֲשֶׂה". וקשה מהו כפל הלשון הרי אם זה מעשה 'נבלה', מובן ש'כן לא יעשה! אלא שלעצם הטענה שחולל כבודה של בת יעקב אבינו, ובזה חולל גם כבודו של יעקב עצמו, היה שכם יכול לטעון שהוא לא ידע מי היא דינה ומי אביה. אבל טענה זאת מקובלת רק אם המעשה עצמו היה הגון, אלא שכלפי בת יעקב אין ראוי לעשות כן, ואז יכול לטעון להגנתו שלא ידע שהיא בת מלכים. אבל אם המעשה עצמו

הוא מעשה פסול ומתועב גם בבת הדיוט - א"כ שבעתיים חמור המעשה כשנעשה בבת מלכים! ואז לא מועילה הטענה של אי ידיעה, כיון שגם אם לא ידע שהיא בת מלכים היה אסור לו לעשות זאת.

וזה הפירוש בפסוק, 'כִּי נִבְלָה עֲשֵׂה בְיִשְׂרָאֵל לְשֹׁכְבֵי אֶת בֵּית יַעֲקֹב' - המעשה חמור מאוד בגלל שנעשה בבת יעקב, אבל הוא חמור שבעתיים בגלל ש'וכן לא יעשה'!

סיים רבי יושע בער ואמר לבעל הבית, 'אילו הצטמצם חטאך באי כיבודם ואירוחם של תלמידי חכמים כראוי, מחול לך שכן ניכרים דברי אמת שלא ידעת מי אני. אלא שההתנהגות שנהגת בי אינה ראויה אף לפחות שבישראל'. 'שמא תאמר שבכל זאת אינך מהרעים שבמכניסי האורחים, ואירוחו של האדמו"ר יוכיח, אין בזה כדי לגרוע מהחטא. שכן מצאנו בחומש בראשית סיפורם של שני מכניסי אורחים גדולים - אברהם ולוט. והנאמר בלוט יותר גדול, כי הוא חירף נפשו והכניס אורחים במסירות נפש, שלא מצאנו באברהם אבינו. אף על פי כן בגמרא ובמדרשים אברהם אבינו הוא דוגמא להכנסת אורחים, ולא לוט, כי לאברהם נדמו המלאכים כערבים, וללוט הם הגיעו כמלאכים.

מצוות הכנסת אורחים מתגלית באירוח אנשים פשוטים לשם מצוה בלבד. ועתה, איני מוחל לך, אלא אם תבוא לביתי ותשב עמי שבועיים, ותלמד הלכות הכנסת אורחים'. הפונדקאי ישב שבועיים בבית הרב שבסלוצק ולמד עמו. כשהדפיס רבי יושע בער את ספרו 'בית הלוי' (ע"ה"ת), הוא כתב את ביאורו הנ"ל על הפסוק 'כי נבלה עשה', והוסיף שבכך מובנים דברי הגמרא (בבא קמא ס"ב): הנותן לאשה דינר של זהב וא"ל שהוא של כסף, ופשעה בו שלא שמרתו כראוי, אין צריכה לשלם רק שוויו של דינר כסף, שקיבלה אחריות רק על דינר כסף. אבל אם הזיקה את הדינר בידיים, חייבת לשלם שוויו של דינר זהב, כי המפקיד יכול לומר לה, שגם אם זה היה רק דינר כסף, אסור להזיקו בידיים.

[כצאת השמש בגבורתו עמ' קע"א]

**"וַיַּעֲקֹב נָסַע סִפְתָּהּ וַיֵּבֶן לֹא בֵּית וּלְמַקְנָהּ
עֲשֵׂה סִפְתָּה עַל בֵּין קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סְפוּת"
(ל"ג, י"ז) - צער בעלי חיים**

תמה ה'אור החיים': וכי בשביל שיעקב בנה סוכות למקנהו, ייקרא שם המקום על כך? ומתוך שיעקב אבינו ריחם על הבהמות ובנה להם סוכה, מה שלא עשה כן אדם לפניו. ובזה הראה דרך לעולם כיצד להתנהג לבעלי חיים, לכן קרא למקום סוכות.

ומסופר על רבי אהרן מבעלזא זצ"ל, שלא מסכים היה לעלות על עגלה שרתומה רק לסוס אחד, מתוך רחמנות על הסוס היחיד שקשה לו לסחוב לבדו את כל המשא.

[איש לרעהו]

"וַתֵּצֵא דִינָה... לְרֵאוֹת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ" (לד, א)
כתב ה'אברבנאל' ללמדנו שדינה היתה צנועה, ולמדה מאמה שלא הורגלה לצאת החוצה, ומאביה שהיה יושב אהלים, ולא יצאה לכוונה רעה חלילה, אלא 'לראות בנות הארץ', בבנות העיר, במלבושיהן ותכשיטיהן, שהיתה בת יחידה ליעקב, ולא היו לה אחיות שמהן תלמד, אלא מנערות העיר.

מזקנים אַתְּבוֹנֵן - רבי שלום שבדרון זצ"ל - כ"ב

כסלו - לעשות רצון ה' בשלמות - סיפור נפלא

בספר "בארה של תורה" מובא סיפור נפלא: רבי שלום שבדרון זצ"ל היה מגדולי המגידים בדור האחרון. מדי ליל שבת היו מגיעים מאות אנשים, מנער ועד זקן, לשמוע אותו בבית הכנסת 'זכרון משה'. מעבר להיותו דרשן מופלא היה רבי שלום גם גאון הגאונים, וזכה לסיים את הש"ס עשרות פעמים. סבו היה המהרש"ם, והוא כתב מראי מקומות על דבריו הגאונים, ופתח אותם בהרחבה בספרו "דעת תורה למהרש"ם". מלבד זאת חיבר את הספר "אהלי שם", וכן הוציא ספר שיחות מוסר של רבי ליב חסמן שנקרא "אור יהל", ואת שיחות המוסר של רבי אליהו לופיאן בספר "לב אליהו", בהזדמנות סיפר רבי שלום לרבי שלמה לורנץ זצ"ל: הלכתי לבית כנסת ב'שערי חסד' משום שרציתי קצת ללמוד, אך אנשים לא נתנו לי מנוחה. כל הזמן הזמינו אותי לדרשות. יום אחד כשהגעתי לדרשה, גיליתי שמדבר בציבור מאוד פשוט, והם זקוקים לסיפורים טובים. פתחתי וסיפרתי להם סיפור יפה - זוג שלא זכה במשך שנים לילדים ניגש לאחד מגדולי הדור, שהיה ידוע כבעל מופת ובעל רוח הקודש, והתחנן שיברך אותם בילדים, הם בכו לפניו, ובסופו של דבר ברכם שבשנה הבאה יזכו לבן, ואמנם הברכה התקיימה וכעבור שנה נולד בן, אלא שלמגינת לב היה התינוק עיוור, חרש וקטוע גפיים. חזרו ההורים השבורים לרב, ואמרו לו: "הרב ברך אותנו, אבל זה מה שקיבלנו..." הוא חיזק אותם שכך הוא רצון ה' ועליהם לקבלו באהבה, והניח את דעתם. כעבור זמן מה חזרו ואמרו לו: "כבוד הרב, חשבנו על כך שכל חיינו הם עבור הילד הזה, ורחמינו כה גדולים עליו. מוכנים אנו לתרום את כל זכות המצוות שלנו בעולם הבא, לרפואתו, ומבקשים שהרב יברך אותנו שיבריאה". הרהר הרב מעט והתחייך. אמרו ההורים: "התכוונו ברצינות למה שאמרנו". והרב פתח והסביר להם: האם יודעים אתם מיהו הילד הזה? בילד זה יש נשמה קדושה של דיין שהיה בקי בכל חדרי התורה, והיה יהודי ירא שמים מן הדור הקודם. כאשר הגיע לשמים היה זך, נקי וטהור, מלבד בעיה אחת שהעיבה עליו - פעם אחת הוא דן אלמנה ויתומים, טעה בהלכה וחייב את האלמנה שלא כדין. משום כך פסקו בשמים שעליו לחזור לעולם כמניין השנים בהן הצטערו האלמנה והיתומים בגללו, וכך יכפר על מעשהו. החל הדיין לבכות ולבקש רחמים: הצלחתי לצאת מן העולם רק עם חטא אחד. אם אתגלגל שוב לעולם, אני עלול לצאת עם רשימה של חטאים. איני רוצה! אולם אין ברירה, הוא מוכרח להתגלגל כדי לתקן! לבסוף אמר: ריבונו של עולם, מוכן אני לוותר על שכר כל המצוות שעשיתי, אבל אני מבקש שכאשר ארד לעולם הזה תדאג שלא אחטא. תפילתו התקבלה, ובשכר מצוותיו ירד לעולם עיוור - שלא יראה מראות אסורות, חרש - כדי שלא ישמע דברים אסורים, ובלי גפיים - כדי שלא יוכל ללכת למקומות אסורים. "הילד שלכם תרם את כל המצוות שלו כדי להיולד כך" - סיים הרב לומר להורים - "ואתם רוצים לתרום את כל המצוות כדי לרפא אותו... חייכתי, משום שלא ידעתי מי מכם יגבר"... כאשר שמעו זאת ההורים הבינו כמה רבה זכותם, שקיבלו נשמה כה קדושה, וביתם מהווה משכן עבורה, והסכימו שהילד יישאר פגוע, כרצונו הטהור. השיחה הסתיימה וחזרתי לביתי שבור ורצוץ - המשיך רבי שלום לספר לרב לורנץ - הלא יכולתי בזמן הזה לחבר חיבורים, ללמוד את הש"ס... ובמה התעסקתי? בלספר סיפורים לאנשים... אמנם הסיפור יפה, ויש בו מסר נפלא, אך במקום ללמוד תורה אני מתעסק עם

סיפורי מעשיות... החלטתי החלטה נחושה, שזו תהיה בעזרת ה' הדרשה האחרונה שלי, יותר איני נותן דרשות! חלפו ימים אחדים בהם לא מסרתי שום דרשה, והנה בלכתי ברחוב עוצר אותי יהודי. מבט קצר בפניו הבהיל אותי, היהודי היה נראה מעוות לגמרי. הוא נגש ואמר לי: רבי שלום, החייתני! פעם ראשונה בחיי שקיימתי מצוות 'ושמחת בחגך' - בזכותך! שאלתי מה קרה, וסיפר לי שהוא חלה בצרעת, והמחלה גרמה לכך שכל הפנים שלו התעוותו והושחתו. אנשים פוחדים ממנו, אף אחד לא רוצה לדבר אתו, והוא עצמו מתבייש מכולם, ומעדיף להסתתר בפינה שלו ותמיד מתפלל ביחידות. הוא עני מרוד, חולה וסובל, וחי בבדידות איומה. כאשר שמע שאני מוסר דרשה, התעורר בו חשק לשמוע את דברי. הוא לא העז להיכנס לבית הכנסת, לכן עמד מבחוץ והקשיב דרך החלון. והנה שמע אותי מספר על אותו ילד בעל נשמה קדושה, שהקב"ה נתן לו מתנה גדולה כדי לדאוג שלא יחטא... באותו רגע חלפה בו מחשבה: הלא גם אני כזה... אולי גם לי יש נשמה קדושה, והקב"ה רצה לדאוג שלא אחטא בעולם הזה. אולי משום כך נתן לי את המחלה הקשה שגרמה לי להתרחק מבני אדם ולשבת בפינה שלי, וממילא לא לחטוא בכל כך הרבה חטאים. "עד עכשיו הייתי בטוח שקבלתי את זה כעונש" - אמר היהודי המסכן ופתאום הבנתי מדברי הרב שזו זכות עצומה, שיתכן מאד שכדי לזכות בכך שילמתי בכל המצוות שלי... מאז אני מסתובב שמח ומאושר על שהקב"ה כל כך דואג לי, וכל כך אוהב אותי". כזאת וכזאת דבר היהודי - סיים רבי שלום - ואני הרהרתי לעצמי: הנה, זה מה שיצא מדרשה פשוטה שאמרתי לאנשים פשוטים, ובגללה רציתי להפסיק לדבר... הבנתי כי משמים שלחו לי את היהודי הזה, כדי שאבין ואראה שיש לי תפקיד חשוב, שלשמו נשלחתי לעולם.

**ברכת התורה
בדינה**

"לְאֶדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל ודודק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן חייא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: האובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן



להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הטוב: גימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עזריה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט דוד בן חג: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולט בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קתן רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה הדס הודיה בת פאולה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים



מאוצרות הפרשה

באה מתוך אהבה וחיבה, שבזה מראה לחברו את אהבתו וקירבתו כלפיו, ובמצב כזה וודאי שהנשיקה היא מכל הלב. וממילא כאשר כתוב בפסוק "וישקהו", הפשט הפשוט בזה הוא שמשקו מכל הלב נשיקה אמיתית של אהבה וחיבה. אבל אם כתובה המילה "וישקהו" מנוקדת, זה בא לומר שכאן הפשט הוא לא כפשוטו, שהנשיקה כאן לא היתה כדרך המנשקים שהיא מכל הלב, אלא היא היתה נשיקה שבאה מתוך מחשבות ומניעים אחרים, ולא מכל הלב. ולכן הדעה הראשונה ברש"י סוברת "שלא נשקו בכל לבו", שהנקודות מפקיעות מהפשט הפשוט וסיבת הנשיקה האמיתית, היתה רק מטעמי נימוס, או כדברי המדרש שהיתה מתוך מחשבה ודוגית שלא בא לנשקו אלא לנשכו. אבל רשב"י חולק ואומר, "הלכה היא בידוע שעשיו שונא ליעקב", וממילא המציאות הפשוטה של כזו נשיקה היא שהיא היתה רק נשיקה מהשפה ולחוץ או מחמת כוונות אחרות נסתרות, אבל בוודאי לא היה כאן נשיקה מכל הלב. ומעתה כאשר המילה "וישקהו" מנוקדת, הרי הניקוד בא לפרש שהמשמעות של "וישקהו" אינו מתפרש כפשוטו, אלא לומר שאע"פ שבאופן הרגיל נשיקה כזו בין עשיו ליעקב היא נשיקה שלא מכל הלב, בכל זאת כאן המציאות היתה אחרת שהנשיקה היתה מכל הלב, "שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו". (ה"ה רבי שלו" בן ציון פלמן זצוק"ל, שלמים מציון)

ויחן את פני העיר (לג, יח) מובא בגמרא (שבת לג), שכשיעקב אבינו הגיע לעיר שכם, הוא פעל לטובת תושביה: "אמר רב: מטבע תקן להם, ושמואל אמר: שוקים תקן להם, ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תקן להם". נשאלת השאלה: אין ליעקב מה לעשות? נתאר לעצמנו את רבי חיים קניבסקי זצ"ל נוסע לתל אביב, מחליף את השקלים לדולרים, בונה מרחצאות, ואומר: בוא נעשה פה שוק הכרמל! זה מה שיש לך לעשות? יותר טוב שתבנה בשכם ישיבה!

מתרץ החיד"א בספרו "פתח עינים": כשיעקב אבינו ראה שתושבי שכם הם עובדי עבודה זרה, מגלי עריות ושופכי דמים, הוא חשש שמא טומאתם תשפיע על בני משפחתו, ולכן החליט להפרישם מהעברות. וכיצד עשה זאת? באמצעות שלוש התקנות הנראות פעוטות, אך באמת השפעתן רבה: התקנה הראשונה – מטבע. במטבע שלהם היתה חרות דמות עבודה זרה. יעקב שכנע אותם להחליף אותה.

התקנה השנייה – שוקים. כאשר יש לכל מוכר את החנות שלו, קימת תחרות, אך בשוקים כל המוכרים והקונים מגיעים לאותו מקום, ולמרות זאת נוצרת בין המוכרים אהבה ואחוה. כך הוא יצר ביניהם אחדות. התקנה השלישית – מרחצאות. הוא תיקן מרחצאות עם שעות רחצה נפרדות לנשים ולגברים, וכך הפריש אותם מחטא גילוי עריות. (מאוצרו של רבי גואל אלקריף שליט"א, שש באמרתך)

ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב (לד, כו)

במהר"ל דיסקין עמד בזה, מפני מה ציינה התורה בהם דווקא שהרגום בחרב, מה שלא ציינו על שאר יושבי העיר שכם. ושמעתי בזה (משמיה הגאון רא"ב פינקל זללה"ה) לבאר על פי דברי האור החיים, שכתב שהטעם שהרגו שאר בני העיר, הוא מדין רודף, והיינו שכיוון שידעו שבדעתם של יושבי שכם לעמוד בפרץ לבלתי יהרגו מלכם, לכן הרגום. ומעתה, הרי הטעם שהרגו חמור ושכם בנו הוא מדין מצוות בני נח שעברו עליהם, ובן נח דינו בסייף, ומה שאין כן בשאר אנשי העיר שהיו מדין רודף, ובה הוא בכל דבר שאפשר להרגו. (הגאון רבי נחום בנצאל שליט"א)

עם לבן גרתי (לב, ה) וברש"י: ד"א, 'גרתי בגימטריא תרי"ג. כלומר, עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים. נשאלת השאלה, מה מוסיף לנו רש"י באלו המילים האחרונות "ולא למדתי ממעשיו הרעים", מה לא מספיק לנו במה שאמר עם לבן גרתי – הרשע והרמאי, הייתי בביתו ולא הושפעתי ממנו, הרי אם תרי"ג מצוות שמרתי, ודאי שלא למדתי ממנו? שמעתי בשם מהר"ם שפירא מלובלין, שיעקב אומר את המילים הללו בצער ובכאב, אמנם תרי"ג מצוות שמרתי וקיימתי, אבל לצערי לא למדתי ממעשיו הרעים לעשות את המצוות בהתלהבות כזאת ובמסירות כמו שלבן עושה את העבירות. יעקב רואה שנים את לבן עובד אלילים ומאמין בתרפים שלו. מסירות ועקשנות עצומה, דרך של שבעה ימים הוא עושה ביום אחד... העיקר אצלו היה "למה גנבת את אלהי!"

יעקב רוצה שתהיה בו ההתלהבות של "דלקת אחרי", כדברי החוזה מלובלין, מבקש דליקה כזו לאלוקים – איש של התלהבות. (מכתם לדוד) **וילן שם בלילה ההוא (לב, יד)** המתח מגיע לשיאו. יעקב אבינו עומד להפגש עם עשו ששונא אותו, כועס עליו ומבקש להורגו. יעקב נמצא בישורת האחרונה של ההכנות לקראת הפגישה הזאת. הוא הכין דורון, התפלל, וגם הכין את עצמו למלחמה. ומה התורה כותבת? "וילן שם בלילה ההוא" – יעקב אבינו הלך לישון. איך אפשר ללכת לישון ככזה מתח? אם היו מספרים לנו שמחבלים חדרו לישוב, מישוהו היה הולך לישון? כולנו היינו מסתגרים בבתים, נועלים דלתות וחלונות, מגיפים תריסים, וממתניים בפחד לבאות... מישוהו היה מסוגל לישון? התשובה: יעקב אבינו ידע דבר אחד. אחרי כל ההשתדלויות שהוא עשה, אחרי כל ההכנות שהכין – מה שבאמת יעזור זה הבטחון בקב"ה. הישועה רק מאיתו יתברך. ומי שסומך על ה' – רגוע! הוא הולך לישון, כמו ילד קטן שהולך לישון וסומך על אמו ואביו שידיאגו לו לכל צרכיו. (מאוצרו של רבי גואל אלקריף שליט"א, שש באמרתך)

וירץ עשיו לקראתו ויחבקהו ויפול על צוארו וישקהו ויבכו (לג, ד) ופרש"י, ויחבקהו, נתגלגלו רחמיו כשראהו משתחוהו כל השתחוואות הללו. וישקהו, נקוד עליו, ויש חולקין בדבר הזה בכרייתא דספרי, יש שדרשו נקודה זו לומר שלא נשקו בכל לבו. אמר ר' שמעון בן יוחאי, הלכה היא בידוע שעשיו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו".

והנה במדרש (פרשה ע"ח אות ט) מביא המחלוקת הזו, וכתב במדרש "וירץ עשו לקראתו וישקהו, נקוד עליו, אמר רבי שמעון בן אלעזר בכל מקום שאתה מוצא הכתב רבה על הנקודה אתה דורש את הכתב, הנקודה רבה על הכתב אתה דורש את הנקודה. כאן לא כתב רבה על הנקודה ולא נקודה רבה על הכתב, אלא מלמד שנכמרו רחמיו באותה השעה ונשקו בכל לבו. א"ל ר' ינאי אם כן למה נקוד עליו, אלא מלמד שלא בא לנשקו אלא לנשכו, ונעשה צווארו של אבינו יעקב של שיש וקהו שיניו של אותו רשע, ומה ת"ל ויבכו אלא זה בוכה על צווארו וזה בוכה על שיניו".

בביאור הדברים שמעתי מהגרי"מ פינשטיין זצ"ל ביאור נפלא, הדנה הכלל הוא שכל מילה שיש עליה נקודות, הנקודות באות להוציא את פירוש הפסוק מפשוטו, ולומר שהפשט בפסוק הזה הוא לא כפשוטו. והנה דרך המנשקים היא שמנשקים מכל הלב, שבדרך כלל נשיקה

ולא למדתי ממעשיו...

וַיֵּצֵא אֶתְכֶם לְאֶמְרֵי כֹה תֹאמְרוּן לְאֹדְנֵי לְעִשְׂוֹ כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב עִם לְבָן גֵּרְתִּי וְאַחַר עַד עָתָה (ל"ב, ה') וּפְרַשׁוּ: "דבר אחר, גרתי - בגימטריא תר"ג, כלומר: עם לבן הרשע גרתי ותר"ג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים". לכאורה יש לעיין: מדוע היה חשוב ליעקב להבהיר לעשיו כי לא למד ממעשיו הרעים של לבן? האם לדעתו, דאג עשיו למצבו הרוחני עד שהיה עליו להניח את דעתו ולהבהיר כי לא הושפע לרעה מדודו? ואם נאמר שכוונתו של יעקב היתה להבהיר לעשיו כי זכות הברכות ראויה שתעמוד לו, מאחר ולא למד ממעשיו הרעים של לבן - הרי שלכאורה צ"ע, שכן הלא מטרתו של יעקב היתה דוקא להניח את דעתו של עשיו ולהבהיר לו כי אינו ראוי לזכות בברכות, בכדי להעביר את קנאתו ושנאתו!

את התשובה, נבין באמצעות שני המעשים הבאים: ביום מן הימים, הגיע אל העיירה קרסנה, עירו של רבי חיים מקרסנה - תלמידו של הבעל שם טוב הקדוש, לוליין אשר הציג את עצמו כמי שביכולתו לעבור את הנהר הסמוך לעיירה, מגדה לגדה, על גבי חבל המתוח על פני המים. תושבי העיירה, אשר ביקשו לחזות בפלא במו עיניהם - הפצירו בו כי יבצע את הפעול, אולם הלוליין הבהיר: "רק אם ישלמו לי מאה רובלים, אעשה זאת!". התושבים, אשר חיפשו הזדמנות להפיג את שגרת העיירה המשמימה, החלו אוספים את הכסף. בינתיים, עברה מפה לאוזן השמועה על אודות הלוליין, והפעול שבכוונתו לבצע, והמון העם החלו מתקבצים על גדת הנהר. בין המתאספים, היה גם רבי חיים, אשר קולות השאון וההמולה שהתעוררו בעיירה הגיעו לאזניו, והוא ביקש לחזות בפלא בעיניו.

ואכן, משנאסף הסכום - ניגש הלוליין לבצע את אשר הבטיח. הוא מתח חוט חזק על פני הנהר - מגדה לגדה, והחל צועד על גביו אט אט, עקב לצד אגודל. שעה קלה לאחר מכן - השלים את הפעול, כאשר הגיע בשלום אל גדת הנהר הרחוקה מהעיירה, לקול תשואותיו של ההמון שעצר את נשימתו, וכעת הריע בכל פה.

כעת, החלו תושבי העיירה להתפזר איש-איש אל ביתו, אולם רבי חיים - עודנו עומד על גדת הנהר, שקוע בהרהורי. לבסוף, נותר רבי חיים לבדו, עם קומץ ממקורביו, אשר הרהיבו עוז ושאלו: "במה מהרהר הרבי?". ואילו רבי חיים, נענה והסביר:

"אני מהרהר בכך, שהלוליין הזה, אשר חצה זה עתה את הנהר על פני חבל דק - סיכן את חייו כפשוטו ממש - עבור מאה רובלים, ובכל זאת, ברור לי, שבשעה בה הוא פסע על פני החבל - הוא לא הרהר אפילו לרגע בכסף שיקבל... אילו הוא היה מסיח את דעתו מהמשימה ומהרהר בתמורה - הוא בודאי היה מאבד את שיווי משקלו ונופל אל המים!

"כלומר: יכול אדם להיות במצב של סכנת נפשות ממש, ובכל זאת - להתרכז באופן מוחלט במשימה העומדת לפניו, עד שאפילו מאה רובלים לא יסיחו את דעתו! מכאן התעוררתי איפוא, ולמדתי מוסר: אם הלוליין הזה יכול להרחיק כל מחשבה זרה מראשו, כלום יהודי אינו יכול לעשות זאת ולעבוד את עבודתו יתברך מבלי שכל מחשבה ופניה זרה תפגום במלאכתו, מלאכת שמים?".

זהו המעשה הראשון, וכעת - אל המעשה השני: היה זה באחד הלילות, בשעה מאוחרת, כאשר עבר גאון המוסר רבי ישראל מסלנט ברחובה של עיר, והבחין באור הבוקע מאחד הבתים. הוא התקרב אל הבית, הציץ מבעד לחלון, ולפליאתו גילה סנדלר זקן - רוכן על שולחן עבודתו ומתקן נעליים לאור הנר... "הלא השעה כבר מאוחרת, ואתה כבר אינך צעיר! מדוע אינך עולה על יצועך ונותן מעט תנומה לעפעפיך היגעוּת?" פנה רבי ישראל אל הסנדלר בשאלה, ואילו הוא, השיב במשפט אשר עתיד היה להוות משפט מפתח השגור בפי כל: "רבי, כל זמן שהנר דולק - אפשר עוד לתקן!". חדרו המילים אל ליבו הטהור של רבי ישראל, והוא נענה ואמר: "אכן כן... משפט זה - צריך שיעמוד לנגד עינינו תדיר: כל זמן שהנר דולק - אפשר עוד לתקן! כל זמן שהנשמה עדיין בקרבנו, כל זמן שנר החיים טרם כבה - עדיין יכולים אנו לתקן, ומחוייבים אנו לנצל את ההזדמנות מבלי להחמיץ אפילו רגע!".

סיפורים אלו, ועוד רבים דוגמתם, מלמדים אותנו כי הצדיקים לומדים מכל מקרה המזדמן בדרכם ומכל מאורע שהם רואים - לקח המשמש אותם להתעלות בעבודת השם יתברך. מעתה, נוכל להבין, כי זו אף היתה כוונתו של יעקב באמרו לעשיו כי בהיותו אצל לבן לא למד ממעשיו הרעים: יעקב ביקש להבהיר לעשיו, כי אמנם מן הדין היה שהוא, יעקב, ילמד לקח חיובי ממעשיו הרעים של לבן, ומתוך התאמצותו של הרשע בדרכו הנלוזה - יתחזק שבעתיים להתאמץ בעבודת השם יתברך! אילו אכן כך היה - הרי שהיה לעשיו מקום לחשוש שמא תעמוד ליעקב זכות הברכות, ולהגביר את שנאתו כלפיו... אולם מאחר ויעקב לא למד ממעשיו של לבן, ולא התחזק, לטענתו, כפי שהיה ראוי לו - הרי שאין לעשיו מקום לחשוש שתתקיימנה בו הברכות, ומעתה, אין מקום לשנאתו כלל...

וכך אמר איפוא יעקב לעשיו: "הן אמנם עם לבן גרתי ותר"ג מצוות שמרתי, אולם לא התחזקתי כפי שהיה ביכולתי להתחזק בקיום המצוות מתוך מעשיו הרעים של עשיו, מה שמעיד שאינני צדיק מספיק, ואינך צריך לחשוש שתתקיימנה בי ברכות אבינו!"... (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פריינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

מעשה שהיה בקבוצת חיילים שומרי תורה שנכנסו לעזה לפעולה בערב שבת וידעו שיחזרו לבסיס בשבת אחרי צהריים. לפני שנכנסו לעזה ביקשו ביום שישי שישאירו להם אוכל חם על פלטה. שיאכלו בשבת אחרי צהריים. חזרו בשבת. האוכל היה מוכן להם עומד חם על הפלטה. ליד הפלטה רואים חייל חילוני אחד ואמר להם הייתי צריך להטעין את הפלאפון שלי לשעתיים ולכן הוצאתי את התקע של הפלטה ואחרי שעתיים החזרתי את התקע לשקע והנה כעת יש לכם אוכל חם מוכן. שאלו החיילים האם היה מותר להם לאכול את החמין שהתחמם בעבירה דאורייתא של חילול שבת. ויש להורות למעשה שאם האוכל לא התקרר לגמרי כאשר הוציאו את התקע מותר לאכול את האוכל חם. אבל אם האוכל התקרר לגמרי, צריך להוציא את האוכל מהפלטה להמתין עד שיתקרר ולאכול את החמין קר כדי שלא להנות מהעבירה של חילול שבת (עיין משנ"ב סי' רנ"ג צ"ו ושו"ע סימן רנ"ז א). (הרה"ג מרדכי יעקב מאיר שליט"א)

חידה שבועית

איך יכול להיות שיותר לאדם להדליק מתנוכיה רק צד יום ד' חנוכה ומיום ד' לא ידליק?

תשובה לחידה פרי"ש: לוח (כח-יט, ל, לז), תשובה לחידה השבועית: הבעק - 85 אג'. הריבה - 30 אג'. אבקת הסוכר - 5 אג'.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת שפיר לאירוסי הבן משפחת קסל להולדת הבן משפחות ג'וליאן - כהן להולדת הבן הנכד משפחת צדוק להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת קליין להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת פישביין להולדת הבן משפחות בוסו להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחת אביוב לאירוסי הבת משפחות קרמר - בית דין לאירוסי הבן הנכד **גני הדר-עמישב:** משפחות רוטלוי - הרבסט - שלזינגר - פרידלנד להולדת הבן הנכד הנין הבן נין משפחת שמעון כהן להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות סלושץ לנשואי הבת הנכדה משפחת ברנדמן לנשואי הבן משפחות זוסמן - גולדשטיין - שטיגליץ להולדת הבת הנכדה הנינה

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית מינהל שירותי קהילה



לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 515

המאמר

שבתורה

שַׁבַּת אוֹרֵה

וישלה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעינים בעלון ובשאר דברים. לעלוני שגמתי רב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

אווירת כדור קשה שררה בישיבה של החפץ חיים, בראדן. ראש הישיבה, הגאון הנערץ רבי נפתלי טרופ חלה את חוליו. תפילות רבות נישאו לרפואתו, שעות אין ספור של לימוד תורה הוקדשו להחלמתו, אך שערי שמים כמו ננעלו. מצבו של ראש הישיבה הלך והחמיר. באחד הערבים נפלה ההחלטה. עורכים "מגבית חיים" עבור ראש הישיבה. האווירה היתה טעונה, כאשר כל אחד מהבחורים ניבד, לאחר כמה רגעים של מחשבה, זמן קצוב מחיי עבוד רב. האחד ניבד כמה ימים, השני תרם שבוע תמים, השלישי הקדיש חודש, והרביעי הגדיל לעשות ותרם שנה שלימה! וכן על זו הדרך... משוהשולמה הרשימה, עלו לביתו של רבם, מרן "החפץ חיים", לקבל את תרומתו. דממה השתררה בחדר. "החפץ חיים" השתהה בתשובתו. הוא קם ופסע על פני החדר הלך ושוב, משל הוא נתון בפענוחה של סוגיא סבוכה בש"ס. לפתע נעמד על מקומו והודיע בקול שקט: "הנני תורם מחיי דקה תמימה אחת!" זעזוע קל הרעיד את גוום של התלמידים. מילותיו של החפץ חיים צללו באוזניהם שוב ושוב. "דקה תמימה אחת!", "דקה תמימה אחת!", יהלום שלא יסולא בפז, דקת חיים תמימה אחת... הרב מפוניבז, ססיפר סיפור זה, העיד נאמנה, שתרומתו של החפץ חיים הייתה גלים בישיבה, ועוררה את הבחורים יותר מכל שיחת מוסר, בדבר שמירת הזמן. והכל בזכות אותה דקה יקרה אחת, של מרן "החפץ חיים"... (ורד עץ החיים)

ידוע הדבר ומפורסם הענין שהרבה מגדולי ישראל הגיעו למה שהגיעו, על ידי שניצלו את הדקות והזמנים שאנשים לא נוטים לייחס להם חשיבות, וניצלו אותם ללימוד תורה. ומסופר על רבה של ירושלים רבי ראובן זליג בנגים זצ"ל, שבמשך ימי חייו למד את כל הש"ס מאה ואחד פעמים. וכיון שהיה רגיל ללמוד כל דף ארבע פעמים, נמצא שלמד את הש"ס ארבע מאות וארבע פעמים. פעם אחת הזמין את מקורביו לסעודה לכבוד סיום הש"ס. שאלוהו המוזמנים מה יום מיומיה, הלא פעמים רבות סיימת את הש"ס ולא הזמנתו לסעודה, ומה ראית היום לחרוג ממנהגך? השיב להם הרב: הפעם הזאת מדובר בסיום מיוחד במינו. זה ש"ס של דקות בודדות, והסביב, את הש"ס הזה שסיימתי היום למדתי בזמנים שהצלחתי לגוול משעות הפנאי. למשל, כאשר נאלצתי להמתין בתור במקומות שונים, וכן בהזדמנויות דומות, הייתי מנצל את הדקות הללו ללמוד הש"ס הזה. בכל פעם הייתי ממשיך מאותו מקום שהפסקתי בהזדמנות קודמת, על כן גדולה שמחתי היום במיוחד על שהצלחתי לנצל את הרגעים האבודים ולא רוג מהם ש"ס שלם. (ולקט לקח טוב)

פעם אחת נכנס רבי יהודה צדקה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף" ירושלים. אצל סוחר ירא שמים בלונדון, ומצא אותו שהוא יושב בטל בחנותו. שאל אותו רבי יהודה: מדוע אתה יושב באפס מעשה ואינך מתעסק בשום דבר? ענה הסוחר: יושב אני ומחכה ללקוחות שיבואו. חזר ושאל הרב: "הרי כרגע אין אצלך אף קונה, ולמה תתבטל, הרי ביכלהך ללמוד בין קונה לקונה? נבדך האיש ותמה מה אלמד כאן? אמר לו הרב: למד משניות... בכל רגע פנוי תלמד משנה נוספת, ועוד משנה... שמע האיש לקולו. וכעבור שנים אחדות, כשהגיע הסוחר לביקור בירושלים, פגש את רבי יהודה וסיפר לפניו בהתרגשות, שהודות לעצה אשר השיאו אז בעת ביקורו בלונדון, הספיק כבר ללמוד את כל השישה סדרי המשנה. (הוא היה יהודי)

מסופר על רבי יהודה זאב סגל זצ"ל ממנצ'סטר, המכונה "החפץ חיים של אירופה", פעם שאלו את רבי יהודה זאב, במה הגיע למה שהגיע? ענה להם במילה אחת "בהתמדה", את ההתמדה היו רכש בהיותו ילד, מתוך החשיבות שיחס לכל ענין שברוחניות ניצל כל רגע ורגע ללימוד תורה וקיום מצוות. בהיותו ילד ביקש מאמו ביום קייצי ברצונו ללבוש אך ורק מכנסיים ארוכות, לשאלתה לפשר החלטה זו, הסביד הילד בתום: היות וזמן ההפסקות הוא לומד, ואם יגע בגליו יתחייב ליטול ידיו, והדבר כרוך בביטול תורה, לכך חשב ומצא כי באופן כזה בלבד יתגבר על "הביטול תורה הזה". (הוא שיחת)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלח כי אם ברכתני צריך להבין, לשם מה צריך יעקב ברכה משרו של עשו? ויש לומר שכאשר הברכה באה ממלאך טוב, אז יש מקטרגים רבים שהברכה לא תחול, אבל ברכה שבאה ממלאך שהוא עצמו מקטרג ודע כגון שרו של עשו, היא חלה בלי שום קטרוג, כיון שאין מי שיקטרג מאחר שהשר שלהם הסכים לברך, ועל כן ביקש יעקב ברכה משרו של עשו. (נבורת יעקב)

ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמה כי אם ישראל כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל: בתקופת מלחמת העולם השניה נהג השלטון הקומוניסטי להחרים דירות בולגא עבור קציני הצבא והפקידים הבכירים, כשהוא מעביר את המשפחות לדירות מחוץ לעיר. דירה שהיתה כלה ברשימה של הצבא הקומוניסטי, עמדה למבחן בפני קציני הצבא וכאשר היו בוחרים לגור בה, היה צריך לעזובה תוך ארבעים ושמונה שעות. יום אחד חזר בנו של הרב מבריסק רבי יצחק זאב סולובייצ'יק זצ"ל מבית המדרש אל בית אביו שגלה באותה עת לזילנא, וראה על השולחן הודעה, כי דירה זו נכללה בין הדירות שנתונות לבחירה בידי קציני השלטון. הרב מבריסק אמר לו, כי הודיעו להם על דירה חליפית מרוחקת קילומטרים מזילנא, וכי הבת כבר ניגשה לראותה. הבן התחיל לחשוש ולרעוד: מה יהיה? האם נצטרך לעזוב את זילנא המעטירה? היה זה ביום שלישי של פרשת "וישלה". הרב מבריסק ניגש לארון הספרים, הוציא חומש בראשית, ואמר: יעקב בורח מעשו וארבע מאות איש, שהולכים עימו. לאחר שנאבק עם שרו של עשו, נאמר לו: "כי שרית עם אלוקים ואנשים ותוכל". מסביר רש"י: עם עשו ולבן. ונשאלת השאלה, הלא מאבקו עם עשו עדיין לא הוכרע והוא ממשיך ורודף אחריו עם אנשיו, ומדוע כבר נאמר לו: "שרית עם אנשים - עם עשו". אלא, הסביד הרב מבריסק, כל מה שיארע, לא נקבע כאן, אלא למעלה. אם מנצחים למעלה - כבר מובטח הניצחון גם למטה, בעולם הזה. מכיון שהצליח לגבור על שרו של עשו, הרי כבר הוכרע כל המאבק עם עשו עצמו גם כן. אם כן, איפוא, אמר הרב מבריסק, אין לנו מה לפעול כאן. צריך לפעול, שלמעלה, מבחינה רוחנית, הכל יהיה בסדר, ואז אין מה לפחד. והעידו בני המשפחה, כי במשך אותם ימים הגיעו מספר פעמים קצינים ובני משפחותיהם לבחון את הדירה, היו פותחים את הדלת, נכנסים אל הבית - ונסים החוצה. לא היה לכך כל הסבר הגיוני, כי היתה זו דירה יפה ומרווחת. לאחר מכן סיפרו להם בני ישיבות, שנותרו עוד בולגא, כי מיד כשעזב הרב מבריסק את העיר, הגיע קצין לבחון את הדירה, והחליט לגור בה. (ארוחת חסידים)

כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל: יש להבין איך אמרה התורה שיעקב אבינו ניצח את המלאך והרי בסופו של דבר נאמר "ותקע כף ירך יעקב בהיאבק עמו" והוא נשאר צולע על ירכו. וא"כ קשה הלזו יקרא נצחון? וביאר בזה המגיד ממינסק זצ"ל בטוב טעם ואמר שכאשר שני בני אדם רבים ביניהם הרי נצחון המנצח תלוי במהות הריב שביניהם. אם הריב הוא תגרת ידים מי שיכה את המכה האחרונה אשר תכריע את הקרב הוא המנצח בריב זה. ושונה הדבר אם המריבה שבין הצדדים היא ויכוח רעיוני בדיעות ובהשקפה. הנצחון בריב זה יקבע ע"י שכנוע הגיוני והסכמה הדדית לרעיונו של הצד המנצח. אם בריב מן הסוג השני יקום אחד הצדדים ו"ישיב" לחברו על טענותיו הצורקות במכות נמרצות עד שהלה יפול ויתבוסס בדמו, הרי פשוט וברור שנוצח ע"י חברו, שכן עצם העובדה שנאלץ להשתמש בכוח הזרוע מהווה הוכחה ברורה שבדיעות והוכחות אין לו מה לנצח את חברו. כך הוא גם בענין הויכוח שבין יעקב ושרו של עשו. מריבתם לא היתה מן הסוג הראשון, אלא ויכוח רוחני בין שני כוחות רוחניים. לנצח בוויכוח זה אפשר אך ורק בכח השפה. ואם רואים אנו שהמלאך הכריע את הויכוח בפגיעה בגופו של יעקב, הרי שלמרות העובדה שיעקב יצא צולע על ירכו, הוא היה המנצח האמיתי. (ולקט לקח טוב)

סיפור מההפטרה

יהיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה. על מסירותו ונאמנותו של האדמו"ר רבי אהרן זצ"ל מפניסק קרלין לתלמידיו כמו היו בניו יחידיו, תעיד ההתרחשות המרטיטה הבאה. בתקופה שבה שימש האדמו"ר כראש ישיבה, אידע הדבר באחד מתלמידי הישיבה שלפתע ארע שניו מסוים בהליכותיו, והידרדרות איזמה חלה בכל אורחותיו. התכנסו צוות רבני הישיבה ודנו בדבר, עד שקבעו פה אחד כי אין מגוס מלסלקו ממסגרת הישיבה. משנוכח האדמו"ר כי כלתה הרעה אל אותו התלמיד, נכמרו רחמיו ובסערת רגשות נענה בשאלה אל ראש המדרשים: וכי אם היה זה מדובר בבגן, כלום גם היית פוסק כך?! נדהם הלה מאופן חשיבתו של האדמו"ר ונענה: נו, שמא תרצו לקחת אותו על אחריותכם? על אתר נענה האדמו"ר והשיב בחיוב להצעה. מני אז לקח האדמו"ר רבי אהרן, את אותו עלם תחת חסותו, קירבהו באהבה רבה, ותמך בו והחל לומד עמו מדי יום ביומו, מחנכו ומטפחו, מדיכנו מנוושו ומכוונו על כל צעד ושעל באהבה ומסירות ללא גבול, עד שעלתה בירו להעלותו לדרך המלך. העלם עלה ונתעלה והגיע לגדולות, וכיום - הודות למסירותו של האדמו"ר - הינה מגדולי תלמידי החכמים בירושלים. מונח זה שטבע האדמו"ר לדורות: "כל תלמיד - בן יחיד", לא היה לתפארת המליצה, אלא עמל ויגע להשרישו בכל נימי נפשו ומרשי לבבו, עד שכל אחד ואחד מאלפי תלמידיו הרגיש במוחש. עבודה קדושה ומיוחדת היתה לו לאדמו"ר רבי אהרן זצ"ל מפניסק קרלין להקציב זמן מיוחד לתלמידים המתקשים בתלמודם. מדי ערב היה מקדיש שעות מספר ללימוד עם תלמידים נחשלים שלא על מנת לקבל פרס, ..באותם ימים לא היה מושג של 'מורה פרטי' ואף האמצעים היו דלים עבור כך. כאשר נתקל האדמו"ר רבי אהרן, בבחור שהתקשה בהבנת החומר הנלמד, היה לוקחו ולומד עמו מדי יום כשעה וחצי. דבר זה בא על חשבון בין הסדרים ושעות המנוחה בצהריים וערב, אולם פעולתו זו לא היתה לריק. בשיח עם מתכנים סיפר האדמו"ר רבי אהרן, התרחשות מפעימה מעוצמת מסירותו הוא לקידום תלמיד נחשל. ובה סיפר: באחד המחזוריים נתקלתי בבחור שלא הצליח להבין ולו שורה אחת בגמרא חרף הסברים חוזרים ונשנים. אף קרוא וכתוב לא ידע כראוי, ודומה היה הדבר כי אפסה תקוה ממנו. אולם הלה לא השלים עם מצבו כי עז היה רצונו להבין ולהשכיל. אז איפוא עז ועמד ושאל ודרש שוב ושוב בעניינים מתחננות; עוד תיבה, ועוד שורה בגמרא. כך עשרות פעמים מדי יום ביומו, קודם התפילה ואחריה, קודם השיעור ואחרי, בשעת בין הסדרים, ובעת הארוחות. אולם תפיסתו וזכרונו כה חלשים היו, שעד שהגיע לסוף הקטע המוסבר, הספיק לשכוח את ראשיתו. אולם הוא לא אמר נואש, והמשיך לשאול ולדרוש ואף לעיתות ערב היה מתלווה עמי ללמוד בביתי, וכך הייתי עומד ומסביר לו כל שורה בגמרא כעשרים וחמשה עד שלושים פעמים בממוצע ללא הגזמה. אמנם מעולם לא דחיתי אותו גם כשבא בעת סעודתי, תמיד קיבלתי במאור פנים. וגם כשידעתי שאחר הסדר זה עדיין לא יבין מאומה לכאורה, ואצטרך להסביר לו עשרים פעמים נוספות ללא הבנה כלשהי, עם זאת נזהרתי מאד לבל יחוש שום חוסר סבלנות וקוצר רוח, כי אז יתכן והיה מרים ידיים ח"ו. באחד הימים אידע הדבר - המשיך האדמו"ר רבי אהרן, - ולפתע נפתחו לו מעיינות החכמה ולבו נפתח כאולם, והחל להבין את הנלמד בצורה מעוררת השתאות כשכל הצוות משפשפים עיניהם בתימהון למראה עיניהם, עד כי זכה בשנה אחת לעמוד בכור המבחן על כל מסכת בבא בעל פה עם כל דיבורי רש"י ותוספות מהרש"א ומהר"ם שיף אף אלו שלא נלמדו בשיעורים. וזה מקרוב בא לפני לבשר שזכה לסיים את כל הש"ס כולו, ויום בשורה היה לי יום זה. מעשה זה ללמדנו הוא בא - סיים האדמו"ר רבי אהרן, - כי אין לומר נואש משום תלמיד, אלא כפי שיעור יגיעת המחנך והתמסרותו לרומם את תלמידו כן יזכה לראות ברכה בעמלו.

(ארחות אהרן משנת החינוך)

ועל הכל...

"פרפראות"

שח רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל: בעולם רווח היתר מדומה, "היתר" של רב הונא "כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר"... ומהו אותו היתר? - מדברים כל דבר אסור ומוסיפים את המילים "אני לא מדבר בשבת", יהודי הולך בשבת בבוקר לבית הכנסת עם השלית, ובדרך פוגש את חברו. אומר לו: "משה, האושו שלך" "אני לא מדבר בשבת", אבל אתה רוצה למכור אותו? כמה אתה רוצה עבורו? "אומר לו החבר: "אני לא מדבר בשבת", חמשת אלפים ש"ח... אומר לו: "אני לא מדבר בשבת", אבל אני אחשוב על זה... מגיע לתפילת מנחה אומר לו: "משה, אני לא מדבר בשבת", אבל אני מסכים לקנות את האושו והלה עונה לו: "אני לא מדבר בשבת", אבל כבר מכרתי אותו... סוחרים, עושים הכל - ורק מוסיפים: "אני לא מדבר בשבת"... עליו לדעת כי זה איסור גמור! כמו שמישהו יאמר: "אני לא מדבר לשון הרע, ומיד דבר לשון הרע"... כך הוא בדיוק כשמתכננים דברים בשבת ורק מוסיפים "אני לא מדבר בשבת" - אבל אתה הרי כן מדבר בשבת! (יחי ראובן)

"ענין של טעם"

הטעם שמריחים את הבשמים במוציא שבת, כדי לעשות נחת רוח לאדם, על שהלכה ממנו הנשמה היתרה האבודה במוציא שבת. שנאמר "שבת וינפש כיון ששבת ווי אברה נפש. (אבודיהם)

"מפי כתכם"

...למלחמה יש מטרה ברורה, ואי אפשר לכבוש מטרה זו על ידי זריקת חיצים לכל עבר בלי להבחין היכן המקום שצריך לכבושו, אלא מרכזים את כל כח הלחימה למטרה ועל ידי ריבוי הכח כובשים המטרה הנרצית. וכן הוא אופן זה של תפילה - ריכוז כל כוחות האדם על דבר מסוים שרוצה להשיג, עד שישג מטרתו שתתקבל תפילתו ויענה. וזו הלכה למעשה וצעה נוראה לאדם, וכן עשו יהודים בכל הדורות, שכאשר רצה יהודי להשיג ענין מסוים - עשה "מבצע" של תפילה, מה שנקרא בפי העם 'להפוך עולמות', להרבות בתפילות הרבה, וכולם בכיוון הענין הצריך להשיג, והוא סוג תפילה מיוחד. ואני בענייני הבנתי דבר זה ממה שראו עיני. זוג אנשי מקצוע בגיל העמידה שחזרו בתשובה, התחילו לשלוח את בניהם שבבית לחינוך חרדי, והצליחו שבניהם נהיו בחורי ישיבה. גם חתנם חזר בתשובה, והאב עצמו התחיל להשתתף בשיעורי תורה. והנה אחרי כחמש שנים, ראיתי את אבי המשפחה והתברר שלאט לאט עזב את עבודתו והתיישב ללמוד בכולל, והוא לומד כל היום כולו בהתמדה ובחשק. מאוד השתוממתי היאך נהיה כדבר הגדול הזה שמעולם לא ראיתי כמותו. ראיתי צעירים מתיישבים ללמוד, אבל יהודי שהתחיל ללמוד והוא כמעט בגיל חמשים, שיעזוב הכל וישב ללמוד בצורה כזו כאברך צעיר - דבר כזה מעולם לא ראיתי. שאלתי את אחד ממכרי אותה המשפחה מה פשר הדבר, והוא סיפר לי את אשר קרה: אשתו של יהודי זה החליטה בעקשנות שבעלה צריך להתיישב ללמוד, ואע"פ שהבינה שדבר זה רחוק מן המציאות, וכמעט שלא דברה אתו על זה - אבל התחילה להתפלל על כך תפילות רבות ולומר הרבה הרבה פרקי תהילים, והכל במטרה אחת, שבעלה יהיה תלמיד חכם גמור. השנים עברו, ולאט לאט הפך הדבר למציאות, וכמו שראיתי בעיני שלומד בהתמדה כל היום גמרא ותוס' וראשונים ואינו מבטל רגע. ותפארת שמשוך רבי שמשון פינקוס זצ"ל

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן גוי שבישל בישול גמור, ויהיה מותר לישראל לאכול ממנו, ואין בזה משום בישול עכו"ם?

תשובה: אם הגוי בישל ולא נתכוון לבישל מותר, כגון אם הצית אש בתנור בית החורף (תנור חימום), לחמם את הבית, והיה עומד שם קדרה, והוא לא ידע מזה, ונתבשל, מותר... (ספר חידוים)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אל תחליף חבר קדמון בחבר חדש (המאירי)

טוב לקבל מאלף איש עצה אחת, ולא אלף עצות מאיש אחד לקחת. (אוסם בושם)

העולה שחברו עושה, היא חמורה בעיני האדם, ושהוא בעצמו עושה קלה בעיניו. (חזון נחום)



נר לשולחן שבת ברשת וישלח

גליון 848 תשפ"ד



כ"א כסלו יום טוב הר גריזים
"מלאך בדמותו - שמעון הצדיק - נראה
לפני בכל מלחמותי ומביא לי נצחון!"
(מג'ת ט' יזמא טט.)
אבוקות של אור לפני הנוכה!

"ויירא יעקב מאד ויצר לו". (ל"ב ח)

על פחד זה תמהו והשיבו מה שהשיבו. אמנם, יפליא הפחד בהיות איתו מלאכי אלוקים! אפשר כי מאת ה' היתה זאת למען יתפלל אליו, שהקב"ה מתאוה לתפילתם של צדיקים! (הצדיק רבי שלמה הערותיו על סדר התורה)

האלישיך הקדוש: בעת מבוכה זו אמר יעקב: 'הנה לב יודע מרת נפשו, ואם לא שיש בי עוון, לא היה המורא הגדול הזה בלבי, וזהו "ויירא ויצר לו" - על המורא!' (תורת משה" שם ועיין "דעת זקנים")



"ויצר" - עצתו של היצר... ("נר")

היה זה בעת שבא הרה"ק רבי אהרן מבעלז לביקור אצל הרה"ק הרבי מבויאן, בשנת תשי"ג בתל אביב. פנה רבי אהרן לרבי מבויאן: "רבי, ואמר לכם כעת דבר שלא אמרתי לאף אחד. במלחמת העולם, בעת שברחנו לעבר בודפסט ביקשתי לעצור את האוטו על אם הדרך. המלווים סברו כי בוודאי 'א' אגרואסע נחיצות'. יצאתי מהאוטו והתיישבתי על אבן משך עשר דקות. כשנכנסתי חזרה היו למלואי קושיה עלי... אבל לא אמרתי להם סיבת העצירה.

אבל לכם אני אומר, חשבתי בדעתי בעת הבריחה, מה כבר יכול היצר לרצות ממני לעת הזאת? רק להכניסני לבהלה. אמרתי בלבי זה לא! ויצאתי מהאוטו להתבונן!" (בדקדושתו של אהרן")



"ויצר לו - מרוב צרותיו היה נראה לו העולם ברוחבו, כאילו הוא צר". (בעלי התוס' רבינו אפרים ל"ב ח)

מעשה ביהודי שעמד בפני בעיה חמורה שהיתה נראית לו כסוף חייו. הוא קבע זמן להפגש עם הגאון רבי משה סולובייצ'יק, כשהגיע, בא עם בתו, ילדה בת ארבע. הוא לא היה מסוגל להמתין אפילו רגע וביקש לפתוח מיד בנושא שהעסיקו.

אולם רבי משה כלל לא התעניין בדבריו והלך להביא משחקים לילדה, ושאל אותה אם זה טוב בשבילה. אחר כך הביא עוד כמה משחקים, ושוב המתין, עד שראה שהיא נהנית ומשחקת עם המשחקים. הענין הזה נמשך דקות ארוכות!

סיפר האיש שכל אותו הזמן היה בוער כאש מקוצר רוח בחושבו שבעייתו היא הבעיה היחידה בעולם, אולם מהתנהגותו של רבי משה למד שאף אם יש לאדם צרה לא יחשוב שזו הצרה היחידה שיש בעולם, אלא חייבים בהחלט גם בשעה כזו לדאוג לסביבתו, ואפילו לילדה בת ארבע שתהיה מרוצה! ("האיש משה")



"קבלת הפנים של השבוע החדש צריכה להיות רק ע"י לימוד התורה!"

האדמו"ר מבאבוב, רבי נפתלי צבי הלברשטם - הזכיר בשיעורו בחומש רש"י, את המובא בספרים לקרוא בכל מוצאי שבת אחרי הבדלה בפרשת וישלח, לפי שיש בה סגולה גדולה.

ואמר: כידוע כל המוזכר בפרשה אודות יעקב ועשו רומז למלחמת היצר שיש לאדם בכל עת ושעה. והנה כל התגברות יעקב על עשו היתה רק בכח התורה, וכפי שנאמר בתחילת הפרשה "עם לבן גרתי ודרשו חז"ל - ותרי"ג מצוות שמרתי".

לכן נהגו לקרוא במוצאי שבת בפרשת "וישלח", כי בעת שעומדים להתחיל את השבוע הבא, רצונו של כל איש שהימים הבאים לקראתו יהיו בלי חטא, מזכירים את פגישת יעקב ועשו ומאבקו עם שרו של עשו, לעורר את האדם שאין באפשרותו להלחם כנגד הנסיונות והמכשולים שהיצר שם לרגלנו, אלא רק על ידי התגברות והתמדה בתורה! ("פרי הכרם" שבועות תשס"ה)

בפרשת השבוע עשו מונשק את יעקב: "ויפל על צוארו וישקהו". (ל"ג ד) חידה: את מי נישק יעקב שנים רבות אחר כך? התשובה בתחילת העמוד הבא. רמז, הדבר ארע בחג שהוא כנגד יעקב אבינו (טור או"ח ת"י).



"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו". (ל"ב ד) מלאכים ממש. (ב"ר ע"ה ד) למה ישתמש במשרתי עליון ללא צורך, הרי יכול לעשות הדבר על ידי משרתי אדם? בשאלה זו האריכו המפרשים. (אוה"ח, ספורנו, רבנו בחיי ועוד)

הגאון רבי זלמן סורוצקין: הדעת נותנת כן, כי מי פתי יקבל על עצמו לקבל שליחות כזו, ללכת אל עשו הרשע כשליח יעקב, אשר הוא שונא לו... כפי שמובא במדרש שיעקב רצה לשלוח אנשים ולא קיבלו עליהם.

עוד יש לומר, כי גם אם יעקב היה מוצא אנשים שמוכנים ללכת, היה מתיירא לשולחם, פן יעשה להם עשו רעה. כפי שמצינו עם חנון מלך בני עמון, שדוד שלח אליו את עבדיו לנחמו והוא התעלל וביזה אותם קשות, לפיכך שלח יעקב מלאכים.

מה גדול הוא האיש אשר מלאכי השרת נשמעים לו ועושים את שליחותו, ולא עוד, אלא הוא מדבר אליהם בלשון ציווי! מה נאמנו דברי חז"ל "גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת". (אזנים לתורה" ל"ב ד' ועיין שמואל ב' ומדרש תנחומא)

הגאון רבי יעקב קמינצקי: עיקר כוונתו של יעקב אבינו בשולחו את המלאכים לא היתה כוונתו לראות אם עשו מתעתד לצאת להלחם בו, כי זה ידע בבירור שעליו לפחד ולדאוג ממנו. אלא סבר יעקב שאולי עתה הגיע הזמן בו תתקיים כוונתו של יצחק שהוא ועשו יהיו שותפים בעניני העולם הזה ועולם הבא.

לכן אפשר אף שלבני אדם היה נראה שעשו מתעתד להלחם ולהרוג את יעקב. כאן היה צריך יעקב למלאכים של ממש בכדי לחדור אל עומק מחשבתו של עשו, לתוך תוכו, אולי הגיעה עכשיו שעת הכושר להציע לו שותפות זו. ("אמת ליעקב" - דבריו עפ"י יסודו של המלבי"ם בבבאור כוונת יצחק בנתינת הברכות לעשו ע"י"ש)

שלח מלאכי חו"ל לבל יעכב במעבר יבק את מלאכי ארץ ישראל - "מלאכי אלקים", שהם בפסיעה אחת אצל עשו, ולא שלח אנשים, שהיה לוקח להם הדרך יומיים שלושה. (אלישיך "תורת משה" ועיין תמיהת הרמב"ן ורא"ש ל"ב ב')

מלאכים: אלו שלוחי בשר ודם. (ב"ר שם) אגודין-שלוחים. (אונקלוס) אלה המלאכים הם עבדיו. (ראב"ע) מן הפקחים שבהם. (מדרש שכ"ט)



"עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים". נשאלת השאלה, מה מוסיף לנו רש"י באלו המילים האחרונות "ולא למדתי ממעשיו הרעים", מה לא מספיק לנו במה שאמר עם לבן גרתי - הרשע והרמאי, הייתי בביתו ולא הושפעתי ממנו, הרי אם תרי"ג מצוות שמרתי, ודאי שלא למדתי ממנו?!

שמעתי בשם מהר"ם שפירא מלובלין, שיעקב אמר את המילים הללו בצער ובכאב, אמנם תרי"ג מצוות שמרתי וקיימתי, אבל לצערי לא למדתי ממעשיו הרעים לעשות את המצוות בהתלהבות כזאת ובמסירות כמו שלבן עושה את העבירות.

יעקב רואה שנים את לבן עובד אלילים ומאמין בתרפים שלו. מסירות ועקשנות עצומה, דרך של שבעה ימים הוא עושה ביום אחד... העיקר אצלו היה "למה גנבת את אלהי!"

יעקב רוצה שתהיה בו התלהבות של "דלקת אחרי", כדברי החוזה מלובלין, מבקש דליקה כזו לאלוקים - אש של התלהבות. (הגאון ר' יוד קריסטל בספרו "מכתם לדוד" עה"ת ח"א ל"ב ב')

"ויעקב נסע סכתה ... ולמקנהו עשה סוכות". (ל"ג ז)

תשובה לחידה: 'את מי נישק יעקב אבינו'

המועדים נתקנו כנגד האבות. סוכות, כנגד יעקב, שנאמר "ולמקנהו עשה סוכות". (אחיז של רבי יעקב בעל הטורים. טור או"ח תי"ז)

פעם אחת היה הגר"א שמח מאד ביום השלישי של סוכות, ושאלוהו אביו ואמו, ואמר להם שבא יעקב אבינו ונישק אותו. (רבינו חיים מוולוז'ין - "כתר ראש" מאמרים ומעשיות י"ד)

כתב הגאון רבי אברהם שמחה מאמצ'סלב מה ששמע מדודו, מורו ורבו, רבינו חיים מוולוז'ין, שאביו של רבינו הגר"א ראה פעם ביום הראשון של חול המועד שהגר"א הפליג בשמחה מאד. ואחר שגזר עליו בגזירת כיבוד אב לגלות לו. אמר לו, מוכרח אני לומר לך כי יעקב אבינו היה אצלי בסוכה.

לחזק ענין מופלא זה העיר רבי אברהם שמחה, כי יום הראשון של חול המועד - בחוץ לארץ - הוא יום האושפזין של יעקב.

כבר כתב רבינו הגר"ח מוולוז'ין בהקדמה לביאור הגר"א לספרא דצניעותא: "ראיתי בעיני בכתבי קדשו יושר רזין עילאין קדישין, מה שגילה לו יעקב אבינו עליו השלום ואליהו ז"ל. וכדברי תלמידו, רבי אליהו רגולר: "וזכה שנתגלה לו אליהו ז"ל ונמסר לו סודות התורה מפי יעקב אבינו ע"ה". (שו"ת י"ד אליהו" פסקים כ"ה)

רבינו הגאון אהרן לייב שטיינמן אמר, שיתכן שזכה הגר"א דווקא לנשיקה מיעקב אבינו, דהנה ספרא דצניעותא מיוחס ליעקב, וכיון שהגר"א ביאר את דבריו, נשקו יעקב על ראשו על שביארו כהלכה! ("כתר ראש" שם הערות מהגר"מ משה גרודקה ועיין הוריות י"ב)

"ויאבק איש עמו". הסכימו רוב המפרשים שמלאך זה הוא שרו של עשו הנקרא 'סמאל', כי כל חפצו וישעו לסמא עיני האדם, לעשותו סומא מעין השכלי ... הוא שטן, הוא מלאך המות, הוא יצר הרע. ("כלי יקר" ל"ב כ"ה: "... הן קצרה אורך היריעה האחת מלהעלות עליה כל דעות המפרשים ...")

אודות מלחמת החיים - מלחמת היצר היה רגיל המשגיח רבי ירוחם ממיר לומר:

וכי אתה יודע עם מי אתה נלחם?! אתה נלחם עם מלאך ... יצר הרע הוא מלאך, והבוטח בה' הוא דבוק בה' ויכול להרשות לעצמו לנהל מלחמה, אך אם אינו בוטח, הרי הוא כזבוב הנלחם עם פיל, ואין בזה שייכות בכלל למלחמה! ("לקט רשימות" בעניני בהמ"ק)

רבי נתן ווכטפויגל היה מדבר הרבה על המלחמה הגדולה שאנו נתונים בה, והיה אומר: "חייל שמפחד אינו חייל!" עוד היה אומר: "חייל צריך לדעת להריח אבק שריפה ולא לאבד את רוחו!"



"כי במקלי עברתי את הירדן הזה". (ל"ב י"א) שאלו רבותינו, הרי יעקב לא עמד באותו זמן ליד הירדן, למה אם כן אמר "הירדן הזה"?! פירש ה"אמרי אמת", שיעקב ראה תמיד חסדי ה' יתברך לנגד עיניו, כאילו נעשו עימו עכשיו - צריך תמיד לזכור החסדים, אפילו כשבאה עת צרה. כפי מה שזוכרים ומחזיקים את החסד יכולים לעורר את החסד הראשון - זהו ענין "נס להתנוסס"! באותה שעת מאבק עם המלאך, יעקב התחזק על ידי שזכר את החסדים שנעשו איתו מקדם. (וישלח תרצ"ג עפ"י הזה"ק)



"לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך". (ל"ה י)

שני השמות יעקב וישראל הם כנגד שתי קדושות שיש למעלת ישראל: המצוות והתורה, שתיהן נותנות לאדם את הכח להלחם ביצר הרע. (מהר"ל "תפארת ישראל" ל"ו עיי"ש בארובה ואכמ"ל)

"ויגוע יצחק ויקברו אתו עשו ויעקב בניו". (ל"ה כ"ט) "בני יצחק עשו וישראל". (דה"א ל"ד) מפני כבודו של דוד כתב ישראל ולא יעקב. (רש"י)

הנביא מיכה אומר: "שמעו נא ראשי בית יעקב וקציני בית ישראל". (ג' א' ט) מיהו יעקב ומיהו ישראל, מה כוונתו?

תשובה: כאשר הנביא מיכה מתנבא על שומרון וירושלים (א' א'), באומרו 'יעקב' יכוון על מלכות ישראל, ובאומרו 'ישראל' יכוון על מלכות יהודה. כי 'ישראל' גדול מ'יעקב', ומלכי יהודה חשובים מצד עצמם להבדיל ממלכי ישראל שמשלו בחזקה. 'קציני' הינו בעל מעלה, ואילו 'ראש' הוא נבחר ומושל.

לכן הנביא מציין "פשע יעקב וחסאת בית ישראל", כי מלכות ישראל היא מקור העבודה זרה ונביאי הבעל.

אכן כאשר מיכה מדבר רק אל מלכות יהודה: 'ישראל' כוונתו אל הגדולים, ו'יעקב' אל ההמונים. (מלבי"ם שם ושם)

יעקב אבינו נלחם עם מלאך וניצחו, כדכתיב "כי שרית עם אלוקים ועם אנשים ותוכל". (ל"ב כ"ט)

נשאלת השאלה, איך זה יתכן שבשר ודם מנצח מלאך, הרי הוא אש?!

אמר הגה"צ רבי נתן ווכטפויגל, מבואר בפסוקים ובמדרשים שכוחו של יעקב אבינו שהיה בוטח בה', "אשרי שא-ל יעקב בעזרו שברו על ה' אלוקיו" - הבוטח בה' הוא דבוק בהקב"ה, ויכול להרשות לעצמו לנהל מלחמה גם עם מלאך ולנצח בה! ("לקט רשימות" בעניני בהמ"ק)

עוד מהלך: כשהיה הגאון רבי שמעון שקופ נושא את כפיו בישיבה היו כולם נדחקים להתברך ממנו. הגאון רבי ישראל גוסטמן סיפר כשהיה רבינו ניגש לברכת כהנים, היו פניו משתנים והיה נראה ממש כמו מלאך!

אחד מתלמידי ר' שמעון המובהקים סיפר באחרית ימיו: "את חטאי אני מזכיר היום. הייתי נער בן אחת עשרה כשהגעתי ללמוד בישיבה וכנער הכנסתי פעם את ראשי לטליתו בעת שרבינו בירך ברכת כהנים והיה נראה אדם אחר לגמרי: "המחזה שראיתי היה נורא ומלא הוד!" (תורה יבקשו מפיהו)

חשמעות

הנפש והחינוך

יסודות איתנים בפרשת השבוע

ראיה חיובית משנה את המצב

ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתני את זרעך כחול הים וגו' (לב, יג). צורת מבט של יהודי צריכה להיות תמיד חיובית, וזהו גם עצה סגולית, כי ע"י הסתכלות נכונה כשהאדם מרגיש שיש לו הכל, ומשדר שהוא שמח וטוב לו, הקב"ה משפיע ומרחיב עליו טובה הרבה.

וכך אמר הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר ז"ע:

'כאשר יהודי מרגיל את עצמו לחשוב ולומר שטוב לו, הוא גורם הנאה לאביו שבשמים, ואומר על כך הקב"ה אתה אומר שטוב לך, ראוי אתה אכן שאראך רק טוב.

ורמז זאת בפסוק, "ואתה אמרת היטב" - אתה אומר שטוב לך, אזי "איטיב עמך" - אשפיע לך רק טוב'.

ערך ודמוי עצמי

על האדם להאמין ולדעת שקיום העולם תלוי רק בו

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר (לב, כה).

לפעמים, יכול האדם לחשוב לעצמו מי אני ומה אני, מה כוחי ומה תרומתי בעולם. ישנם אנשים גדולים וחשובים תלמידי חכמים וכדומה, שיש להם כוח מיוחד וזוכים להשפיע לעולם הם, אך אני מה הנני שוה.

רבינו ה'דגל מחנה אפרים' (פרשת וישלח ב"ה ויותר) מפרך את הדברים ואומר:

"יש לפרש על פי הגמרא (סנהדרין לו, א) 'כל אחד מחויב לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי', עד כאן, והנה כשנשים לב על דברי הגמרא זו היא מוסר גדול דרך ישרה להדרכת האדם, כי כשעולה בדעתו שכל העולם לא נברא אלא בשבילו, נמצא הוא יחיד בעולם וכל העמדת העולם וקיומו תלוי בו בהטבת מעשיו, הוא מקיים את העולם, וח"ו להיפוך הוא מחריב את העולם".

כולם צריכים לך - אתה העיקר

הנה אם נבדוק את עצמנו בכנות, נגלה שחלק גדול מפעולותינו אנו עושים רק למען הזולת, בגלל שאנו רוצים את ההכרה, או שישבחו אותנו ויאמרו עלינו דברי תשבחות וכדומה. הסיבה לכך הוא, כי האדם רואה את עצמו באופן נחות מחבירו, וחושב שחבירו חשוב יותר ממנו, ולכך הוא צריך להגיע לחבירו ועושה פעולות כל הזמן למצוא חן בעיניו. אך לאמתו של דבר על האדם לדעת שהוא העיקר של העולם וכולם צריכים לו וכולם טפלים אליו, ואינו זקוק לאף אחד שישבחו אותו ויכיר בו.

וכפי שמחדד שם ה'דגל' בהמשך דבריו:

"ואינו צריך לעשות עבודתו באיזה פניה שישבחוהו בני אדם או כיוצא בזה, כי הוא העיקר בעולם וכל העולם טפלים אליו, ואינו צריך להם, רק כולם צריכים לו".

אל תחפש חיזוקים חיצוניים

בשעה שהאדם מגיע למצב שמכיר ויודע בערך עצמו, שוב אינו צריך להגיע לסיבות חיצוניות להגברת הערך העצמי. וכמו כן במצב כזה, שום דבר חיצוני לא יכול להשפיע עליו לרעה, וזהו כבר מדרגה גדולה מאוד.

וכן מבאר שם בהמשך ד"ל:

"וזה מדרגה גדולה מאוד כשזוכה לזה ואז בוודאי הוא עובד לה' לבדו בלי שום בלבול ועירוב מחשבה ופניה אחרת.

זה יש לומר שמרמז המדרש 'יותר יעקב לבדו', היינו כשזכה למדרגה גדולה זו שהבין והאמין שהוא לבדו יחיד בעולם, וכל העולם תלוי עליו ועל מעשיו, אז 'ונשגב ה' לבדו' (ישעיה ב, יא), היינו שבודאי עבודתו תמה ושלמה ונקיה.

יש או אין! הסתכלות

קח נא את ברכתך אשר הבאת לך כי חנני אלקים וכי יש לי כל (לב, יא).

אובייקטיבי או סובייקטיבי

שאלה: האם יש לנו מספיק כדי צורכינו, או שמא חסר לנו.

לכאורה זה אמורה להיות שאלה אובייקטיבית לחלוטין, האם יש לנו את החפצים שאנו צריכים, האם יש לנו מספיק כסף וכדו'.

ברם, לפי האמת, זוהי שאלה סובייקטיבית, התלויה מאוד בתפיסה שלנו מול המציאות. כי יתכן אדם שיש לו הרבה, ועדיין מרגיש חסר. ולעומת זאת, ישנו שחסר לו הרבה, ומרגיש מסופק כאילו שיש לו הכל. דרך החיים של אנשים מרוצים הוא, שהמתנות שהקב"ה חנן אותם ממלא אותם עד שמרגישים כאילו יש להם הכל, כל מה שיש להם ממלא אותם ומשמח אותם.

יסוד זה מבואר ב"באר מים חיים" (פרשת וישלח - פרק לג, א) וז"ל:

"כבר הארכנו בבחינה הנפלאה הזו במקום אחר, מי שזוכה למידת 'כל' - שנתברכו בה אבותינו, שתמיד היה להם כל, ולא מחמת שהיה להם הרבה היה בהם מידה זו, כי אנו רואין בעינינו שאין קץ לדברי רוח, ואילו יהיה לאדם אלפי דינרי זהב משתוקק וחומד עוד ליותר ויותר, ומשתגע ומתבלבל ממש בחיפושיו יומם ולילה עוד ועוד.

'אבל מי שזוכה למידת 'כל', הוא דבר אחר שהוא שמח בזה אשר יש לו יותר מעל כל הון, כי הוא יודע בטוב אשר ה' עשה לו כל צרכו תמיד, שעל כן אנו מברכין בכל בוקר ובוקר 'העושה לי כל צרכי', ואינה ח"ו ברכה לבטלה, ובוודאי אמיתיות שה' הוא המכין ועושה לכל צרכי בני אדם, זה שאין לו, זה אינו מצטרך לו, כי ה' אלקיו הוא היודע יותר איזה מצטרך לו ואיזה אינו, ועל כן הוא שמח בחלקו במה שיש לו, ותמיד יש לו כל, כי אין חסר לו שום דבר, לצד שאין צריך לשום דבר קודם שרואהו בביתו, ואשר מזמין לו ה' יתברך זה רואה שלו הוא, ואל זה מצטרך עתה ולא יותר. וזה אמר יעקב אבינו ע"ה 'יש לי כל', כי איני מצטרך לשום דבר, וממש יש לי עתה כמו קודם שילוח המנחה".

כוח הדיבור

מעלת האדם יותר מבעל חי, שיש לו כוח הדיבור. הקב"ה נתן לאדם כוח הדיבור שהוא כוח עצום וחזק ביותר. ויש לאדם להשיג ולהיהרר היטב על כוח עצום שמסור בידו, ואל יחשוב לעצמו מה כבר יכול להועיל דיבורי, ומה משנה איך ומה אני מדבר, כי המציאות היא שכוח הדיבור שלנו מנתב את חיינו.

וכה מלמדנו ה"ערי נחל" (פרשת וישלח דרוש ב) וז"ל

"כי הנה כתב הבעש"ט זללה"ה, כי ענין רוח האדם בקרבו וחיות שלו הוא כוח הדיבור אשר בקרבו, וכמו שאמר הכתוב (בראשית ב, ז) 'ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה', ומתרגמין 'לרוח ממללא', ולפ"ז כשהאדם מדבר דיבורים אזי הדיבורים ההם הן הן חיותו, ויוצא חיות שלו באותן הדיבורים, רק שלהיות חיות האדם דבוק תמיד בשורשו לכן הדיבורים ההמה עצמן ממשיכים עליו משורש חיות חדש, ועל ידי זה חי תמיד, אף שבכל דיבור יוצא חיותו מקרבו, רק כל דיבור עצמו מביא לו חיות חדש, עכ"ל".

דיבורים טובים ממשיך את הטוב

ולכן יש לאדם לדעת כי דיבורים טובים שלו מביאים עליו חיים טובים, ולהיפך יכול להביא עליו את ההיפך ח"ו. כללו של דבר: כל עניני האדם לטוב או למוטב, הכל תלוי בדיבוריו, כי האדם יכול לשנות את השפע שמגיע אליו על ידי דיבוריו.

וכפי שממשיך שם ואומר:

"כשמדבר האדם דיבורים טובים וקדושים, שאז אותן הדיבורים מעוררין שורש הטוב וממשיכין לו משם חיות חדש, נמצא החיות החדש הוא מהקדושה, מה שאין כן בדברו דיבורים לא טובים מסתלקים אותו הדיבורים לסטרא אחרא, ומשם ממשיכים עליו החיות החדש, אזי אותו החיות אשר בקרבו ממשיך אותו לעשות רע ח"ו, נמצא כי כל עניני האדם הן לטוב וכל תלוי בדיבוריו הטובים הם אם רעים, כי כפי בחינת הדיבור ההוא אשר דיבר עתה כך יש לו נשמה וחיות".

דיבור בעלמא?

לפעמים נדמה לאדם שיכול לזלזל בכוחו ולומר מאי איכפת לי ולמאן דהוא מה אני מדבר ועל מה אני משוחח, העיקר הוא שהמעשים יהיו נכונים ומתוקנים, אמנם אין זה נכון בעליל.

ועל כך ממשיך שם לבאר בזה"ל:

"בל יאמר האדם בדעתו הגם שצריך לשמור את עצמו ממעשה העבירה שציונה התורה עליו, אבל מהדיבור המגונה למה יצטרך לישמר ... כיון שליבו בל עמו ויאמר מה עשיתי עתה הלא דבר הוא דיבור בעלמא".

כל דיבור מביא חיות חדש

האדם בכוחו להשפיע ולשנות את מהלכי חייו, והכל תלוי בדיבורו, שעל ידי דיבוריו יכול להמשיך אליו שפע טוב ולשנות את המציאות, וכלשונו שם:

'שכל דיבור מביא עליו חיות חדש, א"כ אם הדיבור הוא רע אף אם בליבו בעת הדיבור בלי לעשות כלל הדבר ההוא, מ"מ הרי הדיבור ההוא מושך עליו חיות ממקומו והחיות ההוא מושך אל אשר הוא, נמצא שבהכרח בסוף יבוא לגדר מעשה בדבר ההוא אשר דיבר, ולזה אמר הכתוב (במדבר ל, ג) 'לא יחל דברו', ר"ל, שלא ידבר דיבור רע, ושלא תאמר מה איכפת לי כיון שאין בליבי כלל לעשות הדבר ההוא. לזה אמר כי בוודאי ערב אני בדבר כי 'ככל היוצא מפיו יעשה' בסוף וכאמור וק"ל, ולכן אין טוב לאדם כי אם לדבר דיבורים קדושים וטהורים שעל"ז נמשך עליו בכל עת חיות קדוש וממשיכו למעשה הטוב'.



מת יבקות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יוחנן מטאלנא זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי דוד מרדכי מטאלנא זצוק"ל נסתלק כ"ה כסלו נ"א' דחנוכה (תשנ"ט)

סיפר נכדו כבוד קדושת מרן הרבי מטאלנא שליט"א: קודם שנהיית בר מצווה הכנתי כמנהג ישראל דרשת פלפול, עם תלמיד חכם גדול מאנשי ירושלים הגאון רבי בן ציון פריימן ז"ל. במהלך הלימוד נתעוררה לי קושיה עצומה שלא מצאנו לה יישוב. אמר לי ר' בן ציון, שהוא סבור, שמן הראוי לסיים הדרשה בקושיה עצומה זו, ויעשה הדבר רושם רב על כל המסובים, ובודאי יהיה הדבר לנחת רוח להורי ולזקני.

כמה ימים לפני הבר מצווה, התעניין אצלי זקני הרבי זיע"א אודות ההכנות לבר מצווה, וכמובן בירר על ענין הדרשה ותוכנה. שחתי לו בהתלהבות מרובה, שאני בעצמי הקשיתי קושיה חמורה ביותר, ור' בן ציון יעץ לי לומר זאת בסיום הדרשה. ראיתי כיצד נתרכמו פני זקני הקדוש מענגת נפש, וביקש ממני מיד, שאבטיח לו שאני לא יגיד את הקושיא, ושלא אסיים בכך את הדרשה.

לא הבנתי, מדוע לא אסיים את הדרשה בקושיה עצומה זו, הלא כל כך הרבה זמן חזרתי על זה, ואף שותפתי הגאון ר' בן ציון אמר לי שזה יהיה דבר נפלא ביותר. אמנם הרבי לא הניח לי, וביקש בתחנונים רבים שלא אומר כלל את הקושיא שנתקשתי בה. שאלתיו מדוע, ומה טעם יש בדבר, אולם הוא סירב להשיב, רק ביקש והפציר שלמען ה' לא אומר את קושייתי. מרוב אהבתי לזקני, הסכמתי לבקשתו אף כי לא הבנתי את טעמו בזה.

כשגדלתי והייתי לאיש, הרהרתי פעם בדבר, והתבוננתי מה היה פשר התנגדותו העזה, ומה היתה שמחתו הגדולה כשפעל אצלי שלא אומר זאת. וירדתי לאפס קצה דעתו, שלבו הטהור והנעלה של זקני, לא הסכים לנדנדו של גאוה חס ושלום, וחשש אולי בדרשתי בפני הציבור את קושייתי העצומה, יעלה בלבי שמץ גאוה, וכיצד יוכל גדול הדור בענוה, לראות את נכדו עובר על כך, ועוד בו ביום שנעשה גדול ומחוייב במצוות, ולכן מנע ממני מכשול זה, ושמו כמוצא שלל רב כשראה שהצליח לחנכני, לברוח מכל נדנדו גאוה.

בכל ראש חודש היה נוהג לקבל את פני רבותיו הקדושים מגור, בתחילה אצל הרבי הקדוש הבית ישראל מגור זצוק"ל, ולאחר הסתלקותו הלך בכל ראש חודש לקבל את פני הרבי הקדוש הלב שמחה מגור זצוק"ל. פעם אחת הודיעו, שמרן הלב שמחה זיע"ע נוסע לנוח בעיר האבות 'ערד', וביקשו מהחסידים שלא יבואו למעונו להפריע את מנוחתו.

והנה מתקרב ובא ראש חודש, ורבינו רוצה לקיים מנהגו התמידי, לבוא ולהתראות בקודש פנימה, אך מצד שני מי לנו גדול ממנו בחסידותו, והרי הודיעו שה'חסידים' לא יבואו בתקופה זו, ולא רצה בשום אופן להפריע את מנוחתו. הרבה נסתפק בדבר עד שהחליט, שלהישאר בבית בתירוץ שהרבי לא מרשה לבוא, זה עצלות גמור ועצת היצר.

ואכן כשהגיע ראש חודש טרח ונסע עד לבאר שבע, העיר הקרובה ביותר לעיר ערד. משם צלצל לבית הרבי ושאל, היות שיש לו חזקה לבוא ולהתראות בכל ראש חודש, האם יש לו לקיים חזקתו גם בראש חודש זה, או שבפעם זה יקיים ברכת החודש דרך הטלפון, וכמובן לא סיפר שהוא כבר לא נמצא בביתו בשכונת בית וגן בירושלים, רק הוא נמצא סמוך ונראה בעיר באר שבע. מרן הלב שמחה מגור שמח לשמוע את קול הרבי מטאלנא בטלפון, וכמובן שפטרו בברכת החודש דרך הטלפון, וציווהו לא לטרוח ולבוא עד ערד.

רבינו חזר מבאר שבע שמח וטוב לב, הנה גם לא שמע לעצלות גופו, רק טרח ונסע מירושלים עד באר שבע, וגם לא הפריע למנוחת הרבי, היש לך תענוג גדול מזה...

איך זוכים להיות חסיד

גם כשרוצים לראות את הצדיק צריכים זהירות שלא להזיק

בחדש אב שנת תרצ"ה שהה מרן הרבי הקדוש רבי יואל מטאלנא זצוק"ל במרחץ 'לאהשעוויץ' הסמוכה לנייטרא. לכבודו של רבינו הגיע הגאון הצדיק רבי שמואל דוד אונגאר זצ"ל אב"ד ור"מ נייטרא, להסתופף בצילו בשבת נחמו.

לאחר תפילת מוסף ביום השבת קודש, הזמין רבינו את הצדיק מנייטרא להיכנס לחדרו בעת הקידושא רבה, והושיב אותו לידו. לאחר שרבינו טעם קצת מהקוגלעל, התחילו החסידים לחטוף "שיריים", ונשפך קצת משיירי המאכלים על בגדו של הצדיק מנייטרא.

גער בהם רבינו ואמר להם בדרך צחות, על ידכם הובן לי הגמרא, "האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין", כלומר, מי שרוצה להיות חסיד נעשה מזיק, דוגמת אנשים אלו שרוצים להיות חסידים, ומשום כך הם חוטפים שיריים, ומלכלכים את מלבושיו של הרב מנייטרא...

על דרך זה אמר פעם גם מרן הרבי הקדוש רבי שלמה מבאבוב זצוק"ל באמצע עריכת שולחן הטהור, "האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין", פירוש, דרך החסידים הוא לחטוף שיריים, אבל צריך לקיים מילי דנזיקין, שלא ילכלך על ידי זה בגדי חבירו ויגרום לו היזק ממון.

כשהרבי מבאבוב זצוק"ל ביקר בארץ ישראל, עלה לביקור אצל הרבי הקדוש מרן האמרי חיים מויזניץ זצוק"ל. שני צדיקי הדור שוחחו יחדו דברי תורה וסיפורי צדיקים, והמון חסידים נדחפו סביבם כדי לזכות לשמוע את שיחתם. מרוב הדחיפות נשבר אחד החלונות. נענה הרבי מבאבוב ואמר בדרך צחות, "האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין", האנשים שנדחפו מפני שהם רוצים להיות חסידים, צריכים לקיים מילי דנזיקין ולשלם את הנזק שנגרם על ידי שבירת החלון.

הברכות שמקריבים את ישראל לאביהם שבשמים

היום ראיתי ווארט מתוק מדבש, מהרבי הקדוש בעל השפע חיים מצאנז זיע"ע, וראויים הדברים למי שאמרם. הגמרא בדף היומי שלנו (ב"ק ל), אמר רב יהודה, האי מאן דבעי למהוי חסידא, מי שרוצה להיות חסיד, מה עליו לעשות, לקיים מילי דנזיקין, יש לו לקיים עניני מסכת נזיקין. רבא אמר, מילי דאבות, שילמד דברי חסידות שמוזכר במסכת אבות. ואמרי לה, ויש אומרים, מילי דברכות, עניני מסכת ברכות.

אמר על זה הרבי זצוק"ל, היום חושבים אנשים שאפשר להיות חסיד, ולבבוש מלבושים חסידיים,

למרות שהם אף פעם לא למדו הלכות ברכות, אך הגמרא מכחישה, כי הרי הגמרא אומרת, שיש אומרים, שמי שרוצה להיות חסיד, יש לו לקיים מילי דברכות, ללמוד הלכות ברכות.

דודי זקני הגאון הקדוש משינאווא זצוק"ל היה אומר על עצמו, שיש לו קצת ידיעה בהלכות ברכות, ומה נעני אנו אבתריה. שמעתי מאנשים נאמנים, שהיו גדולי עולם שלא ישבו לסעוד עד שלמדו מקודם את כל ההלכות, הלכות נטילת ידים, ובציעת הפת, והלכות סעודה, וברכות הנהנין, וברכת המזון.

ראיתי ווארט נוסף מהגאון הצדיק רבי ברוך צבי הכהן מושיקוביץ זצ"ל בספרו תנובות ברוך (עמ' פב), "האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דברכות", רצה לומר, יש אנשים שמדקדקים על עצמם לעשות לפנים משורת הדין, אמנם אש היראה בוער בקרבם כל כך, עד שהם שופכים בז וקלון על שאר בני אדם שאינם נוהגים בזריות ופרישות כמותם, חורקים עליהם חצים וברקים, ועל ידי זה אנשים אלו מתרחקים מהם יותר. ולא באלה חפץ ה', לשפוט בני אדם ברעש וברוגז, אלא לנהגם בנחת ובאהבה כדי לקרבם.

והוה שאמרו ז"ל, מאן דבעי למהוי חסידא, לא יבער כמעט אפו על בני אדם שאינם הולכים בדרכיו, אלא יקיים 'מילי דברכות', יברכם מעומק לבו, וכך יקרבם אליו לתורה ויראת שמים, וביותר צריך להזהר בזה בשעה שזוכים להשיב לב בנים על אבות.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ק דף ל, כ"ד סיון תשע"ו)

לנהגם
בנחת
ובאהבה
כדי
לקרבם

הגמרא במסכת סנהדרין (דף ע"ו): **המקרב את קרוביו**, זוכה שיתקיים בו הפסוק בישעיה (נח, ט), אז תקרא וה' יענה וכו'. כשלמדנו אתמול בדף היומי (קידושין כא.) על שדה הנגאלת על ידי הקרובים, וכתוב שם הלשון, כדאמר רב נחמן בר יצחק, **לקרוב קרוב קודם**, חשבתו בלבי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, כמה זה מתאים בדרש ואולי זה גם קרוב לפשט, לקשר את זה עם הגמרא בסנהדרין, **'המקרב את קרוביו'**.

לקרוב קרוב קודם, לפני שנותנים צדקה, יש לנו להתבונן בסביבותינו מה קורה בענין הצדקה שאנחנו נותנים, מה קורה בענין המעשר שאנחנו נותנים, יש מקומות שנוהגים לתת חומש, כמו בחב"ד, האם לפני שאנחנו דואגים לאדם זר, אנתנו מתבוננים מקודם וְאִם אֵיזוּ מִיט אַנְוָקְרַע עֶלְטָרְךָ - מה עם ההורים שלנו, האם הם צריכים משהו. מה עם הַשְׂנוּעֵר וְהַשְׂנוּיָעָר - מה עם חמיו וחמותו, מה עם האחים והאחיות, מה עם הגיסים והגיסות, מה עם הדודים הקרובים, מה עם הבני דודים.

נכון יש לפעמים יותר רגש לעזור לאדם זר, אם זה מטעמי כבוד, או מפני שרוצים למצוא חן בעיניהם על ידי התרומה וכדומה, אָבְעָר אִין דִּי הַיְיָלִיעַ תּוֹרָה - בתורה הקדושה יש סדר עדיפות ברור, מי שלומד רמב"ם בהלכות מתנות עניים פרק י' רואה, שיש שמונה מעלות בצדקה, זו למעלה מזו, כדאי ללמוד את הרמב"ם בעיון. ובהלכה ט"ז אומר הרמב"ם, וצדקה גדולה היא **השקורב קודם**.

מורי ורבותי, יש לשים את ההרגשים בצד, ולחשוב, אני רוצה עכשיו לתת אלף שקל לצדקה, כי תשובה ותפילה וצדקה מעבירים את רוע הגזירה, האם חשבנתי מקודם מה קורה עם כל קרובי מסביב, והחלטתי שאכן ראוי לי לתת את האלף שקל לאדם בעיר אחרת שאני לא מכיר מעודי, או פשוט נסחפתי עם הרגש. רגש זה דבר נפלא, אבל כמוכך שזה צריך להיות מתואם עם ההלכה, אסור שיהיה מצב שהרגש יהיה נוגד חלילה את ההלכה.

שנוכה בזכות הצדקה להיפדות מכל הקשיים, וכמו שהפסוק אומר (ישעיה לב, יז) והיה מעשה הצדקה שלום, והרמב"ם מביא את זה בפרק י' (ה"ב). ולפני זה (בהלכה א') כותב הרמב"ם, אין ישראל נגאלים שנוכה בזכות הצדקה להיפדות מכל הקשיים, וכמו שהפסוק אומר (ישעיה א, כז) ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מספינקא שליט"א

רבות בשנים אני מחכה לזכות, לחזור למקום קדוש "ספינקא", ולהיות בצילו של הוד כבוד קדושת מרן הרבי שליט"א. אני לא יכול לשכוח, זכיתי בילדות לבוא לטיש אצל הרבי הקדוש אוהבם של ישראל, הרבי רבי יעקב יוסף מספינקא זצוק"ל, היה זה באמצע הטיש כשהרבי בער כלפידי אש, "פרוק ית ענך מפום אריותא", נגשתי אז אחרי הטיש לרבי זצוק"ל, והרבי הושיט לו את ידו, וזכיתי לנשק את היד של הרבי זצוק"ל, דבר שבגיל ילדות לא ידעתי על קיומו, על המושג לנשק יד של רבי.

אתמול בלילה חזרתי לספינקא, לשמחת השבע ברכות לנכדתי של הרבי שליט"א יבדל לחיים טובים ארוכים, עם החתן החשוב המושלם הרב חיים מאיר פרנקל שליט"א, נינו של מרן הרבי הקדוש בעל האמרי חיים מויזניץ זצוק"ל, שמחת בית ספינקא - ויזניץ. כשנכנסתי לשמחה אתמול, הרבי זכר אותי, שנפגשנו בחתונה אצל אחי שליט"א, והרבי מברך אותי ברכות רוב, וברכה מהגמרא במסכת ברכות (דף יז). "עולמך תראה בחיידך", כמה חיזק אותי הברכה הזאת.

הרבי בווער בשירה בשמחה, מאיר פנים לכל יהודי שנברא בצלם. צהלתו בפניו של הרבי שליט"א מחייב כל יהודי באשר הוא, הרבי יושב יומם ולילה ושומע צרות וקשיים של עמך בית ישראל, אנשים שאין להם שום קשר לספינקא, הרבי נכנס לעובי הקורה, איך להציל מגירושין לא עליכם, מזבח מוריד עליו דמעות, ווי צו בויען אַ אַידישען שטוב - איך לבנות בית יהודי וכו' וכו'.

כשהסתיים השבע ברכות, הגבאי החביב ידידי רבי אריה לייב וויץ שליט"א, מסמך לי לגשת שוב לרבי שליט"א. נגשתי עם הספר החדש "מתיקות הדף היומי", הרבי מעניק לי כסף עבור הספר, משבח את הספר, משבח את העיצוב, ומודה לי מאד על ההשקעה הגדולה במפתחות בסוף הספר.

הרבי מספר לי על השיעור של אבי מורי זצוק"ל רבי שמואל צבי בן רבי בנימין בספר 'נאות הדשא' בכלל סוכטשוב. הרבי מספר על זקנו הקדוש דְעַר פֿלאם פֿייער - שלהבת אש, מרן בעל החלקת יהושע מביאלא זצוק"ל, שהרבי זכה כמה שנים אחרי החתונה להיות בצילו.

הרבי מספר על המסירות נפש של הסבא קדישא לכל דבר שבקדושה, ושבמלחמת ששת הימים הרבי מביאלא עזב את ירושלים, בגלל המסירות נפש למקוה, למנין, לבית הכנסת וכו' וכו', כידוע עוד בסביב הרבי מביאלא זצוק"ל לא וויתר על מקוה. מרן הרבי הבית ישראל מגור זצוק"ל, שלח להגיד לרבי החלקת יהושע מביאלא, וְוַעַר וְוַעַר הִיטָן אויף יְרוּשָׁלַיִם עיר הקודש - מי שמור על ירושלים עיר הקודש, והרבי ענה את הפסוק בתהלים (צד, יד), כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב.

הרבי מדבר אתי על ההבדל בין רוחניות לגשמיות, כשאדם מוכר גשמיות, מוכר בית, הוא נשאר בלי זה, ואילו כשאדם מוכר רוחניות, הוא מתמלא והשומעים מתמלאים. הרבי מברך אותי להמשך הרבצת התורה מתוך נחת הרחבה ושמחה.

זכור אהבת קדומים, לפני רבות שנים היה בית כנסת ספינקא ברחוב שד"ל בבני ברק, הרבי שליט"א בתור דְעַם רַבִּינ'ס זוהן - בן של רבי, הגיע שם כל סעודה שלישית, לחזק את היהודים שחלקם עברו את השואה. הייתי גר בשכנות לספינקא, וכשהייתי נכנס לשם, לא יכולתי לצאת פון גְרוֹיס זִיסקִיט - מהמתיקות הגדולה, כשהרבי דיבר דברי תורה וסיפר סיפורים מצדיקים מדורות שעברו.

נסיים את הפתיחה עם ווארט ששמעתי מאבא, אבי מורי הצדיק שהרבי שליט"א הוא מתלמידיו. הפסוק בפרשת כי תשא (שמות ל, כג), 'ועתה קח לך בשמים ראש מר דרור', אמר אבא, בְּשָׁמִים זה מלשון בְּשָׁמִים, אם חשקה נפשך לדעת מי ראש בשמים ממעל, 'מר דרור', מי שלוקח את המרירות של בני ישראל, ושולח את זה 'דרור' לחפשי, הוא ראש בְּשָׁמִים. כמה יהודים נכנסים לרבי שליט"א מיט זַייער פֿעקל - עם החבילה שלהם, הסבל הנוראי שלהם, ויוצאים מהקודש פנימה אַ נַייער מַעַנְשֵׁט - בריה חדשה.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו מתוך נחת הרחבה ושמחה, שיזכה לתענוג נחת ושמחה מכל הצאצאים, מכל החסידים, מכל התלמידים, ומכל עמך בית ישראל, ושילוה אותנו בקרוב בברית גופא, לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - קידושין דף עב, ט' חשון תשפ"ד)



מאוצרות הפרשה

ויאמר שלחני כי עלה השחר (לב, כז). עיין ברש"י, שהגיע העת לומר שירה. ועיין במדרש (ב"ר עח, א; חולין צא, ב) שמעולם לא אמר שירה עדיין, ועתה הגיע העת לומר שירה. ויש להבין למה הגיע עתה שלו לומר שירה. והנראה, דהנה כל השרים של האומות אומרים שירה, ואימתי אומרים שירה, כשעושה איזה אומה חסד למטה עם ישראל, מזה הגיע להם התגברות לשר שלהם לומר שירה.

וכאן היה שרו של עשו (ב"ר עז, ג), ועשה עשו בכאן חסד עם יעקב, ומזה החסד הגיע התגברות לשר שלו לומר שירה. ולכך אמרו שמעולם לא אמר שירה ועתה הגיע העת שלו לומר שירה, כי מעולם לא עשה עשו עם יעקב חסד, ועתה עשה חסד עם יעקב, ולכך הגיע עתו לומר שירה. (קדושת לוי וישלח)

על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה (לב, לג). א"ת ראשי תיבות תשעה אב, רמז שלא יאכלו בני ישראל בתשעה באב (זה"ק קע): והוא צולע על ירכו רמז לגלות המר. ויזרח לו השמש גו'. פירש רש"י לרפאותו מהרה, לזרוח בשבילו. פירוש, תיכף היה רפואה ליעקב, בהתנוצצות השמש קודם עת צאתה, רמז שקודם שיבוא הגואל במהרה בימינו, יתרפאו כל נפשות ישראל במהרה בימינו אמן.

נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נהמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד אי יפוסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכי.

מלליצי יושר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

הירויזן

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטיח בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

הזון יהזקאל
רבי יהזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלויה הכרוז:
נצטוייתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ב ובעוה"ב.
וכל הולמד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

זרע שמשון

לכות חיים מנחם בן קילא ז"ו גיטל בת נחמה מרים ירזל להצלחה בכ"ע בגשם וברוח ונתת דקדושה מכל י"ח ועושר ואושר וכל מילי דמיטב
וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום. במדרש (ב"ר עה"ד): אמר רב חמא בר חנינא, הגר שפחת שרה נזדמנו לה חמשה מלאכים, זה שהוא אוהבו של בית על אחת כמה וכמה. אליעזר עבדו של בית נזדמנו לו כמה וכמה מלאכים, זה שהוא אוהבו של בית על אחת כמה וכמה, ע"כ. ולכאורה קשה מדוע הוצרך רב חמא להביא ראיה גם מהגר וגם מאליעזר, ולא היה די להוכיח מאחד מהם. וז"ל, שכשנתבונן נמצא שאינו דומה ענין המלאכים שבאו להגר, למלאכים שבאו לאליעזר, דאצל כל אחד היה תפקיד אחר, דהנה ענין המלאכים שנשלחו להגר היה כדי לפייס דעתה שלא תהיה עלובה מאת שרה, ואף שגם היא חטאה כנגד שרה, מ"מ נשלחו מלאכים אליה להפיס דעתה, וכמו שמצינו (ב"ר ס"ד): שישבה הגר על הבאר וביקשה: 'ר'בש"ע ראה בעלבוני'. ומכך שנשלחו מלאכים להגר לפייס דעתה, למד רב חמא בקל וחומר שבדאי שלח ה' מלאכים גם ליעקב שלא חטא כלל כנגד עשו אחיו, שהרי לקח את הברכות בציווי אמו, ונתכוון לשם שמים שלא יהיה הרשע עומד ומקריב לפני ה', וממילא אין ספק שישלח ה' מלאכים אליו שישתמש בהם לשלחם לעשו, להינצל ממנו שלא יוסיף לרדוף אותו ולעלוב בו, ויוכל יעקב להיות שקט בדעתו. והמלאכים שנשלחו לאליעזר באו להפוך דעתם של לבן ובתואל שלא רצו לשלוח את רבקה עבור יצחק, והיה צריך סיוע שיסכימו עם אליעזר ובכך יוכל לעשות את שליחותו במה ששלח אותו אברהם, ואף שלא היה נעשה כל כך נזק בכך שלא היו מסכימים לשלוח את רבקה עמו, היות שרבקה בעצמה היתה חפצה לילך וממילא בודאי לא היו יכולים לעכבה, כי היתה הולכת אף שלא בהסכמתם, ועוד שאף אם לא היתה באה כלל, לא היה בזה נזק גדול ליעקב, כי היה יכול למצוא אשה מבנות ענר אשכול וממרא, אעפ"כ שלח ה' מלאכים לסייע לו בשליחותו, ומכך למד רב חמא בקל וחומר שראוי יעקב

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מטבת חלה
במהדורה כפוארט בתכלית ההידור והיופי



אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
המסעה הראשית: עם הספר - ר"ח בנימין לעווין
והרב יצחק מיטלמן שליט"א 0000-332-347

שלמחרתו חול, אם יתפלל במוצאי ר"ח שתיים של ערבית כדון מי שלא התפלל כלל. דיש סוברים שלא יתפלל שתיים, שכיון שכבר התפלל תפלת המנחה אלא שלא הזכיר בה ר"ח, הרי אינו מרויח כלום אם יתפלל ערבית שתיים, שהרי לא יזכיר בה עוד של ר"ח, דאין זה דומה לטעה ולא התפלל מנחה של שבת שמתפלל במוצ"ש שתיים של חול, שכיון שלא התפלל מנחה כלל, א"כ ריויח תפלת שמונה עשרה אע"פ שלא יזכיר בה של שבת. אבל יש סוברים דצריך להתפלל במוצאי ר"ח שתיים, דכיון שבתפלת המנחה לא יצא ידי חובתו, הרי זה כלא התפלל כלל, ומתפלל שתיים לערב אע"פ שלא יזכיר בה של ר"ח.

ובביאור פלוגתתם כתב האב"ז (או"ח סימן תק"ז אות ב', וכ"כ בהר צבי או"ח ח"א סימן נ"ד, וקהלות יעקב ברכות סימן ט"ז, והגר"ח ברכות שם), דנחלקו אם יעלה ויבא הוא מחובת התפלה, דצריך להזכיר בתפלה מעין המאורע, ולכן אם שכח לא יצא ידי חובת התפלה וצריך לחזור ולהתפלל, ולכן צריך להשלים בערבית ואע"פ שלא יאמר אז יעלה ויבא. או דלמא החיוב של הזכרת מעין המאורע אינו מחובת התפלה, אלא מחובת היום, דצריך להזכיר היום של ר"ח וי"ט, ורק מקום ההזכרה הוא בתפלה, ולכן אם שכח ולא הזכיר ר"ח וי"ט שפיר יצא ידי חובת התפלה, אלא דחיסר ההזכרה, ולכן צריך לחזור ולהתפלל רק אם ישלים ההזכרה. אבל אם ממילא אינו יכול להשלים ההזכרה, אינו חוזר ומתפלל.

וז"ל: וראיה דהא אם שכח לומר יעלה ויבא במנחה של ראש חודש מתפלל ערבית שתיים, אף שבערבית לא יאמר יעלה ויבא, מ"מ מקום צריך לחזור ולהתפלל כיון דלא יצא ידי תפלה במה שהתפלל ביום בלא יעלה ויבא, עכ"ל: ויש לעיין מהו שיטת הרא"ש דצריך לחזור ולהתפלל כששכח על הנסים, אם הוא משום דזה מחובת התפלה להזכיר יום המאורע, ואם שכח חשיב דלא התפלל, ולכן בשכח במנחה של זאת חנוכה, צריך להתפלל במוצאי חנוכה שתיים. או דלמא דזה מחובת היום להזכיר מעין המאורע, ולכן אם ממילא אי אפשר לו להזכיר עוד על הנסים, אינו חוזר ומתפלל. וכן משמע קצת מלשונו דכתב דחוזר ומתפלל משום פרסומי ניסא, ומשמע דאין זה מחובת התפלה, אלא מחובת היום.

ובשיטת התוס' דאינו חוזר ומתפלל כששכח על הנסים, ביאר האב"ז החילוק בין ר"ח וי"ט דחוזר ומתפלל, דיעלה ויבא הוא חובת התפלה ומדין הזכרת מעין המאורע, לכן אם שכח חשיב דלא התפלל. אבל על הנסים הוא מחובת חנוכה ומחויב הודאה לומר על הנסים, רק קבעוה לומר בתפלה, ולכן אם שכח אי אפשר לו לחזור ולהתפלל.

והוסיף וז"ל: אם שכח לומר יעלה ויבא במנחה של ר"ח מתפלל ערבית שתיים, אף שבערבית לא יאמר יעלה ויבא, מ"מ צריך לחזור ולהתפלל כיון דלא יצא ידי תפלה במה שהתפלל ביום בלא יעלה ויבא.

ומהאי טעמא ניחא לי הא דאם שכח להזכיר של שבת ערבית, דפשוט צריך לחזור להתפלל, ולא מדמינן להבדלה דאם שכח להבדיל בתפלה דאין מחזירין אותו כיון שיכול להבדיל על הכוס, והכא נמי הרי הוא מזכיר בלא"ה בקידוש. דשאני

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל 'מבטיח אני להעושים לטובת נשמת' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורי, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דיין'

כשאדם רואה יסורים על זולתו, הוא יודע לעודדו ולחזקו באמונה שהכל משמים לטובה, ואין יסורין בלא חטא, ומוסיף לומר לו שכאשר יקבלם באהבה, יתכפר לו ויזכה לכל טוב, וגם יודע לעוררו על מדה כנגד מדה, ולרמוז לו שיחשוב גם בכיון זה.

כל זה במה שנוגע לחבירו, אבל כשבאים יסורים על עצמו, היצר מטערה לחשוב 'וכי זה המגיע ליי?' והלא מחשבה כזו פסולה ואסורה, וזה כמו כפירה באמונה ובהשגחת הבורא עולם.

עליו לדבר אל עצמו כאילו הדבר הזה גופא היה קורה לזולתו, כי זו האמת, ואז טוב לו.

למלאכים, לסייעו להפוך דעתו של עשו שיודה לו על הברכות ולא יוסף לתבוע אותם. ולפ"ז מתיישב היטב הטעם שרב חמא הוכיח גם מהגר וגם אליעזר, כי רצה להוכיח שבאו מלאכים לשמש את יעקב בב' הענינים: א) במה שדומה למה שהיה אצל הגר, שהמלאך סייע בידיה ששרה לא תעלוב אותה, כך גם יעקב הוצרך לפעול שעשו לא יעלבנו עוד. ב) במה שדומה למה שהיה אצל אליעזר, שהמלאך סייע בידו להפוך את דעתו, כך גם אצל יעקב הוצרך להפוך דעת עשו. (זרע שמשון אות א').



לע"נ ר' יעקב שימשא ב"ר חיים חנוך זצ"ל י"א צ"ט כסלו

והוא עבר לפנייהם וישתחוו ארצה שבע פעמים. הנה ביעקב שהשתחוה לעשו שהיה מקום הקליפה ועבודה זרה, כבר תירץ בזוהר בפרשתינו עה"פ 'והוא עבר לפנייהם, ד'הוא' כינוי לשכינה שקדמה לעשו, ויעקב השתחוה לשכינה, ע"ש. אך עדיין אם נימא דחייב למסור נפש על קדושת ה', אכתי איכא מפני 'מראית עין', שהיה נראה כמשתחוה לעשו, מיהו קדוש ה' היינו בפרהסיא בפני עשרה מישראל, והנה לא היו שם כי אם בניו, והם ידעו האמת שמשתחוה לשכינה, לכן השתחוה גם הם.

ובזה מובן שפיר מה שאמר הכתוב 'יעקב פדה את אברהם' (ישעיה כט:כב), והיינו שפדאו מכבשן אש, דזה לפי שאברהם עשה מילתא יתירתא להתגרות עם נמרוד שישליכנו לכבשן אש, ולכן לא היה ראוי לינצל, רק בשביל יעקב ניצל אברהם.

וא"כ מהראוי כל שכן שיעקב לא ישתחוה לעשו, לכן ממשך הכתוב ואמר 'לא עתה יבוש יעקב', שלא תאמר שהיה פרהסיא, כי באמת גם בניו ידעו שמשתחוה לשכינה, לכן השתחוה גם המה. וזה שאמר הכתוב 'כי בראתו ילדיו מעשי ידי בקרבו והקדישו', רוצה לומר, מה שהשתחוה, אף שהיה נראה כמשתחוים לעשו, אולם באמת 'הקדישו את קדוש יעקב', רוצה לומר שהשתחוה לשכינה, 'את אלהי ישראל יעריצו', א"כ הכל יודעין שלא השתחוה רק לשכינה.



לע"נ הרה"ק ר' מנחם ב"ר יעקב דוד מאמשינאו זצ"ל י"א צ"ט כסלו
אם שכח על הנסים אין מחזירין אותו. התוס' (שבת כד. ד"ה דתני) כתבו, דבחנוכה ופורים אם לא אמר 'על הנסים' בתפילה, אין מחזירין אותו. אולם הרא"ש (שם סימן ט"ו) כתב, דמדברי הברייתא שם משמע שאם שכח להזכיר בתפילה 'על הנסים', הרי זה חוזר ומתפלל, והטעם הוא משום פרסומי ניסא. וכתב הקרבן נתנאל (אות ק), דפשוט דהרא"ש סובר שאם שכח להזכיר על הנסים בברכת המזון אינו חוזר, שהרי לדעת רב (שבת שם) אינו חוזר ומברך, ודוקא לגבי תפלה פסק שאם שכח להזכיר על הנסים חוזר ומתפלל.

והנה נחלקו הראשונים (ע' תוס' ברכות נו: ד"ה טעה) אם לא הזכיר יעלה ויבא במנחה של ר"ח

ד וכן ביאר הגר"ח דחלקו דין הזכרת על הנסים, מדין הזכרת רצה ויעלה ויבא, דדין הזכרת רצה ויעלה ויבא הוא דין ותקנה בגוף המטבע של ברכה שלישית, לכן אם שכח לומר רצה או יעלה ויבא חסר הברכה שנתקנה לשבת וי"ט, ולכן צריך להשלימה אחר ברכת בונה ירושלים כברכה בפני עצמה מכיון דחיסר ברכה. משא"כ הזכרת על הנסים אין זה הוספה במטבע הברכה עצמה, אלא הוא דין הזכרה בעלמא, ולכן אף אם שכח, עדיין נחשב שאמר הברכה, ולכן אין צריך להשלימה, עכ"ל. והנה גם בלי חילוק זה מובן מדוע אינו חוזר ומברך בתנוכה, דלא עדיף מר"ח, דכיון דאינו מחויב לאכול פת אינו חוזר ומברך. אלא דכוונתו דאפי' אם היה חיוב לאכול פת בחנוכה, ג"כ לא היה צריך לחזור ולברך, כיון דנחשב שבידו כראוי.

א וע' בספר הבתים (תפלה שער ב' סימן ח') שהביא דיש סוברים דמה שאמרו שאם לא אמר על הנסים אין מחזירין אותו, זה דוקא בתפלת שחרית מפני שיש בה פרסום קריאת ההלל או המגילה, אבל בתפלת המנחה שאין בה פרסום להודאת היום מחזירין אותו.

ב אבל בפני חדש (סימן תרפ"ב סק"א) כתב דהרא"ש מיירי בנוגע ברכת המזון, דיש להזכיר על הנסים בברכת המזון בחנוכה ופורים. אבל בשבת של מ', ומעשה רוקח (פ"ב ברכות ה"ו) כתבו דאין כוונת הרא"ש לזה, ע"ש עוד.

ג נפ"מ בזה, השוכח מעין המאורע, אם צריך לחזור ולהתפלל בציבור, או דאין צריך כיון דכבר יצא ידי תפלה, ע' במקראי קודש (חנוכה עמוד ל"ג). וגם נפ"מ השוכח מעין המאורע בתפלת שחרית, אם מותר לו לאכול קודם שיתפלל שנית, דאם חשיב דלא התפלל כלל, אז אסור לו לאכול, ע' שו"ת ארץ צבי (ח"א סימן נ"ד).

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א
זכות הצדיקים מליצי ישר עמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

'מעגלי צדק' על פרשת ראה מסוגל לעשירות

ר' ישראל וואלף מאנדעל היה עשיר, ונהפך עליו הגלגל ונעשה יורד ונצרך לבריות, ואמר לו הרה"ק בעל מעגלי צדק מדעעש: תהגה בספרי מעגלי צדק פרשת ראה, ותושע ממצוקתך ויהיה לך הרחבה גדולה בלי מצרים. וכך היה, שאחר שלמד מעגלי צדק על פרשת ראה, נושע ויצא ממצר למרחב, והתברך בהשפעה מרובה בכל עניניו.

אפס כי לא יהיה בך אביון וגו' כי לא יחדל אביון מקרב הארץ. הענין על פי מה שנאמר (שבת קנא): שצריך ליתן צדקה כי גלגל הוא החוזר בעולם, אולי יעני הוא או בנו. והכוונה שע"י הצדקה גורם 'עשר בשביל שתתעשר' שלא יהיה בו עניות או בבנו. כהמעשה באליהו הנביא שנתן לו מעות על ז' שנים, וע"י ריבוי הצדקה שלו היה עושר לעולם, כי היה גזבר טוב. (ע' ילקוט שמעוני רות רמז תר"ו). וזהו שאמר 'כי לא יהיה בך אביון', שאתה לא תהיה אביון כשתתן לכל האביונים, כי ודאי ימצא בארץ אביונים, וכשאתה תתן להם צדקה, תהיה עשיר לעולם. (מעגלי צדק).

כולה ממה שהבין מלבו, כמו שאמרו (שם סא:ל) שזימן לו הקב"ה שתי כליותיו כמין שני רבנים והיו נובעות ומלמדות אותו תורה. והיינו שפרסם אלהותו יתברך שמו בין הבריות, והוא עיקר דברי תורה, ששורש כל הדברי תורה הוא מאמר 'אנכי ה' אלהיך'. ועיקר כח הארת תורה שבעל פה ניתן לאהרן הכהן וכמו שנאמר 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו'. וזה ג"כ ענין מה שאמרו (במדבר רבה טו:ו) שאמר הקב"ה לאהרן לגדולה מזו אתה מתוקן, 'בהעלותך את הנרות', הקרבנות כל זמן שביהמ"ק קיים הם נוהגים, אבל הנרות קיים לעולם. ובאמת ענין חנוכה הנשיאים היה שהנשיאים הקריבו הקרבנות משלהם, אבל ההקרבה היה ע"י הכהנים, ומה נחמו השי"ת לגדולה מזו אתה מתוקן שידליק נרות המנורה, הא נרות ביהמ"ק ג"כ היה

השמן משל ציבור, ורק ההדלקה זכה אהרן, וכן היה כל הקרבת הקרבנות ע"י אהרן ובניו, וכן הקרבת קרבנות הנשיאים היו על ידו. רק ענין הדלקת הנרות העיקר שזכה, שלו ניתן הכח להאיר אור תורה שבעל פה, שהוא ענין 'בוא והאיר לפני', וזה הכח ניתן לאהרן להופיע ולהאיר בלב כל ישראל אור תורה שבעל פה ע"י הדלקת נרות המקדש. וזה שנאמר 'זיעש כן אהרן אל מול' וגו', ופירש"י: להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, ולא מצינו שיכתוב כן הכתוב על שום קרבן ומצוה. רק דקאי על ענין עומק מכון הנרות שה ווא להאיר אור תורה שבעל פה בלבנות ישראל, ולא נתפרש בציווי רק ברמז, [ועל זה אמרו שלא שינה וקיים גם הרמז של הדלקת נרות]. וזה נשאר לעולמי עד, שעיקר תורה שבעל פה ניתן לכהנים, וכמו שנאמר 'ובאת אל הכהנים הלויים וגו' על פי התורה אשר יורוך'. וכן זה עיקר ענין נרות חנוכה, וכמו שכתב הרמב"ן (במדבר ח:ב) על מה שאמרו במדרש 'אבל

הנרות לעולם קיים', דהא באמת גם נרות ביהמ"ק הם רק בזמן שביהמ"ק היה קיים כמו הקרבנות, וכתב הרמב"ן שרמזו לנרות של חנוכה בית חשמונאי והם לעולם. והיינו שנורות חנוכה הם ג"כ להאיר אור תורה שבעל פה, ועיקר נ"ס חנוכה ומצותה בא על ידי כהניך הקדושים שהם המאירים אור זה בלב ישראל.

והנה חנוכה חל תמיד סמוך לפרשת וישב שמדברת מתיקון פגם הברית, והיינו שיבורר ד'ועמך כולם צדיקים'. ואור תורה שבעל פה הוא מטלא דעתיקא, והוא אור הראשון שנגנז לצדיקים, כמו שאמרו בחגיגה (יב.) 'ז'רא אלהים את האור כי טוב', ואין טוב אלא צדיק. וגם אמרו דאור הראשון נגנז לעמלי תורה שבעל פה כמו שאמרו בתנחומא (פרשת נח ג.) וקליפת יון שהיה להכניס וזהמא בבג"ת. ישראל, שגזרו תיבעל לטפסר תחילה, היה נגד והיפך ממדת צדיק, ועל כן החשמונאים שהיו שורש תורה שבעל

הבדלה שאינו חובת התפלה כשאר מעין המאורע, כיון שעתה הוא חול, רק החיוב להבדיל וקבעוה בתפלה בחונן הדעת, ולכן אין מחזירין אותו כיון שיכול להבדיל על הכוס. משא"כ בתפלה של שבת, נהי ידי קידוש יצא, מ"מ יד תפלה לא יצא שלא הזכיר בה מעין המאורע של שבת, וכמו בר"ח דאע"ג דליכא חיוב לקדש, מ"מ צריך להזכיר מעין המאורע, וכל זה פשוט. ומהאי טעמא תמוה לי על המג"א (סימן קפ"ח ס"ק י"ג) שכתב דאם שכח בברכת המזון של שבת ור"ח - רצה לבד, ויעלה יובא לא שכת, ופתח בהטוב והמטיב, דהדין הוא דכיון דצריך לחזור לראש, צריך להזכיר נמי של ר"ח, דמכל מקום

הרי מחויב בברכת המזון משום שבת, ודומיא דיום שנתחייב בארבע תפלות. אבל בחנוכה כיון דמדינא אינו צריך להזכיר, לא יזכיר בברכת המזון הב' של חנוכה, ע"ש. ותמוה לי, דלמה לי טעמא דיום שנתחייב בארבע תפלות, תיפוק ליה דהוה כאילו לא בירך כלל, ולא משום הזכרת שבת לחוד צריך לחזור ולברך, [אלא משום דחשיב דלא בירך כלל], שהרי בתפלה אם לא הזכיר בתפלה במנחה של שבת, צריך להתפלל ערבית שתיים אף שבערבית לא יזכיר של שבת, דמ"מ צריך לחזור משום דלא יצא ידי תפלה, וכיון דצריך לברך משום חיוב ברכת המזון, אפי' בלא שבת פשוט דצריך להזכיר גם של ר"ח, והוא הדין על הנסים, עכ"ל.

והנה אף לפי מה שביאר האבנ"ז דרך הזכרת על הנסים בתפלה הוא מדיני חנוכה, אבל הזכרת על הנסים בברכת המזון הוא מדיני ברכת המזון דצריך להזכיר מעין המאורע, מ"מ מובן מדוע אין צריך לחזור ולברך ברכת המזון כששכח על הנסים, דלא עדיף מר"ח, דכיון דאינו מחויב לאכול פת לכן אינו חוזר ומברך אם שכח לומר יעלה ויבא.



לע"ה הגה"צ ר' יוסף יודל ב"ר שלמה זלמן הורביץ זצ"ל י"א צ"ז כסלו

נרות חנוכה להאיר אור תורה שבעל פה. ענין הדלקת המנורה במקדש, הוא מה שאמרו חז"ל (שמות רבה לו:ב) שהקב"ה אומר: 'בוא והאיר לי, כמו שהארת לי לכם', והיינו אור תורה שבעל פה שנמסר לישראל, ולא בשמים היא. וכלשון הזה מצינו באברהם אבינו ע"ה (בראשית רבה ל:י) 'עד שאתה מאיר לי מאסופטמיא ומחברותיה, בוא והאיר לפני בארץ ישראל', ע"ש. והיינו גם כן תורה אור, שמאברהם אבינו ע"ה התחיל השתי אלפים תורה, והוא קיים ולמד כל התורה

סגולה פאר ערליכע קינדער
סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'ארמד צ"ל

אריינברענגען דאז חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א"ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט. בנאמנות. קאנפידענשל.
- ידיעה נאמען איז א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענדיקייט. מיט כוונה.
- במתינות. אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיערות. די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מ'שאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקבלינג אופן פון מכן דורות ישרים זענט ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: יבנה הלב (אצט צו אריינרען זין הארץ צו אריינרען לב) לשמים לטובה (ס'טריישט די גאנצע מענטש). וזאת הארץ (הנשט זעטן האונדער). מ'קען עס געבען פון מעש.

פאר פרייע ווייט-טעקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

בעבודה מחזירין אותו, שהרי זה כשינה את מטבע התפלה של ר"ח וחול המועד, וכאילו לא התפלל ברכה אחת מתפלת ר"ח דחזור ומתפלל. משא"כ בימים שאין בהן קרבן מוסף כגון תענית וחנוכה ופורים, הרי בימים אלו שאין בהן קרבן מוסף, אין גם שום חלות קדושה בעיצומו של היום, וא"כ נמצא שסדר התפלה בימים אלו הם כשאר ימי החול. והא דאומר מעין המאורע בימים אלו, אין זה מעצם סדר התפלה, אלא שיימים אלו מחייבים לומר מעין המאורע, ואומר זה בשעת תפלת ר"ח בתעניות בשומע תפלה, ובחנוכה ופורים בהודאה, אבל אין זה מעצם סדר התפלה, משו"ה לא אמר אין מחזירין אותו, שהרי תפלת ר"ח התפלל כסדרה.

אפשר למסור נדבות להוצאות הגליון בקנדה להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א 438-875-5478
אימעיל 2792034@gmail.com

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליא זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עווננו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית וכו'. נ"ל בעז"ה לחבר סיום התורה"ק עם תחלתה. כי הנה ידוע מאמרם ז"ל ישראל עלו במחשבה תחלה (זוהר פ' משפטים [דף קח ב]; פסיקתא זוטרתא בראשית ג כד). וזה שמרומז בתורה"ק **ישראל בראשית**, בגימט' **ישראל עלו במחשבה תחלה ז'**, פירוש קודם ז' ימי הבנין, וד"ל.

אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה, ויש להתבונן בדבר, דהנה הצדיקים מקבלים כל מה שעובר עליהם באהבה, ואילו את צער בניהם אינם יכולים לסבול, ומדוע.

ונראה הטעם בזה, כי אהבת אבות לבנים איננו דבר נמשך אחר השכל והבינה שיהיה בכח האדם מפני בטחונו בה' לדחותם ולהשכיחם מלבו, אלא היא אהבה הטבועה בטבע מגדלות ה', כמבואר בחובת הלבבות שער הבחינה, שהקב"ה נותן אהבה יתירה בלב יוצריו כדי שלא יכבד עליהם גידולו, וישגיחו עליו יותר ממה שישגיחו על עצמם, ויקל בעיניהם כל טרחו ועמל גידולו מרחיצה וכיוצא בהם ע"ש, ויען שהיא מפלאי פלאות ה', ואחד ממידותיו כרחם אב על בנים, לכן גם הצדיקים אשר מושלמים בכל מיני השלימות, מוטבעים באהבה זו ומרגישים

בצער של בניהם.

ובזה יובן כונת המדרש, דהנה בטעם מצוה זו של 'לא תקח האם על הבנים', כתב הרמב"ם במורה נבוכים כי יש לבהמות דאגה גדולה בראותן צער בניהם, כמו לבני אדם, כי אהבת האב לבן איננו דבר הנמשך אחר השכל והדיבור, אלא הוא מפעולת כח המחשבה המצויה בנבראים לבהמה כמו לאדם ע"ש. וזה מה שאמר יעקב 'אתה אמרת לא תקח האם על הבנים', כדי שלא לצער בעלי חיים, מכל שכן שתחוס ותרחס עלי, ותצילנו מיד עשו 'פן יבא והכני אם על בנים', ולא אוכל לעמוד בצער הבנים.

ומטעם זה כיון שאין מרגיש הצדיק שום צער מגודל אמונתו ובטחונו, רק בצער גידול בנים, על כן כאשר ביקש יעקב לישב בשלוה בעוה"ז, נתן לו הקב"ה צער של יוסף, כי רק צער זה נחשב צער לצדיקים. ועל כן הוא מעלה גדולה מה שמצינו אצל אהרן 'ידם אהרן' בשעת מיתת נדב ואביהוא, כי היה צריך לכח גדול לשתוק מאחר שהטבע גורם להרגיש צער הבנים. ובה יתפרש המדרש להלן בפרשה בעת שלחם הס"מ עם יעקב 'ירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו', ואיתא במדרש פליאה: 'בכף ירכו - זה נדב ואביהוא'. וצ"ב.

ולפ"ז יבואר דשרו של עשו רצה להשטין את יעקב ולצער, אבל לא היה יכול לו, כי כל מה שישגורם ליעקב יקבל באהבה ולא יהיה לו צער, לכן 'ויגע בכף ירכו', הוא זרעו הנקרא 'ירך', וכלשון חז"ל 'עובר ירך אמו', ונתן עינו בנדב ואביהוא שמתו לעיני אביהם, ושם מצא מקום לחול לצער את יעקב, וזה 'ותקע כף ירך יעקב'.



לזכות מ.ב. ה.פ. לעשירות והצלחה בכל מעשי ידיו

ואמרת לעבדך ליעקב מנחה היא שלוחה. וצ"ב דהוי ליה למימר 'מעבדך יעקב', ולא 'לעבדך ליעקב'. ורש"י מפרש הקרא לשתי תשובות, וז"ל: על ראשון ראשון, ועל אחרון אחרון, ששאלת 'למי אתה', התשובה הוא 'לעבדך ליעקב אני'. וששאלת 'ולמי אלה לפניך', התשובה הוא 'מנחה היא שלוחה', עכ"ל. ובאופן אחר נראה לפרש, דלכאורה איך נתן יעקב לעשו המנחה, והא אסור משום 'לא תחנם', דאסור ליתן מתנת חנם לגוי.

והנה בפרי צדיק (פרשת קדושים אות ג) כתב וז"ל: לכאורה קשה מהא דמובא (בראשית רבה סה:טז) דאמר רשב"ג על עצמו שלא שימש את אביו אחד ממאה ממה ששימש עשו את אביו, דהא משבח את עשו בזה, ואסור משום 'לא תחנם', דאסור ליתן להם חן. וי"ל דאצל הגויים שהעיקר אצלם הגוף והנאות עוה"ז, ממילא הנימוס אצלם לכבד ההורים שהביאום לעוה"ז שזה כל מגמתם, וא"כ אין זה שבח אצלם, משא"כ בישראל דנות לאדם שלא נברא, לא היה נותן הדעת לכבדו רק מחמת מצות ה', עכ"ל.

פה אז, והיינו שהיו מבוררין במדת צדיק, וזכו לאור הראשון שנגזז לעמלי תורה שבעל פה, על כן היו הם המנצחים לקליפת יון.

והנה בתיקונים (תיקון ל"ו) איתא 'יהי אור' דא פסח, 'יהי אור' ראש השנה. ובזוה"ק (ח"ב קסז). ד'יהי אור' מורה על אור תורה שבעל פה. והענין הוא, דפסח 'יהי אור' שהיה ההכנה לתורה שבכתב וכו', ובמתן תורה כתיב 'חרות על הלוחות', והיינו חירות ממלאך המות, וממילא היה חירות גם מיצה"ר, ובודאי לא יצויר חירות ממלאך המות עד שיתוקן כל פגם הנחש שהיה סיבה לזה, והוא כשיש חירות מיצה"ר כמו שיהיה לעתיד שישחוט הקב"ה ליצה"ר ואז יבולע המות. ובודאי בשעת מתן תורה היה חירות מיצה"ר, רק אחר הקלקול שחזר יצה"ר, הוצרכו לתורה שבעל פה שהוא הרוב חכמה לתקן הרוב כעס. ועל זה ראש השנה 'יהי אור' הכנה להתחדשות תורה שבעל פה, והיינו שיכנסו הדברי תורה ללב ויהיה הוויה להאור. וכמו שאמרנו כמה פעמים מרבינו הקדוש זצוק"ל על מה שאמר (ויקרא רבה טז:ב) שאמר ר' ינאי כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רוכל זה והודיעו 'מי האיש החפץ חיים'. ואף שהרוכל לא אמר לו רק הפסוק כצורתו, רק ר' ינאי הרגיש אז טעם מחודש ע"י הרוכל שנכנס ללב, וזהו עיקר אור תורה שבעל פה. ור"ה הכנה ליה"כ יום שניתנו בו לוחות אחרונות שכלול בהם מדרש הלכות ואגדות (שמות רבה מו:א), והוא הרוב חכמה מתורה שבעל פה וכו'.

ובכל שבת הוא התחדשות הפרשה באור תורה שבעל פה, והוא שירגישו טעם מחודש בהפרשה, שיכנסו הדברי תורה בלב שהוא אור תורה שבעל פה. וימי חנוכה בכל שנה הוא חנוכה כל שבתות השנה, שהם התחדשות האור דתורה שבעל פה. וכמו שהיה חנוכה במשכן ובמקדש להתחנך בעבודה, כן חנוכה החשמונאים חנוכה לאור תורה שבעל פה שהיא בכל שבתות השנה, שזוכין לאור תורה שבעל פה ולתקן הרוב כעס, ועל כן לא עשו זכר לשאר החנוכות שהיו רק לחנוכה החשמונאים שנוהגת לעולם.

וכיון דחנוכה היא חנוכה השבתות של כל השנה, שאז שוכן הש"ת בלב ישראל כאמור, ולכן נסדר בגמרא ענין חנוכה במסכת שבת. וממילא סדרו בגמרא ענין חנוכה סמוך לענין נר שבת, כיון שחנוכה חשמונאים גם כן בנר ואור.



לע"נ הר"ר דוד יהודה ב"ר אשר שווארץ זצ"ל י"צ ט"ז ו'סס"ו

כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני אם על בנים. איתא במדרש: ואתה אמרת לא תקח האם על הבנים. ונראה לפרש דהנה כתיב 'רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו', ופירש דודי הגה"צ ר' יעקב שלום סופר זצ"ל, דיש מכאובים לצדיק כמו לרשע, רק הבוטח בה' מקבל המכאובים באהבה, כי יודע שהכל מה' לטובתו, ולכן 'חסד יסובבנו', עכ"ד. אמנם כל זה שייך לומר רק לגבי צער וסבל עצמו, אבל מצינו הצער של הצדיקים כשהיה צער אצל בניהם, וכפי שאמרנו ז"ל נתיירא אברהם שיבואו יסורין ביצחק, וכן יעקב אבינו נתיירא מאד בעבור בניו עד שחלק המנחה השתים, ואמר 'אם יבא עשו

דברי חידושי רבינו חיים הלוי על מורשת הגר"ח עם שני כרך שני

מחבר: הרב משה שרגא שרגא

הוצאת: מוסדות תורת אברהם

מספר עמודים: 1000

מחיר: 100 ש"ח

לשגן בכל תנועות הספרים המובחרות

הוצאת האסיף

בארץ: ספריית - אדום נטלר • תח"ל עם הספר - לעווין

מוסד מורשת הגר"ח • moresheshagrach@gmail.com

יש להעיר, דהרי עשוי ישראל מומר היה (ע' קידושי יח), ובש"ת נפש כל חי (ח"א סימן נ"ה) כתב, דליכא איסור אלא בגוי, אבל בישראל מומר ליכא איסור, ע"ש. [ברם מדברי המב"ט (ח"ב סימן ק"ב) והמג"א (סימן קפ"ט ס"ק א') משמע דגם במומר איכא משום 'לא תחנם', ע"ש. וכבר נמנהו על זה, דהא קרא קאי על אומות העולם, או על עובדי עבודה זרה, ומנא לן דגם ישראל מומר בכלל האיסור].

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גלין מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** -
סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר'
יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין
זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

השכם להורגו, נראה פשוט
דנוהו גם בבני נח. ונזכרתי דכן
מפורש בתוס' (ע"ז י:) דהבא
להורגך השכם להרגו נוהג
בבני נח. (בית האוצר מערכת
א-ב' כלל א' אות ט"ו).



לזכות מ.ב.ד.ד. לרפ"ש והצלה בכל"ע

וישלא יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו. וברש"י: מלאכים ממש. כל גדולי
המפרשים חתרו למצוא פתרון מה המריצו לאבינו יעקב ע"ה להשתמש
במלאכים לשליחות זה, הכי חסר לו עבדים נאמנים הסרים למשמעתו. ומה
שנראה לענ"ד, כי הליכת יעקב אבינו ע"ה ללבן היתה עיקרה בשביל פחדה
של רבקה 'למה אשכול גם שניכם יום אחד', ולכן אמרה לו 'ישבת עמו ימים
אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך', כי עכשיו לא יועיל לך שום טענות אפילו
צודקות, כאומרם 'אל תרצה את חברך בשעת כעסו'. לפי זה כשאמר לו
הקב"ה 'שוב אל ארץ מולדתך', הבין יעקב שכבר שככה חמת עשו, ואפשר
כבר לרצות את עשו, ואז הכין עצמו בטענות להצדיק את עצמו לפני עשו
מדוע לקח הברכות ממנו, שזה היה מן השמים, דהודיעו לרבקה אמם
שתסבב הדבר כך.

והראיה שזה היה מן השמים הוא ע"י השתמשו בשליחות זה עם מלאכים
ממש, דהנה אמרו רז"ל (בר"ר סה:ח): למה כהה עיניו של יצחק, כדי שיבוא
יעקב ויטול הברכות. ואמרו עוד שם: 'מראות', מכח אותה ראייה, שבשעה
שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו על גבי המזבח, תלה יצחק עיניו במרום
והביט בשכינה, לכך כהו עיניו, ע"כ. ויש לומר דב' המדרשים פליגי אי צדיק
גדול, או מלאך גדול. דאי אמרת מלאך גדול, ומלאך אסור להביט בשכינה,
א"כ כל שכן צדיק אסור, ולכך כהו עיניו של יצחק מראות כיון שהביט
בשכינה, אבל אם גדול כח צדיקים ממלאכי השרת, אז צדיק מותר להביט
בשכינה, וצריך לומר דכהה עיניו של יצחק כדי שיבוא יעקב ויטול הברכות.
והנה מצאתי בחנוכת התורה שכתב שמלאכים רשאים להסתכל בשכינה,
ובני אדם אסורין. אבל יש להוכיח להיפך, דמלאכי השרת אסורין להסתכל,
ובני אדם צדיקים מותרין, גדול כח צדיקים ממלאכי השרת. דהנה הא
דמלאך אסור להביט בשכינה, מפורש בנביא (ישעיה ו:ב) 'שש כנפים לאחד
בשתיים יסכה פניו, ופירש"י שם: כדי שלא להביט בשכינה. וכן מבואר
בירושלמי (יומא פ"א ה"ה) עה"פ 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד: אפילו
אותן שכתוב בהן 'ודמות פניהם פני אדם', המה מלאכי
השרת, אסורין להיות אז בשעת הקטרה כדי שלא
יסתכלו בשכינה. ועוד מפורש ברז"ל (ילקוט שמעוני
פרשת אחרי עה"פ 'וכל אדם לא יהיה באהל מועד'):
שמעון הצדיק אמר להם בשנה זו הוא מת, אמרו לו מין
אתה יודע, אמר להם בכל שנה ושנה זקן אחד לבוש
לבנים נכנס ויוצא עמי, ושנה זו נכנס עמי ולא יצא עמי,
אמר ר' אבהו ומי יאמר שאדם היה, אלא הקב"ה נכנס
עמו ויצא עמו בכבודו. [ופריך] וכהן גדול לאו אדם הוא.
[ומתיר] אלא בשעה שהיה רוח הקודש שורה עליו, היו
פניו בוערות אורות כלפידיים, ה"ד 'כי שפתי כהן ישמרו וגו'
כי מלאך ה' צבאות הוא', ע"כ. והכוונה, דכיון שעושה
אז שליחות השי"ת, הרי שלוחו כמותו ולא נחשב כסתם
אדם.

תולדות בעל חזון יחזקאל ז"ע

בעל חזון יחזקאל ז"ע קנה לעצמו
חלקה קטנה באיזה מקום בגליל,
ולא התעניין בזה, ומעולם לא הלך
לראות את חלקתו.
ואמר כי רצה לקיים בזה מה שכתב
האבן עזרא בפרשתינו עה"פ 'ויקן
את חלקת השדה', וז"ל: הזכיר זה
הכתוב להודיע כי מעלה גדולה יש
לארץ ישראל, ומי שיש לו בה חלק,
חשוב הוא כחלק עולם הבא.

עצמות" בירמיה [במקומות שמוזכר נבוכדנצר], אלא שכל נבוכדנצר שבירמיה חי הוה [וכתיב
(קהלת י:כ): גם במדעך מלך אל תקלל], ברם הכא מת הוה, [ולכן יכול היה לקללו], ע"כ.
והדבר פלא, דהא בשעה שרבי יונתן ורבנן למדו פסוקים אלו כבר מת נבוכדנצר. ותירץ הגה"צ
ר' משה וואלפסאן שליט"א, ע"פ הנוהג דתורתנו הוא תורת חיים, דבשעה שלומד אדם איזה
פרשה, נמצא הלומד שם. לכן בשעה שרבי יונתן עסק בספר ירמיה, היה רבי יונתן נמצא בזמן
שעדיין חי נבוכדנצר, לכן לא היה יכול לקללו, עכ"ד.
ולפ"ז י"ל דבשעה שעסק רשב"ג בפרשת בראשית שכתיב עשו את אביו, היה רשב"ג נמצא
בזמן כשעדיין עשו היה ישראל מומר, לכן מותר היה לו לשבח.

דמן הסתם עתיד לקבל ממנו בחזרה איזה גמול]. ולכן לא אמר הכתוב דזה
מנחה 'מעבדך יעקב', דאיך מותר ליתן מתנה לגוי. אלא הכתוב אמר 'לעבדך
ליעקב מנחה', דיעקב מקבל מנחה טובה מהמתנה שנותן לעשו ולכן מותר,
וכמו שפירש"י (בראשית נה:), וז"ל: שנטל יעקב כל כסף וזהב שהביא מבית
לבן ועשה אותו כרי, ואמר לעשו טול זה בשביל חלקך במערה.

ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית. נראה כאשר שמעתי בשם הקדוש מרוזין
זצ"ל, אשר צוה לחנוכת הבית, דיש להכנס תחילה בסוכה, ושוב מן הסוכה
להכנס לבית. ואפשר לומר כי מרוזין כן פה, כאשר יעקב בנה לו בית, לא
רצה להכנס, כי אם בתחילה נסע סכותה, דהיה נכנס לסוכה, וממנה בא אל
הבית. ורמז לדבר בפרשת בשלח דכתיב 'ויסעו מסוכות ויחנו באיתם',
ד'איתם' הוא על דרך 'איתן מושבין', [דמקודם ויסעו מסוכות, ואח"כ בבית
מושב, וזה 'איתם', כמו 'איתן מושבין']. אמנם בא"י אשר מצות ישוב א"י
היא מצוה בעצמה, אחרי שנתקדשה בכיבוש שני לשעתה ולעתיד לבא (ע'
רמב"ם תרומות פ"א ה"ה), אפשר לומר דכדאי היא שתגן, [ואין צריך להכנס
מקודם בסוכה].



לע"נ 'בעלת הנסים' שרה לאה ב"ר שלמה פיש ע"ה יא"צ כ"ז חשוון

ויירא יעקב מאד ויצר לו. כתב הרא"ם וז"ל: וייצר לו שלא יהרוג את אחרים,
בב"ר יש מפרשים שמה יהרוג את עשו ויקללנו אביו, וכן מצאתי בתנחומא.
אבל מהריגתן של אחרים לא היה מיצר, מפני שבא להרגך השכם להורגו
כדנפקא לו מקרא ד'אם במחותרת ימצא הגנב והכה ומת אין לו דמים' לפי
שבא על עסקי נפשות, שיודע שאם תמצאנו חותר לא תעמיד עצמך מלהציל
ממונך, והוא בא לדעת כן שיקום עליך ויהרגך, לפיכך אמרה תורה השכם
אתה והרגהו, עכ"ל. וקצת קשה, דהא קרא ד'אם במחותרת ימצא הגנב',
בפרשת משפטים כתיב, ולישראל נאמר, וא"כ מנא ליה דגם בבן נח אמרינן
הבא להרגך השכם להורגו, הרי שפיכות דמים הוא מז' מצות דבני נח. ואי
נימא דהאבות יצאו מכלל בן נח גם להקל, ניחא.

ועוד נראה, דהאי מילתא דהבא להרגך השכם להורגו
נוהג ודאי גם בבני נח, כיון שגם הסברה החיצונה
מחייבת כן, דחייך קודמין לחיי חבייך, ואין לו להניח
להרוג את עצמו מן הבא להורגו אם יכול להציל את
עצמו במיתת הבא להורגו. והא דבעינן קרא דבמחותרת,
היינו רק לאשמעינן דבא במחותרת מחשיב בא להרוג
שכוונתו להרוג, ומצינו כזה שהכתוב משמיענו דעת
האדם (ע' תוס' פסחים צ. ד"ה החייה).

ואם שהוא סברא דחזקה אין אדם מעמיד עצמו על
ממונו, והאי מימר אמר אי אזלינא קאי לאפאי כו', ואי
קאי לאפאי קטלינא ליה, על כל זה יש לומר דאין
הסברה ברורה כל כך, ובא הכתוב להשמיענו שהסברה
אמיתית, וכמו שמצינו כמה פעמים בגמ' 'איבעית אימא
קרא, איבעית אימא סברא', אבל גוף הדין דהבא להרגך

ולכאורה עשו ישראל מומר היה, וא"כ יש לומר דאין בזה משום 'לא תחנם'. אבל נראה דהקשה
כן לשיטתו, דבספרו מחשבות חרוץ (אות ג') חידש, דהא דאמרו דעשו ישראל מומר היה, היינו
דוקא קודם שיצא לתרבות רעה, אבל אחר שיצא לתרבות רעה, יצא מכלל ישראל, וז"ל: באותו
יום שמת אברהם אבינו יצא עשו לתרבות רעה ונפרד מלהיות נקרא עוד זרע יצחק, והא דאמרו
בקידושין דעשו ישראל מומר, היינו דקודם שיצא לתרבות רעה היה עליו שם ישראל ונימול
לשמונה, אלא שנשמתו [ואז יצא משם 'ישראל'], ואף דבישראל גם מומר אל"פ שחטא ישראל
הוא, זהו רק בזרע יעקב שכבר נפק חבל הנחלה בשלשה חוטינן דאין יכול ליתקע עוד, אבל
בזרע יצחק אף דהיה נקרא תחילה בשם ישראל, אבל משנשמתו יצא לתרבות רעה יצא מכלל
ישראל, עכ"ל. ולפ"ז מובן דהקשה כן לשיטתו, דאיך שיבט רשב"ג את עשו בזמן שכבר יצא
לתרבות רעה, דאז לא היה עוד בכלל ישראל, וא"כ אסור משום "לא תחנם".

והנה איתא במדרש רבה (אסתר פרשה ו' אות ד): כד היו מטו רבי יונתן ורבנן להאי פסוקא
"אשר הגלה נבוכדנצר", הו אמרין "נבוכדנצר שחיק עצמות", ולמה לא הוה אמרין כן (שחיק

היוצא לנו מכל הנ"ל שאדם יכול להביט בשכינה שהוא גדול ממלאך בזה, וכמו שהיה אצל שמעון הצדיק, וא"כ אין לומר דטעם כהיית עיני יצחק היה לפי שהביט בשכינה, אלא על כרחק צריך לומר דהטעם הוא כדי שיבא יעקב ויטול הברכות, א"כ אין לעשו שום טענה על יעקב, דהרי זה היה מן השמים, וזה הראהו בשליחת מלאכים ממש, דגדול המשלח מהשליח, א"כ מוכח דאדם גדול ממלאך, ולא היה כיהוי עיניו של יצחק מחמת שהביט בשכינה, אלא שרצון הקב"ה היה שיבוא יעקב ויטול הברכות.



לע"נ הג"ר אהרן עבוד ב"ר אליהו זצ"ל יא"צ כ"א חשוון

שחיטת עכ"ם בנוגע איסור אותו ואת בנו. איתא בתוספתא (פ"ה חולין ה"א): שחיטת עכ"ם מותר משום אותו ואת בנו, על"כ. פ', דמותר לשחוט את הבן אחר ששחט העכ"ם את האם, או איפכא, [משום דשחיטת עכ"ם אינו מיקרי 'שחיטה', וקרא אמר 'אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד'].

ולכאורה יש להקשות מדברי התוספתא על מה שכתב חרמב"ם (פ"ב אבות הטומאה ה"י) דהא שחיטת עכ"ם נבלה ומטמאה במשא, היינו רק מדרבנן, אבל מה"ת אינו מטמא. וקשה, דכיון שהועילה שחיטתו של העכ"ם להוציאה מטומאת נבלה דאורייתא, א"כ יתחייב מי ששחט אחרייו משום אותו ואת בנו. כמו דאמרין (יומא סד.) גבי שיער המשתלח, שדחייתו לצוק זו היא שחיטתו לעשותו מחוסר זמן משום אותו ואת בנו, אע"פ שדחייתו לצוק מהני רק לטהרו מידי נבלה.

ויש לחלק ולומר דשאני מצות דחיית שיער המשתלח שהיא כעין עבודה, ונחשבת שפיר כעין שחיטה אע"פ אם היה הדין דאינו מטהרתו מידי נבלה, דחשיב שחיטה מצד שהיא כעין עבודה. אבל הא ששחיטת עכ"ם מטהרתו מידי נבלה, [אינו משום דשחיטת עכ"ם חשיב 'שחיטה'], אלא היינו משום שלענין טומאת נבלה כתיב 'וכי ימות מן הבהמה', וזו שנעשה בה 'מעשה' שחיטה, אינה בכלל 'וכי ימות', [דאע"ג דלא חשיב 'שחיטה', אבל גם לא חשיב 'וכי ימות', כיון שנעשה בה 'מעשה' שחיטה, ולכן אינו טמא משום נבילה. וכיון דאינו חשיב 'שחיטה', לכן אינה מחייב את השוחט אחרייו משום אותו ואת בנו.]

והנה בירושלמי (סוטה פ"ט) יש מאן דאמר הסובר דעריפת עגלה ערופה אינה כשחיטה לענין אותו ואת בנו, וכן פסק הרמב"ם (פ"ב שחיטה ה"ז), אע"ג דפסק (פ"ג אבות הטומאה ה"ג) שעריפתה מטהרתה מידי נבלה. ולכאורה מאי שנא משעיר המשתלח שדחייתו לצוק זו היא שחיטתו, ואם נשחטה אמרי קודם, נעשה מחוסר זמן משום אותו ואת בנו. [דכמו דאמרין דדחיית שיער המשתלח חשיב 'שחיטה', כיון שהיא כעין עבודה, כך נימא דעריפת העגלה חשיב 'שחיטה' כיון שהוא כפרה].

ומצאנו בדברי ר"ת (בספר הישר חלק ענינים שונים סו"ס תרל"ב) שחילק בזה הלשון: אע"פ שעריפת עגלה מטהרתה מידי נבלה, אפ"ה לא נחשבת עריפתה שהיא מצוה הבאה על החטא להיות כשחיטה לדין אותו ואת בנו,

ואינו דומה לדחיית צוק שהוא כשחיטת עולת קדשים, עכ"ל. והיינו דשאני שיער המשתלח, שהשעיר בא על החטא והוא המכפר, ודין הוא שבעינין שְׁתַּעֲשֶׂה בו דחייה, כמו שבעינין שחיטה בקרבן, ולכן נחשבת דחייתו כשחיטה. אבל שונה ממנו עגלה ערופה, שיעיקר הכפרה הוא מעשה העריפה, ורק דין הוא שעריפה תיעשה בעגלה, וכיון שעצם העריפה היא הכפרה, ואין העריפה דין בעגלה כמו שחיטה בקרבן, משום שעגלה אינה עיקר הכפרה, ממילא אין עריפה כשחוטת לענין אותו ואת בנו. (חזון יחזקאל חולין פ"א). וכוונת החזון יחזקאל מה שכתב 'אין העריפה דין בעגלה כמו שחיטה בקרבן', היינו דעריפה הוא דין על הגברא, ולא על החפצא. דהנה מצינו איסור שנובע מצד הגברא, כגון מאכלות אסורות, שהאיסור הוא שהגברא לא יאכל. ויש איסור שנובע מצד החפצא כגון תרומה וקדשים, שהחפצא לא יהיה נאכל ע"י זר (ראה מליצי יושר פ' חיי שרה גליון קפ"א, במדור 'אבני נזר'). וכך יש מצות שנובע מצד הגברא, כגון אכילת מצה, דהמצוה הוא שהגברא יאכל המצה, אבל אין חילוק בחפצא של המצה אם נאכל או לא. ויש מצות שנובע מצד החפצא, כגון אכילת קדשים, דהמצוה הוא שהקרבן יהיה נאכל (ראה מליצי יושר שם).

וזה החילוק בין דחיית שיער המשתלח דזה דין בגוף השעיר שצריך שְׁתַּעֲשֶׂה בו דחייה, וכמו קרבן, דגוף הקרבן טעון שחיטה, ואין זה דין רק על הגברא, ולכן דחייתו היא שחיטתו, דחשיב כמו שחיטת עולת קדשים. משא"כ עריפת עגלה ערופה אינו דין בגוף העגלה שצריך שְׁתַּעֲשֶׂה בו עריפה, אלא דין הוא על הגברא, ולכן אין העריפה חשיב כשחיטה.



לזכות מ.ב.פ.ר. להצלחה בכ"ע

אחריות של רב קהילה בישראל. אמרתי לכתוב מהו אחריות של רב בישראל, כי ראיתי בספר בשם אחד מגדולי ישראל, וכך כתוב: רב אחד ברוסיה נפטר, הוא מגיע לב"ד של מעלה, והנה פונים אליו בשאלה נורא מאד: מדוע הרסת וקלקלת כמליון יהודים? נדהם ומשתומם שואל אותו רב: אינני מבין כלל מה אתם שואלים אותי על מליון יהודים, כל חיי לא ראיתי ל"כ הרבה יהודים, מה קורה כאן? משיבים לו ב"ד של מעלה: אתה הייתה רב בעיירה, הסתובב שם נער אחד יתום קראו לו 'לייבל', אם היו מטפלים בו כראוי אפשר שהיה צומח אחד ממנהיגי היהדות, ואתה לא טיפלת בו והוא גדל והתקלקל עד שלבסוף נהיה 'לייבל טרוצקי' ממנהיגי הקומוניסטים והרס וקלקל יהודים בלי גבול, וא"כ האחריות על מעשיו עליך היא.

הרי חזינן איזה אחריות מוטל על רב, דידוע שלייבל טרוצקי הוא היה נואם עצום ממקימי הקומוניסטים, והשפיע מאד לרע על מליון יהודים שנהפכו לקומוניסטים, וחבל שאם היה גדל כיהודי מאמין היה גדול מאד והיה משפיע לטובה בשביל עם ישראל, ובסוף סטלין ימ"ש הרג את לייבל טרוצקי. כל אחד צריך להשפיע בהכח שהקב"ה נתן לו, אחד בדרוש, ואחד דרך ספרים טובים, ואחד שמקים ישיבות קדושות ות"ת.

מאמר מספר צפנת פענח להרה"ק מופת הדור רבי אליהו גריידיץ ז"ע שכתב

דמסוגל מאמר זה להינצל מאויבים

וז"ל: וכפי הזריעה (-לכוין בתפילה הכוונות שכתוב במאמר זה) יש לילך בטח שכן יהיה בעזרת השי"ת הצמיחה מזה. ואולי יהיה סיעתא דשמיא שיהיה עוד הרבה תועלת יותר ממה שאני משער, ויקיים בזה כעין מה דכתיב 'ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה'.

[אות ט':] וכסדר הזה בהני שלשה תפילות, מיוסד מאמר של רבה בר בר חנה, והלשון 'מחנין ליה באלוותא' [רמז הוא שיקלל אותו דרך תפילתו], ד'אלוותא' הוא מקל, כפירוש הרשב"ם, והוא משל על 'אלה' [ד'אלה' היינו קללה, לשון נופל על לשון, ד'אלה' הוא לשון מקל, וגם לשון קללה], והיינו שיקלל אותו בדרך תפילה, [ומבאר רבה בר בר חנה הני שלשה תפילות, במה שאמר דחקוק על המקל ג' שמות אלו: א) 'אהיה אשר אהיה'. ב) 'יה'. ג) 'ה' צבאות]. [תפילה הראשון הוא] 'אהיה אשר אהיה', דכתיב (שמות ג:יד): 'ויאמר אלקים אל משה אהיה אשר אהיה, ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם', התחיל ב'אהיה אשר אהיה', ומסיים ב'אהיה' לבד. ופירש"י וז"ל: אהיה אשר אהיה - אהיה עמם בצרה זו אשר אהיה עמם בשעבוד שאר מלכויות. אמר משה רבינו: רבש"ע, מה אני מזכיר להם צרה אחרת, דיים בצרה זו. אמר לו הקב"ה יפה אמרת, 'כה תאמר לבני ישראל 'אהיה' שלחני אליכם, עכ"ל. והיינו דמתחילה אמר הקב"ה הייתי עמהם בגלות זה, ואהיה עמהם בגלות אחר. וחזינו [דהשם 'אהיה אשר אהיה'] קאי על ההצלה בשעת הגלות [והיינו בשעת הצרה]. ולכן [על התפילה הראשונה שלא יהיה השונא להרע לו עכשיו], יש לומר בתפילתו [אהיה אשר אהיה, והיינו] שיהיה לו הצלה לפי שעה בעודו בסכנה, ונקיט כל הלשון [אהיה אשר אהיה], ולא די ב'אהיה' לבד, כיון שצריך לכל זה, [והיינו להבטחת 'אהיה אשר אהיה', שיהיה עמנו בצרות אחרות], יען שיש גלות וצרות שונות לרבים וליחידים ובזמנים שונים, ובזה הבטיח הקב"ה 'אהיה אשר אהיה', בתב"ת 'אשר', הורה לכל הצרות שבעולם, שהקב"ה מציל בעת הצרה.

[והנה יש לכתוב אות ה' בשלשה אופנים: ('הי', וזה מיקרי 'מילוי יודי"ן'. ב) 'הא', וזה מיקרי 'מילוי אלפי"ן'. ג) 'הה', וזה מיקרי 'מילוי הי"ן'. ואם מתפללים בשם] 'אלקים' במילוי הי"ן, שגמטריה 'צרה', ומכוין זאת במחשבה באמרו שם 'אלקים' בעת צרה, [מועיל זאת להינצל מצרה, וא"כ מדוע לא הזכיר רבה בר בר חנה שם 'אלקים' במילוי הי"ן, ולכוון דזה גימטריה 'צרה', דהרי גם שם זה מועיל. ונראה דמ"מ] עדיף יותר השם 'אהיה אשר אהיה', שמפורש יותר [בשם זה, דהקב"ה עמו בעת צרה להצילו], ונאמר מאת הקב"ה למשה [שם זה] לפעולה אמיתית [שמועיל]. [המשך בשבוע הבא].

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"חניה בזווית שונה"

"ברחוב שלי חנכו בנין חדש, בעקבות כך נגרמת מצוקת חניה הגורמת לשכנים החדשים לחנות שלא כהוגן בחניות אשר אינן שייכות להן. לא אחת אני מגיע עם רכב מלא מצרכים וילדים קטנים ישנים והחניה שליד ביתי זאת שאני חונה בה שנים רבות תפוסה. במשך תקופה הדבר גרם לצער בליבי, והרגשתי מלא טינה וכעס על חלק מהשכנים החדשים. שלמרות שהארת את תלומת ליבם החליטו להתעלם. הרגשתי שאיכות חיי ושלוותם נפגעו. ולא מצאתי מרגוע לנפשי" משתף בכנות הרב יצחק פ', "התפללתי לקב"ה כי יחזיר לי את הרגיעה בחיי. השם שמע תפילתי ושלח לי את הסיפור הנ"ל אותו מספר המגיד המפורסם רבי אברהם מלאך שליט"א, שהחזיר לי את הרוגע והשלווה ושינה לי את זווית ההסתכלות על החניה.

"נולדתי בניו יורק, לאבי זצ"ל שיתף הרב מלאך שליט"א, אבא ז"ל היה נחשב כאדם אמיד, היה לנו בית משלנו, למעלה, בקומה העליונה הייתה ברשותו דירה נוספת אשר שימשה להשכרה".

קטונתי מכל החסדים ומכל האמת כי במקלי עברתי את הירדן וזה ועתה הייתי לשני מחנות" - "משמע שעייקר החסדים שקיבל יעקב מהקב"ה הוא הממון" אומר רבינו הזרע שמשון" זצוק"ל: "שהרי כך משמע מסיום הפסוק המדבר על רכוש: 'במקלי עברתי את הירדן ועתה הייתי לשתי מחנות', והיה לו לתלות החסדים במה שמרמו מעשיו ומלבן, ולמה תלה דווקא בממון?! ומתוך רבינו: "מה שמרמו הקב"ה מעשו ומלבן אין סברא שינכו לו מזכויותיו, שהרי כך הבטיחו הקב"ה מתחילה: 'הנה אנכי עמך, ושמרתך בכל אשר תלך' ולכן לא היה מתיירא אלא על ריבוי הממון, שמא בשבילו ינכו לו מזכויותיו". ע"כ.

"כנראה שגם אבא ז"ל התפלל כיעקב אבינו בשעתו, שלמרות הממון לא ינכו לו מזכויותיו, וישכיל לנהוג עם אחיו ביד רחומה:

השוכר, בקומה העליונה מעלינו, משפחה ברוכת ילדים, אשר בניה התברכו באנרגיה יתרה, הם קיפצו והשתוללו ללא רחם. בארה"ב הבתים בנויים מעץ, כך שהרעש מהקפיצות בדירה העליונה נשמעו היטב והרעש בבית הורי היה בלתי נסבל. פעמים רבות פנינו לשכן בבקשה שינסה לשלוט בילדיו ולרסן מעט את הקפיצות המרעישות, אך כנראה שלא היה בשליטתו לעצור. האנרגיה שם הרקיעה לשחקים, ולמטה כולנו סבלנו מאד.

הפצרנו באבא פעמים רבות: "אינך חייב להשכיר את הדירה דווקא למשפחה מרובת ילדים כה תוססת, אפשר בקלות למצוא שוכרים נוחים יותר. ברשותך, נודיע להם כי לשנה הבאה איננו מחדשים את החוזה עימם, ונעזור לך למצוא שוכרים נוחים: זוג מבוגר או משהו כזה, והשקט והשלווה יחזרו לשכון בבית".

"איני זורק יהודי מביתי!" טען אבא בעוז והמשיך לסבול מהרעש הבלתי נסבל בלי לפצות פה.

חלפו שנים. נישאתי ובניתי ב"ה בית משלי" משתף הרב מלאך " גם אני התחלתי לשלם שכירות מידי חודש, כשכל חודש עלי להשליך מחדש על השם ייבי, שסייע בידי לשלם את השכירות של החודש הנוכחי.

באחד הימים נאתי לבקר את אבא, הוא התעניין כיצד אני מסתדר עם השכירות החודשית. ענית לו שכל חודש אני מצפה לנס חודש, ואז הפתיע אותי אבא וסיפר כי מישוה פנה אליו שהוא מוכן לתת את הדירה שלו בחינם לזוג שיגור שם, אבל החיסרון הוא שהילדים שלו שובבים, והם מאוד מרעישים, בעצם הוא מחפש זוג שמוכן לסבול מרעש, תמורת חיסכון של אלפיים דולר לחודש, עלות השכירות.

ענית לו כי אני מוכן לכך בשמחה, אני הרי עמל קשה לארגן את הכסף מידי חודש, כך שלקבל דירה בחינם תמורת רעש נשמע עסקה שווה!

"בנוסף" הוסיף אבא בשם אותו משכיר אלמוני "כיון שהוא מכיר את ילדיו ואת האנרגיות הטמונות בהם, הוא מתחייב כי אם הרעש יעבור את הסף הנורמטיבי הוא יוסיף לדייר כפיצוי מוסכם אלפים דולר מידי חודש! "אבא" קפצתי "אני מוכן! אם הוא עוד משלם לי על כך, מצדי שידפוק לי על הראש עם קונגו!"

"אתה בטוח שאתה רוצה?" שאל אותי אבא "תוכל לעמוד ברעש?" "בוודאי" ענית לו "הרי כל דפיקה שווה כסף!"

ואז ענה לי אבא בנעימה: "עכשיו תבין איך אני סובל את הדפיקות של השכן כה בקלות! הקב"ה נתן לי בית משלי בו אני מתגורר חינם! בנוסף הוא מוסיף ושולח לי מתנה של אלפים דולר מידי חודש, את דמי השכירות דרך שליחו השכן שמלמעלה. כמה אני מאושר ושמח! אלא מה, בתוך חבילת ההטבות הנפלאה הזו כלול גם מטרה קטן של רעש. וכי בגלל המטרד הזה אני אוותר או אתלונן על המתנה המשתלמת?!"

כן, בחכמה, אבא המתין עד שאתחתך ואצטרך בעצמי לשלם שכירות,

שיעור מס' 164 | פר' וישלח תשפ"ד

ואהיה בנוי ומוכן ללמוד ולהכיל , הליכות חיים עתירות חכמה" מסיים בנו הרב אברהם מלאך שליט"א.

"בן חכם ישמח אב ובן כסיל תוגת אימו" (משלי י' א')

"יש לדקדק" עומד רבינו הזרע שמשון" זיע"א בפרשתנו "למה בן חכם אמר: 'ישמח אב', ובבן כסיל- העונש של אמו, כדכתיב: 'בן כסיל תוגת אימו?' ו"ל שהבן חכם מוסיף שבח אביו, שהרי הוא הדריכו בדרך ישרה, והכסיל מוסיף תוגה לאימו דווקא שהרי כתב רש"י ע"ה על הפסוק בפרשתנו: "ותמת רבקה מינקת רבקה ויקרא שמו אלון בכות" - "נתבשר שם באבל שני שהוגד לו על אמו שמתה", ולפיכך העלימו יום מותה, כדי שלא יקללו הבריות הכרס שיצא ממנו עשו, אף הכתוב לא פרסמה, ולכן שפיר קאמר: 'ובן כסיל תוגת אימו', שהרי מיתת יצחק כתבה בתורה, ולא חש לשום דבר אבל על מיתת רבקה חש הכתוב ע"כ.

תירוץ נוסף מוסיף רבנו על פי דברי הגמרא בקידושין: "הוא ללמוד ובנו ללמוד האב קודם לבן", אבל אם הבן חכם ותלמודו מתקיים בידו יותר מהאב, על הבן ללכת ללמוד במקום אביו, כך שאם הבן חכם ונוסע לישיבה ללמוד, האב נשאר בביתו שמח ומאושר בלימוד הבן, אך אם חלילה הבן כסיל אזי חובת האבא ללכת לישיבה ללמוד בעצמו והתורה משמחתו, במקרה כזה שהאב הולך ללמוד ולא הבן, נשאר האמא עגונה, כי על בעלה, אב הבן הכסיל ללכת לישיבה ללמוד , כך שבעקבות בנה הכסיל שלא לומד היא נשארת עגונה, ולכן: 'בן כסיל תוגת אימו'. מסיים רבינו

נחזור לשכן והחניה: "מאז אני אומר לילדי" משתף ר' יצחק: "הבנתי שקיבלתי מתנה מהקדוש ברוך הוא: בית נאה ומרווח, שכנים טובים, חבילת הטבות מפנקת באמת, אך אליה וקוץ קטן בה: החיסרון במתנה המפנקת שקיבלתי מהבורא ית' שלפעמים אין לי חניה קרובה, וכי בשביל פרט פעוט כזה, מרגיז ככל שיהיה, הייתי מוותר על חבילת הפינוק, ולא נהנה ושמח איתה ומודה להשי"ת עליה!"

שכן נוסף שהצטרף לשיחה הוסיף נופך וסיפור משלו:

"תרמתי לאחד מארגוני הקרוב סכום חודשי נאה. לאחר תקופה הם התקשרו אלי והציעו לי להשתתף חנכם בשבת נופש והתחזקות בבית מלון לחוף ים המלח. אשתי ואני שכה נהנינו מהאירוח במלון ומהסעודות המוגשות בטוב טעם פשוט הערכנו והודינו בכל פה להנהלת הארגון על השבת הנפלאה. לעומתנו עמדו שם קבוצה מהאורחים שפיהם היה מלא טענות כרימון על האוכל, על המגוון המצומצם ועוד ועוד

ברגע הראשון השיחה הזו צרמה מאוד לאוזניי עד שאסרתי בליבי: 'מי יודע אם לא אווירת הרוע ואי הפרגון ששלטה כאן בסדרם, לפני שנים רבות, היא הנותנת אותותיה באי הפרגון השולט כאן כעת...'

אך ב"ב אמרה לי שהיא כן שמה לב שהיו דברים שאכן לקו בחסר, אך הסיבה שאנחנו לא חשנו בהם, כיון שאנחנו קבלנו את האירוח במתנה, ושמחנו על כל מה שנתנו לנו, אך לעומתנו הם שילמו במיטב כספם על האירוח, ולכן רמת הציפיות שלהם גדלה וכך גם האכזבה...

ואם בחניה עסקינן- אותו אדם מוסיף: "יצאתי להביא איזה בגד מהתופרת. עצרתי את רכבי לרגע בחניית הבניין לקחת את הבגדים. שלמתי וחזרתי לרכב.

באותו רגע קבלתי טלפון מעסקן רפואי לגבי תור דחוף לניתוח עבור אחד מילדי ל"ע. כך שלא שמתי לב כלל לסובב אותי. מה נדהמתי לראות, כשסיימתי את השיחה, שאחד הדיירים שכנראה פירש את האירוע באופן שגוי, הגיע למסקנה שלקחתי לו את החנייה, ובנוסף, היה סבור כאילו 'דווקא' התעלמתי ממנו ולא הרמתי את ראשי. משכך, הוא חסם אותי, יצא מרכבו והביט בי בכעס , תוך שהוא מוציא מפיו דברי נאצה וגידופים. **התנצלותי כמובן,** אך, לא היה נראה שדברי מצאו להם און קשבת. חשבתי: 'הרי תגובתו הקשה נובעת מרגשות כעס, הנובעים מפרשנות מוטעית בעליל לאירוע, אותו הוא מפרש כהתעלמות מכוונת ממנו, בו בזמן שראשי היה נתון, לצערי, בחיפוש רופא מומחה לניתוח דחוף, וכלל לא חשתי בסובב אותי. נזכרתי בכלל הברזל אפר"ת- אירוע, פרשנות, רגש, תגובה.

כלל יסוד ומפתח משמעותי לשינוי משמעותי בחיים . אירועים שונים בחיינו תלויים בפרשנות שאנחנו נותנים להם, ובהתאם לכך הרגש שלנו כלפי האירוע, ובהתאם לרגש נבנית התגובה שלנו . לו נשנה את הוויית ופרשנות לאירועים רבים בחיינו, יקל עלינו לקבל את הכל באהבה, בשמחה ובהודאה.

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com



הדלקת נרות	
י-ם-----	4:00
ב"ב-----	4:14
יציאת שבת	
י-ם-----	5:14
ב"ב-----	5:16
ר"ת-----	5:52

– פניני משה –

דברי תורה לפרשת וישלח

א { וישלחו יעקב מלאכים לפניו אל עשו אוזיו כה תאמרן לאדני לעשו עם לבן גרתי, מבאר רש"י מלאכים ממש, מה טעם היה צריך לשלוח מלאכים ולא בני אדם? ומה טעם קורא הוא לעשו "אדוני" שלא בנוכחותו? ברם, כך דרכו של צדיק, שאפילו בשעה שהוא מדבר דיבורים פשוטים לבני אדם גם אז הוא מתכוין לענינים שמימיים עליונים. גם בדברים הללו נתכוין יעקב אבינו להביע תפילות להשם יתברך, לפיכך בחר לו כשליחים את המלאכים מיכאל וגבריאל {כך מובא בספרים הקדושים} שתמיד הם ממליצים טוב בעד ישראל, כדי שנוסף על שליחותם לעשו גם יתפללו בעדו לפני השם יתברך. אמר להם "כה תאמרן לאדוני" לאדון הכל שבשמים בתור המלצה טובה עלי, ו"לעשו" תאמרו את אותם הדברים במובנם הפשוט "עם לבן גרתי" כלומר "לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר" ואילו מובנם האחר של הדברים המיועד "לאדוני" הוא ותרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים כיוצא בזה "ויהי לי שור וחמור" לפי המובן הראשון זו אינה לא מטל השמים ולא משמני הארץ {רש"י} זאת תאמרו לעשו, ולפי המובן האחר "שור" זה משיח בן יוסף וחמור זה משיח בן דוד {מדרש} זאת תאמרו לאדוני להשם יתברך כי יצילני בזכותם מידי עשו.

ב { וישלחו יעקב מלאכים לפניו אל עשו אוזיו ארצה שעיר שדה אדום, המשנה אומרת "הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע" {אבות פ"א מ"ז} כי אפילו האדם המושלם ביותר בהיותו שרוי במחיצתו של רשע, סופו ללמוד מדרכיו הרעים. לפיכך חושש היה יעקב לשלוח בני אדם אל עשו, פן יושפעו ממנו לרעה, ושלח מלאכים. וזהו שאמר הכתוב "וישלח יעקב מלאכים" ולא בני אדם, משום "אל עשו אחיו שהוא אדם רשע, ו"ארצה שעיר שדה אדום גם המקום מושחת, בשליחות כזו ואין לסמוך אלא על מלאכים בלבד. {חומת אש}

ג { קטנתי מכל הזוסדים } יש אנשים כשיש להם תקופה טובה הם חושבים בליבם אולי מחכה לי איזה דברים רעים, שהרי לא יתכן שיהיה לאדם טוב כל הזמן, והאמת הוא ח"ו כי הקב"ה הוא טוב ומטיב לעולם ועד, ורוצה שיהיה לאדם רק טוב כל הזמן אך יש דבר אחד שעוצר את הטובה וזה הגאוה שהולך לי טוב {ותועבת ה' כל גבה לב" והנה ג' סיבות שאדם ירגיש "קטנתי" א' כשיש לו צרות ב' שנכשל רח"ל בעבירות ג' אם יש לו שכל שהכל מה' יתברך, השגות בתורה, ש"ס, פוסקים, נגלה נסתר, תפילה, תורה, חסד, מדות, וכן בגשמיות אושר, ועושר, וכבוד, מוסיף האדם להיכנע להשי"ת ומתמלא בושה ואומר אין אני ראוי לכל השפע הזה "קטנתי מכל החסדים" וזה סגולה נפלאה לשמור את כל השפע שלא יפסק לעולם. {הגה"צ צבי מאיר זילברברג שליט"א}

ד { כי במקלי עברתי את הירדן } מק"ל ר"ת מעולם קיווינו לך שזה מרמז על מידת ביטחון, במידת ביטחון אפשר לעבור את הירדן {אבי מורי שליט"א}

גוט שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף סטון

חודש כסלו
גליון 216
לב טוב

מרביתם עושה שלום

גליון לערוך משתתפי
'סמא דחיי' בחיבלי
הישיבות והכוללים



עושה שלום

דבר השלום

על כביש סואץ

החתונה המפוארת הסתיימה זה עתה. השעון מורה על השעה אחת אחר חצות. ר' יוסף עדיין ניצב באולם ותוהה אולי בכל זאת כדאי לצאת היום מבני ברק ולשוב אל ביתו שבביתר. אמור היה לעשות זאת מחר, אולם ללא ספק מבחינתו ומבחינת הילדים עדיף לשוב עוד הלילה, אלא שעדיין אין לו תוכנית מעשית כיצד לעשות זאת.

תוך כדי שר' יוסף טווה את חוט מחשבותיו נכנס אל האולם נהג מונית המציע שירות לבני המשפחה הנותרים. מששאלו ר' יוסף על נסיעה מבני ברק לביתר נקב הנהג בסכום של מאתיים שקל. המחיר נראה לר' יוסף מחיר סביר בהתחשב בשעה המאוחרת ובעובדה שמחיר זה כולל בתוכו עצירה בסמוך לבית ההורים לשם איסוף המזוודות. הנהג ששמו רמי אכן לקח את ר' יוסף ואיתו הילדים העייפים ומטען המזוודות.

רק יצאו מן העיר ופיו של הנהג נפתח. בשצף קצף החל מסיט את נושאי השיחה ומגלגלם אלי ויכוחים והתרסות מתוך כעס ושנאה בלתי מרוסנת. מר היה לר' יוסף עם העובדה, אלא שכבר לא יכול לשנותה. ניסה לשתוק, לנסות להירדם, לשכך במילה או שתיים את חמתו הבוערת של הנהג, אולם ללא הועיל. הנהג תסס על מקומו ולא חדל מלפרוק את זעמו ולקנטר.

"אתם החרדים, רק לעצמכם דואגים. לא תורמים כלום ליישוב, אין לכם בעולמכם אלא את חייכם הפרטיים, השאר לא מעניין אתכם. חיילים נהרגים בצבא ואתם סועדים עם הילדים. אתם החרדים סוחטים את קופת המדינה, אתם עלוקות מוצצי דם", ועוד כאלה פנינים לרוב.

מספר ר' יוסף, "בסתר ליבי חששתי לשלומה של הנסיעה הזאת בשעות הלילה המשך"

לב העניין, לב הסוגייה, לב המלכות – הכול תלוי בלב. הלב הוא המרכז והוא הקובע. וכבר שנינו (אבות ב ט) שהתנא הקדוש ר' יוחנן בן זכאי שאל את תלמידיו, "צאו וראו איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם". ושיבח את תשובת התנא הקדוש רבי אלעזר בן ערך שאמר 'לב טוב', "שהלב הוא המניע לכל שאר הכוחות והוא המקור שממנו נובעים כל הפעולות." (פירוש רע"ב מברטנורא שם)

כי אדם שזכה ללב טוב שמח בטובת השני, "ישקיף על כל אדם לטובה וירבו אוהביו" (תפארת ישראל שם). הוא חושב על השני ונושא עימו בעול, מרגיש אותו, ובוודאי לא יפגע בו או יגנה אותו. הלב הוא איבר שהנשמה תלויה בו. לב פועם זה כל חיות האדם, וכשחס וחלילה הלב מפסיק לפעום... האם הלב הוא טוב או חס וחלילה... זה תלוי בנו! "בלבבי משכן אבנה", הקדוש ברוך הוא מבקש מכל אחד מאיתנו, "תנה בני ליבך לי", "רחמנא ליבא בעי".

לימוד יומי וקבוע בתוכנית 'סמא דחיי' זהו שימת הלב הקבועה של כל יהודי איך להיטיב ואיך להיזהר.

משפט שלום

שאלה מעשית לליבין הזמורים

תשובות לשאלה ניתן לשלוח לדוא"ל: 11@gmail.com.025379111 או לפקס: 02-6506107 עד י' לחודש. התשובות הנבחרות יפורסמו בס"ד בגליון הבא.

סוד רפואי?

היה זה בשעת ערב שגרתית. יהודה ויוסף חזרו מתפילת ערבית בצוותא, ולפתע זרק יהודה לחלל את הידיעה הכואבת שידידם המשותף ר' חיים חלה, לא עלינו, במחלה קשה והממארת. תוך כדי הוא מוסיף, "אומנם שמעתי שמשפחה אינה מעוניינת שידברו מזה ואין הם חפצים בפרסום, אך לך אני מספר כדי שתתפלל עליו, וזה לתועלתו. נחרד יוסף ואמר, "אוי! ליבי כואב על בשורה קשה זו, ודאי שאתפלל עליו ואתדל להרבות בזכויות לרפואתו המהירה, אבל לדעתי עברת בסיפורך על איסור גילוי סוד (המבואר בחפץ חיים בסוף כלל ב), ולא שייך כאן היתר של לתועלת כל עוד אין הוא מתיר את גילוי סודו".

האומנם יוסף צודק?

שימו לב: בין השולחים יתקיימו הגרלות על ספרי לימוד

לבדו עם רכבו לגרר, אלא שזה מבית שמש לא מיהר על אף השעה, על אף המצב. נותר עוד קמעא לשהות עם רמי, הרעיף עליו חביבות ולבביות במידה טובה. לא סר מן המקום עד שהכול מסודר היה על הצד הטוב ביותר.

טרם יצאנו לדרך נפנה עימי האברך לצד ולחש לי, "שמע, עשה טובה ליהודי, הענק לו את דמי הנסיעה אף אם למעשה לא הביאך הביתה. הבן, נהג מונית הוא זה, מדוכדך ועייף גם בלאו הכי. תן לו לפחות להרגיש שהרוויח משהו מכל העסק הזה. אני כבר אביאך ברכבי עד דלת ביתך".

ניסיתי להתנגד. לו היה זה נהג אחר – עוד ניתן היה לדון בדבר. אולם התנהגותו המחפירה של רמי לא גרמה לי לשמוח לנהוג עימו לפני משורת הדין. אלא שהאברך היה נפלא ממני, "בין כך היית משלם את המאתיים הללו. היפרד מהם, תן לו אותם, הבן לליבו".

כאשר גואה ליבו של אדם טוב. מוצפת כל סביבתו באור יקרות של טוב לב. דבריו חיממו את לבי, ניגשתי אל רמי עם מאתיים השקלים ביד, "קח", דיברתי בקולו של מיטיבי, "אינך צריך להפסיד מהתקלה הבלתי צפויה".

רמי היה המום. ניצב נבוך ונכלם ולחץ את ידי. קולו רעד, "אתם... אני טעיתי בכס... אתם... אצלנו זה לא..." מאתיים השקלים צרבו את בשרו. צר היה לי לראותו מתבייש כל כך. לא שמחתי לאיד, חלילה. לא נעים לראות אדם מבוסס בבושה בלי למצוא לעצמו מקום. החליף עמידה וחיפש נואשות אחר מילים מבטאות, "הוכיחו לי מלמעלה שאתם טובים כל כך. אני לא בסדר, אני... אתם..."

ליטפנו את שכמו, "אתה בסדר גמור", לאט האברך בחום על ליבו הנרגש של רמי, "הנה, גם לרכב קרה פנצ'ר ועוד מעט יתוקן והכול יהיה בסדר. פנצ'רים זה עניין שקורה הרבה, לרכבים וגם לאנשים. העיקר שבסוף הכול מסתדר..." במילים אלו הופשרה האווירה וחיוך נעים התפשט על פניו הנבוכות של רמי.

לא פיללתי להיפרד מרמי בתחושה טובה כל כך. שווה הייתה לי אותה תקלה, על כל שנלווה אליה – כדי לגלות את אורו של אברך זה. או יותר נכון, כדי שרמי יגלה אותה. גאווה מילאה את ליבי, "אשרי העם שככה לו..."

וכשהאיר עליי יקר נפש האברך דגן, בעודו מאיץ בי בטוב ליבו להיכנס אל רכבו ולצאת לעבר ביתי – העפתי מבט נוסף על רמי וראיתי את עיניו נוצצות בחשכה באור יהודי. פנימיותו בהקה מולי באותן דקות. 'גם הוא נפלא', הרהרתי.

רגשות העלבון והמרירות נהדפו ממני מול אור גדול ונעים של תחושות עדינות והבנה, חמלה ונעימות. שוכנים באדם כוחות נפלאים, ניתן באחר להסיר מעליהם את שכבת האבק הנרגזת, זה אפשרי גם בשעה קשה ועייפה, אורם זורח מאליו על הנפש.

ככה זה בסביבתם של טובי לב, אשר הכול סביבם רק חן וחסד. חיכם ממתקים וכל כולם מחמדים. שמש אישיותם מקרינה על הסובב להם. עולמם כולו אומר טוב, עולם שכולו טוב.

(על פי נפלאותיו חלק ד)

הקטנות. 'אם אין יראת אלוקים', ידעתי את הכתוב, הרי שלא רחוק החשש מלסכן חיי אדם. דרוך הייתי ומתוח מהצעד הבא של הנהג. התפללתי בליבי כי נגיע בקרוב ואיפרד בשלום מפקעת הזעם הזו. לא התווכחתי, לא נכנסתי לשיחה, שתקתי וקיוויתי לטוב".

ואז, במרכזו של כביש ירושלים תל אביב נשמעה לפתע מהלומה אדירה מתוך הרכב, משהו התפוצץ בחלקי המנוע פנימה וענן שחור עלה וטשטש את הראות. קול הנפץ עורר את הילדים המבוהלים שפרצו בכביש מבועת. רמי השתתק באחת, הסב את הרכב אל השוליים, הבחין באש בוערת והורה לנו לצאת מיידית. 'לצאת' משמע להוציא ילדים קטנים מייללים ולהשכיבם בפאתי הדרך בשולי כביש סואן בשעה המתקרבת לשתיים וחצי לפנות בוקר. הוצאנו את המזוודות ואת העגלות אל שפת הכביש נתונים למזג אוויר בלתי נעים.

רמי לא ידע את נפשו, לא הייתה אפשרות לקרוא לעזרה זולת נפנופים לעוברים ושבים ותחנוני אצבעות אליהם כי יואילו להשית עין אל הקורה כאן בשולי הכביש. עשרות מכוניות חלפו, אך איש לא עצר. כהד הצטלצלו דבריו של רמי, "...דואגים רק לעצמכם... חיים רק למענכם..." על רקע דבריו מצפה הייתי שלכל הפחות אחד מבין אלה שאינם חרדים, הנמנה על החיים בעבור הזולת ורק בעבורם, יואיל לעצור בעבורנו. אולם, לדאבוני, זה לא קרה.

רגעים נוספים חולפים, פמלייתנו מחכה לישועה. והנה, מכונית שנהגה הבחין בנו עוצרת בסמוך. הלב מחסיר פעימה בתקווה שלא יהיה זה אדם בלתי רצוי. והנה, הפלא ופלא, לא יאומן כי יסופר. מי יוצא מהרכב? אברך חרדי. לא פחות ולא יותר. אחד מאלה שחיים רק בעבור עצמם. שאין להם בעולמם אלא חייהם הפרטיים, וזולת זה מאומה לא מעניין אותם. ציציותיו ופאותיו נעות וכל כולו נכון לעזרה.

שחתי לו את הקורה. שמע גם חוות דעתו של רמי ומייד הפשיל שרוולים. ראשית כול פנה להפעיל את המיזוג ברכבו והחל מעביר ביחד איתי את הילדים אל תוך רכבו. גם את החבילות ואת המזוודות העביר עימי אל תא המטען שברכבו. רק לאחר מכן החל לטפל בתקלה עצמה. בדק את העניינים עם רמי בצוותא, העניק לו את שהיה דרוש, הוציא מן הרכב גלוני מים וחלקי חילוף ושטף את האווירה במלל נעים, מרגיע ומעודד. רמי בהה בשליח הישועה הזה כאינו מאמין. עולם הפוך ראה. החרדים האלה... שמהם תצמח עזרה כה חמימה ונעימה? מי פילל, מי מילל.

הפעם היה קולו חרישי, כאילו נעטף במין רוח ורכות. במילות תודה מגמגמות הודה לאברך מבית שמש – זה העלוקה והטפיל, אשר הואיל לקום לרגע מעל הוורידים של המדינה, להיות חילוני לרגעים, לתרום משהו למען היישוב.

למעשה, יכולים היינו לעזוב את המקום, להותיר את רמי לחכות



שומר הסוסים

פעם הוזמן הגאון רבי נתן אדלר זצ"ל (רבו של החתם סופר) להיות סנדק בעיר רחוקה ממקום מגוריו. למרות הקור העז והשלגים יצא לדרך. לאחר הברית כשהסבו הכול לסעודת המצווה, נכחו לראות שרבי נתן נעלם. בדאגה ובמבוכה החלו לחפשו והנה מצאוהו עומד בחוץ. רועד מקור ושומר על הסוס והעגלה שהביאו אותו.

לתמיהתו ופליאתו הרבה של בעל הבית הסביר רבי נתן, "בסך הכול ריחמתי על העגלון שנשאר בחוץ לשמור על סוסו בעוד אנו מתחממים להנאתנו בתוך הבית. הצעתי לו להתחלף מעט..." ואכן, מצאו באי הבית את העגלון ישן שנת ישרים ליד התנור. רבי נתן לא הרשה להעירו, הוא חזר לשולחן הסעודה רק כשאחד מבני הבית הסכים להחליפו.

(חוט המשולש)

השבת הגולה

אצל המגיד הישיש מוואלקאמיר, אשר חי בערוב ימיו בירושלים. אירע פעם אחת שבאשמורת הבוקר, שעה שהלך לבית הכנסת, פרצו שודדי לילה אל ביתו והוציאו את שעונו.

הכובסת אשר בבית המהרי"ל דיסקין שמעה על הגנבה בלכתה בבוקר לעבודתה. אגב שיחה עם הרבנית סיפרה לה זאת. המהרי"ל בחדרו פנימה קלט את השיחה. הוא קרא לרבנית ואמר, "שרה, מהרי וחקרי היטב איזה סוג שעון היה זה שנגנב וקני שעון חדש בדיוק כמותו באיכות ובמראה, כדי להציגו מייד בבית המגיד טרם

הוא חוזר הביתה".

וכך הווה, בעוד המגיד מוואלקאמיר עומד ומתפלל בבית הכנסת הוגד לו כי שעונו נגנב, אבל כשחזר ונתקלה עינו בשעונו, אורו עיני הישיש ואמר, "הנה שמועה פורחת..."

הסביר המהרי"ל אחר כך, שאצל זקן מופלג שכמותו – הוא היה אז בן מאה – כל קורטוב של עוגמת נפש עלול לקצר את ימיו ויש להיזהר ביותר.

(עמוד אש)

האוסף של ר' אלחנן

בשכנותו של רבי אלחנן וסרמן, ראש ישיבת 'אוהל תורה' דברנוביץ השם יקום דמו, התגוררה משפחה יהודייה אחת עם תינוק בגיל שלוש או ארבע שנים שאהב לשחק בקופסאות הגפרורים הריקניות. רבי אלחנן טרח לאסוף בשבילו את הקופסאות שהתרוקנו אחרי השימוש. לעיתים תכופות היה יוקא זה נכנס אליו החדרה באמצע לימודו, עוצר ליד הפתח, עיניו תרות מסביב פותח בציוף ילדותי מתוק, "רבי א פושקעלע" – ותיכף רבי אלחנן מפסיק ממשנתו, עומד מכיסאו, יוצא אל המטבח, שבו צבר את הקופסאות בשבילו, וחוזר ומושיטן בפנים מאירות לידי התינוק שנוטלן ויוצא מעל פניו שבע רצון.

אותו רבי אלחנן שחס כל כך על הזמן היקר וקיים בנפשו (איוב ז' יח) "לרגעים תבחננו", שמעולם לא התעסק בדברים של מה בכך, שהצטער בכל יום מחדש כשנעל מנעלים לרגליו – הלמאי התקינו בהן שרוכים לקשירה ונעילתן מתארכת ברגע נוסף – הוא אשר מוצא לו פנאי וסבלנות להתעסק בצעצועים כדי להרנין ליבו של ילד קטן, בלי לראות בזה דבר של ביטול זמן.

(אור אלחנן)

אוצר השלום

פניני מובהרים
מגדלי ישראל

ותרן בממונו היה, שהיה מניח פרוטה לחנווני ומוציא הוצאתו על הסדר ונותן למי שראוי ליתן ומונע ממי שראוי למנוע ומוציא הוצאותיו לשם שמיים ושונא את ההונאות ואת העושק ואת הגזל. ואם באה מצווה לידו, מרחיב ידו עליה לעשותה בעין טובה ובדרך צניעות, שלא יקבל בה שכרו מתוך גאות ליבו והתפארותו בבני אדם. ממון חברו כשלו וכו'. ומתוך כך מסתפק בשלו הן רב הן מעט, ומוצא קורת רוח והנאה לנפשו מפני שהוא שמח בחלקו שחננו הבורא.

(מעלת הנדיבות)

בכל לבבך

"בהיות כי לאדם שני לבבות, לב טוב ולב רע, כמו שאמרו "בכל לבבך" – "בשני יצריך, יצר הטוב ויצר הרע", צריך האדם שיסיר ויבער הלב הרע מתוכו"

(מדרש שמואל, אבות פרק ו).

נדיבות – מידה הבאה מהלב

ומן הנדיבות, מי שדבריו בענווה ובפיוס ובנחת רוח וברצון, וכל ענייניו ועצתו על דרך הנדיבות, כעניין שנאמר, "ונדיב נדיבות יעץ". ולא עוד אלא שמתקיים בעולם בתוך נדיבותו, שנאמר, "והוא על נדיבות יקום". ודעו בניי, כי הנדיבות מידה הבאה לו לאדם מן הלב מתוך שמחה, ששמח בליבו כשהוא נותן מממונו לאנשים הגונים ומתנדב בליבו לעשות צדקה וגמילות חסדים, כעניין שנאמר, "וייקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו ליבו..." ואומר, "כל נדיב לב יביא...". וכי מן הנדיבות, האדם שהוא רחמני ומרחם על הבריות, ואם נראה בעיניו שמצטרך אדם לבקש ממנו דבר, מקדים ונותן לו בטרם השאלה.

(מעלות המידות, מידת הנדיבות).

מוצא קורת רוח והנאה לנפשו

ומה היא הנדיבות? שיהא האדם ותרן בממונו לעשות ממנו צדקה וגמילות חסדים, ושיהא נושא ונותן עם הבריות באמונה ומוותר להן משלו ואינו לוקח משלהן כלום. כמו שאמרו חכמינו באיוב, איוב

לכבוד מערכת מרבים שלום.

רציתי לשתף אתכם ולהוקיר את פועלכם באופן אישי.

אני כבר ניסיתי כמה פעמים להתחיל ללמוד באופן קבוע בתוכנית 'סמא דחיל', אך כידוע "מה שהלב חושק הזמן עושק", תמיד התחלתי כמה ימים אך כל מיני טרדות ואילוצים בתוספת צינון ההתלהבות הטבעית שיש בהתחלה והשכחה שמצויה מנעו ממני או מדויק יותר, נמנעתי מהלימוד ולא המשכתי בזה.

לקראת ראש השנה תשפ"ד שדרגתם את הגיליון וגם היה קמפיין ממוקד מאוד על הלימוד היומי שהפעלתם בישיבתנו דרך נציגכם המסור והחלטתי שהפעם אני לא עוזב. לתזכורת לקחתי את הגיליון המעוצב עם הכותרת, "מרבים שלום" ושמתי אותו מקופל בתיק התפילין שלי וברוך השם יום יום אני לומד וחש בשינוי.

בברכה והודאה עצומה

י.ק.

השאלה הקודמת:

גבאי שלא החליף מגבות בזמן ומועמד לבחירות שאמורות להתקיים בתקופה הקרובה, האם מותר לדבר על מעשה זה כדי שלא יבחרו בו שוב או שזה לשון הרע.

התפעלנו מריבוי הצדדים השונים והמחודשים שהעלו הכותבים הנכבדים בטוב טעם ודעת, אשר מוכיח כמה יש לדון ולעיין על כל שאלה בהלכות לשון הרע. לעת עתה הבאנו חלק מהמכתבים המקיפים כמה צדדים בשאלה זו.

לכבוד מערכת הגיליון מרבים שלום

בדבר השאלה בגיליון הקודם, הנה לדון בזה מצד מחילה ממש הוא דבר מחודש, ובחפץ חיים כתב כן לגבי חתן שנתרצה שיבחנו אותו דאמרינן דמחל, אומנם כל זה אם מסכים להדיא שיבחנו אותו וכדומה, אבל מנלן שנתרצה שידברו בו.

ואף שהיה מקום להתיר על פי מה שכתוב בחפץ חיים (כלל ט) שאם אחד רוצה להשתתף עם אחר והוא משער שיסובב לו עניין רע מותר להגיד לו.

אבל כתב שם שאם הוא עני אין לו לספר אם לא שואלו, והחילוק בחיסרון זה, כיוון שאינו קרוב כל כך לנזק, אם כן אין לו לספר אם לא שואלים אותו, והכי נמי אם שואלים אותו אם כדאי לבחור בו מותר לומר שיבדקו למה אינו מחליף, אבל מעצמו אין לו לומר נגדו כיוון שלא שאלו אותו, דסוף סוף אין זה חיסרון וריעותא כל כך, מה שלא מחליף.

ב.א.ח.

לכבוד מערכת מרבים שלום הע"י

בפשטות נראה דזה דומה למה שמבואר בחפץ חיים (כלל י סעיף יא) דאין זה נחשב כמכווין לתועלת, כיון דוודאי עכשיו היצר לו שאין לו מגבת נגובה לנגב ידיו, ואין שום הסכמה מהמועמד, דוודאי מקווה שידונו במעלותיו ובחסרונותיו בכובד ראש ונימה עניינית לתועלת המשרה בלבד. ואפילו אם יכוונו לתועלת אין ראייה לחולשתו מזה ששכח פעם אחת להחליף המגבת רק אם הוא מתוך רשלנות וכדומה.

מ.ש.ר.

ביתר עילית

התשובות המומלצות לזמן קצת מהמכתבים הנכבדים שהעלתם לנו
 ושאלתנו לגבי "השאלה הקודמת" שהעלתם לנו
 הגדומת לנעילה שקדי שמנים
 הוא ע"י הפצת ספרים לעידוד שמירת הלשון
 שמוקעת את כל השקרים
 (מסוך קריאת טהור ישראלי)

מחיקת ענק לאור היזב הקשה בארץ ישראל

מבצע הפצה

להפצת עשרות אלפי ספרי שמירה"ל
 בהיכלי הישיבות, תתי"ם ובתי ספר

צדיכים ישועה? הפיצו ותושעו
1800-800-779

הפצה חיים הפצה





זמנים:

יציאה	כניסה	יום
17:15	15:59	יום
17:16	16:14	ת"א
17:14	16:03	חיפה
17:17	16:18	ב"ש

וישלח

דבר המערכת

השבת חוגגים בחסידות חב"ד ובעולם היהודי כולו את ראש השנה לחסידות, היום בו שוחרר אדמו"ר הזקן ממאסר, הבעש"ט והמגיד ממזריטש גילו לו שמאסרו הינו כתוצאה של קיטרוג שהיה בשמיים על הפירסום הגדול שעשה לתורת החסידות, אך שחרורו בישר שהקיטרוג סר ומהשמיים הסכימו למעשיו. נקווה שכל הקיטרוגים על ישראל ייפסקו ונזכה לגאולה שלמה בקרוב, שבת שלום ומבורך, שלכם יוסי סולומון.

הארה בחסידות הרב מענדי סולומון

נקודה בפרשה הרב מרדכי אפרתי

י"ט כסלו הוא היום בו יצא אדמו"ר הזקן מייסד חסידות חב"ד ממאסר בעקבות הלשנה של המתנגדים לשלטון הרוסי נגד תורת החסידות. מסופר שכאשר הרבי ישב במאסר באו אליו לבקרו מעולם האמת רבותיו הבעל שם טוב והמגיד ממזריטש, והוא שאל אותם מדוע הוא יושב במאסר והשיבו לו שיש קטרוג בשמים על כך שהוא מגלה דברי חסידות וסודות התורה, ואז אדמו"ר הזקן שאל אותם האם להפסיק? וענו לא שאדרבה, לכשתצא תאמר יותר חסידות. ובאמת במאמר רבינו הזקן אפשר לראות שאלה שנאמרו לאחר המאסר באים באריכות ובביאור יותר נרחב. תורת החסידות האירה בעולם דווקא בדורות האחרונים מפני שתי סיבות. הראשונה היא מאחר שככל שנמשכה הגלות ישנה ירידת הדורות ונתמעטו הלבבות וגם בעולם הרע בהתגברות יתירה לכן משמים גילו את דרך החסידות שעל ידי פנימיות התורה מתעוררים הכוחות הפנימיים שבנשמת היהודי להתעורר באהבת ה' ולהתגבר על חושך העולם ועוד סיבה שמאחר שכבר נמצאים בעקבתא דמשיחא לכן בתור הכנה לימות המשיח שעליהם נאמר "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו" ו"מלאה הארץ דעה את ה'". אזי מעיין זה כבר מתחיל להתנוצץ ולהתגלות לפני הגאולה, כמו עלות השחר שמגיע לפני נץ החמה.

למרות שיעקב ניצח את המלאך (שרו של עשיו) הוא יצא מהמאבק כאשר הוא צולע על ירכו כיוון שהמלאך פגע לו ב"גיד הנשה" הנמצא בירך. בעקבות אירוע זה ציווה הקב"ה לא לאכול את "גיד הנשה" ואכן עד היום לכל איטליז כשר (או כבר במפעל המשווק בשר) מגיע "מנקר" – אדם שמוריד מהבשר את גיד הנשה (וגם את החלב).

מדוע אסור לאכול את גיד הנשה?

לדעת רבי יוסף בכור שור (פרשן מקרא ותלמוד, צרפת המאה ה-12) הקב"ה אסר עלינו לאכול את "גיד הנשה", כדי שנזכור כיצד הקב"ה הגן ושמר על יעקב, ולמרות שלמלאך יש כח ועוצמה על טבעיים. הוא לא הצליח לחסל את יעקב ופגע בו רק בכף ירכו באזור "גיד הנשה". לדעת ספר ספר "החינוך" (וכן מוזכר ברמב"ן בשם המדרש) אלוקיים אסר עלינו לאכול את "גיד הנשה" ובכך הוא רומז ליעקב ולנו על המאבקים שהיו לעם ישראל עם עשיו וזרעו בהיסטוריה העתידית של יעקב ועם ישראל ומנחם אותו בזאת שאומנם תמיד נהיה בסכנת השמדה והכחדה על ידי שונאיו (פוגרומים, שואה, מלחמות, פיגועים, פצצות גרעין) אבל לא נושמד לגמרי אלא זו תהיה פגיעה מקומית (בעיר או בארץ מסוימת אבל לא בכל היהודים בעולם) כשם שהפגיעה ביעקב הייתה רק מקומית, ב"גיד הנשה" ולא בשאר האיברים. ה"חזקוני" (ר' חזקיה בן מנוח, צרפת המאה ה-13) טוען שאיסור אכילת "גיד הנשה" הוא קנס ועונש לישראל על שעזבו את אביהם יעקב באותו לילה של מתח נוראי לפני המפגש עם עשיו, באותו לילה יעקב נשאר לבדו, ובניו לא נלוו אליו כאשר חזר לבד לצד השני של נהר יבוק וכדי לתקן את הפגם הזה של "כיבוד אב ואם" אנו עד היום לא אוכלים את "גיד הנשה". לדעת רבי שמשון רפאל הירש (גרמניה המאה ה-19) איסור אכילת "גיד הנשה" בא לומר שעשיו לא מצליח לחסל את יעקב אלא רק לפגוע לו בגידים, לגרום לו להיות צולע וללא יכולת מלאה להשתמש באיבריו החומריים והפיזיים.

כך יצעד יעקב ועם ישראל זרעו בדרכו בהיסטוריה בגלות, "צולע" וללא יכולת לעמוד על שתי רגליו, ללא יכולת לממש את כל כוחותיו החומריים והפיזיים והוא דומה לאדם צולע שאומנם יש לו רגל אך הוא לא יכול להפעיל אותה (וגם כאשר יקים מדינה לא תמיד יוכל להפעיל את הצבא המצוין שיש לו...). דווקא הצליעה הזו של יעקב ומוגבלותו הפיזית והחומרית מראה את ההשגחה האלוקית המיוחדת השורה עליו שכן למרות "הצליעה" הזו על כל משמעויותיה האמורה להפוך את יעקב לחלש ונכחד, יעקב, עם ישראל, נשאר חי וקיים בעוד שעמים חזקים ועצומים כולם נעלמו. עם ישראל לא אוכל את "גיד הנשה", כלומר לא תולה את קיומו ב"גיד", בכוח הפיזי והגשמי והחומרי אלא תולה כוחו באלוקיים.

פנינים לשולחן השבת

"וישלח יעקב" (בראשית ל"ב, ד') - וישלח - וי שלח, כלומר יעקב שלח ממנו את ה"וי", גירש ממנו את העצבות. (אדמו"ר ר' נפתלי מרופשיץ)

"וירא יעקב מאד ויצר לו ויוזין את העם" (בראשית ל"ב, ח') - על מה היה יעקב ירא מאד? מדוע "וצר לו?"
אלא פרשו גדולי החסידות: על כי "ויחץ את העם", משום שהשתררה חציצה והתפלגות בקרב עמו, ולא מאונס. ידע יעקב כי כל עוד מלוכדים כולם יחדו, אין יד עשו יכולה לשלוט בהם, ואילו משנחלקו למחנות, יש מקום לחשוש מפניו

"קטונתי מכל הזסידים" (בראשית ל"ב, י"א) - ע"י חסידים שעשיתי זכיתי למידת הענוה. קטנתי - מכל חסידים, ע"י שאדם עושה חסידים לזולתו הוא נעשה קטן בעיני עצמו וזוכה למידת הענוה. (שער החסידות)

"ויותר יעקב לבדו" (בראשית ל"ב, כ"ה) - יעקב הותיר לבניו את התקווה והחזון של "לבדו". שבכל צרות הגלות, במאבק עם עשו, ישאפו לחזון אחרית הימים שאז יהיה ה' נשגב לבדו. (ר' ברוך ממז'בוז')

מספר שליח הרבי למושב גילת שבדרום, הרב ליאור עבאדה, במהלך הלחימה חילקתי בגילת חת"תים לשמירה על החיילים. אחת המשפחות העבירה את הספר לחייל גבעתי בשם הילל מהיישוב מעלות בצפון, לוחם זה נלחם בתוך עזה בתוך "נמר". במהלך הלחימה ה"נמר" ספג פגיעה ישירה והוא עלה באש, כל התחמושת החלה להתפוצץ וכן הדלק – הכל עלה בלהבות! הם הספיקו להודיע בקשר שהם נשרפים... ואז בנס ממש... הצליחו להיחלץ מהנמר בשניות האחרונות. לאחר כיבוי השריפה הגדולה הם גילו להפתעתם את ערכות השמירה של הרבי מליובאוויטש - ספר החת"ת ועוד ערכת שמירה שליח הרבי לצפון הנגב, הרב ליאור מלכא. הפלא ופלא הערכות נשארו שלמות! 'מפיוחת' מעט, אבל שלמות!

והמסר הנלמד מהסיפור – כמה חשוב שמלבד נשק צבאי יהיה גם נשק רוחני!

מתכון לשבת רונית מרקמן

חלות לשבת



מצרכים:

3.5 כוסות קמח
כף שמרים יבשים/ 25 גרם שמרים טריים
3 כפות סוכר
1 ביצה
1/4 כוס שמן
200 מ"ל מים פושרים
כפית מלח
ביצה טריה, כפית מלח ושומשום לציפוי החלות.

אופן ההכנה:

מערבבים את השמרים עם הקמח והסוכר, מוסיפים ביצה והשמן עם כוס מים פושרים ומערבבים עד להתגבשות הבצק. ממשיכים ללוש במיסקר עם 10 לישה. מפזרים מעט מלח עד לקבלת בצק אחיד וחלק. מכסים במגבת ומתפיחים כשעה וחצי. קולעים חלה מ-3 צמות ומניחים בתבנית אפייה על נייר אפייה. ממשיכים להתפיח עוד כשעה עם מגת מעל. מורחים את החלות בביצה טרופה, מלח ושומשום. מחממים תנור ל-180 מעלות ואופים כ-35 דקות עד להזהבת החלות.

בתאבון!

הארה באמונה רונן קרתא

באחד הימים הגיעה מעטפה אל רבי אריה לוי זצ"ל, על המעטפה היה מודפס "בית המשפט המחוזי בירושלים". מה לו לאיש שכולו חסד, נתינה וצדקה לבית המשפט? "אולי נפלה כאן טעות" הרהרו בני הבית. בתוך המעטפה הייתה הזמנה לדין בבית המשפט, בגין תביעת פלוני שתובע מרבי אריה לוי סכום כסף גדול. "מה לי ולו?" ניסה רבי אריה לוי להיזכר. "מעולם לא נפגשתי עם יהודי זה ובוודאי שלא לוויית ממנו כסף". לאחר בדיקה התברר כי התובע טוען שרבי אריה חתם ערבות לאדם שלישי שלא עמד בהתחייבותו. רבי אריה היה נחרץ: "מעולם לא חתמתי ערבות ליהודי הזה! שמי שורבב לפרשה ללא ידיעתי". רבי אריה שם מבטחו בה' והמשיך בעבודת הקודש שלו, הרי לא היה ערב לאיש. בית המשפט המה באנשים. על ספסל אחד ישב התובע ומנגד ישב רבי אריה לוי. השופטים עיינו במסמכים, שם הופיעה חתימת ידו של הרב אריה לוי כנותן ערבות לפלוני. רבי אריה לא האמין שיהודי ישקר בעזות מצח שכזאת לבית המשפט, יזייף את חתימתו ויגרום לו סבל מיותר. רבי אריה היה מוכן להוכיח את חפותו. באותה העת הסתכל על התובע וחשב: "כשאחשוף את זיוף המסמך יתבייש התובע, יתגלה קלונו ברבים, וכי מותר לבייש כך יהודי בגלל הפסד כספי?" רשות הדיבור ניתנה לרב אריה לוי וזה אמר: "כן, אכן זו חתימתי, נזכרתי שאכן חתמתי ערבות. אך כיוון שהסכום גדול מאד, אבקש מבית המשפט לפרוס את החוב לתשלומים רבים". במשך שנים שילם רבי אריה את החוב ובלבד שלא יבייש אדם מישראל, אף על פי שאותו אדם חטא, שיקר, הונה וגזל... (הרב יצחק דוד גרוסמן)

כל החיים שלנו הם מבחן אחד גדול, מילדות אנו נבחנים בבית הספר, בצבא, בלימודי התואר הראשון, בחיי הנישואים, בגידול הילדים, בעבודה ועוד... המבחנים הללו נועדו כדי להעלות אותנו שלב, להרים אותנו למקום גבוה יותר.

לקב"ה יש מבחנים רבים ושליחים רבים ליישום המבחנים. כל דבר שלא מצליח בקלות, כל מהמורה בדרך, כל מכשול וכל קושי הוא מבחן, כל הערה מפלוני, כל בושה מאלמוני הם מבחנים לבדוק כיצד תעמוד בהם, כיצד תיראה דרכם, כיצד תצא מהם עם אמונה. כשתבין שכל דבר הקורה בעולם נשלח מלמעלה, כל מכשול בא לחשל אותך, כל בור בא להקפיץ אותך, כל חושך בא להאיר לך, תוכל לעבור כל מבחן וכל ניסיון, ותחייה חיים טובים ושלווים יותר. רק תזכור שהכל נשלח מלמעלה, כל טענה שיש לך תפנה אל מי ששלח אותה ולא אל האדם העומד מולך, כי הוא רק השליח של הבורא לניסיון שלך...

פתגם השבוע

"מעט אור גשמי דוחה הרבה מן החושך"

(פרק י"ב בספר התניא)



"ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה"

מאיפה היה ליעקב את הביטחון להבטיח שהמחנה השני ישאר לפליטה? הרי עשו היה יכול לרדוף גם את המחנה השני ולהרגם? אלא אומר אחד הצדיקים שיעקב אבינו הפריד את שתי המחנות במרחק של 24 שעות זו מזו כדי ששעשו לא יצליח לפגוע במחנה השני וידע זאת מהנבואה שאמו נתנבאה - שאמרה "לא אשכל שניהם ביום אחד" ורש"י אומר שם על המקום שנתנבאה שימותו שניהם ביום אחד, ולכן הפריד יעקב בין 2 המחנות במרחק של יום כיוון שידע שאם יתקפו את המחנה שלו ויהרגוהו אזי גם עשיו ימות באותו יום, וכך לא יגיע למחנה השני.

צדיקים

א נקודל'ה

"ויאמר אם יבוא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה"

המחנה הנשאר לפליטה"

הפסוק הזה בא לרמז על עניין היצר הרע שמחטיא את האדם בחטא וגורם לו לעצבות ומפיל אותו לכל העוונות רח"ל, משל לחבורת גנבים שאחד מהם נכנס לחנות וגונב משהו קטן וכשהמוכר מתחיל לרדוף אחרי הגנב - שאר הגנבים נכנסים וגונבים את כל החנות, וכך הוא גם היצר הרע - מחכה להפיל את האדם בכל העוונות על ידי זה שמפיל אותו במשהו אחד וכו' וזה הפירוש בפסוק - "ויאמר אם יבוא" - היצר הרע "אל המחנה האחת והכהו" - אם היצר הפיל את האדם במשהו אחד - אז לפחות שישמור על השאר שלא יתדרדר וכך "והיה המחנה הנשאר לפליטה".

דברי ישראל

"אלוף נחת" (לו, יז)

בדרך צחות: למה אנו מאחלים "אידישע נחת" - נחת יהודי? מפני שכתוב אלוף נחת, שזה היה מצאצאי עשו, ולכן אנו אומרים לא נחת כזה ח"ו, אלא אידישע נחת...

פרפראות

הגיליון לזכות ולבריאיות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"ויירא יעקב מאד ויצר לו" (לב, ח)

יש להבין ממה פחד יעקב, ומהי הכפילות "וירא" ו"יצר"? אלא כשהרגיש יעקב שיש לו מורא בליבו, מיד "ויצר לו" על כך שהוא מתיירא, ודאג על שאינו שלם במידת הבטחון.

מלבי"ם, אהבת יונתן

הכלי יקר מפרש את זה שיעקב ידע שעשו אמר "יקרבו ימי אבי למות ואהרגה את יעקב אחי", וכיוון שראה יעקב שעשו בא להרגו, חשש שאולי כבר נסתלק יצחק, וזה הכוונה "וירא יעקב" מעצם זה שעשו רוצה להרגו, "וייצר לו" שמא מת אביו יצחק..

כלי יקר

"קטנתי מכל החסדים" (לב, יא)

הטי"ת של קטנתי היא קטנה וזעירה על פי המסורת. בא הכתוב להודיעך, שככל שתקטין את עצמך ולא תתגאה, דע שבאמת אתה קטן עוד הרבה יותר ממה שאתה מקטין את עצמך, ועדיין לא הגעת לקטנותך האמיתית... גם בתוך המילה קטנתי המרמזת על קטנות, מופיעה אות מוקטנת.

חפץ חיים

"וישלח יעקב מלאכים" (לב, ד)

אומר רש"י "מלאכים ממש". עשו הלך נגד יעקב עם עוד ארבע מאות איש עמו, סה"כ ארבע מאות ואחד איש מול יעקב ומשפחתו. מנגד עמדו יעקב, ארבע נשיו, אחד עשרה ילדיו (בנימין עוד לא נולד), דינה היתה בתיבה, וחמש רועים של העדרים שלקחו את המנחה, לעשו. ביחד הם 21 אנשים, וכדי להגיע למספר 401 חסרו ליעקב אבינו עוד 380 איש כמניין הגימטריא של ממי"ש.

מפי השמועה

ובא יעקב שלם עיר שכם (לג, יח)

ר"ת של "שלם" הם: שם, לשון, מלבוש. יעקב אבינו לא שינה את שמו, את לשונו ואת מלבושו, על אף היותו זמן כה רב אצל לבן וקשירת ידידות עם עשו. ככלות הכול, הוא נשאר "שלם". ואכן, שלמותו של יהודי היא בזת, שהוא עומד בתוקף על כך מבלי לשנות משלושת הדברים האלו.

בני יששכר

"ויירא יעקב מאד ויצר לו" (לב, ח)

יראת יעקב אבינו ע"ה מעשו היתה, בשמעו שהולך לקראתו "וארבע מאות איש עמו" - כאיש אחד, באחדות ורעות, ומכך היה ירא, ולפיכך טיכס עצה בליבו, ועשה כענין שמצינו לגבי בלעם הרשע, שבא על ישראל בפיו, והחליף אומנותו באומנותם, ואף הם באו עליו והחליפו אומנותם באומנות האומות שבאין בחרב - שנאמר "ועל חרבך תחיה" - והרגוהו בחרב, וכן כאן, מאחר שעשו, אשר שרשו מהעולם הפירוד, תפס במעלת החיבור והאחדות, על כן תפס יעקב אומנותו שהיא הפרידה: "ויחץ את העם אשר אתו - לשני מחנות" כדי להכניען.

מהר"ש מבעלזא זי"ע

א ז י ס ו א ר ט

"ויאבק איש עמו"

החפץ חיים שאל פעם באסיפה חשובה על אודות התחזקות בלימוד התורה: מדוע נאבק שרו של עשו עם יעקב אבינו? מדוע חיכה כל כך הרבה זמן, הרי יכול היה להיאבק עם אברהם או עם יצחק? אלא השיב החפץ חיים: אברהם אבינו היה סמל ה"חסד", ויצחק אבינו היה סמל ה"עבודה" ואילו יעקב מסמל את ה"תורה". שרו של עשו יכול היה לסבול את החסד ואת העבודה, אבל בשום אופן אינו יכול לסבול את התורה! שכן התורה הקדושה היא קיומו של עם ישראל. משום כך, בכל עת מכריז הוא מלחמה על התורה ולומדיה! עלינו להירתם כולנו יחד למלחמה בו, ולנצחו!

חפץ חיים

וַיַּגַע בְּכַף יָרְכּוֹ וַתִּקַּע כַּף יִרְדָּה יַעֲקֹב בְּהֶאֱבֹקוֹ עִמּוֹ... וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי"

אומרת הגמרא – אמר לו שחרר אותי, כי הגיע זמני לומר שירה "כי עלה השחר ויאמר לא אשליחך כי אם ברכתני" לא אשלח אותך, עד שתברך אותי... ממשיכה התורה: "ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו: על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה" השל"ה הקדוש, בפרשת השבוע מביא את השי"ך על התורה שכותב, שבגלל המאבק הזה, קיבל עם ישראל, ארבע תעניות, וזה מרומז בפסוק "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" מתי עם ישראל לא אוכלים? ארבעה ימים בשנה. "את גיד" את ר"ת = אב תשע {תשעה באב}. ג - ג' בתשרי, צום גדליה. י - עשרה בטבת. גיד = 17 - שבעה-עשר בתמוז הנשה - אותיות השנה.

השל"ה הקדוש בשם השי"ך

"ותקע כף ירך יעקב וגו' ויברך אותו שם"

כתוב בחז"ל שכל יום היו מתים 100 אנשים עד שבא דוד המלך ותיקן להם 100 ברכות, "כף" בגימטריה 100 - המלאך שרב עם יעקב אבינו היה הס"מ והוא "תקע כף ירך יעקב" דהיינו שתפס 100 אנשים מיוצאי ירך יעקב אך לאחר מכן כתוב "ויברך אותו שם" "ויברך" - מלשון ברכות - המלאך גילה ליעקב את הסוד של הברכות שעל ידי זה ניצולים, וזה גם מה שכתוב "תתן אמת ליעקב" אמת היא ההתגברות על המיתה שכן אמת בלי האות א' הוא בחינת "מת", ואם תצרף מספר מאה ברכות למילה "אמת" יעלה כמנין "ישראל" וזה הסיבה למה קרא את שמו "ישראל".

חתם סופר

"שרו של עשו"

מספרים שהרה"ק רבי יחזקאל מקאזמיר שלח פעם, לפני חג הפסח, איש אחד לקבץ מעות עברו, ובא האיש לנגיד אחד, והנגיד היה טרוד באפיית המצות ולא התייחס כלל לשליח. כשחזר השליח להרה"ק מקאזמיר שאלו אם היה אצל אותו נגיד, השיבו שהיה אצלו, אבל לא מצאו בזמן טוב, כי היה טרוד אז באפיית מצה. כאשר בא הנגיד הזה על חג השבועות, אמר לו רבו הק': הנה אצל יעקב אבינו ע"ה כתוב "ויאבק איש עמו עד עלות השחר" ופירש"י שהוא שרו של עשו. ולכאורה אצל יוסף הצדיק נאמר "וימצאהו איש והנה תועה בשדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש", ושם הביא רש"י שהאיש זה גבריאאל, מאיפה אפשר לפרש "איש" הנאמר כאן - שזהו שרו של עשו, ואיש הנאמר אצל יוסף - על גבריאאל. אך הענין הוא, כי יעקב אבינו ע"ה עשה עצמו כגשר ליטול מכאן ולהניח כאן, כמו שפירש"י, וביקש מהאיש הזה לעזור לו ולקיים "עזוב תעזוב", והשיב לו האיש שהגיע זמנו לומר שירה ואין לו זמן לעזור לו, כי טרוד הוא בטרדה דמצוה, ומזה ראייה שהיה שרו של עשו, כי כשצריכים לעשות טובה לאיש ישראל, אין שום תירוץ שצריכים להתפלל וכדומה, כי טובת ישראל דוחה כל המצוות. אבל אצל יוסף הצדיק נאמר "והנה תועה בשדה", וריחם איש זה עליו וישאלהו "מה תבקש" ורצה בטובתו, ומזה ההוכחה ש"איש" הנאמר שם הוא גבריאאל.

רבי יחזקאל מקאזמיר

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון חסידי בעלזא

א ווארט אויף די פרשה

הטעם מדוע שלח יעקב לעשו דייקא מצות מילה

וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו ארצה שעיר שדה אדום (בראשית לב, ד).
ב"אוהב ישראל" (בפרשתינו) כתב רמז: וישלח יעקב מלאכים לפניו - ראשי תיבות
וימ"ל. וצריך להבין מה ענין מילה לכאן.

ויתבאר עפ"י אמרם ז"ל (זוה"ק רות עה, ב) "כל מצוה ומצוה יעבדון לך מינה מלאך טוב",
והיינו, שמכל מצוה נברא מלאך המגין על האדם, ומבואר בספה"ק שיעקב אבינו שלח
אל עשיו הרשע את המלאכים שנבראו מתרי"ג מצוות שעשה בבית לבן, ובכך רצה
לומר לו שמלאכים אלו שומרים ומגינים עליו מיד שונאי נפשו.

ברם, עדיין היה פתוחון פה לעשיו הרשע לומר, שהמלאכים אינם מגינים על יעקב,
כי בוודאי בשהותו בבית לבן - במצב של "הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה
ותדד שנתי מעיני" (בראשית לא, מ) - היו מצוותיו מחוסרי-שלימות (בהעדר הכוונה הראויה),
וגלל כן גם המלאכים שנבראו מהם פגומים, והנה כי כן, אין ליעקב הגנה מושלמת
ושמירה מעולה.

לזאת שלח לו יעקב יחד עם המלאכים את מצות המילה, כי במילה אנו רואים
שהמצוה מתקיימת בתניוק בן שמונה ימים, בהעדר כוונה ומחשבה, על סמך שכאשר
התניוק יגדל ויהיה לאב וימול את בנו, ישלים למפרע את מצות המילה שלו שלא
היתה בשלימות, כנודע **מכ"ק מרן מהר"ש זי"ע**, ומזה ניתן ללמוד על כל המצוות כולן,
שגם אם היו מחוסרי-כוונה ניתן להשלימן ולתקנן למפרע.

ובכך רמז לעשיו הרשע, כי אף אם אמנם לא היו המלאכים שלו שלימים, עם זאת,
עדיין יש בידו להביאם אל שלימותם ע"י שיתקן למפרע את המצוות שעשה בבית לבן,
וממילא יהיה לו הגנה מושלמת ושמירה מעולה, ולא יוכל להרע לו מאומה.

(סעודה ג' תדסם)



אינו דומה תרי"ג מצוות בבית יצחק לתרי"ג מצוות בבית לבן

כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי וגו' (בראשית לב, ה).

פירש רש"י: "גרת"י בגימטריא תרי"ג, כלומר, עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות
שמרתי".

והביאור בזה הוא, שיעקב אבינו אמר לעשיו: "איני מפחד ממך, כי תרי"ג מצוות
שמרתי, ומצוות אלו מגינות ומצילות עלי, ובטוח אני בזכותם שלא תוכל להזיק לי".

ברם, לפי זה קשה, מדוע כשרבקה אמרה ליעקב (בראשית כז, מב-מג) "הנה עשיו
אחיק מתנחם לך להרגך. ועתה בני שמע בקולי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה",
לא ענה לה יעקב "תרי"ג מצוות שמרתי", ואין לי מה לפחד מעשיו, ואיני צריך
לברוח ממנו?!

אלא מאי, אינו דומה "תרי"ג מצוות שמרתי" בבית יצחק ורבקה ל"תרי"ג מצוות
שמרתי" בבית לבן הרשע. תרי"ג מצוות בביתם הקדוש של יצחק אבינו ורבקה אמנו
אינן רבותא כ"כ, אולם, תרי"ג מצוות בבית לבן הארמי הרשע הן רבותא גדולה עד מאד,
עד כדי שמחמתן יעקב יכול לומר לעשיו בבטחון מלא: "עם לבן גרתי ותרי"ג מצוות
שמרתי", ובזכותן איני מפחד ממך כלל.

והוא שרמז לו באמרו (שם ו) "ויהי לי שור וחמור", שהסיבה מדוע המצוות בבית לבן
הן הגנה ושמירה עבורי היא, משום שהייתי צריך להתייגע שם עליהן "כשור לעול
וכחמור למשא" (תנא דבי אליהו רבה פ"ב), וגלל כן יש להן חשיבות יתירה.

(סעודה ב' תשסא; סעודה א' תשלח)



ההישרדות בגלות - על ידי ההתבדלות מן האומות

כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי וגו' (בראשית לב, ה).

פירש רש"י שני פירושים: א. "לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר". ב. "גרתי בגימטריא
תרי"ג, כלומר, עם לבן הרשע גרתי ותרי"ג מצוות שמרתי".

הנה, בכל שנות הגלות טוענים אומות-העולם לישראל: "שובי שובי השולמית -
הדבקו לנו, בואו אצלנו, ואנו עושין אתכם שלטונים, הגמונים, דוכסין" (במדב"ר ב, ד),
ואמנם, לו חכמו ישכילו להבין את גודל הסכנה הטמונה במצב זה של "ויתערבו בגוים
וילמדו מעשיהם" (תהלים קו, לה), ומתוך כך יהיו מתבדלים מהם בתכלית ההתבדלות בין
טמא לטהור, והבדלה זו תשמור על גחלת התורה והמצוות שלא תיכבה ח"ו.

הדרך לכך סלל יעקב אבינו בפרשתנו, בהנחילו הוראה לדורות באמרו: "עם לבן
גרתי", כלומר, דייקא משום כך ש"לא נעשיתי שר וחשוב אלא גר", זכיתי ל"גרתי"
בגימטריא תרי"ג - תרי"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים, כי אילו הייתי
לוקח מהם שררה, הייתי מתערב עמהם ולומד ממעשיהם הרעים ושוכח מן המצוות
רח"ל.

(סעודה ג' תשלז)



יתרונו של יעקב על עשו - הן בנפש האלוקית והן בנפש הטבעית

כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל (בראשית לב, כט).

בקרב כל איש יהודי יש נפש אלוקית ונפש טבעית (בהמית), נפש אלוקית - שתורה
ומצוות נמשכין הימנה, ונפש טבעית - שאכילה ושתייה ושאר ענינים גשמיים נמשכין
הימנה.

והחילוק בין יהודי לגוי הוא בתרתי, הן בכך שליהודי יש נפש אלוקית ולגוי אין נפש
אלוקית, והן בכך שליהודי יש נפש טבעית משרוש של טוב ורע, ולגוי יש נפש טבעית
משרוש רע (תניא פ"א בשם רבי חיים ויטאל ז"ע).

כשיעקב אבינו שהה באר"י, היה עסוק רק בעניני הנפש האלוקית, דהיינו, בתורה
ומצוות, ואז עדיין לא נודע שיש לו יתרון גם בנפש הטבעית שבו.

אולם, עתה לאחר שהותו בבית לבן, נודע גם כח הנפש הטבעית שלו, כי גם עיסוקו
בדברים גשמיים היו לשם שמים, ומזה נודע שיש לו יתרון בכפליים, הן בנפש האלוקית
(מסטרא דקדושה) והן בנפש הטבעית (שיש בה גם שורש טוב יחד עם הרע).

כשנודע הדבר לשרו של עשו (הס"מ) החל להלחם בו ולהאבק עמו בעזו, כי לא הסכים
בשום אופן שיעקב ישתמש גם בדברים שלו (בדברים חומריים) לעבודת השי"ת, ואולם,
"וירא כי לא יכול לו", כי יעקב נשאר איתן בדעתו לעבוד את קונו גם בדברים אלו.

ולכן אמר לו הס"מ: "כי שרית", עתה הוכחת שיש בך שררה ויתרון בתרתי: א. "עם
אלהים", מצד הנפש האלוקית שלך (שעל ידה אתה עובד את קונך בתורה ומצוות), "ועם אנשים
ותוכל", מצד הנפש האנושית הטבעית שלך (שעל ידה אתה עובד את קונך גם בדברים גשמיים).

(סעודה ג' תשמח)

סיפורי קודש

על הרה"ק הרבי ר' בער ממעזבוז ז"ע - ח"י כסליו -

הרבי רבי בער זי"ע היה אדם חלוש מאד, והיו לו כאבים ברגליו, ומחמתם נצטר ממנו לילך לטבול במקוה.

ואמר עליו הבעל שם טוב הק' זי"ע: "אילו היה תלמידי המגיד הקדוש הולך לטבול במקוה, היה בכוחו להביא את המשיח".

והכוונה בזה, שאם היה המגיד זי"ע הולך לטבול במקוה, היה בכוחו - על ידי הטבילה - להכניס הרהורי תשובה בקרב כל בני העולם, וממילא היו זוכים להגאל, כי "אם ישראל עושים תשובה - נגאלים" (סנהדרין צו, ב).

(י"ט כסליו תשס"ג)

פעם בעת שעמד **הבעש"ט הק' זי"ע** בתפלת הלחש של שמו"ע נפל מעליו האבנט, ותלמידו הרבי ר' בער זי"ע ניגש להרימו ולהלבישו, אולם, כשראה את פניו בשעת התפילה הזדעזע ונפלה עליו אימה ופחד, והתחילו כל אבריו מרתתין.

סיפור זה נשמע מפי **הרה"ק ר' אברהם יעקב מסאדיגורא זי"ע** בהנחת תפילין לאחד מבניו ביום הבר מצוה, והפסיד:

"אין לנו השגה מי היה הרבי ר' בער זי"ע, כי היה קדוש ונשגב, ובכל זאת כשאחו את הגארטל של הבעש"ט הק' - שהוא לבוש בשר ודם - נתמלא חלחלה, ואם כן כל שכן וכל שכן שכאשר מניחים תפילין - שהוא לבושו של הקב"ה - הרי בוודאי שיש להתמלא אימה ויראה מפחד ה' והדר גאונו".

(כ"ב תמוז תשס"ג)

פעם בליל שבת ישבו תלמידי המגיד זי"ע, והיו חוזרים על דברי אלקים חיים ששמעו מפי רבם, **והרה"ק ר' אהרן הגדול מקארלין זי"ע** היה יושב בחדר נפרד ואומר "שיר השירים" בעימה מיוחדת.

פתאום דפק משרתו של המגיד זי"ע על הדלת, ושאל "היכן רבי אהרן?" ושלחו אותו לחדרו של רבי אהרן, והלך אליו ואמר לו: "המגיד צוה שתפסיקו לומר 'שיר השירים', כי בשיר השירים שלכם אתם מרעישים עולמות, ורבינו אינו יכול לישון בגללכם".

עובדא זו סיפר הרה"ק ר' הלל מפאריטש זי"ע, וכאשר סיפר זאת זלגו עיניו דמעות, ואמר: "מזה נוכל להבין אפס קצהו מגדולת הרב המגיד זי"ע, שהגם ששיר השירים של רבי אהרן מקארלין זי"ע היה מרעיש עולמות, עם זאת, השינה של המגיד הקדוש זי"ע היה יקר יותר..."

(סעודה ג' תשס"ג)

מובא בספר **"אגרא דפראקא"** (אות ב):

סיפורו לי מעשה רב, מאת כבוד קדושת הרב הקדוש מוריניו הרב דוב בער זצוק"ל, בהיותו מתבודד עדיין בעניות ובדחקות, פעם אחת באה אשתו והתחילה לספר לו בבכייה מגודל דחקות בניו איך הם רעבים וצמאים ואין כסות בקרה, אזי שמע דבריה והיה מתאנח מעט.

והנה שמע קול שאמרו לו מן השמים שכבר אבד חלקו מן העולם הבא, והנה עמד מרעיד כרגע, בהתבוננו בדעתו שכבר אין לו שני עולמות, דעולם הזה כבר אין לו, דהנה הוא ובניו מדוכאים בחיצו רעב עד למאד, וגם עולם הבא אין לו.

מחמת התבוננות זו הפסיק מעט מתורתו, עד אשר שם אל לבו בקדושת עיניו: "אדרבא הנה כעת אהיה עובד עבודה אמיתית, כי כבר אבד סברי משני העולמות, ותהיה עבודתי באמת רק לעשות נחת רוח". והתחיל שוב ללמוד בקדושה.

אז בשרוהו מן השמים שהחזירוהו לחיי עולם הבא, רק מהיום והלאה יהיה נזר שלא יעשה כזאת, היינו, שלא יתאנח עוד מחמת גודל רחמנותו על בניו, כי אין לך רחמנות מרובה מרחמנותו ית"ש.

(י"ט כסליו תשמ"ה)

סיפורי קודש

על הרה"ק ר' ברוך'ל ממעזבוז ז"ע - ח"י כסליו -

הרבי ר' ברוך'ל זי"ע שימש באדמו"רות בעיר טאלטשין. פעם הגיע אליו הרה"ק רבי אהרן זי"ע מתלמידי הבעש"ט הק' זי"ע, ממעזבוז לטאלטשין, והיות זכר את הרבי ר' ברוך'ל מקטנותו, כשהיה נושא בידו, לכן הגיע עם תרמילו לבית הרבי ר' ברוך'ל זי"ע, והיה פשוט לו שיכבדו עכרכו, וישמח לארח אותו בביתו.

אך הרבי ר' ברוך'ל זי"ע לא היה נוחא ליה בהכי, כי הרגיש שיש בו רגש של התנשאות, ולכן אמר לו בחריפות: "רבי אהרן! עכשיו תירצתם לי קושיא שהיה קשה לי מאד, בפר' וישלח נאמר (בראשית לב, ד) 'וישלח יעקב מלאכים לפניו, ופירש רש"י 'מלאכים ממש', ותמיה טובא, וכי לא היו לו ליעקב שליחים לשלוח לעשיו עד שהוצרך לשלוח אליו מלאכים ממש?!"

"אמנם, עתה נתיישב לי הענין, כי הנה איתא שהמלאכים שהגיעו אל אברהם אבינו כדי למלא את שליחותם, נשארו למטה, ולא יכלו לעלות למעלה, ומלאכים אלו גופייהו הגיעו אל יעקב ללוותו בדרכו (בראשית לב, ב), והנה יעקב אבינו ראה אותם, והתפלא על כך שהגיעו בדמות מלאכים, בעוד שאצל זקינו הגיעו בדמות אנשים שתמא, ולכן טען כנגדם טענה אלימתא: 'אצל זקני הייתם אנשים שתמא, ואצלי אתם רוצים להיות מלאכים, אם כן, לכו אל עשיו'..."

רבי אהרן הבין להיכן ירמזון הדברים, ולקח את תרמילו מבית רבי ברוך'ל לאכסניא דמתא, ובלל שב"ק הגיע לסעוד על שולחנו, אך רבי ברוך'ל דיבר רק דברים פשוטים ולא דברי תורה, ובאמצע שאל לרבנית "אם יש עוד לאכול", ורבי אהרן לא יכל להתאפק ושאל אותו: "אם יש לכם עוד מה לומר".

אז אמר לו רבי ברוך'ל: "טהורים יירשוה ויקדשוה במאמר כל אשר עשה", נרמז בזה שצדיקים וטהורים יכולים לקדש את השבת גם כשהם מדברים מאמר בעלמא מ'כל אשר עשה' ה', ולא דווקא דברי-תורה", ולא יסך עוד.

(סעודה ב' תשס')

לאחר התמנותו של **הרבי ר' ברוך'ל זי"ע** הגיע אליו **הרה"ק ר' נחום מטשערנאביל זי"ע** כדי לחזק את ידי. בהגיעו אליו יצא רבי ברוך'ל לקבל את פניו, והכניסו לחדרו. רבי ברוך'ל התעניין ושאל אותו: "איך היה הדרך", ור' נחום ענה: "הדרך היתה טובה מאד, היתה לי קפיצת הדרך, ובאמת הייתי יכול להגיע כבר לפני כמה שעות, רק היה לי בדרך איזה עיכוב, ולכן הגעתי רק עכשיו".

לשאלת רבי ברוך'ל לפשר העיכוב ענה: "אספר לכם גופא דעובדא. באמצע הדרך רצו להם הסוסים בפתע, ולא רצו להמשיך. הבעל-עגלה הכה אותם בשוט פעם אחר פעם, אך לא הועיל מאומה. בקשתי הימנו לירד ולבדוק אם יש איזה קורה או אבן וכד' המעכב את הדרך, וירד ולא ראה כלום, וביקש שאני בעצמי ארד לראות. עשיתי כדבריו, והנה ראיתי שלפני הסוסים מונחת נשמה אחת מישראל המבקשת תיקון, ומחמתה לא יכלו הסוסים להמשיך בדרכם".

"שאלתי את הנשמה: 'מה את רוצה ממני', וענתה: 'באתי לפייס אתכם על מה שפשתעי כנגדכם כשהייתי עדיין בחיים בעולם הזה, ובקשתי שטוחה שתמחלו לי, כי אני נעה ונדה ממקום למקום ואין לי מנוחה עד שתסלחו לי...' שאלתי אותה: 'מה חטאת כנגדי', והשיבה: 'הלשנתי עליכם ובגינתי ישתם בבית האסורים'. השבתי: 'אני מוחל לך'".

"היא המשיכה ואמרה: 'לא זו בלבד עשיתי, אלא השתדלתי שתשב בבית האסורים לעולם ועד, ורק זכות מעשיכם הטובים עמדה לכם לצאת לחירות'. אמרתי לה: 'גם על זה אני מוחל לך. מאי דהוה הוה'. אך היא עדיין לא סיימה את דבריה ואמרה לי: 'לא זו בלבד עשיתי, אלא גם הוצאתי שם רע על נכדתכם'. על כך השבתי לה: 'על זה אני יכול למחול לך, כי על כך את צריכה לבקש מחילה מנכדתי'. הנשמה המשיכה להפציר בי, ואני נזפתי בה והשלכתי אותה אל מאחורי הרוח".

אמר לו רבי ברוך'ל: "הנה, אני נקרא בפי העולם 'דער בייער רבי', ואתם נקראים בפי העולם 'דער גוטער רבי', הייתכן להפיק נפש מישראל ולהשליכו במקום שלא יהיה לו תיקון?! לבשו אתם את הטלילפ שלכם, ואני אלבש את הטלילפ שלי, ונצא לחפש את הנשמה כדי להביאה אל תיקונה".

לאחר מכן ביקש רבי ברוך'ל מרבי נחום שישאר לשבות אצלו, ורבי נחום נעתר לכך. דרכו של רבי ברוך'ל היה להתפלל בשעה מוקדמת - בשעה שבע, ואילו רבי נחום היה מתפלל בשעה מאוחרת יותר - בשעה תשע, וגם בשבת זו התפללו הצדיקים כל אחד בנפרד.

תיכף לאחר התפילה החל רבי ברוך'ל את סעודתו, ולא המתין לאורחו הרם. כשהגיע רבי נחום באמצע הסעודה, חרה אפו מאד (כי היה זקן ממונ בהרבה שנים), וגמר בדעתו שלא יבוא אליו לסעודה שלישית.

בצהריים הלך רבי נחום לנוח קצת, ובשנתו טייל בהיכלות העליונים עד שהגיע לאיזה היכל גדול ונורא ומיוחד ביופיו, וכששאל לפשרו של היכל מיוחד זה נענה, שהיכל זה נעשה מהתורה של הרה"ק ר' ברוך'ל זי"ע, מהתורות שהוא מהרהר בהן במחשבת לבו ואינו אומר אותם לציבור, כי העולם אינם ראויים להכיל השגות אלו, ורק הוא גופיה יכול להכילם, וטובה גדולה הוא עושה בכך שהוא נמנע מלאמרם".

מובן ופשוט שלאחר חלום זה הלך רבי נחום לסעוד סעודה שלישית אצל רבי ברוך'ל זי"ע, ואז אמר רבי ברוך'ל: "דרוש נוי ואולמי", דרוש נוי, נוי פירושו היכל שלי, אם תדרוש מדוע זכיתי להיכל יפה כזה, אענה לך 'ואולמי', בגלל שאני עושה את עצמי כאילם, ואיני אומר לציבור את התורות שאני מהרהר במחשבותי".

הפטיר: "זוהי מדריגת הצדיקים הגדולים, כדמצניו בחלומם של יוסף (בראשית ל, ז) 'והנה אנתנו מאלמים אלומים בתוך השדה' - כל השבטים משתדלים לעשות את עצמם כאלמים בתורה, 'והנה קמה אלומתי' - השתיקה שלי עולה על כולנה".

(קידושא רבה תשס')

מורו זה נרבי ע"י ידידי הרה"ק ר' יצחק אייזיק פריער שליט"א

לעילוי נשמת אביו החסיד הנפואר הנפוסים הבלתי נשכח, אש קודש לבעליז ר' אלכסנדר בר' אברהם צבי ז"ל פריער



זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
17:52	17:14	16:00	ירושלים
17:48	17:16	16:14	תל אביב
17:49	17:14	16:03	חיפה
17:53	17:18	16:18	באר שבע



העלון טעון גניזה

ישראל, תמיד האם התואר 'ישראל' תלוי בדרגה שלנו?

'צנועה' זו, כפי שמסיים רש"י: "ולא רצה יעקב ועל כרחו הודה לו עליהן וזהו יברך אותו שם שהיה מתחנן להמתין לו ולא רצה".

מה פשר הבקשה המלווה בתחינה ובכיייה של המלאך, ודחייתה על ידי יעקב, הרי אם הוא מודה ליעקב על צדקת דרכו בקבלת הברכות, מדוע שלא יודה כעת, מה תוסיף לו ההמתנה? ומדוע מתעקש יעקב אבינו על ההודאה כאן ועכשיו?

מיישב זאת בעל ה'באר משה' מאז'רוב, ביישוב נפלא (מעובד ע"י הכותב): יסוד הדברים נעוץ במובן העמוק של השם: 'ישראל'. כפי שמלמדנו השל"ה הקדוש, הוא מסמל מעלה וגדולה, מלשון "שררה ועוז", ולכן, אף שהמלאך נאלץ להודות בפני יעקב על כשרות קבלת הברכות, ולהכיר בעובדה שיעקב הוא הבכור - ראשית ומטרת הבריאה, ועשו עבדו לנצח, בכל זאת רצה להגביל את גדלותו של יעקב, בכך שאמר: "כי שרית עם אלוקים ואנשים ותוכל" רמז לו: כי רק כשישראל הם ברום המעלה, כלומר, כשמנצחים את יצרם הרע - שרו של עשו, רק אז ראויים לשם הנעלה: 'ישראל'. אך כאשר הם בבחינה נמוכה יותר, שמתבטאת בשם: 'יעקב'. אז לא ישרו ברכות אלו.

אך יעקב אבינו ידע את רצון השי"ת, כפי הנאמר בהמשך: "ויאמר לו אלוקים ששמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל". לכשתבונן בפסוק זה, נראה שלא הזכיר הקב"ה את "כי שרית עם אלוקים ועם אנשים", מכיוון שרצה הקב"ה לבשר ליעקב אבינו, כי מעתה והלאה צאצאי יעקב יקראו בשם 'ישראל' ללא תנאי! כפי הנאמר בגמרא: "אף על פי שחטא ישראל הוא" ומבאר שם רש"י: "עדיין שם קדושתם עליהם".

מסיבה זו התחנן המלאך ליעקב, שלא יכפה עליו להודות כעת על הברכות, כי רצה להימנע מההכרעה כי בני יעקב ראויים לתואר הנכסף: 'ישראל' ללא קשר למעלתם והתנהגותם. בכי המלאך מייצג את התפיסה הגויית, שלא מסוגלת להכיר בקדושה מוחלטת שלא תלויה בתנאים. וזו הסיבה לבקשת המלאך להמתין, שרק אם יגיעו ישראל למעלת קדושת: "בית א-ל", אזי רק שם: "ימצאנו ושם ידבר עמנו". כי רק אז יודע עם השם 'ישראל' הוא שם התואר, והוא מוגבל בתנאי שבני יעקב יהיו ראויים לו, או ששם המעלה: 'ישראל'. הוא ששם בעצם, לפי שחצובים הם משורש הטוב, ואפילו אם נכשלים חלילה, אין זה אלא מסיבה שמחוץ למהותם, ולא מצד שורשם ומהותם".

ולוואי ונזכה תמיד להיות ראויים לתואר 'ישראל'.

פרשת וישלח פותחת בתיאור נרחב של המפגש בין יעקב לעשו. ההכנות הרבות, התפילות, המתנות, והמפגש עצמו. יעקב חושש מאד ממפגש זה ותוצאותיו. לאחר כל ההשתדלות הנדרשת, מוצא עצמו יעקב אבינו לבדו בחשכת הליל, ושם להפתעתו, מתנהל המאבק האמיתי. מאבק שמיימי שבין אדם למלאך - שרו של עשו.

מלמדים אותנו חז"ל, שמפגש זה בין שני האחים מסמל מפגש בין שני עולמות, בין שתי תפיסות, בין האור לחושך. זהו איננו מפגש פרטי, אלא מפגש לדורות. מפגש זה מהווה את הברור המוחלט בשוני המהותי בין אותם שני אחים. וממפגש זה ולהבא, כל 'פגישה' בין בני יעקב לבני עשו במהלך ההיסטוריה, כוללת יסודות מפגישה קדומה זו. רגע השיא של הפגישה הזו היה דווקא לפניה, בלילה הגורלי שקדם לה.

"ויוותר יעקב לבדו, ויאבק איש עמו עד עלות השחר. וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו, ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו... ויאמר: לא אשלחך כי אם ברכתני..."

יש להתבונן. וכי זקוק בכיר האבות, יעקב אבינו, לברכה משרו של עשו? וכי לא די לו בברכות שברכו אביו?!

מיישב רש"י: "ברכתני" - הודה לי על הברכות שברכני אבי שעשו מערער עליהם. כלומר, לא לברכות זקוק יעקב, כי אם לביטול ה'ערעור' מצדו של עשו, על ברכות אביו. מהו אם כן משמעותו של ה'ערעור', ומהי משמעותה של ההודאה?

רש"י מבאר: "לא יעקב" - לא יאמר עוד שהברכות באו לך בעקבה ורמייה כי אם בשררה וגלוי פנים! כלומר, בעקבות הניצחון של יעקב אבינו על המלאך, מכיר עשו שהברכות לא ניטלו במרמה, כי אם באמת וביושר. אך מוסיף רש"י שהודאה זו לא הגיעה בקלות, גם עליה התנהל מאבק. המלאך מבקש מיעקב שההודאה לא תתרחש כאן, אלא בעתיד, וזה לשונו:

"וסופך שהקב"ה נגלה עליך בבית א-ל ומחליף שמך ושם הוא מברכך ואני שם אהיה ואודה לך עליהן, וזהו שכתוב: "וישר אל מלאך ויָכַל בכה ויתחנן לו בית א-ל ימצאנו ושם ידבר עמנו" (הושע, יב) ומבאר על כך רש"י: "ויתחנן לו" - כשאמר לו: "לא אשלחך כי אם ברכתני" המלאך היה מבקש ממנו: "הנח לי עכשיו, סופו של הקב"ה ליגלות עליך בבית א-ל ושם ימצאנו ושם ידבר עמנו, והוא ואני נסכים לך על הברכות שבירכך יצחק" ואותו מלאך שרו של עשו היה והיה מערער על הברכות". אך יעקב אבינו לא נעתר לבקשה



עמוד 11
ערכים לילדים
מצא את ההבדלים



עמוד 5
הרב דוד ברוורמן
ישראל - תתמודד



עמוד 3
הרב משה לנדאו
להודות על המלחמה



עמוד 4
הרב צביאלי בן צור
שומרי החומות



אקטואליה

בפרשת
השבוע



הרב אהרון לוי

באחת מהרצאותי סיפרתי על מורי רבי, המשגיח הרוחני רבי צבי הירש פלאי זצ"ל. בתום ההרצאה ניגש אלי אחד מהמשתתפים, ואמר כי יש לו בשבילי סיפור על הרב שלי.

"אחי למד גם הוא אצל הרב שלי, והוא לא היה תלמיד מוכשר במיוחד. לפני כל מבחן הוא היה מתקשה מאוד.

הבעיה הייתה, שלא היה מי שילמד אותו. אבא כבר מזמן היה בגן עדן, וגמרא היא לא הצד החזק של אמא. לכן, כשהתקרב המבחן הגדול, אחי שקע בעצבות גדולה.

"אמא, שלא יכלה לשאת את סבלו, פנתה לרבי הירש זצ"ל, ושאלה אם יאות להקדיש מזמנו היקר כדי ללמוד למבחן עם בנה. הרב הסכים בשמחה. מייד לאחר המבחן התקשר הרב אל הבחור, ואמר שחשוב לו מאוד לדעת אם הבחור הצליח במבחן, ועל כן הוא מבקש שעוד היום יבדוק את התשובות ויתקשר לדווח לו על הציון. "כשהתברר שהתלמיד עבר את המבחן בהצלחה רבה, הרב לא המתין, והתקשר מייד לאמו כדי למסור לה את הבשורה המשמחת.

"אלא שאז התברר שהאם מאושפזת בבית חולים. הרב לא התייאש. הוא עצר את כל עיסוקיו ונסע אל בית החולים. כשראתה האם את הרב הניצב בפתח החדר, התרגשה מאוד. אך מששמעה שבנה הצליח במבחן כה חשוב, היא פשוט החלה לבכות מרוב אושר.

"הרב התיישב בחדר, והמתין בסבלנות. כשנרגעה, אמרה לו: "אני יודעת עד כמה יקר זמנו של הרב. למה הרב הטריח את עצמו עד לכאן? האם אי אפשר היה לחכות עד שאשתחרר מבית החולים?" "להטריח?!", התפלא הרב, "להעלות חיוך על פנים של יהודי זה להטריח?!" הוא נותר שם עוד מספר דקות, ולאחר שהלל ושיבח את הבחור באוזני אמו, בירך אותה ברפואה שלמה, וחזר הביתה."

האמת היא, שלא כל כך התפעלתי מהסיפור. תמיד ידענו כי יותר ממה שהרב שלנו דורש

לסכן חיים רוחניים כדי להשיב בתשובה?

עבור מי היה הרב פלאי מוכן להקריב חצי יום של לימוד תורה, ומאילו מודעות לא כדאי להתעלם?

מאיתנו, הוא דורש מעצמו. לכן הסיפור הזה לא חידש לי הרבה. כל אחד מאיתנו תמיד מוצא זמן לעשות דברים שחשובים בעיניו, גם אם הוא עסוק מאוד בעניינים אחרים. לכן, אם הרב שלי חשב שלשמח יהודי זה חשוב, לא פלא שמצא זמן לנסוע לבית החולים כדי לשמח אלמנה.

השאלה היא רק מניין למד מורי רבי שלשמח יהודי הוא דבר חשוב כל כך. התשובה פשוטה: מפרשת השבוע. בפרשת וישלח, מתארת התורה



"להעלות חיוך על פנים של יהודי זה להטריח?!" התפלא הרב

את הכנותיו של יעקב אבינו למפגש הגורלי עם עשו אחיו. לפני הפגישה עשה יעקב עוד דבר אחד קטן אך משמעותי, העתיד להשפיע מאוד על חייו. למרות זאת, הפסוק אינו כותב על כך במפורש, אלא ברמז (בראשית לב, כג): "ויקם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבור את מעבר יבוק"

ועל כך שואלים חז"ל מייד: "ודינה, היכן הייתה?" - ומשיבים: "נתנה בתיבה ונעל בפניה" מדוע? "שלא ייתן בה עשו את עיניו. ולכך נענש יעקב, שמנעה מאחיו שמא תחזירנו למוטב, ונפלה ביד שכם". עד כאן דברי חז"ל (והובא ברש"י במקומו). וכאן מתעוררת שאלה עצומה.

אילו היינו אנו נפגשים עם עשו, מה היינו אנו עושים? כיצד חז"ל מצפים מיעקב שיסכים לנישואי בתו עם עשו הרשע...?! האם האחריות ההורית אינה מחייבת אותנו לכל הפחות להסתיר את דינה? האם יעקב אבינו מצווה לסכן את בתו רק כדי ששעשו יחזור (אולי) למוטב?! האם מגיע ליעקב עונש כה חמור על מעשה כזה?

על שאלה זו משיב רבי שמחה בונים מפשיסחא כך: יעקב אבינו לא היה מצווה להעמיד בסכנה את חייה הרוחניים של דינה, מקל וחומר: אם חיי גופו של האדם קודמים לחיי חברו, חיי הרוחניים על אחת כמה וכמה! לכן, מסביר הרבי מפשיסחא, לא ייתכן שיעקב נענש מפני שהסתיר את דינה.

סיבת העונש הייתה אחרת: להסתיר את דינה ודאי שהיה צריך, אך בד בבד היה עליו להתפלל על אחיו. נכון, אינך צריך לסכן את בתך כדי להציל את אחיך מחטא, אבל מדוע לא כאב לך על מצבו הרוחני? נכון, עשו רשע - אבל הוא אחיך! לפחות היית צריך להצטער על מצבו. למה לא התפללת עליו?

מעתה צאו וחשבו: לימדונו חז"ל כי מרובה מידה טובה ממידת פורענות פי חמש מאות. נמצא, שאם מי שלא הצטער על צער אחיו ולא התפלל עליו, נענש בכך שבתו נמסרה ביד שכם - אינו דין שהנושא בעול עם חברו ומשתתף בצערו, או אפילו רק מתפלל עליו, יזכה לשכר כפול ומכופל...?

איש מאיתנו אינו אמור לסכן את חייו הרוחניים, בטח לא את חיי בני משפחתו, כדי לקרב יהודים לאביהם שבשמיים. זהו ברור ופשוט. אבל להצטער עליהם, להתפלל עליהם? זהו כבר סיפור אחר לגמרי. לכן, בפעם הבאה שנראה מודעה עם בקשה לקרוא פרק תהילים על חולה, במקום להמשיך הלאה ולרטון על המטרידים - לא עדיף להקדיש שתי דקות בשביל יהודי אחר? אם הרב פלאי זצ"ל, שזמנו היה מחושב ומדוקדק מאוד, 'שרף' על כך חצי יום, אנו לא נקדיש לכך שתי דקות...!?



זכות זכאות

1-800-35-35-26

באתר ערכים	בנק פאג"י בנק 52 סניף 183 חשבון 699918	בתי כנסת בעמדות נדרים פלוס
------------	--	----------------------------------

תרמו עכשיו וקבלו סופ"ש זוגי במגוון מלונות*



נקדת מבט

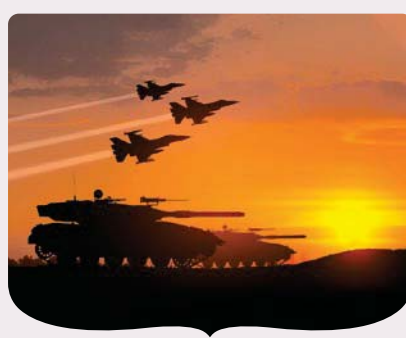


הרב משה לנדאו

להודות על המלחמה

מה נשיג אחרי המלחמה?

השבוע, הימים בסוף תפילת שחרית, תוך כדי שאני גולל את התפילין, נעמד במרכז בית הכנסת יהודי, ובזעקות שבר סיפר שאין לו במה לפרנס את משפחתו הברוכה. הוא תיאר סיפורים מסמרי שיער על דלות נוראה בבית. סיפורים שבאמת היה קשה להתעלם מהם ולא להוציא, ולו כמה שקלים מהכיס. הוא איננו היהודי הראשון, וגם לא האחרון שעושה זאת. זוהי תופעה מבורכת בבתי הכנסות בבני ברק, בירושלים ובריכוזים החרדים. אנשים שידם לא משגת לפרנס את משפחתם, פושטים את ידם בסוף התפילה, ויהודים אחרים פותחים את ליבם ואת ידיהם כדי לתת. תוך כדי שהבכי שלו מהדהד בחלל בית הכנסת, אני חוטף מרפקיה מחבר שיושב לצדי. "אתה יודע" לוחש לי החבר "שהוא הבן של אהרון מרחוב מיימון...?" "בדוי, בדוי" "אהרון מרחוב מיימון..."



ניסיתי להיזכר. "זה העשיר הגדול שניפטר לפני שנתיים. תגיד לי..." חבר שלי שואל, "איך הבן של אהרון הגיע לפת לחם? הוא הרי קיבל מיליונים בירושה?"

הרהרתי רגע, ואז השבתי לו: "הבן של אהרון קצת מזכיר לי את עשו". הוא פתח זוג עיניים, ולאחר מכן התעשת, ואמר: "הבנת? אתה הולך לספר עלי במאמר שלך בעלון של 'ערכים'. אם אני הנושא, אז אולי תסביר לי לפני כולם...?" מה שנכון נכון. זה לא פשוט למצוא סיפור כל שבוע, ובזכותו יש לי סיפור. אז הסכמתי.

בפרשה מסופר על עשו שלקח את בשמת בת אילון החתי לאישה. רש"י במקום מגלה לנו ששמה היה גם מחלת. ולמה נקראה מחלת? שלושה נמחלים להם עוונותיהם. גר שנתגייר, מי שעלה לגדולה, ומי שנשא אישה. כיון שעשו נשא את בשמת, נמחלו לו עוונותיו. על שם מחילת העוונות של עשו, נקרא שמה גם מחלת.

רבי משה מקוברין זצ"ל, היה תמה. אם נמחלו עוונותיו של עשו... עכשיו, אחרי מחילת העוונות, עשו צדיק!!! איך צדקותו לא השפיעה עליו, שלא יחסא יותר? רבי משה מקוברין, גם עונה. לא כל 'צדיק' צדקותו משפיעה עליו להמשיך ולגדול. מי שאכן עבד על עצמו, עמל, התאמץ וקנה דרגה גבוהה יותר, במהלך העבודה הוא למד לשלוט ביצר ובתאוות שלו. עשו, לא עבד על הצדקות' שלו. צדקות שהשגת בעבודה קשה, נשאת ומשפיעה

עליך. אבל צדקות שקיבלת פתאום במתנה, כזו שבאה בקלות... גם הולכת בקלות. על כך כבר אמרו חז"ל במדרש, "תורה שלמדתי באף, היא שעמדה לי" תורה שלומדים בקלות, שוכחים בקלות. דווקא את חלקי התורה שהשגתי בעמל ובקושי, דווקא התורה הזו, נחקקת בנו לתמיד. ממש כמו כתיבה על חול ים. הכתיבה קלה, אבל הרוח מעיפה את החול ומוחקת את הכתב בקלות. אבל מילים החקוקות באבן, בעמל ובאמץ, אפילו שנים של גשם ורוח לא יוכלו למחוק. כי מה שבא בקלות - הולך בקלות. ומה שבא בקושי, נשאר יציב וקיים. בשבוע הקרוב נחל לחגוג את חג החנוכה. בתפילה ובברכת המזון אנחנו מוסיפים את תפילת 'על הניסים'. אנחנו מודים 'על הניסים ועל הפורקן ועל הגבורות ועל התשועות ועל המלחמות שעשית לאבותינו'. הוודיה על הניסים, הפורקן הגבורות והתשועות מובנת. אבל מדוע עלינו להודות 'על המלחמות'? ללמדך, שיש בכוחה של מלחמה להשיג דברים שאי אפשר להשיג בלעדיו. ב'פעולה צבאית' אולי אפשר להשיג שקט לזמן מסוים. אבל ב'מלחמה' אפשר להגיע להשיג משמעותי יותר.

ההישג במלחמה גדול יותר, אבל לא רק. ההישג במלחמה הוא גם קבוע יותר. הישגים שקונים במלחמה הם קניין גמור. על מלחמה כזו, שבזכותה קנינו קניין גמור, על מלחמה כזו ששינתה את שליטת היוונים בארץ ישראל, ובעצם שינתה אז את המזרח התיכון, על מלחמה שביררה את היראים לדבר ה', גרמה להם לקדש את שמו בעולם, וזיככה את העם היהודי, על מלחמה כזו - חובה עלינו להודות. המסקנה, אם התגברת על היצר בקלות, יש מצב שתיפול שוב. היום במקרה הצלחת, אבל מחר, אתה עלול לחזור על אותה הטעות, שכל כך לא רצית לעשות. אבל אם היצר היה גדול ועקשן, והמלחמה הייתה קשה ומתישה, ואולי גם נפלת שוב ושוב, אבל בסוף התקדמת. אם אחרי עבודה של ממש, אחרי מלחמה, הצלחת להתגבר על הקושי - את הגבורה הזו קנית, ולא תאבד אותה בקלות. עכשיו היה תורי לתת מרפקיה (חלשה) לחבר. "אתה מבין איך הבן של אהרון הגיע לפת לחם? אהרון עבד קשה על הכסף, אבל הבן שלו קיבל אותו בקלות. כשאתה משיג בקלות, אתה גם מאבד בקלות".

ואל תשכחו להודות בעל המלחמות, אלו שהיו וזאת שבעזרת ה' בזכותה יבוא עלינו השקט ובטח.

האילה האמריקאית:

איזו מלחמה יותר טובה? - מלחמת התאוה
(מבחר הפנינים לרבי ידיעה בן אברהם הפניני טו, כב)

3 מתוך הפרשה



הרב ישי וליס

1 "ויירא יעקב מאוד ויצר לו" (בראשית לב, ח)

"ויירא ויצר: ויירא - שמא ייהרג; ויצר לו - אם יהרוג הוא את אחריים" (ב"ר ותנחומא). מדוע חשש יעקב מפני הריגת את עשו, והרי "הקם להורגך - השכם להורגך?"

תשובה: בדרך דרוש ניתן להסביר על

פי הגמרא (מסכת הוריות יג, עב) המספרת כי התנא רבי מאיר קיבל את הכינוי 'אחריים' בגין מעשה שהיה. רבי מאיר היה מצאצאי עשו שהתגייר, כפי שאומרת הגמרא (מסכת גיטין נו, עא): "מבני בניו של נירון קיסר למדו תורה. ומי הוא? רבי מאיר". רבי מאיר היה צאצא של נירון, ונירון מצאצאי עשו היה. לפי זה יוצא, שאילו היה יעקב הורג את עשו, הוא היה מונע בכך את הגעתו של רבי מאיר לעולם. לכן חשש יעקב שמא יהרוג 'אחריים'. לא שחש על מיתתו של עשו, אלא שמא על ידי הריגתו יפסיד עם ישראל את רבי מאיר, המכונה 'אחריים'.

2 "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך" (לב, יא)

במילים אלו מתאר יעקב את תחושת הענווה שלו. עד כמה צריך הצדיק להיות ענוותן?

תשובה: נאמר בגמרא כי "תלמיד חכם צריך שתהא בו גאווה שמיני שבשמינית".

וזהו פירושו של הגר"א, המובא בספר 'קול אליהו': "יש לפרש כי יעקב אבינו ע"ה אמר 'קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך', ותלה החסד והאמת שקיבל מהש"ת על נפשו. ולכאורה קשה הא על פי מידת הענוה שאין לו לתלות הגדולה בעצמו רק בזכות אברהם ויצחק, אלא למדנו מזה הדטובות שמקבל האדם מהש"ת יש לו לתלות בעצמו כדי להקטין את עצמו, כמו שאמר יעקב אבינו ע"ה 'קטנתי מכל החסדים'... וזהו הכוונה לתלמיד חכם מותר לו להתגאות שמנה שבשמינית כי הפסוק 'קטנתי מכל החסדים' וגו' הוא הפסוק השמיני שבפרשת וישלח, שהיא פרשה שמינית שבתורה, להורות שעל אופן זה מותר להתגאות ולתלות בעצמו".

3 אקטואליה: באחת ההרצאות פגשתי אדם שהכריז שהוא מקבל את התורה שבכתב אך לא את זו שבעל פה. למה באמת יש תורה שבכתב ותורה שבעל פה ולא תורה אחת שלמה?

תשובה: שאלה יסודית זו ראויה למענה מקיף ולערכים יש הרצאות רבות בנושא זה. תשובה נקודתית וקצרה יכולה להיות: משל לאדם שיש לו כרטיס כספומט. הכרטיס מוחזק בידו, אבל את הקוד למשיכת מזומן הוא משנן בעל פה ולא מעביר אלא למי שסומך עליו. בדומה לכך התורה שבעל פה היא הקוד להפעלת התורה כולה ולפיכך נמסרה רק לעם בחירי ה', שלא יגיע לידי זרים.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)



תורת החנוך



הרב צביאלי בן צור

שומרי החומות

יש קידמה שלוקחת אותנו אחורה

הורים הם שומרי החומות של הבית, בטח בימים בהם כל העולם מדבר על חומות שנפלו והובילו לרציחתם הפיזית של יותר מ-1,200 יהודים.

חנוכה הוא חג החינוך. חנוכה הוא

חגו של מתתיהו הכהן הגדול.

מקובלנו מרבותינו, שגדולי מעתיקי השמועה, גדולי שומרי החותם, אלו שבזכותם אנו קיימים כעם, הם: האבות הקדושים, משה רבינו, מתתיהו החשמונאי, מרדכי היהודי ורבן יוחנן בן זכאי. כל אחד מהם עמד בצומת רגיש מאוד, בו הוא ידע לעמוד בפרץ, לאטום את פריצת הגדר, ולהציל את העם ברגע האחרון; כל אחד מהם לפי הצורך של דורו הוא. מרדכי במלחמה פסיבית של 'לא יכרע ולא ישתחוה', רבי יוחנן בן זכאי בכניעה מושכלת והצלתו של עולם התורה העתידי, ומתתיהו במלחמה פיזית.

חנוכה הוא חג בו האב מתתיהו סחף אחריו את בניו. הוא לא רק דיבר, אלא נתן להם דוגמה אישית עוצמתית. הוא ידע לשים את הבלמים. הוא ידע לומר 'עד כאן!' זה היה בדיוק ברגע בו הוא הבין ש'פרצו חומות מגדלי', הרגע בו הוא

'שבר את ההגה' הכי חזק לכיוון הנכון. בפעולה שלו הוא הגביה את החומות בינינו לבין תרבות הגויים לנצח. את המפתח, אגב, הוא זרק לים.

ממה הציל מתתיהו את בניו ואת עם ישראל כולו? ממה ניצלנו, הצלה שלא הייתה לולא מלחמתו הנחושה של מתתיהו? המלחמה הייתה מלחמת תרבות קשה מאד. מאי משמע קשה?

נשאלתי בעבר איזו מלחמה קשה יותר לעם ישראל, המלחמה בתנועת ההשכלה באירופה, מלחמה בסופה הושמד רוחנית רוב מוחלט של העם היהודי, או המלחמה נגד הטכנולוגיות הפרוצות כיום. עניתי, שהמלחמה הטכנולוגית עשויה להפיל אדם, חלילה, מ-100 ל-0 ברגע, וזהו חסרונה העצום. 'תרונה' על פני המלחמה בהשכלה, הוא שניתן להסביר אותה בקלות; אף אחד לא יטען שצפייה בתכנים נמוכים היא דבר גבוה.

לעומת זאת, ההשכלה שידרה יוקרה, וההשוואה שלה לעולם היהודי העני והנדכא באותה התקופה, יצרה מצב בעייתי מאוד. כמדומני שהמלחמה הזו הסתיימה במידת מה בשואת יהודי אירופה, בה התברר שהשכלה איננה מחסום בפני חייניות, והיא עשויה לעיתים לשדרג אותה.

בימים ההם, אנטיכוס, המלך שקיבל ממעריציו את התואר 'אפיפנס' - המפואר, וממתנגדיו את

התואר 'אפימנס' - המשוגע, מנסה להכפיף את העמים שתחת שלטונו לתרבות ההלניסטית, שמשמעותה מדע, קידמה, שירה, פילוסופיה וספרות, ומהותה - האדם הוא חזות הכל, ובמשתמע, המלך, שהוא האדם הנעלה ביותר - הוא האל עצמו.

המתיוונים בראשות יאסון מצטרפים. יאסון מתמנה, תמורת תשלום הגון, לכהן גדול. ומכאן אנו נכנסים ל-3 שנות חגיגה עצובה, אליה שותפים גם הכוהנים, וכל זאת במסגרת התרבות שיצרה את המושגים - מרתון, אצטדיון ואולימפיאדה, ובה הם ראו רק טוב, כי מה רע להשביח מעט את התורה שחוגגת באותם ימים יום הולדת - 1000? מה הבעיה, "אי אפשר להישאר חרדי עם קצת קידמה!?", הם שאלו.

"אי אפשר", ענה מתתיהו, היהדות היא מבנה, היהדות היא עסקת חבילה. נכון הוא שאם נפלנו, מעדנו, נכשלנו, אנו נקום ונתקן, אבל להחליט עקרונית לשנות עקרונות בני שנות דור? זה לא. כי אתה יודע איך אתה מתחיל השינוי, אבל אתה לעולם לא תדע איך הוא ייגמר.

וההיסטוריה? היא אמרה את דברה. המתקדמים של אז, שרצו רק שינוי קטן, שינו ברבות הזמן את שמם, לשונם ומלבושם, התחברו לציוויליזציה - ונכחדו. לא נותר מהם מאומה! ואילו אנו, צאצאי מתתיהו, חיים כולנו היום.

מדוע השכל חסום בגיל הנעורים?

ומה משכנע יותר, השכל או הרגש?

אחת השאלות הגדולות בתורת הנפש היא, מה משקל היחס בין השכל לרגש בתהליך קבלת החלטות. התשובה המקובלת היא, למצער, שהרגש הוא המכריע ביותר. אם אצל מבוגר הרגש מכריע ב-80% והשכל

ביתר האחוזים, אזי בגיל הנעורים הרגש שולט ב-95%.

כאשר יעקב אבינו קיבל בנבואה ציווי לנטוש את בית לבן ולחזור למולדתו, הוא לא פנה ישירות לאימהות הקדושות רחל ולא בטענה שה' ציווה עליהם לעזוב, אלא לקח אותן לשדה, ונשא נאום הכנה של: "ואתנה ידעתן כי בכל כוחי עבדתי את אביכן... ואביכן התל בי... להרע עמדי". רק בסיפא של הדברים הוא אומר: "ויאמר אלי מלאך ה'... קום צא מן הארץ הזאת ושוב אל ארץ מולדתך".

מדוע יעקב אבינו לא פתח מייד בדברי הנבואה, שעליו לשוב לארץ כנען?

משיב השל"ה הקדוש, ש"אין ראוי לאדם, כשירצה דבר מה מאנשי ביתו, שיכריחם על זה על צד האונס והניצוח... ראה כמה הרבה יעקב דברים עם רחל ולא כדו שיתרצו בטוב לב, אף על פי שהקב"ה ציווה לו שישוב לביתו". יש עוד שביארו, כי ייתכן שהיה להן קשה לקבל הוראות ישירות ללא כל הכנה רגשית מקדימה, ועל כן יעקב אבינו הוצרך לדבר אל ליבן קודם כל.

וכבר קבע גאון המוסר, רבי ישראל מסלנט, ש"מעט מן השכל טובע בים של רצונות ותשוקות". נכון שלא נעים לשמוע זאת, אבל זוהי עובדה. העובדה היא, שאיבר התבונה וההיגיון הוא איבר מדולדל, הסובל מקשיי גדילה.

אפשר לומר, כי מרבית הטעויות שלנו נובעות מפני שהרגש שלנו פועל כאשר עלינו לחשוב, והשכל שלנו פועל כאשר עלינו להרגיש. לקות זו אובחנה היטב במחקרים רבים שנעשו על 'אינטליגנציה רגשית'.

הדבר בא לידי ביטוי מובהק בתחום החינוך. מוטב שנודה כי לרוב אנו מוצפים ברגשות בעת קושי עם הילד המתבגר. אנו נוטים לכעס ולדיבור חסר היגיון, כי הדבר גורם לנו לתחושה טובה, טובה ברגש. אך אחרי ההתפרצות, כמובן, אנו מלאים ברגשי אשם, אותם שולח השכל.

זוהי דוגמה אחת לאופן בו אנו משתמשים ברגש במקום בהיגיון.

ובדוגמה ההפוכה - בבסיס הקושי להתגבר על ההתפרצות הרגשית, טמון ההרגל. ההרגל שלנו להעביר ביקורת על הזולת, לנווזף בילדים, לגנות אותם ולבקר אותם ב'שפה עשירה'. אנו חושבים כי הסבר שכלי, הוכחה רציונלית על הטעות שלו תבהיר לנער היכן הוא עומד, ותיישר את הנער במקום הראוי. גם כאן, אנו שוגים.

עלינו למקד מבט בלב של הנער, ולא באיבר המוזר הקרוי שכל והיגיון. עלינו לנטוש את האשליה שיש בכוח הטיעון השכלי להשפיע על הנער. ראוי שנפנים שהמאמץ לפרוש טיעונים סדורים והיגיוניים, ככל שיהיו נכונים, לא ישפיע כלל על ליבו של הנער.

הגר"י זילברשטיין שליט"א מספר: "למדתי ב'עץ חיים', שם הסבא שלנו, רבי אריה לוי'ן זצ"ל, היה המשגיח. היה שם בחור מתמיד גדול. ילדים שיחקו לידו, ומישהו שפך מים על הבחור. רבי אריה נכנס לכיתה ואמר: 'ילדים, אני מאוד מתפלא. בני ציון היקרים המסולאים בפי, איך שופכים מים על ספר תורה?! ויותר לא דיבר. הילדים הזדעזעו...' (סברי מרנן, עמ' רמב)

העיקרון ברור: נדבר אל הלב של הנער, כך נצליח יותר בחינוך.



מתמודדים עם נער מתמודד



הרב דניאל נשיא



ערכים לחיים



הרב זוד ברזני

ישראל-תתמודד

מה עדיף להיות, בן דודו של העשיר או עובד במפעל שלו?

עשיר גדול ומפורסם היה ברוסיה של פעם, ברודצקי שמו. עשירותו נודעה בכל רחבי אירופה בשל מפעליו הרבים ועסקיו המסופעים. באחד הימים החליט ברודצקי כי ברצונו לראות את הנעשה במפעליו. רוצה הוא לשוחח עם מנהלי העבודה, לשמוע את הפועלים ותלונותיהם, שמא יוכל הוא לעזור ולסייע. ומעל לכל, רצה העשיר להעניק מענקים מיוחדים לפועליו הנאמנים.

בוקר אחד הגיע ברודצקי יחד עם עוזריו אל אחד מהמפעלים שבבעלותו. סייר באולמות התעשייה, והתעניין במסלולי העבודה. הוא

ביקש מהמנהל לכנס את כל העובדים לאולם הגדול, כדי לערוך עמם הכרות אישית ולהעניק להם את המענק.

עמדו הפועלים ביראת כבוד, ולבקשת ברודצקי ניגש הראשון, והציג את עצמו: "מהנדס

מכונות, עובד תשע עשרה

שנה במפעל". ברודצקי מחייך אליו בעיניים מאירות, ונותן לו את המענק. וכך לבא אחריו: "טכנאי מוסמן, חמש עשרה שנה במפעל", שוב חיוך ומענק נתחב לידו. וכן הלאה: "פועל בפסי היצור, עובד עשר שנים". ואז ניגש אדם מן השורה האחרונה, פושט את ידו ואומר: "ואני בן דוד שלישי שלך..." גיחך העשיר ברודצקי ואמר: "על תרומה כה עצומה למפעל, נראה שאין ברשותי הסכום הדרוש לשלם על כך..."

ברודצקי לא שילם לבן הדוד השלישי שלו, למרות שחסרונה של המשכורת הנוספת לא הייתה משפיעה כלל על עושרו האגדי. ולמה? ברודצקי, שלא גדל על תורת ישראל ועל "ומבשרך לא תתעלם", לא העניק משכורת חינוך רק בעבור קירבה משפחתית. אתה עובד קשה? מתאמץ? מועיל למפעל? תוכל לקבל תשלום, אך לא בשום דרך אחרת.

ולהבדיל, גם בתורתנו אנו מוצאים כי ההערכה והשכר אינם צפויים דווקא למי ש'נולד בראש ההר', והגיע בקלות

להישגיו, אלא דווקא למי שעמל, התייגע ונלחם על כל הישג, התגברות ומצווה.

פרשת וישלח פותחת בתיאור נרחב של המפגש בין יעקב לעשו. ההכנות הרבות, התפילות, המתנות, והמפגש עצמו. יעקב חושש עד מאד ממפגש זה ותוצאותיו. לאחר כל ההשתדלות הנדרשת, ובציפייה דרוכה לבוקר המחרת, בלילה גורלי זה, מוצא עצמו יעקב אבינו לבדו בחשכה. שם, להפתעתו, מתנהל המאבק האמיתי - מאבק שמיימי בין אדם למלאך - שרו של עשו.

מרן רבי אייזיק יצחק שר זצוק"ל מצטט את דברי הפסוק: "לא יעקב יאמר עוד שמך, כי אם ישראל, כי שרית עם אלוקים ועם אנשים - ותוכל" תרגום המילה: "ותוכל" מבאר התרגום אונקלוס: "ויכלתא" כלומר, יכולת להם! ניצחת אותם! ושואל על כך רב אייזיק, אם כן, מדוע נקרא שמו: 'עם ישראל' ולא 'עם ותוכל'...?



התשובה היא, שאנו לא עם שמחלק מדליות על ניצחונות! אנו לא מפארים ניצחונות, שהרי לא תמיד יש ניצחון מייד, לעיתים יש גם כישלונות ונפילות. אך אנו כן מפארים ומנציחים - מאבקים.

כשיעקב אבינו נוכח שנאבק מולו מלאך, הוא יכול היה להתלונן שיש כאן אי צדק ואי שוויון: אדם מול מלאך? אך יעקב אבינו הבין שאם זה המאבק שנשלח לו משמיים, סימן שיכול ומסוגל הוא! הוא לא חת, ויצא למאבק עיקש ללא פשרות. את זאת אנו רוצים להנציח. ומשום כך קוראים לנו: 'ישראל', כי המאבק הוא הניצחון. ועל כך אנו נודה בקרוב בחג החנוכה בתפילת 'על הניסים', חז"ל תקנו שנודה גם 'על המלחמות' עצם זה שעדיין יהודים נלחמים על האמת - על זאת צריך להודות ולהלל.

נקודה נוספת ניתן להוסיף על דבריו, השם: 'ישראל' הוא ראשי תיבות של אבות האומה: יצחק יעקב שרה רבקה רחל אברהם לאה. כשמביטים על מהלך חייהם של האבות הקדושים, ניווכח שלאיש מהם לא היו חיים שלווים ורגועים. חייהם היו מלאים במאבקים, מלחמות, קשיים, וניסיונות. אך הם לא ברחו מהתמודדות. הם נאבקו, נלחמו, ובאמונה גדולה צלחו אותם. ואת היכולת הזו, להיאבק בנחישות ואמונה הם גם הורישו לבניהם, לכל אחד ואחד מאיתנו.

ערכים לבית היהודי



הרב מיכאל לטרי

על אפך וחמותך

מה עושים כשההורים מתערבים?

כאשר מתרחבת ב"ה, נוספים אליה אנשים חדשים. יש לזכור, ש'שכטם שפרצופיהם שונים, כך דעותיהם שונות', וסביר להניח שלא כולם חושבים כמונו. עלינו להסתגל למצב החדש, בו ישנה ביקורת על מעשינו, ביקורת שנובעת מסולם ערכים שונה, או מאמת מידה שאינה מוכרת לנו.

חלק לא מבוטל מן החיכוכים הנוצרים בבית היהודי נסובים סביב הקשר בין כלה לחמותה, ולא מעט משאבי נפש מבחזבים כדי לפרקם. לא כל מה שמוותר לאם לומר לבתה, מותר לחמות לומר לכלתה. גם אם היא מייסרת ונוזפת, דברי האם מתקבלים באהבה, וכמעט כל כלה נוטה להיפגע עד שורשי נשמתה מהערות סתמיות שאומרת חמותה, וכן להפך.

מניסיוני למדתי כי הדרך להימנע מחיכוכים אלו היא לנסות להבין את מבנה הקשר של המשולש 'אמא-בן-כלה'. אהבת הבן לאמו אינה צריכה ראייה, והיא נבנית לאורך שנים רבות. היא חלק מעולמו הרגשי של הבן, והיא נודדת איתו כנדוניה אל התא המשפחתי שהוא מקים.

עם נישואיו, עומד הבן בפני מצב חדש ולא מוכר. לרעייתו הוא דואג, אך אהבתו לאימו אינה נעלמת. זוהי הסיבה שכאשר אימו מתלוננת על התנהגות אשתו, הוא יגן על אשתו בפני אימו, וכאשר אשתו מתלוננת על התנהגות אימו, הוא יגן על אימו. נאמנות כפולה זו אינה מועילה לקשר, אך היא טבעית ומובנת. הוא נקרע בין שתי מחוייבויות.

לרעייה אני אומר: היי חכמה ואל תעוררי בו את הצורך להגן על אימו. הוא לעולם לא ייטוש אותה. השתדלי לא להציב אותו על מסלול ההתנגשות ביניכם.

איך עושים זאת? הרי לא פעם יש צדק בטענותיך! השתמשי בלימוד זכות. את רשאיית להתלונן בפניו על התנהגותה, אך הוסיפי שאת מבינה שהדבר לא נובע מרוע לב, חלילה, ושאת מבינה אותה, שהיא לא תמיד רואה את כל התמונה. זה יגרום לבעלך להתבונן באופן אובייקטיבי על מעורבות אימו בחיכם, ורק בדרך זו הוא יפעל לשינוי.

כיצד מתמודדים מול הערות וחיכוכים עם ההורים משני הצדדים? להורים לא אומרים מה לעשות. הם יאמרו את אשר על ליבם, ויעשו כרצונם. אנו נלמד לקבל אותם כפי שהם, ונגיב באופן מכובד. מי שקרוב אליהם יותר, הוא זה שנדרש להוביל אל פתרון הבעיה. הבן אחראי לקשר עם אימו, והבת לקשר עם אמה.

טעות נפוצה הגורמת למשקעים בקשר בין כלה לחמותה (ובין חתן לחמותו) הוא מקום המגורים. מגורים ליד ההורים או יחד איתם, הם סגולה לחיכוכים, שעלולים להרוס את הבית החדש עוד בטרם נבנה. גם אם הדבר נובע מסיבות כלכליות, לפני שאתם מחליטים על כך, כדאי להתיעץ עם גורם חיצוני. מגורים משותפים מזמינים התערבות הורית, גם התערבותם של הורים צדיקים מזיקה.

אתם מצויים בתחילתו של בניית הבית, ואסור שגורמים חיצוניים יפריעו להתפתחותו. הקשר שלכם צריך להיות סמוי מן העין. וגם אם ההורים אינם מתערבים, אלא משתתפים בקשר שלכם כצופים בלבד, הדבר איננו בריא. שמרו על הקשר שלכם אישי, ופעלו להעצים אותו יחד.



050-4119468

ארנון אלנבוגן

אברך יקר!
בוגרי ערכים מחכים לך



עוגן רוחני למפונים

"בסוכות יצאנו לדירת ארעי, אבל עד עתה איננו יודעים מתי נשוב לדירת הקבע", כך אומרים מפוני הצפון והדרום | בעשרות בתי מלון בכל רחבי הארץ, מכינר בצפון ועד אילת בדרום, מקיימים רבני ערכים הרצאות ושיחות אישיות כדי לחזק לבבות ולעודד נפשות

העתידי ונמצא במתח, בעוד השני אולי חווה על בשרו אירועים קשים ואיבד את רכושו. אנחנו נכנסים עם יד על הדופק, מנסים לחוש את האווירה ולהתאים את עצמנו. יש מקומות שבהם שורר מצב רוח ירוד. במקומות אחרים אנשים סובלים משעמום וחוסר מעש. כמה זמן אפשר לשבת באותו לובי של מלון ולבהות בקירות? לרוב הילדים ארגנו מסגרות לימוד או כיתות פעילות בתוך המלונות, אבל זה עדיין קשה מאוד עבור ההורים, שכבר לא יודעים מה לעשות עם עצמם".

את החלל הזה 'ערכים' ממלא באמצעות הרצאות בנושאים אקטואליים, בדרך כלל בשיתוף פעולה עם המלונות שמפגינים שיתוף פעולה מדהים. הרבנים מדברים על נושאים כמו אמונה ובטחון, השגחה פרטית, רוגע ושלווה בזמני אתגר, חינוך ילדים ושלוש ביה".

חלק גדול מהפעילות מתרחש דווקא בשיחות אישיות של 'אחד על אחד' בין הפעילים והמרצים. "אנחנו יושבים עם האנשים, ולפעמים פשוט מפטפטים איתם. מי שרוצה לשוחח - ימצא אוזן קשבת; ומי שירצה לנצל את הזמן ללימוד - ימצא חברותא שיפתח בפניו עולם רוחני, דעת ללמוד. אנחנו מקשיבים, שומעים, נותנים רעיונות וחיוזקים. בשעות הערב מגיעים מרצים ומוסרים הרצאות בפני הקהל".

עוגן רוחני

בתוך כך נחשפים הפעילים גם לסיפורי ההשגחה של המפונים.

"בכניסה למלון נתניה חיבק אותי בהתרגשות אחד המפונים מהדרום, והתעקש שאשמע את סיפורו", מספר הרב יוסף חייט. "הלה סיפר שכאשר התחיל בירד הטיילים, הם לא ידעו להיכן לברוח, כי לא היה להם מרחב מוגן בבית. הם תפסו מחסה בפנינת הסלון, לצד ארון ובו ספרי קודש. לפתע נשמע פיצוץ אדיר, והבית סג פגיעה ישירה. כשהתפזר האבק, הם גילו שהארון ובו ספרי הקודש נטו על צידו, באופן שהגן עליהם מפני ההריסות שנפלו מכל עבר. האיש אומר לי - 'אינני שומר מצוות, אבל הרגשתי בחוש שיד ה' שמרה עלי. איך אני מביע כלפיו הכרת טובה?'"

"הצרכים מגוונים", מספר פעיל ערכים בזיכרון יעקב, הרב ניר קובי, הפועל בבית המלון 'עדן אין' שבעיר. "לעיתים העזרה היא במישור הטכני - כמו לדאוג לצרכים שונים של מפונים שנמצאים הרחק מהבית וזקוקים למשהו, ובנוסף אנחנו מזהים צימאון רוחני. אנשים חווים טלטלה עמוקה ומרגישים צורך להתחבר לאמונה בקב"ה. כמה אנשים שאנחנו בקשר איתם סיפרו איך בני משפחתם קיבלו על עצמם באופן ספונטני לבישת ציצית וחבישת כיפה. אנשים מחפשים להתקרב".

בבית המלון כינר, המשמש בדרך כלל כאחד המוקדים המרכזיים של סמינרי ערכים, שוהים בימים אלה מפונים רבים מקיבוצים באזור אצבע הגליל.

"הגענו בשעת לילה מאוחרת יחסית, אבל תוך זמן קצר נאספו כמה עשרות יהודים שבאו לשמוע", סיפר מרצה ערכים, הרב דוד ברוורמן. "מדובר בציבור חילוני מאוד, שאינו רגיל לשמוע מסרים



**אינני שומר מצוות
אבל הרגשתי בחוש
שיד ה' שמרה עלי!**

בזמנים כאלה; לספק הדרכה נכונה לשלוש בתי חינוך הילדים".

לחת אוזן קשבת

כבר בשבוע הראשון למלחמה, עם היוודע ממדי הפינוי מאזורי הגבול בצפון ודרום, החלו בערכים להתארגן לפעילות בבתי המלון. בימים אלה פעילי תנועת התשובה כבר פרוסים בעשרות מוקדי פעילות, ממלון כינר שבצפון ועד מלונות אילת שבדרום, כאשר בכל ערב היקף הפעילות הולך ומתרחב.

בישיבת צוות שנערכה השבוע בהשתתפות המנהלים האזוריים של ערכים, הנחה היו"ר, הרב יוסף וליס להתמקד ביצירת קשר עם המשפחות, מתוך ראייה ארוכת טווח. "במצב העכשווי איננו יודעים מה ילד יום, אין לדעת כמה זמן ימשך המצב, או היכן אנשים ימצאו את עצמם בשוך הקרבות. לאנשים גם אין כרגע את יישוב הדעת להשתתף בסמינרים. מה שצריך הוא לטפח קשרים. הזרעים שאנחנו נוטעים כעת ייתנו פירות בעתיד, בעז"ה".

הפעילות מתנהלת משעות הבוקר ועד לערב, כאשר בכל מקום הפעילים מתאימים אותה לצרכי המקום.

"אופי הפעילות משתנה בהתאם לציבור, שהוא שונה ממלון למלון", מסביר הרב יהושע מן. "לא הרי קיבוצניק שפונה מביתו בצפון, כהרי תושב שדרות ונתיבות שנאלץ לעזוב את ביתו בדרום. הראשון מתמודד עם חוסר הוודאות

במבט ראשון זה נראה כמו בית מלון סטנדרטי מהסוג שבימים כתיקונם ארגון 'ערכים' רגיל לקיים בו סמינרים. קבוצות אנשים משוחחים בלובי בקולות שקטים, כמה ילדים מתרוצצים בפנית חדר האוכל בו גישו בקרוב את ארוחת הערב.

אבל כבר ברגע בו חוצים את דלתות הזכוכית, אפשר לחוש באווירה הכבדה השוררת במקום, אווירה שאינה הולמת חופשה משפחתית. מועקה מרחפת בחלל, ומבטי האורחים משרדים חוסר וודאות. מסתבר שאפילו בשנת תשפ"ד לא קל להיות פליט - גם אם מדובר בגלות הארוזה בכלוב מוזהב, רצפת שיש, ושירות חדרים.

פעילי ערכים אינם מבזבזים זמן, וניגשים מייד לפעולה. חלקם פותחים בשיחה עם יושבי הלובי, אחרים מנסים את הילדים לפעילות. במקביל כבר מסדרים את חדר ההרצאות להרצאה שתתחיל בעוד שעה קלה. אורחים נוספים יורדים מהחדרים ומתקהלים סביב, מטים אוזן או מצטרפים לשיחה. חלקם זקוקים לאוזן קשבת כדי לפרוק את אשר על ליבם, אחרים רוצים לשאול ולהבין. ויש את אלו שנקעה נפשם מהבטלה הכפויה, והם מבקשים לשמוע משהו שירומם את רוחם.

"המטרה שלנו היא קודם כל להבין את השטח - מי הם האנשים במלון, מה מצבם ומה הצרכים שלהם", מסבירים בערכים. "בשלב הבא אפשר להציע עזרה גשמית ורוחנית בכל הנדרש".

לפי הערכות, מאז פרוץ המלחמה קרוב למאתיים אלף בני אדם נאלצו לעזוב את בתיהם. חלקם הגדול משוכנים בבתי מלון ובתי הארחה בכל רחבי הארץ, ממלון כינר שבצפון ועד למלונות אילת שבדרום. לא פשוט למשפחה להיעקר מסביבת החיים הרגילה שלה. גם בתנאים אופטימליים, העדר השגרה מקשה על החיים, על אחת וכמה כאשר מוסיפים לכך את קשיי הפרנסה, בפרט בקרב המפונים לאילת ולמלונות ים המלח שאינם יכולים להגיע למקומות העבודה שלהם. אצל חלק ממשפחות המפונים האבות אינם יכולים לסייע כלל; הם עצמם מגויסים למילואים.

הרשויות אומנם עושות הרבה בשביל להקל על המצב החומרי, ויש גם גל עצום ומרומם נפש של התנדבות ועשייה מצד האזרחים - אך במקום בו חסרים צורכי הרוח, נכנסים פעילי ארגון 'ערכים' לתמונה.

"המלחמה משבשת את שגרת החיים וכופה על אנשים פסק זמן - בפרט כשמדובר במשפחות מהצפון והדרום שנאלצו לעזוב את ביתן", מסביר פעיל ערכים, הרב אהרון נעים. "לחלק מהאנשים אין כרגע עבודה מסודרת, מה שיוצר בעיות פרנסה. עצם השהות הממושכת בבית מלון, ללא סדר יום ברור ותעסוקה קבועה משאירה יותר מדי זמן פנוי, בו עלול האדם לשקוע בדאגות ובחרדות. חוסר הוודאות מציף מתחים העלולים להשפיע לרעה על היחסים בתוך המשפחה. בשביל זה אנחנו כאן: להעניק כתף תומכת ואוזן קשבת; לתת עוגן רוחני, שאין ערוך לחשיבותו

של יהדות ואמונה. אחד הנוכחים התבטא: "זו הפעם הראשונה שאני מגלה שהחרדים מסוגלים לדבר לענייני". אבל אחרי שהקרח נשבר, מגלים שעמוק בלב יש רצון של אנשים להבין מה קורה כאן, ומהי המשמעות הרוחנית של החיים".

מחזות דומים נראו בבית מלון בהרצליה, היכן שהרב חייט ארגן חוג בית ספונטני, תחת לכיפת השמיים. "התחלנו עם כמה יהודים בודדים, אבל לאט-לאט הצטרפו מעגלים נוספים. אנשים פשוט צמאים לשמוע".

פעילי ערכים הגיעו אפילו עד אילת, היכן שבימים אלו שוהים שישים אלף מפונים מאזור עוטף עזה, כפליים מאוכלוסיית העיר בימי שגרה. בכניסה לאחד מבתי המלון פגש איש ערכים, הרב מתתיהו אללוף קבוצה של אנשים המוכרים לו, בוגרי פעילות ערכים. "עזבנו את דירת הקבע שלנו בערב חג הסוכות, ועד לרגע זה איננו יודעים מתי נשוב אליה", סיפרו לו.

בימים כתיקונם פועל הרב אללוף בעיר מגוריו אשקלון, אבל לרגל המצב הוא ירד לאילת יחד עם צוות מורחב שכלל את המרצה הרב צביאלי בן צור, על מנת להעניק חינוך רוחני למפונים. "את חלק מהאנשים האלה אנחנו מכירים מהפעילות השוטפת שלנו באשקלון וביישובי עוטף עזה. הם התרגשו מאוד מכך שלא שכחנו מהם והדרמנו עד קצה הארץ שבביל לעודד את רוחם. זאת מציאות לא פשוטה, ואנחנו פוגשים את המפונים בכל מיני מצבים. חלקם נבוכים ומבולבלים, חלקם מודאגים לגבי העתיד. אנחנו נמצאים שם שבביל להושיט סיוע ככל הנדרש, ולהעניק להם עוגן רוחני, שאין ערוך לחשיבותו בזמנים כאלה".

בבתי מלון באזור פרוזדור ירושלים, פגש הרב אייל משפחות רבות המוכרות לו מפעילותו הקבועה ביישובי גבול הצפון. "העובדה שמדובר באנשים שאנחנו בקשר איתם בכל ימות השנה,

הקלה עלינו את ההתארגנות", מספר הרב אייל. "אספנו אותם בקבוצות קטנות, והתחלנו לדבר איתם בנושאי אמונה והתחזקות. ההיענות הייתה רבה. אנשים מבקשים לשפוך את הלב, וגם לקבל עידוד והכוונה".

עידוד וחיזוק

הצימאון הרוחני ניכר בכל מקום. בשבוע שעבר מסר הרב אהרן לוי הרצאה בביתו של יהודי שעוסק בזיהוי חללים, ונחשף בשבועיים האחרונים למראות קשים. "מדובר באדם עוצמתי בעל כוחות נפש, שאינו שומר תורה ומצוות. אבל אחרי ההרצאה הוא אמר לנו - 'יש לי מסמר קטן של אמונה, והכל תלוי עליו. אני רוצה לחזק אותו כדי שיוכל לשאת את משקל הימים האלה'. אנשים רואים את החיים בצורה אחרת, ומבקשים להבין מה הקב"ה רוצה מאיתנו, ואיך ממשיכים מכאן הלאה. בעלי הבית אצלם התקיימה ההרצאה הגיעו לשבת בבני ברק, יחד עם זוג נוסף שעשה שינוי תודעתי מאוד משמעותי".

הפעילות בבתי המלון כרוכה גם באתגרים בלתי רגילים. קשה יותר לארגן הרצאה בסביבה בלתי מוכרת, לציבור שאין לו סדר יום קבוע, ובפרט כשאין לך קשר קודם איתם. אף על פי כן, מפליא לראות כמה פעילות אפשר לעשות למרות כל המגבלות הללו, אומרים הפעילים.

בימים הקרובים מתוכננת הרחבת הפעילות, גם לבתי מלון בירושלים ובים המלח. בשבת האחרונה שהה הרב מיכאל לסרי בבית מלון בירושלים, שם רומם את רוחם של המפונים בהרצאות סוחפות.

"בבית מלון בירושלים פגשתי יהודי שבור מאוד מכך שהוא אינו נמצא בביתו ותלוש ממקומו"

רווחים מצטברים

שאלה:

איך מתקנים? איך משתנים? איך הופכים לאדם אחר?

תשובה:

כידוע, לפי רבי ישראל סלנטר, ישנה משמעות גדולה אפילו לשינוי קטן מאוד:

"יום הכיפורים מכפר עם התשובה היא עזיבת החטא - אכן גם המעט טוב מאוד, אין ערוך לה בעיני התבל, לראות לכל הפחות שתהיה איזה קבלת על להבא ביום הכיפורים. ובכל בחינה קטנה שבקטנות, אשר יכין האדם את עצמו, להגדיל בחינת יום הכפורים שלו, אין ערוך ואין די באר הצלחת נפשו להנצל מצרות רבות ונצורות ואין לנו ריוח גדול מזה: (אור ישראל אגרת ז).

כי אי אפשר לתאר את גודל ההבדל, להנצל מפורענות גדולות, רחמנא לצלן, בעולם האמיתי, כאשר יגדיל אצלו בחינת יום הכיפורים מעט גבוה יותר במדרגת התשובה: (אור ישראל אגרת יד)".

רוכבי האופניים הבריטים עמדו על כך רק כעבור מאה שנים של דשדוש. מצבם המדכדך של המדווישים הבריטים צנח כנראה לנקודת

מספר הרב דוב גריינימן. "אמרת לי שאין לי זכות לומר לו דבר, כי אני לא נמצא במקום שלו. באתי רק להשתתף בכאבו. כשאדם שומע את המילים האלו הוא מבין שאתה לא נמצא פה מתוך מניעים זרים אלא ממקום פנימי. דבר נוסף שאפשר לומר לו זה, שמה שקורה לו הוא לא רק עניין פרטי שלו אלא חלק ממשהו קולקטיבי גדול יותר שמקיף את כל עם ישראל".

"דווקא בעת הזאת חשוב לתת לציבור

'יש לי מסמר קטן של אמונה והכל תלוי עליו. אני רוצה לחזק אותו כדי שיוכל לשאת את משקל הימים האלה'.

פרספקטיבה רוחנית רחבה על המצב, אומר לנו הרב דוד ברוורמן. "אנשים רוצים להבין איך האירועים המטלטלים משתלבים בתוך תמונת העולם של נצח ישראל ושלשלת הדורות. כאשר החיים הרגילים מתערערים, הנשמה היהודית מחפשת אחר שורשיה העמוקים. חשוב להעביר בזמן הזה מסר של תקווה ועידוד.

"ראיתי בספרים ששואלים: למה לא קיימו את צוואתה של רחל אימנו, שבקשה שלבנה הנולד יקראו 'בן אונ' - דהיינו, בן צערי? ומסבירים, שכאשר נולד תינוק יתום מאימו, הוא יזדקק לכל כוחות הנפש כדי להיבנות, והדבר יהיה לו קשה יותר אם הוא נושא שם המזכיר לו באופן תדיר את צעריו ואבלו. משום כך, קיבל בנימין שם חיובי ומחזק שיתן לו את הכוחות להיבנות. גם כעת אפשר לראות שהציבור זקוק מאוד למסר מעודד ומחזק שאותו הוא מוצא במעיינות האמונה".

לפני שיהיה מאוחר מדי - גרגרי אבק שעלולים לחבל באופניים.

השיפורים הצטברו והביצועים השתפרו, וכאשר מדליות זהב נקטפו בזו אחר זו על ידי נציגי הממלכה הבריטית, אף אחד כבר לא גיחך על המדווישים המדשדשים האנגלים ועל אחוזי האבק הצונחים בצד הפנימי של נושאות האופניים.

איך שיפורים שוליים משנים מציאות? איך מה שנראה כמו כלום ושום דבר הופך את הכל? - יש יותר מתשובה אחת לשאלה הזאת; קשה מאד עד בלתי אפשרי לבצע שינויים גדולים ודרמטיים, אבל כל אדם יכול לשפר כל יום מעט, כחלוף פרק זמן השיפורים יצטברו למסה קריטית.

ויש גם את הכוח האדיר של 'ריבית דריבית'. כל שינוי מביא בעקבותיו שינוי נוסף, כמו כדור שלג זעיר שמתגלגל וגורר אחריו עוד ועוד פתיתים שהופכים במהירות למפולת. השיפור הקטנטן מגביר את המוטיבציה, משנה את נקודת המבט וגם פותח אפיקים חדשים, כל אלו גוררים אחריהם עוד תיקונים קלים שדוחפים קדימה שינויים נוספים שמתלכדים יחדיו לשטף עז.

שליחת שאלות למערכת: alon@arachim.org

טעם בפרשה

וישלח

הקב"ה מיד שאל את מיכאל לפרש מעשיו, מדוע הלכת להילחם ביעקב?? ענה לו מיכאל: "רבנו של עולם, עשיתי זאת לכבודך!! עשיתי זאת כדי שיעקב יידע שיש לו כח! עשיתי זאת כדי שיעקב לא יפחד מעשיו! ונכון שליעקב זה היה קשה, ונכון שיעקב נפצע כתוצאה מהאבקות. אבל אני רציתי להראות ליעקב שהוא יכול להילחם עם כל אדם, ואפילו אתי שאני "מלאך השם צבקות" הוא הצליח, אז כל שכן שהוא יוכל להילחם עם עשיו.

מה ענה לו הקב"ה?

אמר ליה: מעכשיו תהא ממונה עליו ועל זרעו עד סוף כל הדורות."

הקב"ה נהנה מתשובתו של מיכאל ואף הסכים עמה, ולכן הוא נתן לו להיות אחראי על יעקב וזרעו לדורות!

* * *

ואולי אפשר להוסיף ולבאר:

מהי פשרה של המתנה הזו? מדוע זכה מיכאל להיות אחראי על יעקב וזרעו לדורי דורות??

אלא זה בא להבהיר לנו שאם העמדת את היילד באתגר והוא ניצח, אם עשית לו מלחמה והוא עבר אותה בשלום, תדע שבזכותך הוא יוכל לנצח הלאה ולהמשיך אל כל האתגרים הנוספים בחייו. ואתה הוא זה שאחראי על חייו לזרעו לדורות, כי בגלל שאתה נתת לו כח הוא הצליח להמשיך לגדול ולהתעלות ואף זרעו אחריו.

ויהי רצון שבמהרה ייתקיים בנו הפסוק:

"ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו והיתה להשם המלוכה"

"ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר"

מיהו אותו האיש שנאבק עם יעקב? אומר הילקוט שמעוני:

"ויאבק איש עמו. יש אומרים: מיכאל היה. אמר לו מיכאל: ומה אני שאני אחד מן השדים הראשונים כך עשית לי, ואתה מתירא מעשוי?"

הילקוט מבאר, שהמלאך מיכאל הגיע ונאבק עם יעקב, על מנת להראות לו כמה שהוא (יעקב) חזק, ויכול להילחם אפילו עם מלאכים. ועל ידי כך, שיעקב יראה כמה שכוחותיו חזקים והוא ניצח אפילו את מלאך השם, הוא לא יפחד מעשיו, ויוכל להילחם עמו ולנצח!

ומה אנחנו לומדים מכך?

אז נקדים ונומר שאין

לנו שמץ הבנה בעומק דברי חז"ל הנעלמים, אך לפי פשוטם של דברים אפשר ללמוד מכאן יסוד חשוב, והוא:

חשוב מאוד לאתגר את הילדים והתלמידים שלנו!! וחשוב לתת להם משימות קשות שהם יוכלו לעמוד בהם (ואפילו עם יהיה להם מזה איזה עוגמת נפש..) כי בסופו של דבר רק אם אדם היה במלחמה וניצח, הוא יוכל להמשיך הלאה למשימה הבאה! רק אם אדם רואה שהוא מנצח, ורואה שהוא יכול, רק אז הוא מוכן להמשיך ולהילחם, להמשיך ולנצח!!

ונשים לב כיצד הגיב על כך הקדוש ברוך הוא.

"אמר ליה הקב"ה למיכאל: למה עשית כן לבני בכורי? אמר לפניו: לכבודך עשיתי!"



להערות ותגובות וכן להרשמה לקבלה במייל tamrdy35@gmail.com

לבת שלום!

לקי"י
שעון חורף!
שעון חורף!

הדלקת נרות: 16:17
יציאת השבת: 17:08
רבינו תם: 17:39
ע"פ אופק תל אביב
י"ט בכסלו התעלפ"ד



טוב לחסות בה'

869

אבק טהור

**וישלח התשפ"ד
עלון מיוחד לזמן המלחמה**

יעקב אבינו נאבק עם שרו של עשו - "ויאבק איש עמו עד עלות השחר", אומרת הגמרא (חוליק צא): "אמר רבי יהושע בן לוי - מלמד שהעלו אבק ברגליהם עד פסא הכבוד". אומרים צדיקים כי באה התורה ללמדנו שבכל פעם שאדם נאבק עם היצר הרע, מתמודד ונלחם, גם אם בסוף נכשל ונפל חלילה, עצם המאבק והתמודדות עושה נחת רוח לבורא עולם וגורם שמחה עצומה בשמיים שמגיע עד כסא הכבוד. רבים חושבים שהעיקר הוא הניצחון על היצר הרע, ואם נפל ונכשל הרי שהפסיד, אך העיקר בפני ה' הוא המאבק נגד היצר, המראה לה' כמה היהודי נאמן לו ומנסה בכל כוחו להתמודד.



מסופר על ה'בת עיין' - רבי אברהם דב מאבריטש זצ"ל שהתגורר בצפת לפני כ-180 שנה, והיה יושב והוגה בתורה הקדושה בהתמדה ובקדושה. מעולם לא יצא הרב ללוויה, מלבד ליווי של 4 אמות של הנפטר, ומיד היה שב ללמוד. יום אחד, אירע דבר חריג ויוצא דופן. סוחר ספרדי מבוגר נפטר לבית עולמו והלוויה יצאה לדרך. כששמע זאת ה'בת עיין' הוא יצא אל הלוויה וליווה את הנפטר במשך שעות עד מקום הקבורה. התלמידים התפלאו מאד לאירוע החריג, ושאלו את הרב מה זכה אותו יהודי סוחר פשוט, שהרב כיבד אותו כגדול הצדיקים. ענה להם הצדיק ה'בת עיין': "הבוקר הבטתי בשמיים וראיתי עמוד - אש יורד מהשמיים ועד לבית הנפטר. וכבר אמרו חז"ל כי רק לאדם אחד בדור יש עמוד אש שיורד מהשמיים עד למיטתו, מפני שאין בשר ודם הראוי להתעסק במיתתו". התלמידים השתוממו מהדברים ושאלו: "ומה זכה אותו יהודי? והרי היה סוחר פשוט?". "לכו ושאלו את האלמנה", הורה ה'בת עיין'. הם ניגשו לאלמנה שסיפרה להם: "בעת שבעלי נפטר, ראו ה'חברה קדישא' כי רגליו של בעלי שחורות ומפוחמות ולא הבינו מדוע. סיפרתי להם כי לפני 30 שנה, בעוד שהיה רווק ועוסק במסחר, הוא היה עובר מבית לבית למכור את סחורתו. יום אחד, נכנס לבית של גויה - בתו של שר חשוב במדינה. היא התפעלה מיופיו של בעלי ורצתה להתחתן איתו. הוא התנגד בתוקף ואמר לה כי הוא יהודי, אך היא ביקשה מאביה השר כי היא רוצה להתחתן עם הסוחר היהודי בכל מצב. אביה איים על בעלי ואמר לו כי הוא מכין חתונה גדולה ומיוחדת, ואם ינסה לסרב - יהרוג אותו. הוכן אולם מפואר, תזמורת וארוחות יוקרה, הכלה הגויה הגיעה ועימה כל האורחים החשובים. שעות לפני החתונה, נלקח בעלי כורחו מביתו אל החתונה, כשהוא בוכה לפני ה' ומבקש שיעזור לו בניסיון הקשה הזה. החל טקס החופה, החתן בעלי החל לפסוע לעבר החופה שהוכנה, ואז, לפתע, הוא ברח במהירות מהשביל האדום והמפואר היישר אל תנור הגחלים הלוהט שהיה במקום בשביל לחמם את המשתתפים. נעליו נשרפו ורגליו החלו להתחמם ולהתבקע מהגחלים הבווערות. כולם לא האמינו למראה המוזר - החתן רץ אל תנור הגחלים, והבינו כי השתבשה דעתו. זרק אבי הכלה את בעלי החתן מהמקום בביזיון ושפל, כשהוא ניצל מהעבירה הקשה, בעוד רגליו מפוחמות ונפוחות במצב קשה, ועד היום יש לו צלקות קשות 30 שנה אחרי". אמר ה'בת עיין': "עכשיו הינכם מבינים את הסיבה שעמוד של אש מלווה את מיטתו, מפני שהוא נחשב צדיק גדול בשמיים עקב הניסיון הקשה שעמד בו פעם אחת בחייו לפני 30 שנה, בו התגבר על טבעו ויצרו, ועשה רעש עצום בשמיים!". 'העלו אבק ברגליהם עד כסא הכבוד' - שכל מאבק ומלחמה בשמירת הפה, בשמירת העיניים, לא לכעוס או לפגוע - עולה עד כסא הכבוד וגורם שמחה ונחת רוח לבורא עולם. כי העיקר הוא המלחמה!

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וצפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. אליס בת פרידה. בת-חן בת גילה רוחמה. בנם זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. הרב שמעון בעדני בן חביה. הרב ירחמיאל גרשון אדלשטיין בן מרים זצ"ל. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגיה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמר. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרסי. יצחק בן טובה. חנוך שושנה בת חביבה. אסתר בת מזל. יעקב בן שמחה. תקוה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת האשה היקרה **קלרה חתן בת סלחה** ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לברכה והצלחת לתורם **בעילום שם**

העלון מוקדש להצלחת **ינון בן רחל**

העלון מוקדש לע"נ **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה

דינים שאנשים נכשלים בהם
 (1) אדם מצא שרשרת זהב ברחוב ולא תלה מודעה של השבת אבידה וכבר עברה שנה מרגע מציאת האבידה. מה עליו לעשות כעת?
 תשובה: אם מצא במקום שהעוברים ושבים שומרי תורה ומצוות, הרי שעבר על הציווי בתורה 'השב תשיבם' ולא תגנובו, ולכן יתלה עכשיו מודעות במשך שלושים יום, ואם לא יתקשרו ימכור את השרשרת וייתן את הכסף לצדקה לזכותו של המאבד.
 (2) הגישו בבית כנסת כיבוד אחר התפילה, האם מותר לי לאכול עם התפילין או שצריך להסירם תחילה?
 תשובה: מרן בשולחן ערוך כתב (סי' מ' סעיף ה') כי מותר לאכול סעודת עראי עם תפילין. לכן, רק אם אוכל לחם או מזונות בשיעור 54 גרם או יותר, צריך להסירם תחילה. ושאר מאכלים מותר לאכול אך יותר משיעור זה.

גדולת אמירת ברכת הלבנה
 (1) כל האומר ברכת הלבנה – לא ימות באותו החודש (יאלוהי רבה" סי' תרב) והוא דוקא להצילו ע"י הריגה מבשר ודם.
 (2) כתב 'כף החיים' (סי' ל, ג): "אדם הוסבל מחולי – יוסיף אומץ ויחזק עצמו לומר ברכת הלבנה בכוונה גדולה" (כי הוא כהקבלת פני שכינה המרפאת).
ברכת הלבנה
 (3) כתב ספר 'המידות': "קידוש לבנה הוא סגולה שימצא אדם את זיווגו. וסימן לדבר: "לבנה" – ב'תולה נ'שאת ליום הרביעי, והיינו על ידי שיאמר קידוש לבנה בכוונה ובציבור (רוח חיים סי' תכו).
 (4) כתב בספר 'טעמי המנהגים' (עמוד תקסה) בשם רבי ישראל מרוזין זצ"ל: "סגולה לכאב שיניים – לומר בשעת קידוש הלבנה אחרי אומרו: "כך לא יוכלו כל אויבי לנגוע בי לרעה" שלוש פעמים, יאמר פעם אחת: "ולא יהיה לי כאב שיניים" – וזכות המצוה יגן עליו מכל פגע ומכאוב.

(3) האם מותר להזמין קוסם?
 תשובה: "אסור ליהודי לעשות קסמים ואחיות עיניים ואיסורו מהתורה, כמו שכתב הרמב"ם: "האוחז את העיניים ומדמה בפני הרואים שעשה מעשה תמהון והוא לא עשה – הרי זה בכלל מעונן ולוקה" (עבודת כוכבים פ"א ה"ט).
 דעת מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל כי גם אם הקוסם מודיע שהוא עושה אחיות עיניים – גם כן הדבר אסור. אולם נראה, שאם כבר הזמינו קוסם והוא מגלה כמה קסמים ומראה לכולם שזה שטות והבלים – יכולים הילדים גם כן להצטרף ולראות (דעיקר האיסור הוא על הקוסם, ועוד דיש פוסקים המתירים אם מגלה חלק מהקסמים)
 (4) היכן להוסיף בקשות בתפילה?
 תשובה: הטוב ביותר לבקש ב'שומע תפילה' לפני 'כי אתה שומע תפילת כל פה'. אולם הרוצה להאריך יעשה כן לפני אחר 'יהיו לרצון' השני.



על מי אתה כועס?

כל אחד מאיתנו חווה קשיים ודברים שלא הולכים כרצונו. הבוס צרח עליך ליד כולם ואתה ממש נפגעת... חבר 'גנב' לך את הפרויקט ובכך פספסת הצלחה גדולה, וכעת אתה ממש נוטר שנאה ומקפיד עליו מאד... הבעל או האשה זרקו משפט שפגע בך עמוקות... כועסים על הילדים שלא משאירים בית נקי או מאוכזבים שעדיין לא זכיתם למצוא את בן הזוג או לזכות בילדים... אמור נא לי בבקשה: על מי אתה כועס, אחי? מי החליט שכוס הקפה שהילד שפך תישפך עליך? מי שם את המילים בפיו של הבוס שלך או של בן הזוג? מי החליט איזה אופי יהיה לילדך? מי החליט שתישאר רווק?
 התשובה אחת בחמש מילים: רק הבורא יתברך בכבודו ובעצמו!...
 אם אתה מבין שזה שאמר והיה העולם הוא ששולט בכל, כיצד אתה מצליח לכעוס?...
 אם אשאל אותך אם עבדת פעם עבודה זרה, בוודאי תגיב: "חס ושלום!". אבל דע, אח יקר, שכולנו עבדנו עבודה זרה בשלב זה או אחר בחיינו, שהרי "כל הכועס – כאילו עובד עבודה זרה" (זהר פ' בראשית כו, ב).



שינוי תפיסה בחיים

שלא משנה מה אמרו או עשו לך, הכל בגזרת השם יתברך! אם אשתך זרקה לך הערה, דע שזה בורא עולם מדבר מפיה! אם בעלך נתן לך ביקורת, דעי שבורא עולם דיבר מפיו! כל אדם שזרק לי מילה פוגעת / משמחת – הוא היה רק שליח של בורא העולם הגדול והנורא! במקום להיפגע, להצטער או להתאכזב: נסו לשאול – מה המסר שבורא עולם רוצה לומר לי? מה השיעור? אולי יש בי איזו מידה שאני צריך לתקן? אולי הפרויקט הזה שכה רציתי אינו טוב בעבורי ובורא עולם מכין לי משהו טוב בהרבה יותר?...
 אולי הטיפול שבחרו בעבור מחלתי או זה שאין לרופאים פתרון בשבילי זה כי שכחתי לפנות לרופא כל חולים ושמתי מבטחי בבשר ודם?...
 הילדים האלה שמשתוללים והופכים לי את הבית, נכון, הם שובבים אבל הם שלי!
 ועדיף רעש של יש, מאשר שקט של אין.. והוא יודע בדיוק איזה ילדים אני צריך להשלמת התיקון שלי!
 השידוך הזה שרציתי ולא רצה אותי, בורא עולם שם בראשו את ההחלטה וזה הכי טוב בשבילך! שחרר! הוא רוצה לשלוח לך את האדם המתאים לך ביותר, אך איך יעשה זאת אם את כועסת ומתלוננת על הנהגתו יתברך? האם בורא כל העולמות שיצר אותי, ירצה להרע לי? כמו שאבא לא יעשה רע לבניו, ק"ו בורא עולם לא, אלא שאיננו מבין את מנוחנות

ועדיף רעש של יש, מאשר שקט של אין.. והוא יודע בדיוק איזה ילדים אני צריך להשלמת התיקון שלי!
 השידוך הזה שרציתי ולא רצה אותי, בורא עולם שם בראשו את ההחלטה וזה הכי טוב בשבילך! שחרר! הוא רוצה לשלוח לך את האדם המתאים לך ביותר, אך איך יעשה זאת אם את כועסת ומתלוננת על הנהגתו יתברך? האם בורא כל העולמות שיצר אותי, ירצה להרע לי? כמו שאבא לא יעשה רע לבניו, ק"ו בורא עולם לא, אלא שאיננו מבין את מנוחנות

המדרש ותקע חרב, באומרו: "כל מי שלא יעסוק בתורה – ידקר בחרב".
האם זו כפיה דתית? אולי במצב כזה עדיף להיות במקלטים ולהתכונן לגרוע מכל? אלא אומרים חז"ל כי זה לא היה איום, אלא הצבת עובדות בשטח: "התורה היא ההבטחה לשמירה והגנה על עם ישראל בכל הדורות, ומי שלא יעסוק בזמן זה של מלחמה בתורה, הרי שהוא חשוף ונמצא בסכנה לחרבו של סנחריב".
ואכן כולם ישבו ללמוד תורה, ובלילה הלכו לישון ברוגע. בבוקר, כשהתעוררו, גילו כי מיליוני החיילים של סנחריב לא



קמו משנתם ומתו בשדה הקרב. היסטוריה מוכחת שאירעה כאן בארצנו!
"התורה מגנא ומצלא" – לימוד התורה מגין ומציל את האדם בכל עת ובכל שעה מכל אויב גשמי או רוחני.
את המעשה המדהים הבא סיפר הרב יצחק שי בנון: "לפני שבועות בודדים, עם תחילת המלחמה, נפצע אחד החיילים בעזה ופונה אל בית החולים 'ברזילי' באשקלון. לאחר שהתייצב מצבו, הוא נותר להתאוששות והמשך מעקב בבית-החולים. והנה, לאחר כמה ימים, הגיע בחור ישיבה אל בית החולים על מנת לבקר את קרוב משפחתו השוהה באותו חדר של החייל, מיטה לצד מיטה.
חבר של החייל הפצוע שראה את בחור-הישיבה, אמר לו: "תגיד למה אתם לא משרתים? מה אתה פריזט?!"
בחור הישיבה נפגע מהפניה הלא מכובדת והשיב לו: "חבל שאתה מדבר ככה, שהרי גם אתה מחוייב לשבת וללמוד את התורה הקדושה השומרת ומגינה על עם ישראל."

ואתה יודע מה?!", הוסיף הבחור ואמר: "בוא נראה אותך יושב בישיבה ולומד תורה 10 שעות! אינך יודע כמה עמל והשקעה יש בלימוד, ובעיקר כמה הגנה ושמירה יש בלימוד".
"חוץ מזה", הוסיף בחור הישיבה, "דע לך, כי מאז תחילת המלחמה לקחתי על עצמי לאמץ חייל, כמו כל בחור ישיבה, כך שכל בחור לוקח שם של חייל ומקדיש לו את הלימוד והתפילות על מנת לשמור עליו בשדה הקרב. יש חייל עליו אני מתפלל ולומד בכל עת". החייל וחברו לגלגו על דבריו, ושאלוהו בסקרנות: "נו, ומה שם החייל שאתה מאמץ בתפילה ולימוד?".
"אני לומד ומתפלל לשמירה והצלה על החייל 'איתי יהודה בן קרן', הגם שמעולם לא ראיתי או הכרתי אותו". החייל שמע זאת וכמעט התעלף.
"בחור יקר, אני הוא איתי יהודה בן קרן", השיב החייל בהלם.
הבחור והחייל היו המומים והתרגשות רבה עברה בליבם של השניים.
"רק רגע", קטע חברו של החייל את ההתרגשות ואמר: "אם אתה מאמץ את איתי החייל ומתפלל לשמירתו, כיצד יתכן שהוא נפצע בעזה?".
"אינני יודע חשבונות שמיים", השיב בחור הישיבה, "אך מי יודע אם התפילות והלימוד הצילו אותו ממוות או פציעה קשה יותר".
החייל הנרגש – איתי יהודה, החל לספר לבחור כיצד הוא נפצע במהלך הלחימה, תוך כדי שהוא מציין בפניו שהפציעה היתה ביום שלישי האחרון בשעה 16:40 אחר הצהריים.
בחור הישיבה שמע זאת והוריד את פניו בבושה וצער.
עיניו התמלאו בדמעות והוא אמר לחייל איתי: "אני חייב להתנצל מעומק ליבי ולספר לך משהו שלא תאמין. 'מה קרה?', שאל החייל הפצוע.
"אני נזכר כעת מה עשיתי ביום שלישי האחרון..." – המשך בעמוד 4 –

יעקב אבינו עוזב עם כל משפחתו העניפה את ביתו של לבן הרשע אחר עשרות שנים, אלא שאז הוא שומע כי עשו הרשע דולק אחריו לסגור איתו חשבון ארוך שנים ולהורגו. יעקב אבינו מתפלל, מתכונן למלחמה, ושולח לעשו שליחים עם מסר מיוחד: 'עשו, דע לך, כי עם לבן גרתי ותרייג מצוות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו'.
כותב הגאון הקדוש בעל ה'ערוגות הבושם' חידוש מדהים: יעקב אבינו שולח מסר כפול במילים אלו לעשו הרשע – מצד אחד, הוא אומר לו: 'דע לך, אומנם גרתי עם לבן הרשע, אך נשארתי בצדקותי ולא למדתי ממעשיו, לכן אל תחשוב שה' לא יהיה איתי, שהרי עדיין הולך אני בדרך ה' ועושה רצונו'.
אלא שמצד שני, מחדש ה'ערוגות הבושם' כי יעקב אבינו שלח לו מסר: 'דע לך, כי אם חלילה תנצח אותי זה רק בגלל: 'עם לבן גרתי, ולא למדתי ממעשיו' – בעת שהותי אצל לבן לא היה לי זמן רב ללמוד תורה – 'עם לבן גרתי ולא למדתי את התורה הקדושה המגינה ומצילה את האדם, ומדוע? בגלל 'מעשיו', כיוון שהיה מרמה אותי ומעביד אותי בצאן, וזו הסיבה היחידה שאולי תוכל לי. שכן בירך אותנו אבינו: "הקול קול יעקב והידיים ידי עשיו" – בזמן שהקול קול יעקב, בזמן שבני ישראל יעסקו בתורה בבתי המדרש וילמדו דף היומי, טור שולחן ערוך, אז אין הידיים ידי עשיו – אף אויב לא יוכל להזיק להם ולפגוע בהם.
בזמן חזקיהו המלך, עלה סנחריב עם עשרות מיליוני חיילים לארץ ישראל על מנת לכבוש את ירושלים ולהרוג את עם ישראל אחת ולתמיד.
חזקיהו המלך הבין שעל פי הטבע אין שום סיכוי לעם ישראל לצאת מכך בחיים, לכן, נכנס הוא אל בית-

כתב הגאון הקדוש רבי חיים מוולאז'ין זצ"ל (נפש החיים שער ד'): "אם ראינו שייסורים ממשמשים ובאים עליך – רוץ לחדרי תורה ומיד הייסורים בורחים ממך, שנאמר: "לך עמי בתורה וסגור דלתיך בעדך" – התורה הקדושה שמרה על עם ישראל בכל הדורות. עמים שלמים נמחקו, ורק עם ישראל קיים!"

חיל התורה הקדושה

– המשך מעמוד 3 –

"ביום שלישי האחרון היה אצלי ריפיון ולא הגעתי ללימוד בזמן. במקום להתחיל את הלימוד והתפילה בשעה 15:30 כנהוג בישיבתנו, הגעתי באותו יום בשעה 17:00 לישיבה ורק אז התחלתי ללמוד.

כל הימים שקדמו לכך השתדלתי להקפיד על הזמן ועל הרצף בלימוד לישועתך, ודווקא באותו יום הקלתי ראש וחשבתני: "טוב, לא יקרה כלום, אם אאחר ללימוד פעם אחת.

עכשיו אני מגלה כטיפה מן היס, כמה כל רגע שאינני לומד את תורת ה' משפיע ומסכן אנשים אחרים שאין להם את השמירה של התורה".

הבחור קם לחבק את החייל כששניהם בוכים אחד על השני, באהבה ובאחדות אין סופית".

שיעורי דף היומי, לימוד הזוהר, שיעורי הלכה – יוצרים מעטפת הגנה לישראל ומורידים ברכה לאדם.

מעשה דומה סיפר הרב אברהם שושן שליט"א כי במלחמת לבנון השנייה, פנה אחד ממפקדי הצבא אל אחת מהישיבות וביקש את העזרה

בתפילות ובלימוד של בחורי ישיבתם. "אנו יודעים כי לולא עזרתו של בורא עולם – לא נוכל לנצח. אנו יודעים שהכח של התורה הקדושה שלכם תגין עלינו", חתם המפקד.

ראש הישיבה קרא לכל בחורי הישיבה והודיע על צו 8 – כל בחור לוקח שם של חייל מהפלוגה ומקדיש לו את כל הלימוד והתפילות עד סיומה של המלחמה. כל בחור קיבל שם של חייל והחל בחיזוק רוחני גדול של שמירה והצלה של החייל שלקח.

לאחר כמה ימים, מתקשר המפקד

לראש הישיבה וקרא לכל בחורי הישיבה והודיע על צו 8 – כל בחור לוקח שם של חייל מהפלוגה ומקדיש לו את כל הלימוד והתפילות עד סיומה של המלחמה. כל בחור קיבל שם של חייל והחל בחיזוק רוחני גדול של שמירה והצלה של החייל שלקח. לאחר כמה ימים, מתקשר המפקד

בשיחה בהולה אל ראש הישיבה ואומר לו בבהלה: "חייל שלנו בפלוגה נפצע קשה. האם היה ריפיון בלימוד התורה ובתפילות אצלכם בישיבה. לא יתכן שחייל נפגע כשהבחורים שלכם לומדים ומתפללים לשמירתנו והצלחתנו!".

ראש הישיבה ביקש לדעת מה שמו של החייל שנפצע, והלך מיד לברר מי הבחור שלקח על עצמו את החייל הזה. אחר בירור קצר התבררה הטרגדיה.



אותו בחור חש קצת בחולשה וכאב ראש באותו יום, ולכן הוא החליט לנוח במיטתו ולא הגיע לסדר הלימוד והתפילות באותו יום.

ראש הישיבה סיפר לבחור את אשר אירע לחייל אותו הוא מאמץ, והבחור הצטער עד עמקי נשמתו ואמר כי אם היה מבין באמת את גודל האחריות שבלימוד התורה שלו, המגיין לא רק על חייל אחד אלא על כל העולם כולו ועל כל עם ישראל – הוא היה מתאמץ באמת ללמוד, ורק אם באמת היה מרגיש שאינו מסוגל ללמוד – היה הולך לנוח עד שירגיש טוב וישוב ללמוד.

אומר דוד המלך: "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים" (תהלים קכב, ב) – אמר דוד: "מי גרם לרגלינו שיעמדו (ינצחו) במלחמה? שערי ירושלים שעוסקים בתורה." (מכות י, א)

התורה מצילה את האדם ומברכת אותו.

התורה השקול כנגד כל המצוות!

מדוע המלאך של עשו נאבק עם יעקב אבינו כל הלילה? מדוע לא נאבק הוא עם אברהם או יצחק בכל הדורות...? אמר הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד כי שמע מפי ה'חפץ חיים' זצ"ל: "לא אכפת לו ליצר הרע שיהודי יצום ויבכה ויתפלל כל היום כולו, ובלבד שלא יעסוק בלימוד התורה הקדושה".

אברהם הוא עמוד החסד ויצחק תיקן תפילת מנחה – עם כל חשיבות התפילה והחסד, אך היצר הרע יכול להתמודד עם כך ולהצליח על האדם.

אך כשהוא רואה אדם שעוסק בתורה, הולך לשיעור ולומד – הוא יודע שזה הכח הגדול שיכול להכריע אותו, ולכן הוא עושה הכל כדי שלא תלמד תורה. לכן, נאבק שרו של עשו דווקא עם יעקב אבינו – סמל התורה הקדושה.

בשנת התש"ח בעת מלחמת העצמאות, נלחם עם ישראל במדינות ערב עם תחילת היווסדו בארץ הקודש.

עם קטן נגד עשרות מיליוני ערבים צמאי דם מכל הכיוונים.

ר' אליהו לופיאן זצ"ל עמד באותה עת בישיבה ואמר: "דעו לכן כי לא המטוסים הם אלו שנלחמים, ולא הם אלו שיכריעו את המערכה. בשמיים יש בעת מלחמה רוחנית קשה בין השר של ישמעאל לשר של ישראל, והמלחמה כאן למטה תוכרע לפי המצב הרוחני למעלה. כדי לנצח את המלחמה צריך לשלוח כמויות של לימוד תורה, שקים של תפילות ומעשים טובים. ברגע שתוכרע הכף בשמיים ויהיו יותר לימוד לימוד תורה ומצוות – מיד כאן למטה נשמע על הניצחון!".

בזמן מלחמה ובזמן שלום – אין דבר השומר על האדם ומברך אותו כלימוד התורה השקול כנגד כל המצוות!

בזמן מלחמה ובזמן שלום – אין דבר השומר על האדם ומברך אותו כלימוד התורה השקול כנגד כל המצוות!

בזמן מלחמה ובזמן שלום – אין דבר השומר על האדם ומברך אותו כלימוד התורה השקול כנגד כל המצוות!

בזמן מלחמה ובזמן שלום – אין דבר השומר על האדם ומברך אותו כלימוד התורה השקול כנגד כל המצוות!

בזמן מלחמה ובזמן שלום – אין דבר השומר על האדם ומברך אותו כלימוד התורה השקול כנגד כל המצוות!

בזמן מלחמה ובזמן שלום – אין דבר השומר על האדם ומברך אותו כלימוד התורה השקול כנגד כל המצוות!

בזמן מלחמה ובזמן שלום – אין דבר השומר על האדם ומברך אותו כלימוד התורה השקול כנגד כל המצוות!

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רוני בן אורלי, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, עידו בן אורנה, ששון בן זרבה. לזיווג הגון: בן בן נאוה, הודיה בת רבקה.



תודה רבה לפצ'ולי - הדפסה על מתנות, על העזרה הרבה בהכנת העלון! Patchouli מצ'ולי יש בחי' לדגוש 050-4178187

כנס נשים ענק!!!

עם הרבנית לאה קוק והרבנית מנדבורנה שיתקיים אי"ה ביום שלישי כ"ב בכסלו (5.12.23) בשעה 20:00 ביכ"נ 'נווה צה"ל' רח' אלוף 19 ת"א. שמואל - 053-3113760

{ אז נדברו }

פרשת וישלח תשפ"ד | גליון מספר: 628 | לסדר: "ויבא יעקב שלם- בגופו, בממונו ובתורתו"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

מה ההבדל בין יציאה משבי ל-יציאה מבית הסוהר???

בימים אלו לבו הגדול של כל כלל ישראל מחסיר פעימה בהתרגשות לראות עוד ועוד חטופים שיצאו ממוות לחיים... זה מרנין את הלב... מרגש... וכמובן גם עצוב מאוד... על אלו שעדיין שם... וגם מה'שמועה רחוקה' והפצעים ששוב חוזרים לדמם... אנשים שכרגע רק מתעדכנים בהיקף הממדים שאנחנו כבר מודעים להם יותר מחמישים יום... אבל אולי דווקא עכשיו!!! בימים אלו שעשרות אנשים חוזרים ממוות לחיים!! כעת זה אולי הזדמנות לחשוב על השלב אחד קדימה... על התהליך הנוסף שידרש מאותו חטוף לשעבר לעבור ביום שאחרי...

כלפי מה הדברים אמורים???

המשנה במו"ק מביאה רשימה של אנשים שחז"ל התירו להם להתגלח גם בתוך המועד... (כי הם היו אנוסים ולא יכלו להתגלח לפני המועד ולכן לא קונים אותם) ושנים מתוך הרשימה זה:

א. הבא מבית השביה!!! ב. הבא מבית האסורים!!

כתוב כאן שיש שני סוגי אסירים!! יש אסיר שיצא מבית האסורים ויש אסיר שיצא מבית השביה... מה ההבדל בין בית האסורים לבית השביה?? אז ככה:

מי שנמצא בשבי... הוא שרוי בתת תנאים... הסיבה שהוא לא הסתפר זה בגלל שלא היה לו איך!!! הוא היה כבול באזיקים... לא היה לו מכונת תספורת ולכן אם הוא השתחרר באמצע החג (כמו גלעד שליט שהשתחרר בסוכות) מותר לו להסתפר... מסכן... הוא לא יכל להסתפר לפני כן... לעומת זאת מי שיצא מבית האסורים?? הרי אין לו את התירוץ הזה... כי בבית הסוהר מרשים להסתפר ואפשר... נו... אז יכולת להסתפר... למה לא הסתפרת לפני המועד? ! אבל בכל זאת!! חז"ל לא באים אליו בטענה למה הוא לא הסתפר לפני המועד... ולמה?? כי כשאני בבית הסוהר אין לי בשביל מה!!! אין לי בשביל מי להסתפר!!! תן לי סיבה אחת למה להסתפר בתוך בית הסוהר??? למה להיראות טוב... בשביל מי?? אני זרוק פה... אני שכוח פה... אני לא מעניין את אף אחד... אז אין לי שום מוטיבציה להסתפר... (והנה לפתע הוא יצא מבית האסורים... חזר לו בבת אחת כל המוטיבציה... חזר לו הצבע בלחיים... וכעת יש לי בשביל מה) וחז"ל מתחשבים בשיקול הזה!! ולכן גם מי שיצא מבית האסורים בחג הוא נחשב אנוס לא בגלל שלא היה לו איך להסתפר אלא בגלל שלא היה לו בשביל מה להסתפר...

כתוב כאן דבר נורא: שאנקת אסיר מתחלקת לשתי רמות ושתי דרגות שונות!!!

יש את החטופים רח"ל שאין להם חיים!!! דאגנו להם... חיכינו מהם לאות חיים!! ושאלנו העודם בחיים?? אבל יש את האסיר מהסוג השני!! שהוא דווקא חיי!! אבל אין לו בשביל מה לחיות!!! והנה השבוע ב"ה זכינו לבר מחיה המתים על שבויים שיצאו ממוות לחיים... וזו שמחה עצומה אבל!!! כעת מגיע השלב השני!!! היום שאחרי... שאותו שבוי יחזור אט אט לארצות החיים... ואחרי שהוא יאסוף את עצמו ואת השברים ואחרי שכל המתעניינים והתומכים יעזבו את הזירה... יום אחד הוא יחזור לרגעים השקטים והבודדים ואז לפתע תצוף השאלה הקשה... כן... נכון!! אני חיי!! אבל בשביל מה להמשיך לחיות?? נכון... יצאתי ממוות לחיים. אני כבר לא בבית השביה.. אבל אני עדיין בבית האסורים... האם יש לכם איזה בדל מידע בשביל מה להמשיך לחיות?? פעם אתם אלו שחיפשתם בדל מידע לקבל אות חיים ממני! אבל כעת הגיע תורי לחפש בדל מידע... האם יש לכם מושג בשביל מה להמשיך לחיות?? ועל השאלה הזו המודיעין הישראלי לא יודע לענות... לא הצלב האדום לא קטאר ומצרים... ופה!!! פה מגיע החלק שלנו בתור יהודים שאיכפת לנו מאחים שלנו...

זה הזמן להתעורר בתפילה ובתחנונים על החטופים שכבר שוחררו ועל החטופים שעתידים להשתחרר... והכי הכי לבכות על ככולנו... על עם ישראל ועל הצעירים של דור האחרון שישעיה הנביא כבר ניבא עליהם "והוא עם בוז ושסוי, הפוז בחזורים כולם, ובבתי כלאים החבוא, דיו לבו ואין מציל, מליסה ואין אומר השלם", אוי אוי... ישעיה הנביא בוכה ואומר: מילא החטופים!!! עוד הייתה להם תקווה!! כולם הבינו שאי אפשר להותיר אותם מאחור... היה להם מציל!! היה מי שדאג להשיב אותם!! אבל ההלו... מה עם כל הבחורים שבבתי כלאים החבוא... כל אותם שחיים ללא תוכן... והם אמנם חיים!!! אבל אין להם בשביל מה לחיות... יהודים יהודים זכרו זכרו!!! נכון שחיים של יהודי זה הערך הכי חשוב!! אבל אסור לשכוח שהשלב אחד הבא בתור זה לקבל מינימום של מידע בשביל מה לחיות!!! ונא לא להקל ראש בזה כי מי שחי בבית האסורים ואין לו בשביל מי לחיות הוא מסכן לא פחות גדול ממי שחי בשבי ואין לו חיים... אז במילה אחת... בשליפה של כמה שורות... באמת בשביל מה אנחנו חיים?? איך עונים תשובה כ"כ עמוקה בכמה שורות בודדות...

אז במילה אחת זה ככה: יהודי יקר! לא תאמין! אתה הילד (החטוף) של ה'... אבא שלך מחכה לך... רוצה אותך!! צריך אותך! כי אתה הבן שלו נקודה!! והוא רוצה שתסתכל לו בעיניים! תישיר מולו מבט של בן האהוב ותסכים שהוא יהיה לך לאב ואתה תהיה לו לבן... ולא תאמין... אתה פה בשביל!!! בשביל לתת לו להיות אבא... נשארתי בחיים לא בשבילך... אלא בשביל!!! בשביל שיהיה לו--אותך!!! מילא אתה... אם אתה היית מת או לא נולד... לך- לא היה חסר כלום... אבל הוא!!! מה היה איתו?? היית חסר לו!! אז תהיה פה בשבילו! הוא צריך אותך... צריך את החיוך שלך 3 פעמים ביום... מחכה לך ועיניו לא משות ממך לרגע. שובו בנים שובבים.

כך אתם שותפים איתנו

בהוצאות ובכרזות:

בבנק: פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

בשורות טובות

ישועות ונחמות!



מיהו ה"גיבור" של השכונה???

קורא יקר: יש לי שאלה מוזרה: מה זה "גיבור"? בא נשאל ככה: כשהייתי ילד חלמתי שאני אהיה גיבור וחזק... מה זה?? איך עושים את זה?? שלא תבין... אני לא מדבר כעת לא על גבורה יהודית ולא על גיבור הכובש את יצרו... אני מדבר כעת על הגיבור העממי... שמישהו מצביע לך על ג'לובאט אחד ואומר לך: תזהר ממנו... הוא גיבור!! מה זה אומר שהוא גיבור?? (אגב: השאלה לא כ"כ מוצלחת... כי היום כמעט ולא משתמשים עם המילה גיבור... אומרים לך תזהר הוא ביריין... הוא עבריין... הוא איש עולם התחתון...) אז מעניין מאוד... עשיתי בדיקה... שאלתי כמה וכמה וגיליתי שלמרבית הגיבור... אצלנו החרדים... מאז שהיינו ילדים נתקע לנו בראש ש'גבורה' זה משהו שקשור איכשהו ל'חדר כושר'!!! נכון?? נכון גם אתה ככה חשבת ברגע הראשון?? כשאתה מדמיון איזה גבבבר... מה מצטייר לך בראש?? איזה אגרוף שהתאמן בחדר כושר... הרים משקולות ועשה שרירים...

אז זהו... שתסלח לי... אבל זה ילדוטי לחשוב כך... אל תגיד את זה בקול כי יצחקו עליך... כי אף אחד לא חושב ככה... כשאני אומר 'אף אחד' אני מתכוין גם לגוי ולחילוני... ה'סיפור' של חדר כושר בכלל בכלל לא קשור לתחום של גבורה... כושר זה אולי עניין של בריאות וכושר גופני... אתה יודע מה... גם כשהיוונים עשו עסק גדול מפיתוח הגוף... גם זה לא היה אצלם משיקולי גבורה צבא ולחימה... זה הגיע יותר ממקום של אליל!!! לקחת את הגוף ולפתח את הכושר שלו זה היה אצלם מטרה בפ"ע!! בקיצור: לכושר גופני אין שום קשר ל'גבורה'!!! (גם מי שמתאמן על קראטה... גם שם זה לא לגמרי עניין של גבורה... אלא יותר עניין של הגנה עצמית...)

הצחקו הגדול פה שבשבילי זה חידוש די גדול!!!
וכנראה הסיבה היא שהיות שמאז שהייתי ילד ידעתי שאנחנו גם לא הולכים לצבא וגם לא הולכים (משום מה) לחדר כושר... אז נהיה לי מזה סלט שזה קשור...

אז זהו שלא!!! אין שום קשר בין פיתוח גופני לבין גבורה!!!

אז מה כן?? מה זה כן גבורה? ושוב: אני כעת לא נכנס למאמרי חז"ל... אני מדבר כעת על החייל שנמצא בעזה... שכולנו מבינים שנדרשת ממנו גבורה!! ואם בחרו בו כחייל סימן שהיו לו את נתוני גבורה המתאימים לעמוד בקשרי מלחמה... אז מה זה הגבורה הזו???

לגבורה ישנה הגדרה אחת ויחידה:

כח של ריכוז גמור!!! כח של התמקדות מוחלטת!!!

לדוגמא: כעת יש מלחמה בעזה... החייל הקרבי שנמצא בעזה... הגבורה שנדרשת ממנו לא מתבטאת לא בנשק הכבד שהוא מחזיק וגם לא בצליפה המדוייקת שלו... (גם צליפה זה מקצוע בפ"ע ולא בהכרח קשור לגבורה...) אז במה מתבטא הגבורה שלו?? שבימים אלו נדרש ממנו לשים את ההכל

בצד... להסיח דעת מהמשפחה... מההורים... מהילדים... מכל החיים... וכמובן להתנתק מהמכשיר ומהוואצפ ומכל העולם... כעת אין לו שום דבר בעולם... רק מטרה אחת ויחידה עומדת לו מול העיניים: המאמץ המלחמתי ויעדי המלחמה!!! הריכוז הזה!! ההתמקדות הזו שנדרשת ממנו... זו הגבורה הנדרשת ממנו בימים אלו...

רק שתקלוט את עוצמת הדברים: כשהרמב"ם מדבר על מלחמת מצוה... תשמע מה הוא כותב... ז"ל: ומאחר שיבנס בקשרי המלחמה ישען על כוקה ישראל ומושיעו בעת צרה וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו אלא ימחה זכרונם מלבו ויפנה מכל דבר למלחמה, וכל המתחיל לחשוב ולהרהר במלחמה ומבזהיל עצמו עובר בלא תעשה, שנאמר אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם, אתה שומע את לשונו של הרמב"ם?? לא יחשוב לא באשתו ולא בבניו אלא ימחה זכרונם מלבו... לא נעים לומר... אבל הביטוי 'ימחה זכרונם' קצת מציף לנו אסוציאציה לא כ"כ סימפטית של הביטוי 'ימח שמו...' זהו ביטוי שאנחנו משתמשים איתו מול האויב הכי מר... ולא ח"ו מול האישה והילדים... אז זהו!! שהרמב"ם מגיע ואומר: נכון... נכון... כן... כן... כן... כן... כן... ללבך... והם האחרונים שתסכים למחות זכרונם!!! אבל היא היא היא!!! היות ויש כאן אויב מר ונמהר... ואם אתה רוצה להילחם נגדו ולמחות את שמו וזכרו מן העולם... בשביל זה אתה צריך להתגבר מולו עם המון המון גבורה!!! ומהי הגבורה?? הצליח למחות מלבך את זכר המשפחה שלך... לא לחשוב עליהם בכלל... ולא כי אתה שונא אותם!!! אלא כי אתה נחוש להשמיד ולהרוג את מי שמאיים על זכרם!!! הנה גבורה!!!

הגבורה זה הריכוז!!! ריכוז מוחלט ביעדי המלחמה... עד כדי שאתה מסוגל לשים בצד את האנשים הכי יקרים מלבך ולא לראות אותם...

זו הגבורה העצומה שנדרשת מהלוחם בשדה הקרב!!! כח של התמקדות גמורה!! להדוף ולדחות בגבורה עצומה כל היסח הדעת שעלול להסיט אותי מלרכז את כל האנרגיות מול האויב... זו הגבורה!!!

שרירים וכושר גופני... זה הדבר הכי פחות גיבור כאן... הריכוז וההתמקדות והנכונות ללכת על החיים ועל המוות זו הגבורה... זו ולא אחרת!!! ובאמת הייתי די מופתע... תמיד הייתי בטוח שהסיבה שלוקחים לחיילים את הפלאפונים והם יכולים להתקשר הבייתה רק פעם בשבועיים... הייתי בטוח שזה משיקולי בטיחות והסוואה שאסור לדעת איפה הם נמצאים... עד שמישהו גילה לי שע"פ רוב זה בכלל לא משיקולי בטיחות! אלא מאי?? **משיקולי ריכוז והתמקדות בלחימה!!!** חייל שיתקשר כל ערב לאמא שלו... והיא תגיד לו: כפפרה עליך... אני דואגת לך... כזה חייל לא יוכל מחר להיות גיבור!! כי הוא יראה את אמא שלו מול העיניים... ואין ברירה הוא חייב למחות כל זכר וכל מחשבה אחרת חוץ מיעדי המלחמה... וזה!! ורק זה מה שעושה אותו גיבור!! הריכוז הזה!!! חייל שיש לו סמאטפון בתוך החזית והוא יכול לראות את כל הקשקושים בוואצפ... אין לך חייל חלש מזה!!! כל בחור חרדי הרבה יותר חזק וגיבור ממנו!!!

כי מי שמחובר לרשת ונחשף לכל ציוץ... הוא חי בפיזור נפש... האנרגיות שלו מתפזרות לעשרות כיוונים... הריכוז שלו מתחלק בין כל המחזות שהוא הספיק לשוטט בהם עם האצבע בעשר דקות האחרונות... בקיצור: העניין הוא פשוט... קורא יקר: יש לי שאלה מעניינת ומטעה: 300.000 ליטר דלק... זה הרבה או קצת???

מה התשובה?? בשביל שני מיליון וחצי תושבי עזה זה ממש קצת... אבל אם ההכל נלקח ישירות לארגון החמאס... זה המון!!! זה עושה את חמאס גיבור עצום!! הוא מעצמת דלק!!! אתה מבין את זה או לא?? כלומר: המספרים פה זה לא הנושא... הנושא הוא הפיזור והחלוקה... אם זה מתפזר בין כולם אז זה גארנישט... אין לנו בעיה לשחרר דלק לרצועה... אבל אם הכל לחמאס... שה' ירחם מה יהיה פה בשבוע הבא... עוד שאלה מטעה: 150 מיליון שקל!!! זה קצת כסף או הרבה???

אם אתה חרדי פיקח אתה מיד מבין את העוקץ ואתה עונה: בטח!! 150 מיליון שקל זה ההמון כסף. השאלה היא כמה חרדים אמורים להתחלק בפיצה הזו... אם אתה נותן תקציב של 150 מיליון שקל לחצי מיליון חרדים... זה אפילו לא פיזורים... את זה אתה מבין??

אז על אותו משקל בדיוק: הנפש שלי פועלת על 100 כח סוס!!! זה הרבה?? בטח!! זה המון!!! אבל חכה... זה עדיין לא אומר כלום... תאר לעצמך שהנפש שלי נחשפת ביום אחד לאינספור תכנים... סרטונים... קליפים... הודעות... פורומים... קווי נייעס... אז המאה כח סוס מתפזר ומתפזר ומתחלק בין כל המחזות שהנפש שלי משוטטת בהם... ובסופו של דבר אתה רואה אותו איך הוא נראה... סמרטוט... גוש עופרת... בקושי זז!!! הבן אדם ישן כל היום... מה קרה?? לאיפה נעלמה חדות הנעורים?? איפה המאה כח סוס של אותו צעיר נמרץ???

אדוני... התקציב התפזר... התפזר למלא מלא דברים... ותכל'ס... לא נשאר לו טיפת גבורה!!! מאידך: הקצת בני עליה והם מועטים שאני מכיר... בחור שמנותק מהכל!!! וכל כולו ממוקד בלימוד ובעבודת ה'... על זה נאמר: כחיצים ביד גיבור!!! כן בני הנעורים!! הגבורה העצומה שיש לבחור בן עליה שאין לו אפילו פלאפון... אי אפשר לתאר את עוצמות הריכוז וההתמקדות שלו!! לזאת יקרא גבורה!!! גבורה זו התמקדות! לא חסר לנו כח... לא חסר לנפש שלנו תקציבים של עוצמות... השאלה כמה זה מתפזר... השאלה היא כמה מתחלקים בעוה הזו...

אודה ולא אבוש... בחודש וחצי האחרונים אני מזהה אצלי חולשה מסוימת!!! כשאני כותב את העלון הראש עובד טיפ טיפה פחות... מה קרה?? הכתובת רשומה על הקיר... היות ובתקופה הזו אני לא מצליח לגמרי להתגבר על עצמי... ואני מרגיש שאני מוכרח לדעת מה קורה... אז אני מחובר בסה"כ לשני קוים!! קו אחד של מידע שמוסר עדכונים נקודתיים ארבע פעמים ביום... ועוד קו שמצנתק על כל אזעקה... זה הכל!!! ואין לך מושג איך אני מרגיש את זה... כי כשאני מגיע ללמוד או לכתוב את העלון שלי... היות וב"ה אני מנותק מאינטרנט ומהרשת... אני מגיע עם

שנסע לכנס בוגרים... ולא סתם... אלא ארבעה כנסי בוגרים ביחד... תחשוב שהבת שלך- אשתו מתקשרת אליו כשהוא באמצע שם?? אתה תבין אותו שהוא ינהנה כזה... ויגיד נכון כזה... והוא בכלל לא שומע...? כי הוא באמצע!!! הקשב שלו מפוזר כעת לכמה וכמה תכנים שונים... אני לא חושב שצריך להיות מודרני בשביל להבין את הא' ב' הזה...

הריטלין שאני לוקח... זה לא קשור למאבק נגד פגעי הטכנולוגיה... זה קשור לרופא נירולוג... אני עכשיו מדבר איתך נירולוגית!!! בן אדם שנמצא בבת אחת בעשר מקומות... אשתו והילדים שלו יהיו מספר 11 ברשימה... קוראים לזה בלשוננו: במקום לא רלוונטי!!! מי פה המפגר שלא מבין את זה??? זה קשור לפגעי הטכנולוגיה או לאיכות חיים??

נחזור אליך בחור יקר: בא נפסיק לדבר בססמאות... שאתם החיילים שלנו... ואתם הלוחמים שלנו בתוך המדרש... בא נתרגם את זה למילים פשוטות: אתה החייל שלנו!!! במה?? במאפיין של הגבורה שלך!!! אם אתה מסוגל לקבל על עצמך להשיל מעצמך את כל העיסוקים והחשבוניות הרבים... ואתה מוכן לתת גז ולהתרכז כל כולך בלימוד... לפחות לתקופה הקרובה!!! קח את זה כמבצע מלחמתי!!! אתגר נקודתי בתור חייל מתוך בית המדרש... אם תעשה את זה אתה גיבור!! וגיבור אמיתי!!! כי לזו יקרא גבורה!! זו ולא אחרת!!! לפני כמה זמן שאלת אותי: מה הבעיה בפרנסאלאך בתוך הישיבה? מה הבעיה שבחור עובד ומרויח כסף בין הסדרים?? וענית לי: שאין שום בעיה!!! כי באמת אין שום בעיה!!! אבל אל תעלב אם יגידו לך שאתה שווה פחות מחייל... כי מה לעשות שהוא כן עזב את הכל והתרכז במלחמה ואתה לא!!! ובחלק הספציפי הזה הוא גיבור ואתה לא!! ואגב: לא ראיתי בחור בן עליה גיבור שנעלב כשאמרו לו שהחיילים וכו'... כי בן עליה שהוא באמת גיבור!! יודע את מעלתו!!! מי שנעלב... כנראה שיש לו מה להתקדם בעניין הגבורה וההתמקדות- מתוך בית המדרש...

שכחתי להזכיר את השייכות לפרשת השבוע: יעקב אבינו נקרא ישראל!! על שם המאבק!! על שם הגבורה וההתמקדות שהוא נלחם מול שרו של עשיו ולא מוותר!! עד עלות השחר!! יעקב אבינו נקרא ישראל וישורון!! הוא נלחם וישר עד הסוף!!! הוא מתמקד בבוראו... ומציב לעצמו את כתרו של מלך... לא חת ולא זע... מבלה את כל אויביו עד יחשוף ה' זרוע קדשו ויקרב קץ הישועה... וידחה אדמון בצל צלמון הקס לנו רועה שבעה.

לעשות כושר... להיות קארטיסט... ואז נשלח אותך לעזה ותעשה ביצועים של גבר... זה גיבור אחד!!! ומאידך: יש את הגבורה של הבן תיירה מתוך בית המדרש... שזה בעיקר גבורה יהודית... הכובש את יצרו... בקיצור: גבורה מסוג אחר לגמרי... ככה הבנתי את זה...

עד שפתאום קלטתי שלא!!!! אין פה שני סוגים של גבורה! זה לא שגיבור בצבא זה גבורה פיזית וגיבור בתורה זה משהו כזה רוחני...

לא!!!! זו אותה גבורה בדיוק!!! זה יושב על אותה תכונה בדיוק!!!

גבורה זה לא כושר ולא כיפופי כוחות... גבורה זו התמקדות!!! גבורה זה אדם שמסוגל לשים בצד את כל מה שלא קשור... ולמרכז את כל האנרגיות האדירות שטמונים בו ולמקד אותם ליעד אחד ממוקד!!!!

אז בצבא המיקוד הוא מול האויב!!! ובבית המדרש זה מול התורה ועבודה... אבל התכונה היא אותה תכונה...

אם ככה... פתאום הבנתי איך זה יצא שאצל דוד המלך... דווקא הגבורים הגדולים בתורה הם הם אלו שהיו הגיבורים הגדולים במלחמה!! מבחינתי זה היה מין כזה משהו רוחני שמיימי כזה... **אבל לא!! זה לא רק משהו שמיימי! יש פה גם משהו מאוד פשוט!!** מי שמסוגל להסיר מעליו כל החשבוניות הרבים... ולשנות כל ספרא דביר רב ביומא דסתווא... מי שמסוגל בגבורה עצומה להשיל מעליו את כל הסחות הדעת ואת כל הפיתויים של דורנו ולהתמרכז לגמרי לגמרי ברצון ה'... זה בן אדם שיש לו גבורה!! יש לו את כח ההתמקדות!! ברגע שיש לו את זה בתורה... אז בשניה שדוד המלך צריך את בניהו בן יהוידע במלחמת ה'... בניהו מגיע עם אותו מיקוד ויוצא בריכוז גמור למלחמה ומה הפלא שהוא מסוגל להפיל 800 פלשתים פוזלים ורחפנים במכת חלל אחד... הוא מרוכז!!! הוא לא בפיזור נפש כמותם!!

צריך לדעת שהסחות דעת האינסופיים של דורנו זה סוד החולשה!!!

כי כמו שגבורה זו התמקדות וריכוז... ככה חולשה זה התפזרות...

שווער יקר: אתה רוצה בחור טוב?? אתה רוצה בחור מוצלח??

היום מאוד קל לברר: דבר ראשון: תוודא שאין לו תואם כשר ולא שיואמי... ולא בגלל שאסור... עזוב... גם אם אתה מודרני ואתה כמובן 'מבין' שאין בעיה... אבל סו"ס אתה רוצה חתן מוצלח!!! חזק!! חיוני!! דע לך שבחור שמחובר לרשת... זה בחור לא ממורכז... הוא לא ממוקד... גם אם יגידו לך שהוא בחור מוצלח... אני לא חולק על זה... אבל מה לעשות שהמוצלחות שלו מתפזרת... המאה כח סוס שלו פשוט מתפזרים...

הוא דווקא ישתדל להיות בעל טוב!!! אבל מה לעשות שלא נשאר לו בתקציב... מה לעשות שהוא לא פה!!! אתה יודע מה זה בן אדם שנמצא בד בבד בארבעה פרומים חרדיים (ואפילו תורניים...) זה כמו בעל

גבורה!!! עם ריכוז!!! אני מתיישב ומתחיל לירות סימני קריאה!!!! סימני שאלה????? אני במלחמה... כל כולי מרוכז במה שאני כותב... לא יעזור כלום למורה שלי בחיבור שהסביר לי כמה סימני קריאה... אני באמצע מל!!! חמ!!! חמ!!! חמ!!! אני כעת בהתמקדות מוחלטת בלהסביר משהו... זה גבבבבורה!! אבל... בחודש וחצי האחרונים... אל תשאל... באמצע שאני כותב פתאום צינתוק... אזעקה במפלסים... טוב... אני ממשיך לכתוב... כעת חדירת כלי טייס לא מאויש ברמת נפתלי... ואני ממשיך לכתוב... זהו... ההלך על הסימני קריאה... הלך על המיקוד... ורגע... אני צריך לשמוע מה אומרים... בקיצור: חייל משוחרר... אני מבין מצוין למה אסור לחיילים להחזיק פלאפון בימים אלו... הם צריכים לירות במחבלים עם עשרים סימני קריאה... הם לא יכולים להוציא את הראש מהוואצפ ולירות... זה לא עובד!!!! ואת זה הצעירים של הדור שלנו לא קולטים!!! כל הבחורים ללא יוצא מן הכלל שואלים וקצת בצדק: מה הבעיה לבחור ישיבה להחזיק פלאפון??? וכאן אתה מתחיל לשבור את השיניים... והתשובה הכי מעצבנת זה "בשביל מה בחור צריך פלאפון... (זה כמעט כמו להגיד בשביל מה בחור צריך שולם זוכר?? מה... אתה לא מבין שהוא צריך ארבעס ופיצוחים???) אבל ההלו... בחור יקר... תבין: יש לך את היכולת להיות גיבור!!! כי אתה צעיר ואתה פנוי... אין לך טרדות על הראש... זו הסיבה שהחיילים הם בעיקר בחורים כי הרבה יותר קל להם למחות מזכרונם את כולם ולהתרכז... ואם אתה כעת תתרכז בלימוד בהתמקדות ובגבורה אתה תדע נשים נזיקין!!! ואתה תשלוט בזה כדג במים... ואם לא תעשה את זה עכשיו... אתה תלמד את זה בגיל שלי כשיש לי עשרים טרדות על הראש... ממילא הלימוד לא נעשה בגבורה!! לא בהתמקדות!! לא בריכוז!! וההפקט שלו חמישית מההפקט של לימוד של פחות... תבין שה-100 כח סוס שלי כאדם נשוי מתפזר למלא מלא דברים... לאישה... לילדים... פרנסה... אז נדברו... להתחמק מכל מיני אנשים... ובסוף היום נשאר לי איזה חצי קלאצ' לפרק כיצד הרגל... ואתה?? יש לך את האפשרות לקחת את כל ה-100 כח סוס ולדחור איתם קדימה בתוך סדר נזיקין ולהשתלט עליו!!!

מתי תקלוט שכל הפואנטה והסקופ של הגיל שלך זה לא עניין של זמן ושעות... זה לא שיש לך הרבה זמן ללמוד... אלא יש לך את האפשרות ללמוד בזרם!!!! יש לך כעת את האפשרות להזרים מאה אחוז ריכוז בלימוד!!! מאה אחוז ריכוז זה גבורה!! זו עוצמה!! זה לימוד שיועד רק להיכנס לראש ולא יוצא משם לעולם... וזה בדוק!!! תבין שאחרי החתונה גם אם תשאר בכלל ויהיה לך זמן ללמוד... זה יראה כמו מילואימניק... הכח סוס מתפזר... זה כמו מזגן של 4 כח סוס אבל לאולם שמחות ענק... זה מתפזר... זה לא תופס חזק כמו בגיל שלך...

בקיצור: זו הגבורה שנדרשת מחיילים!!! זו הגבורה שנדרשת ממך!!!

בשבילי ההבנה הזו היא שינוי תפיסה מאוד מכוון... כי עד לפני לא הרבה זמן היה תקוע לי בראש שיש כביכול שני סוגים של גבורה... יש את הגבורה החילוויינים... של היוונים... שזה הכח הפיזי בעיקר...



פרשת וישלח

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת יט' כסלו התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
16:19	17:10	י-ם
16:17	17:08	ת"א
16:17	17:08	חיפה
16:19	17:10	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

בפקחותו הרבה הצליח הרב הצדיק הנסתר **יוסף וולאך** זצ"ל כל כך להסתיר את עצמו ולהראות כאיש פשוט, עד שכל שראהו לא העלה כלל בדעתו עליו שהינו **מלא וגדוש** בתורת הנגלה והנסתר, בחסידות ובפרישות מי ידמה לו ומי ישווה לו. היה נוהג לבקר אצל צדיקים שבדור ולהשתעשע עמם בתורת הנגלה והנסתר.

וכשאחד מידידיו היה בצרה, היה נוסע עמו לקברות הצדיקים בכדי להודיעו. היה בקי גדול בכל חכמת הקבלה ובפרט בכוונות הארי ז"ל, פעם ישב אצל אחד מהמקובלים הגדולים שבלייט"א והיו צריכים לסדר איזה **עניין מורכב**.

וראו איך שהוא אמר לאותו גדול איך ומה לכוון כדי שהעניין יסתדר על הצד הטוב ביותר, אותו גדול הסכים לדבריו ובסייעתא דשמיא העניין סודר.

אדם לא יכול לבוא בסוד **חשבונו** של עולם, איש אינו יכול לחשב את חשבונו הבורא ב"ה, אבל אין מקום ל**ייאוש**.

ישועת ה' כהרף עין, גם אם אנו לא יודעים מה היא בדיוק ה"ישועה" ומה זה וכמה זמן נמשך ה"כהרף עין".

עלינו לדעת שאין שמחה כהתרת הספקות לכן כשמישהו לומד דף אם הוא מבין אותו זה הנאה גדולה זה יותר מהנאה זו שמחה!

אבל כשהאדם לומד דבר והדברים מעורפלים – זו התייסרות במקום שמחה. **מלמדים** משתדלים למצוא דברים להאזיב את הלימוד על התלמיד. הדבר שבאמת מאהיב את הלימוד על התלמיד זה להביא אותו לידי כך שתהיה לו בהירות במה שהוא לומד. זוהי השמחה הגדולה ביותר,

וזה **מגביר** את התיאבון לעוד. זה חשוב לא רק בשביל לדעת מה שנלמד. אנשים שהיו להם מלמדים שהותירו אותם עם דברים לא ברורים התרגלו לחשוב שאפשר להסתפק בחוסר בהירות, וזה הרס. ולכן **היסוד הראשון** הוא בהירות.

לע"נ רחל (של) אלבו בת קלרה

אנשים שחושבים שהם יודעים כיצד עושים את הדברים בדרך כלל מקלקלים לאלו שבאמת עושים

שכל ישר הוא המצד הנפוץ ביותר על פני האדמה כל אחד בטוח שיש לו מספיק.

שבת המלכה, משולה ל"כלה", לכן חילק רבנו הקדוש את מסכת "שבת" דווקא לכ"ד פרקים **כנגד כד קישוטי כלה**.

רק אנשים בינוניים נמצאים תמיד נשיאים

פעם פגש הגאון רבי **שלמה זלמן אידבאך** זצ"ל בן ישיבה מקרובי משפחתו ברחוב. שאלו מדוע עזב את הישיבה, וענה לו הבחור: "הגעתי לחתונה של חבר טוב"

חשב הבחור שכך יניח את דעתו של הרב, אבל רבי שלמה זלמן אמר לו: "גם אני **למדתי** פעם בישיבה, וגם חברי הזמינו אותי לחתונותיהם. אבל אני העדפתי ברוב המקרים להמשיך ללמוד ולא לעזוב את הגמרא.

ועתה, **ששים שנה** לאחר מכן, יש הבדל גדול בין אלה שהלכו לכל חתונה לביני. הם, כדי שידעו שהיו בחתונה, צריכים להיות באולם שתיים לפחות, ואלו אני מגיע **לעשר דקות**, וכולם יודעים שהייתי שם..."



האדם נוצר כדי לפעול ולעשות, **ליצור ולהועיל**. מי שנוהג בהזנחה והוא מתרשל לעשות את המוטל עליו-הרי זה כאילו היה מחריב והורס את אשר כבר נבנה. (גם מתרפה במלאכתו-אח הוא לבעל משחית).

העצלות הינה הרת מות ואבדון. אם היד טמונה בחיק ואינה עושה דבר, אזי הרי זו "צרעת" המשולה למות, אבל משמוצאים את היד מתוך החיק כדי לפעול ולעשות, מיד "והנה שבה כבשרו". (מלבים)

פיקח יוצא מבעיות שחכם לא נכנס אליהם

זה לא שאנשים לא רואים את הפתרון הם לא רואים את הבעיה

קריאה לפתחיה

"באחד הימים שכבתי על הדרגש שלי בצריף הילדים באושוויץ, ראיתי את סגן מפקד הצריף הולך עם צינור גומי עבה להלקות מישוהו. **קפצתי מהדרגש** שלי ורצתי לראות את מי הולכים להלקות. על כל דבר היו מלקים, ומספר המלקות היה לפי גודל העבירה. באותו יום הוכנס לשימוש צינור הגומי. בדרך כלל היו משתמשים במקל, שנשבר פעמים רבות בעת ההלקאה, ולכן החלו להשתמש בצינור הגומי. רציתי לראות כיצד הוא פועל; אולי אצטרך פעם להיפגש עם גומי זה.

סגן המפקד ניגש לאחד הדרגשים, והילד שהיה שם **נבר ידע** והיכה לו. הסגן אומר לו 'תרד', והוא ירד והתכופף והתחילו להלקותו. אנחנו, קבוצת נערים שעמדה מסביב, הסתכלנו וספרנו כל אחד לעצמו את המלקות. הילד לא בכה ולא צעק, אפילו לא נאנח! מאוד התפלאנו. לא ידענו מה זה... עברו עשרים וחמש המלקות – בדרך כלל היו מלקים עשרים וחמש מלקות. והנה כבר עברו שלושים. כשעבר את המכה הארבעים, הפך את הנער והתחיל להלקות על הרגליים ועל הראש. הילד **לא נאנח, לא בכה** - שום דבר. ילד בן ארבע עשרה ולא בכה! החייל התרגז מאוד וגמר את החמישים ועזבו. הרמנוהו. אני זוכר סימן אדום גדול שהיה לו על המצח, ממכה אחת בצינור הגומי. שאלנו אותו למה הילקוהו.

אז ענה: 'זה היה כדאי. הבאתי לחברים שלי כמה **סידורי תפילה**, ושום דבר לא הוסיף יותר. קם עלה על הדרגש והתיישב" (העורך)

אם תעשה את מה שאתה תמיד עושה תקבל בדיק את מה שאתה תמיד מקבל

תולדות הרפואה

- 2000** לפנה"ס - "אכול את השורש הזה"
- 1000** לפנה"ס - "אכול את השורש והתפלל"
- 1850** אחה"ס - "שתה את התמיסה"
- 1950** אחה"ס - "התמיסה לא עובדת, קח את הכדור"
- 1980** אחה"ס - "הכדור לא פועל טוב, קח אנטיביוטיקה"
- 2000** אחה"ב - "החיידיקים עמידים לאנטיביוטיקה, אכול את השורש"

על המלמד להדגיש לתלמידים בהזדמנויות רבות את הנושא של **התחשבות בזולת**. זכורני שראיתי באיזה ספר שמעיר על כך שבסעודת אחשורוש מתואר הכלא בבל דבר אחד אינו מתואר שם – נגינה. וכתוב באותו ספר שזה משום שהנהנהגה בסעודת אחשורוש הייתה הנהגה של אין אונס (אסתר א, ח') כאשר יש משהו על השולחן ואין מכריחים לקחתו, אז באמת לא חייבים לקחת, **אבל אם מנגנים** זה אונס אפילו מי שלא רוצה שומע בעל כורחו.

באתה מלילות שישי ישב הגאון הרב **יצחק כדורי** זצ"ל בחדר התה עם קבוצת אברכים מ'פורת יוסף' ולמד איתם 'כף החיים' על הלכות שבת. לאחר הלימוד ותיקון חצות, אני מלווה אותו כהרגלי הביתה, עוברים על המרפסת הארוכה של **שושנים לדוד**, עד שהגענו למדרגות. לקראת סוף המרפסת הוא סגר פתאום את עיניו ונעצר, נבהלתי, חשבתי שקרה לו משהו. מה קרה? שאלתי. הוא ענה: שקט, שקט.

ונשאר לעמוד כך **במשך שתי דקות**. לאחר מכן הוא אמר לי, תחזור לישיבה. כשהזרנו הוא שואל איפה פנחס? איפה משה? כל האברכים שלמדו איתו הלכות שבת לפני דקות. קראנו לכולם בחזרה והוא אומר להם: יש לי תשובה. התברר, כשלמדו 'כף החיים' **נתקלו בקושייה** ולא מצאו תשובה, והחליטו שלמחרת יחזרו לעיין בה. אבל הרב אמר: מורנו 'כף החיים' יישאר ללא תשובה? אמר. בשתי הדקות שעמד מצא תשובה.

שההבדל בין אדם שלומד **ויודע ברור** מה שלומד לבין מי שלומד והוא קצת מבולבל – זה כמו ספרייה. בספרייה אם יש **כרסנת מסודרת**, ככל שיש יותר ספרים כך הספרייה טובה יותר, אם אין כרסנת מסודרת, הרי ככל שיש יותר ספרים, גרוע יותר, כי אז אי אפשר **למצוא דבר**.

וביותר יהיה לו שלום עם אשתו, ויהר בכבודה ויכון בכל פרט לכבוד השכינה

מנהל ראה קבוצה של ילדי כיתה א' שהתגודדה בינת החצר והחליט לברר מה קורה שם. הוא ניגש למקום ושאל את הילדים, "במה אתם משחקים?"

אנחנו מחליפים שקרים", הם סיפרו לו, "מי שמספר את השקר הכי גדול בעולם יקבל אופניים."

"הו! איזה דבר נורא", התקומם המנהל, "כשאני הייתי בגילכם לא שיקרתי **אף פעם**".

צעקו כל הילדים פה אחד, **"האופניים שלך"**...

כל המושג של בין אדם לחברו הוא הנזקי שכנים הזה שיש לאדם שהוא צריך להגביל את עצמו בגלל מישוהו אחר. נראה שגם דבר זה הוא חשוב מאוד. בנוסף נראה שבמקום שהדבר אפשרי כדאי להקדיש זמן מה ללימוד ספר חפץ חיים כמה דקות ליום. ספר **חפץ חיים** הוא מפתח לכל הנושא של בין אדם לחברו.

עצת חיים לא עולה כלום עד שפועלים על פיה

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשד, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, חייא בן לוליה, פנחס חיים אותנה בן חנינה, נעמה בת עזריה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן אייה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה מן הרב **עובדיה יוסף בן גורג'יה**

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכָיו...כִּי אִמְרַי עֲבָדָךְ יַעֲקֹב עִם לְבָן גְּרָתִי וְאַחַר עַד גְּתָהּ"

דרשו רבותינו עם לבן גרתי – ותר"ג מצוות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים. וצריך להבין, מה לו לעשו אם יעקב שמר תרי"ג מצוות או לא, הרי הוא בא להילחם עמו כעת, וכיצד יפחד וירתיע אותו הבטורה ששמר יעקב תרי"ג מצוות, מדוע טענה זו של יעקב תמנע ותעצור את עשו מלצאת נגדו למלחמה?

אדרבה להיפך, אם שמר יעקב תורה ומצוות כנראה שלא עשה מילואים ולא התאמן באומניות לחימה, ואם כן ודאי חושב עשו שיעליו במלחמה כנגד יעקב, בפרט שעשו בא עם כל פמליא דיליה, כלם אֲחָזֵי חָרֵב מְלֻמְדֵי מִלְחָמָה, כולם בדרגת אלוף, אין אפילו אחד סגן אלוף או אלוף משנה... אלוף תימן, אלוף אומר, אלוף צפון, אלוף קנז... אלה אלופי אדום, כולם אלופים!

אלא רבותינו מבארים שהוכיח לו יעקב אבינו לעשו את מה שאמר יצחק אביהם: **"הקל קול יעקב והידיים ידי עשו"** (בראשית כז, כב), כל זמן שקולו של יעקב מצפצף בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין ידי עשו יכולות לשלוט בהם, וכשאין קולו של יעקב מצפצף בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, הידיים ידי עשו (בראשית רבה סה, כ, איכה רבה – פתיחות).

רק אם אין את קולו של יעקב אז ידי עשו שולטות – והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צנארה (בראשית שם, מז), אמר לו יצחק לעשו אם ראת יעקב אחיך פורק עול של תורה מעל צנארו, את יכול לו (פסיקתא פרשת תולדות), אבל אם יעקב איש תם וישב אהלים (בראשית כה, כז), אם קולו מהדהד בתורה ובמצוות אין ידי עשו יכולות לשלוט.

לכן אמר לו יעקב לעשו: "דע לך אחי, קיימתי את כל תרי"ג המצוות בבית לבן ולא למדתי ממעשיו הרעים, כל מצווה שבאה לידי קיימתי במסירות נפש, ולכן אינך יכול עלי, ואיני צריך לפחד ממך כלל ועיקר! לא הקלתי בקולו של יעקב, אלא הקול נשאר חזק ועומד, קול גדול ולא יסף (דברים ה, יט), ולכן צריך אתה לפחד ממני, כיון שלא תוכל עלי!"

קמץ מתעורר בלילה ורואה גנב, הוא אומר לו: "מה אתה מחפש פה?" הגנב משיב: "בעיקר דברים יקרים כמו יהלומים, זהב וכסף!" הקמץ חושב שניה ואומר: **"טוב אם יהיה משהו תעיד אותי טוב"**

אז שערו בנפשכם הולך אדם לשוק וקונה כל מה שנוחץ לארוחה טובה. ההוא מגיע עם שקית גדולה שבתוכה נמצאים כל המוצרים המיועדים לארוחה האם הוא יכול לאכול הוא לא יכול לאכול מפני שהמאכלים **אינם מבושלים** צריך לבשל אותם.

זוהי המשנה. המשנה זו השקית עם הכל, אבל בשביל להשתמש בה צריכים לבשל את הדברים. אומר רש"י "כשלחן ערוך ומוכן לפני האדם לאכול", זה הצורך "להבינם טעמי הדברים" בשביל שיוכלו **להרות הלכה למעשה**.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

פעם, בעודו ילד, נקלע הצדיק המלובן הגה"ק רבי **ישראל אבוחצידא** זיע"א למריבה בין כמה ילדים. כבר בקטנותו נכרה בו צדקותו, והוא הקפיד מאוד על מי שגרם למריבה, אף שלא היה מעורב בה. הוא גער בילד ובקש להענישו בפיו. מאוחר יותר, **ספר לאביו** הצדיק על המריבה, והוסיף שכמעט קלל את הילד שהיה אשם בקטטה. שמע אביו והורה לו, **שלעולם** לא יוציא מהפה אף פעם מילה לא טובה על אף יהודי, וכיון שכאשר יגדל ינהיג עדה, עליו להרגיל את פיו רק לברך את ישראל. מאז שמר הנער על פיו מכל משמר, שהיה קדוש וטהור רק לתורה ולתפילה ולאמירת טוב על יהודים.

רבות הימים השתמש בפה זה לגור גורות של צדיק, בבחינה של צדיק גזר וד מקיים.

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר



תזתקדם

לשירות המהיר של דפוס ספיד

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

נצל את האותיות הקצרות והקצרות למעשה מהירות ולאיכות דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>